

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Arkivsak: 24/257
Møtedato/tid: 09.04.2024 kl. 10:00 - 16:00
Møtested: Steinkjer, Fylkets Hus, 1.etasje, A103 Kverna

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Ragnhild Aashaug på telefon 970 40 929, eller e-post: ragnhild.aashaug@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 02.04.2024

Ina Pedersen (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Ragnhild Aashaug
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, fylkesdirektør, administrerende direktør
Kompetansesenteret Tannhelse Midt, daglig leder UKM Trøndelag og Revisjon Midt-Norge
SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
26/24	Oppfølging av eierskapskontroll for eierstyring
27/24	Oppfølging av forenklet etterlevels kontroll for regnskapsåret 2022 - internkontroll
28/24	Kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskap for 2023 for UKM Norge Trøndelag FKF
29/24	Kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskap for 2023 for Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF
30/24	Revisjonsnotat til Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF
31/24	Kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskapene for 2023 for Trøndelag fylkeskommune
32/24	Revisjonsnotat til Trøndelag Fylkeskommune
33/24	Arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger - forvaltningsrevisjon
34/24	Arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger - eierskapskontroll
35/24	Referatsaker
36/24	Opplæring av kontrollutvalget - 09.04.2024
37/24	Innspill til kontrollutvalgets arbeid
38/24	Godkjenning av dagens møteprotokoll

Oppfølging av eierskapskontroll for eierstyring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

26/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-037, TI-&58

Arkivsaknr 22/123 - 10

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen om oppfølging av eierskapskontroll for eierstyringen til orientering.

Vedlegg

Oppfølging eierskapskontroll av eierstyringen

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet den 16.mai 2023 en eierskapskontroll om fylkeskommunens eierskap utøves i tråd med kommuneloven, fylkeskommunens eierskapsmelding og etablerte normer for god eierstyring i sak 26/23.

Problemstillingen ble besvart gjennom disse temaene:

- eierens styringsdokumenter
- fylkestinget som eier
- eierrepresentasjon og utøvelse av eierstyringen
- eiermøter
- sammensetning og valg av styre

Undersøkelsen ble gjennomført i selskapene Kolstad Arena AS, Idrettstunet AS, Vegamot AS, Turnéteateret i Trøndelag, Museet Midt IKS, IKA Trøndelag IKS og Vigo IKS.

Utvalget gjorde dette vedtaket:

1. Fylkestinget tar rapport fra eierskapskontroll til orientering.
2. Fylkestinget ber fylkesdirektøren følge opp revisors anbefaling.
3. Fylkestinget ber fylkesdirektøren komme med tilbakemelding til kontrollutvalget om en oppfølging innen utgangen av 2023.

Fylkestinget behandlet saken den 13.06.2023 i sak 37/23 og gjorde likelydende vedtak.

Oppfølging av eierskapskontrollen

Av praktiske årsaker ble det ikke mulig å gjennomføre orienteringen av oppfølgingen før dette møtet. Sekretariatet har mottatt et notat som bakgrunn for oppfølgingen.

Administrasjonen vil gi en utdypende orientering og svare på spørsmål i møtet.

Nedenfor følger en kort oppsummering av fylkesdirektørens oppfølging av revisors anbefalinger :

- Sikre at fylkeskommunens formål med det enkelte eierskap kommer fram i eierskapsmeldingen, slik at eierskapsmeldingens innhold blir i tråd med kravene i kommuneloven. Dette kan hjelpe fylkestinget til å avklare behovet for informasjon og oppfølging av det enkelte eierskapet.
 - Fylkesdirektøren vil innarbeide dette ved utarbeidelse av ny eierskapsmelding.
- Vurdere innhold og syklus for rapportering fra selskapene til fylkestinget.
 - Fylkesdirektøren vil i det videre arbeidet justere det valgte tidspunktet for fremleggelse av nevnte selskapsopplysninger. Administrasjonen vil også

legge frem årlige selskapsmeldinger med rapportering om de enkelte selskap dersom det er politisk vilje til det.

- Påse at styreverv registreres i styrevervregisteret.
 - Av fylkeskommunens reglement fremgår det at registrering i KS-registeret er frivillig. Det er en pågående prosess med oppfordring om registrering.
- Påse at alle selskaper har vedtektsfestet bruk av valgkomité og instruks for valgkomitéens arbeid.
 - Fylkesdirektøren vil oppfordre eierrepresentanter til å videreforme ønsker om utarbeidelse av vedtektsfestet bruk av valgkomite og instruks for valgkomiteens arbeid i vårens møter i eierorganet.
- Ha ryddighet omkring eiermøter, slik at eiermøtene handler om eierskapet og ikke andre forhold mellom eierne og selskapet.
 - Fylkesdirektøren kan ikke se at det foreligger uryddighet i planleggingen og gjennomføringen av eiermøter i aktuelle selskap.
- Fastsette prinsipper for styregodtgjørelse.
 - Det vil bli lagt frem en politisk sak til fylkestinget vedr. fastsetting av prinsipper for styregodtgjørelse.
- Å tilby opplæring om eierstyring til fylkestingets medlemmer ut over folkevalgtopplæringen.
 - Det er et mål å få gjennomført relevant opplæring så snart som praktisk mulig.

Vurdering

Mange av punktene er under innarbeidelse, og i det store og det hele vil fylkesdirektøren følge revisors anbefalinger. I kulepunkt 5 om ryddighet rundt eiermøter kan imidlertid fylkesdirektøren ikke se at det er noen uryddighet i planleggingen og gjennomføringen av eiermøter. I rapporten er revisors vurdering at det er litt uklart hva som er eiermøter og andre møter (for eksempel møter mellom adm. og selskapet for å sikre informasjonsutveksling, sekretariatets anmerkning). Det at eiermøtene er uformelle møter mellom eierne og selskapet gir ikke mange holdepunkter for å skille eiermøter fra andre møter. Det som er uheldig er hvis det avholdes eiermøter hvor bare en eier får informasjon fra selskapet, ettersom selskapet skal behandle eierne sine likt og gi dem lik informasjon (Rapport om eierskapskontroll, s.38). Etter sekretariatets vurdering er informasjonen om dette punktet litt uklar i rapporten, og det kan være vanskelig å vurdere i i hvor stor grad dette faktisk er et problem.

Sekretariatet vurderer det slik at anbefalingene i det store og hele er under innarbeidelse, og at saken kan avsluttes. Det fremgår av notatet fra fylkesdirektøren at administrasjonen er opptatt av læring og forbedring. Det vil også være naturlig å gjennomføre nye eierskapskontroller av eierstyringen i løpet av perioden for å få en bredere innsikt i hvordan arbeidet med eierstyring skjer. Det kan da være naturlig å følge opp med en bredere vurdering om avholdelse av eiermøter.

Notat om fylkeskommunal oppfølging av eierskapskontroll

- *Sikre at fylkeskommunens formål med det enkelte eierskap kommer fram i eierskapsmeldingen, slik at eierskapsmeldingens innhold blir i tråd med kravene i kommuneloven. Dette kan hjelpe fylkestinget til å avklare behovet for informasjon og oppfølging av det enkelte eierskapet.*

Ved utarbeidelse av ny eierskapsmelding, vil det gjennom samhandling i administrasjonen fokuseres i stor grad på informasjon om det enkelte selskap, herunder fylkeskommunens formål med eierskapet.

- *Vurdere innhold og syklus for rapportering fra selskapene til fylkestinget.*

Fylkeskommunen deler revisors syn på problemstillingen, og vil i det videre arbeidet justere det valgte tidspunktet for fremleggelse av nevnte selskapsopplysninger. Administrasjonen vil, dersom det er politisk vilje til det, i det videre legge frem årlige selskapsmeldinger med rapportering om de enkelte selskap.

- *Påse at styreverv registreres i styrevervregisteret.*

Det fremgår av vedtatt reglement at registrering i KS-registeret er frivillig.

Administrasjonen har imidlertid en pågående prosess med å oppfordre de folkevalgte til å legge inn informasjon i registeret, og sender ut jevnlige påminnelser om å bruke registeret aktivt.

- *Påse at alle selskaper har vedtektsfestet bruk av valgkomité og instruks for valgkomitéens arbeid.*

I de tilfeller der TRFK er deleier i et selskap, og (i praksis) spesielt i de tilfeller der eierandelen er relativt lav, har ikke fylkestinget som øverste politiske organ myndighet til å besørge vedtektsfestet bruk av valgkomité og tilhørende instruks for valgkomitéens arbeid.

Administrasjonen vil imidlertid oppfordre eierrepresentanter til å videreformidle ønsket om å utarbeide vedtektsfestet bruk av valgkomité og instruks for valgkomitéens arbeid i relevante selskap i vårens møter i eierorganet. Heleide aksjeselskap kan pålegges vedtektsfestet bruk av valgkomite så snart som praktisk mulig, om de folkevalgte støtter tiltaket.

- *Ha ryddighet omkring eiermøter, slik at eiermøtene handler om eierskapet og ikke andre forhold mellom eierne og selskapet.*

Administrasjonen kan ikke se at det foreligger uryddighet i planleggingen og gjennomføringen av eiermøter i de selskap der det er aktuelt.

- *Fastsette prinsipper for styregodtgjørelse.*

Det vil bli lagt frem en politisk sak til fylkestinget vedr. fastsetting av prinsipper for styregodtgjørelse.

- *Å tilby opplæring om eierstyring til fylkestingets medlemmer ut over folkevalgtopplæringen.*

Det tas sikte på å få gjennomført ytterligere relevant opplæring til de folkevalgte så snart som praktisk mulig.

Oppfølging av forenklet etterlevels kontroll for regnskapsåret 2022 - internkontroll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

27/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 22/50 - 36

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens tilbakemelding om oppfølging av arbeidet med å få på plass en internkontroll i tråd med kommunelovens bestemmelser til orientering.
2. Kontrollutvalget ber fylkesdirektøren redegjøre for status for arbeidet med å innarbeide en internkontroll i tråd med kommuneloven sine bestemmelser innen utgangen av 2024.

Vedlegg

Fylkesdirektørens tilbakemelding på forenklet etterlevels kontroll - Internkontroll

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte den 19.september i sak 40/23 var forenklet etterlevels kontroll av fylkeskommunens og fylkesdirektørens internkontroll til behandling. Revisor konkluderte med at det ikke var en overordnet beskrivelse av hvordan internkontrollen skulle utføres i henhold til kravene i kommunelovens kapittel 25. Dette medførte et nummerert brev.

Vedtaket om oppfølging var slik:

1. Kontrollutvalget tar resultatet av etterlevels kontroll samt nummerert brev nr. 1 til orientering.
2. Kontrollutvalget ber fylkesdirektøren redegjøre for status for arbeidet med å få på plass en internkontroll i tråd med kommuneloven sine bestemmelser innen februar 2024.
3. Kontrollutvalget ber revisor melde tilbake til kontrollutvalget om konklusjonen for etterlevels kontrollen endres eller ikke blir brakt i samsvar med gjeldende regelverk innen utgangen av juni 2024.
4. Kontrollutvalget oversender resultatet av etterlevels kontrollen til orientering til fylkestinget.

Fylkesdirektøren hadde en muntlig orientering om fylkesdirektørens internkontroll i utvalgets møte den 13.februar i sak 3/24. Siden denne informasjonen ble gitt sammen med en større orientering om fylkeskommunens drift og områder det var knyttet risiko til, så har sekretariatet bedt om en skriftlig tilbakemelding slik at utvalget kan vurdere oppfølgingen. Tilbakemeldingen er vedlagt.

Fylkesdirektørens oppfølging

Som det fremgår av tilbakemeldingen, så har fylkesdirektøren utarbeidet en oversikt over tiltak som bør gjennomføres. Dette innebærer i korte trekk en styrking med menneskelige og tekniske ressurser for å sikre det systematiske arbeidet. Som det kom frem i sak 3/24 den 13.februar, så var det utlyst nye stillinger som henholdsvis leder for kvalitet og internkontroll samt en rådgiver for kvalitet og internkontroll. Disse er nå tilsatt.

Det er også utarbeidet en grov skisse til styringsdokument for internkontrollen i fylkeskommunen. Videre vil fylkesdirektøren i løpet av 2024 vurdere om fylkeskommunene bør anskaffe et nytt teknisk system for internkontroll.

Saksvurdering og konklusjon

Hensikten med internkontrollen er å bidra til at fylkesdirektøren kan sikre:

- Helhetlig styring og riktig utvikling i kommunen
- Kvalitet og effektivitet i tjenestene
- Godt omdømme og legitimitet
- Etterlevelse av lover og regler

Begrepet internkontroll kan forstås ulikt, og oppfatningen vil ofte være betinget av en persons faglige tilhørighet eller erfaring. Det er nødvendig å skape en felles bevissthet om forståelsen, og en helhet og sammenheng med øvrig styring og ledelse av kommunen for å få frem god styringsinformasjon.

Den skriftlige tilbakemeldingen viser at fylkesdirektøren har tatt tak i tilbakemeldingen om mangler ved internkontrollen, og det arbeides med å få på plass en internkontroll i tråd med kommunelovens bestemmelser. Fylkesdirektøren erkjenner at arbeidet tar tid.

I revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er temaet internkontroll, og i særlig grad avviksregistrering, merket med høy risiko. Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget ber om en ny orientering innen utgangen av 2024 for å bli informert om status for arbeidet. Det er også et poeng at utvalget kan få et inntrykk av om risikoen er redusert på området.

KONSEK TRØNDELAG IKS
Seilmakergata 2
7725 STEINKJER

Vår dato: 20.03.2024 **Vår referanse:** 202216962-3 **Vår saksbehandler:**
Deres dato: **Deres referanse:** Nina Nilsen

Oppfølging av forenklet etterlevelseskontroll

Jeg viser til deres brev av 13.03.24 hvor dere ber om at fylkesdirektøren gir en kort redegjørelse for arbeidet med å få på plass en internkontroll i samsvar med kommunelovens bestemmelser.

Trøndelag fylkeskommune har som tidligere omtalt sektorovergripende reglement, et elektronisk avviks- og forbedringssystem, samt rutiner, prosedyrer og handlingsplaner det arbeides etter. Men vi har, jf. uttalelse fra dere i juni 2023, «*per i dag ikke en sektorovergripende beskrivelse av hvordan internkontrollen skal utføres i henhold til kravene i kommunelovens kapittel 25*».

Igangsett arbeid

Fylkesdirektøren har startet arbeidet med å få på plass en internkontroll i tråd med kommuneloven sine bestemmelser. Høsten 2023 fikk vi, med bistand fra KPMG, oversikt over tiltak som bør gjennomføres. KPMG ga blant annet uttrykk for at fylkeskommunen har «*behov for en systematisk tilnærming til internkontroll. For å få det til trengs det både menneskelige og tekniske ressurser*».

Menneskelige ressurser

Fylkesdirektøren deler KPMGs vurdering av at det er behov for å styrke arbeidet med internkontroll med flere ressurser. Fylkesdirektøren lyste derfor i januar ut to stillinger som skal jobbe med etablering, implementering og oppfølging av internkontroll i fylkeskommunen:

- Leder for kvalitet og internkontroll
- Rådgiver/seniorrådgiver for kvalitet og internkontroll

Ansettelsesprosessen er nå avsluttet, og to personer har fått tilbud og takket ja til stillingene. Seniorrådgiver for kvalitet og internkontroll begynner 1. juli, mens leder for kvalitet og internkontroll starter i august. De to nye medarbeiderne vil bli en del av fylkesdirektørens stab.

Styringsdokument for internkontroll

Fylkesdirektøren har i samarbeid med KPMG utarbeidet en grov skisse til styringsdokument for internkontroll i Trøndelag fylkeskommune. Dette rammeverket til styrende dokument er en start, og ferdigstilling av styringsdokumentet vil være en viktig oppgave for de nye medarbeiderne.

Tekniske ressurser

Fylkesdirektøren vil i løpet av 2024 vurdere om fylkeskommunene bør anskaffe et nytt teknisk system for internkontroll i fylkeskommunen. Det finnes flere ulike datasystemer som oppfyller kravene til pålitelighet, effektivitet og samsvar med regelverk. Fylkesdirektøren vil avvente beslutning i forhold til nytt system til leder for kvalitet og internkontroll har begynt i jobben.

Oppsummering

Fylkesdirektøren har som omtalt igangsatt arbeid for å få på plass en internkontroll i tråd med kommunelovens bestemmelser. Fylkesdirektøren erkjenner at arbeidet tar tid, og at vi sannsynligvis også må bruke noe tid utover 2024 med å få alt på plass.

Med vennlig hilsen

Carl-Jakob Midttun
fylkesdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskap for 2023 for UKM Norge Trøndelag FKF

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

28/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/456 - 20

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om årsberetning og årsregnskap for 2023 for UKM Norge Trøndelag FKF.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes fylkestinget, med kopi til fylkesutvalget.

Vedlegg

Årsrapport 2023 - UKM

Årsregnskap 2023 - UKM

Styrets beretning 2023 - UKM

Revisjonsberetning 2023 - UKM Norge Trøndelag FKF

Utkast til kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskap for 2023 for UKM Norge Trøndelag FKF

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse om årsregnskap og årsberetning for fylkeskommunale foretak som er organisert etter kommuneloven.

UKM Norge Trøndelag FKF er et fylkeskommunalt foretak, organisert etter kommuneloven. Foretaket er en del av fylkeskommunen, men ledes av et eget styre som ikke er administrativt underlagt fylkesdirektøren. Styret avlegger årsregnskap og årsberetning for foretaket, jf. kommuneloven 9-8 fjerde ledd. UKM Norge har avlagt en årsrapport og sammen med styrets beretning samt årsregnskapet utgjør disse dokumentene foretakets årsberetning og årsregnskap.

Utkast til kontrollutvalgets uttalelse er vedlagt.

Årsregnskapet

Årsregnskapets funksjon er å gjøre rede for inntekter og disponering av de midlene som det fylkeskommunale foretaket har til rådighet, og må sees i sammenheng med foretakets årsberetning. Årsregnskapet skal bestå av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger. Detaljeringsgraden og presentasjonsformen for årsregnskapet har foretaket stor frihet til selv å bestemme, men det skal vise regnskapstall på samme detaljnivå som i årsbudsjettet.

Årsregnskapet for UKM Norge FKF er avlagt 11.02.2024 og dermed innen fristen 22.02.24 og inneholder de deler som lov og forskrift krever.

Regnskapet for 2023 viser at netto driftsresultat ble 580 381 kroner.

Årsberetningen

Årsberetningen er avlagt 14.02.2024 og dermed innen fristen 31.03.2024. Beretningen inneholder de opplysninger om regnskapet og redegjørelser som loven krever.

Revisjonsberetningen

UKM Norge FKF sitt årsregnskap er revidert av Revisjon Midt-Norge SA. Revisjonen skal uttale seg om årsregnskapet og årsberetningen er avlagt i samsvar med lov og forskrift.

Revisjonsberetningen er datert den 22.02.24. Revisjonsberetningen er en såkalt ren beretning.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget oppfordres til å gi en uttalelse i samsvar med vedlagte forslag.

Kontrollutvalget har likevel anledning til å knytte ytterligere kommentarer til årsregnskap og årsberetning om utvalget finner dette nødvendig.

ÅRSRAPPORT FOR UKM NORGE

2023

INNHold

4 STYRETS BERETNING

- 4 Formålet med virksomheten
- 5 UKM Norges arbeidsprosesser i 2023
- 6 Økonomisk utvikling
- 6 Årsregnskap
- 7 Om foretaket UKM Norge FKF
- 8 Strategiplan 2024-2027

12 MENNESKENE I UKM NORGE

- 12 Administrasjon
- 13 Styre

14 STIMULERINGSMIDLER

- 15 Stimuleringsmidler tildelt i 2023

16 UKM-NETTVERKET

- 16 UKM-arbeidsseminar 2023
- 16 Høstkonferanse i København
- 16 Webinar for nye UKM-kontakter
- 17 Politisk arbeid i 2023
- 17 Strømmes AS fortsetter som leverandør av merch

18 UKM-FESTIVALEN

- 18 Intensjon
- 19 Kort om årets festival
- 19 UKM på fysisk arena
- 20 Innkvartering
- 21 Bispising
- 22 Goosechase
- 23 Festivalarrangørene
- 24 Gamezone
- 25 Redesignområdet
- 27 Kjøpmannsgata ung kunst (KUK)
- 28 VIP-program på festivalen
- 28 Konklusjon og plan fremover

30 IT / SYSTEM (UKM.NO)

- 30 Ny videoløsning
- 30 Ny designløsning på arrangørsystemet
- 31 Ny UKM-festivalen nettside
- 31 Ny rapportgenerator på vei
- 31 Nye funksjoner på arrangørsystemet

32 PROSJEKTER

- 32 Kulturytring 2023
- 33 Arendalsuka 2023
- 34 Veileder for formidling av dataspill som Kulturuttrykk
- 34 Gamejam
- 34 Norcup
- 35 KRED - Kompetanse- og ressurscenter for datakultur
- 35 Med ungdom som ressurs Midt-Norge
- 35 Fritidsklubbbløftet
- 37 Landskonferansen ungdom og fritid og delingsarena 2023
- 37 UKMpodden - ditt og datt om UKM

- 39 Kreditering fotografer

Design: Inger Marie Gunderhuset

STYRETS BERETNING FOR UKM NORGE

UKMs visjon er å skape Norges viktigste møteplasser for kreativ ungdom og ung kultur. Det er et breddetiltak som bygger mestring, dannelse, kritisk refleksjon og sosiale fellesskap for ungdom mellom 13 og 20 år. Gjennom åpne møteplasser stimuleres og synliggjøres ungdomskultur lokalt, regionalt og nasjonalt. Ungdom bruker kunst, kultur og kreativitet til å ytre seg, utøve, medvirke og lære. I UKM får de tilgang til nye arenaer, miljø og nettverk.

Med vektlegging av samarbeid, mangfold, bredde og medbestemmelse er UKM et viktig supplement til mer spissede og/eller sjangerspesifikke tiltak. UKM-nettverket regionalt og nasjonalt åpner muligheter utenfor egen kommune, og skaper møter, opplevelser og erfaringer som deltakere og involverte organisasjoner vokser på. Dette bringes tilbake til nærmiljøene i form av nye ideer og forsterket engasjement både blant ungdommene og kulturarbeiderne som møter dem i hverdagslivet.

UKM NORGES ARBEIDSPROSESSER I 2023

Videreutvikling og promotering av ukms primæraktiviteter

UKM er opplevelses- og læringsarenaer, et heterogent mylder av møteplasser som gir ungdom trygge profesjonelle rammer der de lever sine liv, både fysisk og digitalt. I kjølvannet av pandemien har det vært viktig å restarte, kvalitetssikre og markedsføre disse aktivitetene.

Styrke samarbeidet mellom kompetanseorganisasjoner og forvaltningsnivåene

UKM arbeider for å hente ut merverdi og synergier av arbeidet som gjøres i bibliotek, fritidsklubb, kulturskole og i foreninger. Hensikten er få mest mulig samfunns effekt ut av pengene som puttes inn. UKM Norge er derfor i kontinuerlig utviklingsdialog med kommuner, fylker og kompetanseorganisasjoner.

Utvikling av den nasjonale UKM-festivalen

UKM-festivalen er landets viktigste synliggjøring og feiring av ungdomskultur, en demonstrasjonsfestival og et nasjonalt utstillingsvindu. Festivalen skal ligge i forkant, prøve ut konsept og ta pulsen på ungdomskulturen. Festivalen i 2023 ble en stor suksess, og er omtalt i eget kapittel.

Stimuleringsmidler og rådgiving til kommunene

Stimuleringsmidlene deles ut til lokale og regionale utviklingstiltak, og bidrar til nye tiltak og nye prosjekter. Kombinert med rådgiving åpner dette for å forankre nyteknik og sikre lokal politiske vilje til langsiktig satsing. Stimuleringsmidlene er omtalt i eget kapittel.

Kompetanseutvikling internt i UKM-nettverket

Kvalitet i arbeidet sikres gjennom jevnlig samlinger og webinarer for kommunekontakter og fylkeskontakter. Dette er derfor en viktig del av UKM Norges kontinuerlige arbeid.

Relevans i tilbud

Det er en skjev makt- og attraksjons-balanse mellom trygge offentlige tilbud på den ene siden og kommersielle interesser, influensere, algoritmer og internasjonale giganter på den andre. For å være relevante er det avgjørende at UKM kan endre innretning raskt, og at vi gjør dette i dialog med ungdom. Vi bruker ny teknologi til samspill og formidling, og går nye veier for å forløse unges potensial innen kunst og kultur.

Ung medbestemmelse

UKM er ikke primært aktivitet for et eksternt publikum, men møteplasser og laboratorier for ung kultur, egenaktivitet og medvirkning. Dette bidrar til at UKM utvikles slik målgruppen ønsker, gir verdifulle innspill til andre deler av kulturlivet og svært verdifull ledererfaring til mange unge. Dette er med på å sikre framtiden i landets kulturnæring, og bidrar til gründervirksomhet, verdiskapning og innovasjon.

ØKONOMISK UTVIKLING

Det er avgjørende å kunne bygge kontinuitet og forutsigbarhet i arbeidet med barn og unge. Å være på statsbudsjettet gir trygghet og en forutsigbarhet, ikke minst i form av indeksregulering.

I statsbudsjett for 2024 er UKM Norge flyttet ut fra budsjettets Kapittel 325 (allmenne kulturformål), Post 78, og over til å motta finansiering gjennom spillemidler til kulturformål. Dette kan få konsekvenser for driften av organisasjonen, og fordrer fortsatt god dialog mellom styret og KUD.

UKM handler i hovedsak om fysiske arrangementer; Festivaler, mønstringer, samlinger, workshops og turnéer. Kostnadene knyttet til slike arrangement har eksplodert de siste årene. Særlig på områder som bespisning, tekniske leveranser, hotell og innkvartering, reise og transport. Vi ser også en stor økning av ungdom som trenger mer voksenressurser og spesialtilpasninger for å fungere på de fysiske møteplassene. Konsekvensen av at hovedbeskjeftigelsen til UKM har blitt mer kostbar, er at omfang og hyppighet på aktivitet må reduseres hvis det ikke sørges for en vesentlig økning i den offentlige finansieringen av UKM.

ÅRSREGNSKAP

NØKKELTALL	REGNSKAP 2023	REGNSKAP 2022	REGNSKAP 2021	REGNSKAP 2020
Driftsutgifter	16 144	18 889	11 525	10 682
Driftsinntekter	- 16 133	- 15 577	- 14 781	- 15 087
Netto finansinntekter	- 589	- 326	- 136	- 114
Bruk av disposisjonsfond	- 558	2 996	-3 382	0
Resultat	0	0	0	- 4 519
<i>I disposisjonsfond</i>	- 6 330	- 5 772	- 8 768	- 5 398

OM FORETAKET UKM NORGE FKF

UKM Norge er et fylkeskommunalt foretak etablert 01.01.2000, eid av Trøndelag fylkeskommune, finansiert av staten gjennom Kulturdepartementet, og med et nasjonalt ansvar for utviklingen av UKM nasjonalt. Foretaket drives fra Trondheim, men har i 2023 også hatt ansatte og engasjerte som arbeider fra Oslo, Kristiansand, Sarpsborg og Kåfjord.

Virksomheten har som mål å få mest mulig aktivitet og nyskaping ut av statstilskuddet, samt å ha god omstillingsevne, slik at det er mulig å henge på utviklingen i ungdomskulturen. For å ivareta denne målsettingen har virksomheten i 2023 begynt på en omstillingsprosess hvor digital utvikling, datakultur og generell rådgiverkompetanse er oppskalert.

Det er igangsatt en utvidelse av administrasjonen ved at daglig leder gjennom 27 år går over i en nyopprettet stilling som seniorrådgiver og stillingen som daglig leder lyses ut. Ny daglig leder vil etter planen være på plass i juni 2024.

Bemanning og organisering

Gjennom 2023 har UKM Norge hatt 5 ansatte og 2 engasjerte fordelt på 5,7 årsverk, hvorav 4,6 årsverk er i fast tilsetting.

Arbeidsmiljø og likestilling

UKM Norge etterstreber å ha et godt arbeidsmiljø, og forurenses ikke det ytre miljø gjennom sin virksomhet. Ved utgangen av året besto administrasjonen av 1 kvinne og 4 menn. UKM Norge har en ansatt med flerkulturell bakgrunn. UKM Norge har utarbeidet etiske retningslinjer som skal sikre en høy etisk standard i foretaket. UKM Norge er IA bedrift, og hadde i 2023 én lengre sykmelding i administrasjonen.

Styret og styremøter

Det er 4 kvinner og 3 menn i styret. Vararepresentantene har møterett på alle møter. Det ble avholdt 5 styremøter i 2023.

FNs bærekraftsmål

Bærekraftsmålene står sentralt i UKMs verdigrunnlag. I strategi og arbeid svarer vi ut mål 8.6 ved å gi unge jobb og karrieremuligheter, mål 16.6 gjennom nettverksbygging mellom aktører, mål 5.1 ved aktivt å motarbeide all diskriminering, mål 13 gjennom miljøvennlige festivaler, og ikke minst betyr UKM mye for mål nr. 11 «bærekraftige lokalsamfunn».

Strategisk arbeid

Styret har i 2023, i tett dialog med fylkesnettverket utarbeidet en ny strategiplan for kommende periode. Planen er supplert med en ny håndbok for UKM-arrangører.

STRATEGIPLAN 2024 - 2027

Utfolde, utforske og utfordre

Hensikt

UKM skal stimulere og synliggjøre ungdoms kulturelle aktivitet over hele landet, gjennom å skape åpne møteplasser for ung kultur lokalt, regionalt og nasjonalt.

UKMs visjon

Sammen skape Norges viktigste møteplasser for kreativ ungdom og ung kultur.

Overordnet mål

Gjennom UKM skal ungdom bruke kunst, kultur og kreativitet til å ytre seg, utøve, medvirke og lære. Deres bidrag og deltakelse skal være synlig, verdsett og diskutert, og UKM skal gi tilgang til nye arenaer, miljø og nettverk.

Verdier

- Medvirkning
- Likeverd
- Mangfold

Fundament

Forutsetningen for UKM er det kultur- og sosialfaglige arbeidet som allerede gjøres for ungdom i kommunal regi. Effekten av dette forsterkes av aktivt arbeid med UKM, som gir merverdi for både deltakere og aktører.

UKM-nettverket regionalt og nasjonalt åpner muligheter utenfor egen kommune, og skaper møter, opplevelser og erfaringer som deltakere og involverte organisasjoner vokser på. Dette bringes tilbake til nærmiljøene i form av nye ideer og forsterket engasjement.

Effekt

- Synliggjør aktuell ungdomskultur og -uttrykk.
- Stimulerer, gir inspirasjon, glede, mestringfølelse og motvirker utenforskap.
- Bidrar til inkludering, likestilling og mangfold.
- Utfordrer og utvikler unge utøvere, tilretteleggere og publikummere.
- Utforsker og bygger nettverk, kunnskap og kompetanse.

UKM Norges rolle og oppdrag

- Jobbe for at kommuner og fylkeskommuner har best mulig faglige, praktiske og økonomiske forutsetninger for et godt og effektivt UKM-arbeid.
- Drifte og utvikle nasjonale nettverk og arrangementer, internt og eksternt.

Satsingsområder 2024 - 2027

- Forankring, samarbeid og helhetstenkning.
- Tydelighet og synlighet.

UKM - der ung kultur møtes

Trondheim, 14.02.2024

Vilde Kamfjord, *styreleder*

Raymond Egge, *nestleder*

Ragnhild Severeide, *styremedlem*

Trine Oftedal, *styremedlem*

Bjørn Tore Grøtte, *styremedlem*

Øystein Eide, *varamedlem*

Else Blom, *varamedlem*

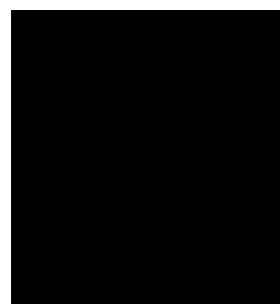
Torstein Siegel, *daglig leder*

Beretningen blir elektronisk signert i Visma Sign

MENNESKENE I UKM NORGE

UKM Norge har hovedkontor i Trondheim, men de ansatte er fordelt på flere lokasjoner. Dette startet som en prøveordning under pandemien, og har vist seg å fungere godt også i ettertid. Administrasjonen og styret i UKM Norge har i 2023 bestått av denne gjengen:

ADMINISTRASJON:

Torstein Siegel
Daglig leder

Kontorsted: Trondheim

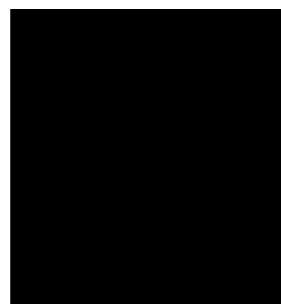
Tom Andreas Kristensen
Teamleder Nettverk og Møteplasser

Kontorsted: Kristiansand

Karoline Amb
Strategisk utvikler & Prosjektleder
UKM-festival

Kontorsted: Oslo

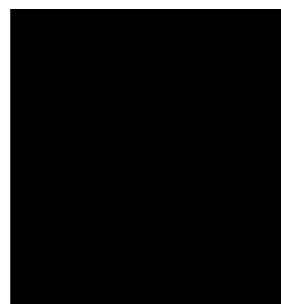
Jardar Nordbø
IT-ansvarlig

Kontorsted: Trondheim

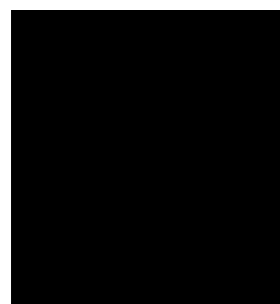
Kushtrim Aliu
Utvikler og IT-konsulent

Kontorsted: Oslo

Frank Haugseth
Rådgiver datakultur og digitalt
ungdomsarbeid

Kontorsted: Kåfjord

Ann-Charlotte Johansen
Prosjektmedarbeider administrasjon

Kontorsted: Sarpsborg

STYRE:

Vilde Kamfjord
Styreleder

Bjørn Tore Grøtte
Nestleder

Trine Oftedal
Styremedlem

Raymond Alv K. Egge
Styremedlem

Ann Evy Duun
Styremedlem

Erlend Aastad Viken
Varamedlem

Ragnhild Severeide
Varamedlem

STIMULERINGSMIDLER

Stimuleringsmiddelordningen er en økonomisk støtteordning som administreres av UKM Norge og finansieres av Kultur- og Ligestillingsdepartementet (KUD). Formålet med ordningen er å stimulere og styrke kulturaktivitetene til ungdom på lokalt nivå.

Ordningen er rettet mot lokale UKM-arrangører, kommuner eller andre kulturaktører, som ønsker å prøve nye aktiviteter, øke deltakelsen, skape bedre arrangementer og styrke samarbeid med andre kultur- og ungdomsmiljøer.

UKM Norge bevilget i 2023 i underkant av 3,2 millioner, fordelt på 198 søknader. På tross av at antall søknader er stigende, og at behovet for tilleggsfinansiering er stort i kommunene, har det ikke lyktes UKM Norge å få en større pott til fordeling. Dette adresseres imidlertid hvert år i søknaden på statsmidler.

Stimuleringsmidlene setter UKM-arrangører i stand til å bidra til et mangfoldig og inkluderende kulturmiljø, og legger til rette for at unge får gode muligheter til å delta og utvikle seg innenfor UKM.

Eksempler på tiltak som har fått støtte i 2023 er workshops, turnéer, LAN, Cosplay, teknikerkurs, gamingaktiviteter, bandrom, ressursgrupper, filmprosjekter, podcast, kick-offs og rekrutteringsprosjekter.

STIMULERINGSMIDLER TILDELT I 2023

FYLKE	SØKNADER	SØKNADSBELØP	TILDELING
Rogaland	9	235 000	146 000
Nordland	11	260 000	175 000
Oslo	12	310 900	200 500
Troms og Finnmark	12	326 000	229 000
Vestfold og Telemark	16	369 999	256 600
Møre og Romsdal	18	460 984	274 500
Vestland	21	402 000	291 000
Trøndelag	22	619 000	324 000
Agder	23	559 770	373 500
Innlandet	24	672 500	442 500
Viken	30	703 088	478 000
SUM	198	4 918 242	3 190 600

UKM - NETTVERKET

UKM-ARBEIDSSEMINAR 2023

Tradisjonen tro ble fylkesnettverkets arbeidsseminar på våren arrangert i samme by som UKM-festivalen skal arrangeres. Vi var samlet i Trondheim fra 2.-3. mai hvor tematikken var status i fylkesnettverket, kommende UKM-festival og oppstart av innspillsarbeid til ny UKM-håndbok. Arbeidsseminar er et viktig møtested midt i en travel UKM-sesong for fylkesnettverket, og en viktig informasjonsplattform for deltakelse på landsfestivalen.

HØSTKONFERANSE I KØBENHAVN

Fylkesnettverket har hver høst en lengre konferanse hvor det er tid til å bygge det sosiale fellesskapet, samtidig som vi kan ta noen faglige dypdykk og samarbeide om viktig arbeid for hele UKM. I år dro vi til København i fra 15.-17. september, og balanserte mellom lek og moro i Tivoli og på Wallmanns, og konstruktive innspillprosesser til arbeidet med UKM-håndboka. På dette tidspunktet forelå det et skriftlig forslag fra administrasjonen som fylkesleddet kunne komme med direkte innspill på. Dette ble siste prosess med nettverk før tekst og innhold i håndboka ble lagt.

Det sosiale og kollegiale i fylkesnettverket er en satsing fra UKM Norge, og årets konferanse bidro til å skru nettverket tettere sammen med flere nye fylkeskontakter. Vi opplever denne samlingen som en viktig møteplass hvor vi skaper grunnlag for samarbeid og kollegiefølelse, og dette er noe vi vil jobbe videre med.

WEBINAR FOR NYE UKM-KONTAKTER

Høsten 2023 satte vi opp en serie med 4 like webinarer for nye UKM-kontakter. Hvert webinar hadde et tak på 10 deltakere som ble fort fylt opp, og var lagt opp som en introduksjon til rollen som UKM-kontakt, og dens oppgaver.

Mange av deltakerne var nettopp; nye ukm-kontakter. Men vi fikk også en del deltakere som hadde arbeidet med UKM tidligere, som nå var tilbake etter noen års opphold, og ønsket seg en re-introduksjon. Til og med noen som hadde jobbet med UKM kontinuerlig de siste årene, men som rett og slett trengte litt ny giv.

Vi i UKM Norge opplever det konstruktivt å tilby disse webinarene, fordi det er en fin måte å ha kontakt med nettverket på. Når vi setter en lav grense på antall deltakere, er det lett å få til dialog uten at det blir kjedelig for alle. Vi kommer derfor til å fortsette denne praksisen og setter opp flere webinarer utover 2024.

POLITISK ARBEID I 2023

UKM Norge arbeider politisk blant annet gjennom direkte dialog med embetsverk og politisk ledelse i KUD, i høringer i Stortinget, gjennom fylkesdirektørkollegiet kultur, og gjennom barne- og ungdomskulturnettverket (BUK). De viktigste kampsakene er økt samarbeid og sammenheng mellom ordninger og tiltak, økt ungdomsmedvirkning, satsing på digitalkultur, inkludering og mangfold gjennom relevante tilbud, og bedre rammebetingelser for lokalt UKM-arbeid.

UKM handler i hovedsak om fysiske arrangementer, og kostnadene har eksplodert de siste årene. Etter pandemien er det økt behov for tilrettelegging og voksentetthet for å skape trygge møteplasser. Konsekvensen er at UKM har blitt mer kostbart, og behovet for stimuleringsmidler er større. Å få en økning av stimuleringsmiddelpotten har derfor høyeste prioritet for UKM Norge.

I statsbudsjett for 2024 er UKM Norge flyttet ut fra budsjettets Kapittel 325 og over til å motta finansiering gjennom spillemidler fra Norsk Tipping. UKM Norge har argumentert mot dette da dette gir mindre forutsigbarhet og lengre avstand til beslutningene. Dialogen med KUD om dette fortsetter.

STRØMMES AS FORTSETTER SOM LEVERANDØR AV MERCH

UKM Norge gjennomførte en anbudsrunde for merch og markedsføringsmateriell, samt drift av nettbutikk i 2023. Vinneren av anbudsrunderen ble Strømmes AS, og vi viderefører derfor avtalen som vi allerede hadde med dem frem til sommeren 2025. Det går frem av undersøkelser i nettverket at de leverer bra, er gode på kundebehandling og spesialbestillinger, og dette har veid tungt i vurderingene opp mot konkurrenter som leverte tilbud.

UKM - FESTIVALEN

«...UKM er en plass man kan møtes og bli kjent med folk som har samme interesser som deg selv. Det er viktig for meg fordi jeg føler jeg får vise mine egenskaper og verdier, noe som gjør at jeg utvikler meg.»

- Deltaker

UKM-festivalen ble avholdt 23.-27. juni i Trondheim kommune i Trøndelag.

550 mennesker deltok: 448 deltakere, 77 reiseledere og fylkeskontakter, og en stab på 25 personer.

Stemningsfilm fra festivalen

INTENSJON

UKM-festivalen skal være et nasjonalt utstillingsvindu for dagsaktuelle kulturuttrykk hos ungdom fra 13 (15)-20 år. Den er samtidig en arena for å teste nye konsepter, løsninger og modeller. De erfaringene deltakerne og reiselederne får under festivalen blir tatt med tilbake til deres lokalmiljø, og vi ser ofte eksempler på elementer fra UKM-festivalen som fester seg på rot og tar nye retninger lokalt og regionalt.

På den måten virker festivalen i to retninger: Opp og ut på den ene siden, og tilbake til det lokale på den andre. Festivalen i 2022 var den første som ble arrangert etter tre år med pandemiestriksjoner. De tradisjonelle kvotene ble fjernet, og festivalen var åpen for å ta imot hva som helst, enten det var snakk om nye ungdommer, ledere eller fylker. Det ble et herlig kaos med frie tøylere og ungdomseierskap i alle ledd gjennom hele prosessen. Ungdommene elsket det, men de voksne savnet mer rammer og struktur for kvoter, reiseledere som var tettere på, og et program som var noe mer strikt. Dette ble derfor gjort i 2023, med en tradisjonell festival i Trondheim - selvsagt fortsatt med stor grad av ungdomsmedvirkning, nyvinninger og lekenhet.

KORT OM ÅRETS FESTIVAL

Olavshallen huset forestillinger, kickoff, klubbkvelder, sekretariat, workshops, bespisning, redesignområdet, UKM Media, Cinematekprogram, lederrom, stillesone, åpen scene og Gamezone. Kjøpmansgata ung kunst (KUK) var utstillingsarena, med eget program for kunstnere, omvisninger, gjesteprogram og workshops. Raw dansestudio huset 11 workshoper i alt fra Salsa til Hip-Hop.

UKM PÅ FYSISK ARENA

På UKM-festivalen møtes de unges kulturuttrykk 5 dager til ende. Man må utvise tålmodighet og raushet, og slik sett er opplevelsen både en dannelsesreise og en kulturopplevelse. I Trondheim fikk ungdommene være publikum i utstillinga og på forestillinger, i tillegg til å bidra med det de har på hjertet. Det var lagt opp til mye kreativ tid, der de kunne gå på organiserte workshops, eller bedrive lavterskelaktivitet i Gamezone eller redesignavdelinga. Disse arenaene er tilrettelagt for at deltakere og reiseledere skal bygge nettverk med resten av landet. Både deltakere, reiseleder og støtteapparat vokser på å være er en liten del av noe som er større enn en selv.

INNKVARTERING

Deltakere og reiseledere sov i Trondheim spektrum. Dette er et messe- og idrettsanlegg som ligger i utkanten av Trondheim sentrum. Her var deltakerne innkvartert i to store haller som var inndelt fylkesvis. I år var det lagt vekt på at all aktivitet skulle skje i området rundt Olavshallen, og følgelig var innkvarteringen kun et rolig sted hvor deltakerne oppholdt seg fra kveldsmat til frokost. Resten av døgnet ble tilbrakt i Olavshallen.

"...UKM for meg er et fristed. Altså et sted du kan være deg selv 100% uten at noen dømmer deg. Det er også et sted for læring. For du kan være med uansett hvor mye erfaring du har."

- Deltaker

BESPISNING

Nytt av årets festival var at vi testet ut et sjetongsystem i samarbeid med Sverre Solberg i Foodcourten i Olavstorget. Der ligger det 6 ulike food-trucks med hver sine menyer. Hver dag fikk deltakere og reiseledere utdelt sjetonger med ulike valører slik at de kunne hente seg ut mat og drikke. Dette ble veldig vellykket og gav inntrykk av å være på en "ekte" kommersiell voksen-festival. Det gav frihet til å velge hva og når du ville spise, og menyen varierte fra indisk linsesuppe, til sushi, burger, pastaretter og en helt egen vegetarsjappe.

I Olavskvartalet var det god plass til at 260 stk. kunne spise samtidig, og dette viste seg å være god nok plass til at vi slapp å benytte oss av "nødlokalet" vi hadde leid oss i tilfelle det ble kork, nemlig kantina til Trondheim Symfoniorkester. Foodcourten ble et veldig vellykket konsept som vi garantert har lyst til å benytte oss av ved neste mulige anledning.

GOOSECHASE

Ca. 60% av deltakerne lagde seg bruker på Goosechase, og mange var svært engasjerte. Dette ble derfor videreført i 2023 og engasjementet var enormt. Oppgavene var alt fra å skrive et dikt, eller lage en menneskelig pyramide, til bananspising og intervju av kunstnere. Tanken var å skape litt samhold innad i fylkene, og få deltakerne til å bli kjent med hverandre. Deltakerne spilte på hver sin telefon, men var delt i lag etter fylke. De svarte på forskjellige oppgaver gjennom festivalen, der de måtte samarbeide. I år opplevde vi at engasjementet nesten ble litt for voldsomt, konkurranseinstinktet var i overkant hos noen. Det er delte ønsker omkring videreføring neste år. Det har klart sine fordeler, men kanskje må vi se nærmere på å sette Goosechase ut til en uavhengig prosjektgruppe som kan følge det opp på en profesjonell måte.

FESTIVALARRANGØRENE

I 2022 fikk 17 unge festivalarrangører gjenreise aktivitet i UKM etter 2-3 år med nedstengning. I 2023 ble den gjengen redusert til et lite, men effektivt team, på 6 personer. Dette gjorde at festivalleder ble sittende med mer av eierskapet, og den lille arrangørgruppa hadde sine avgrensede oppgaver. Vi gjenførte kvoter og nominering, med frist for videresending halvannen måned før festivalen, i stedet for 3 uker som i 2022.

Kvotene sørger for et større mangfold i kulturuttrykk i festivalen, i tillegg til passe mengde deltakere i de ulike kategoriene. Programmet var klart tidlig, og korrekt informasjon ble sendt ut i god tid. Under avvikling hadde de 6 arrangørene god kontroll gjennom hele prosessen, fra opprigg, gjennomføring, til nedrigg. Fylkene hadde på sin side reiseledere med mer erfaring, og noen hadde med seg flere ungdommer som også var på fjorårets festival. Kort fortalt ble det lettere for alle å ha oversikt.

Det er både litt trist og litt fint å se at noen av de deltakerne som var på fjorårets festival på Stjørdal melder at de synes den festivalen var enda bedre, i evalueringsskjema. Trist fordi arrangørene i fjor var strenge med seg selv i sin evaluering av eget arbeid, de skulle bare visst hvor fornøyd alle deltakerne var! Fint for årets festival, at fylkeskontakter melder tilbake at årets festival var mye bedre. Så må vi spørre oss selv: Hvem er festivalen mest for? Hvilke verdier og argumenter skal få veie tyngst? Ungdommene som opplever den åpne festivalen på Stjørdal som Nirvana, eller fylkeskontaktene som synes det var deilig med den mer strømlinjeformede festivalen i Olavshallen i år?

Det er kanskje lett å tenke seg at ungdommene er viktigst uansett, for det er de jo - men det er voksenpersonellet som kommer hjem til fylkene og kommunene sine som skal sørge for at vi har noen å lage festival for neste år også. Kanskje skal vi sikte oss inn på en gylden middelvei. Det er tydelig å se at festivalen også er en viktig utviklingsarena for UKM-personell i hele landet. Her møtes de, deler erfaringer og lar seg inspirere. De kjenner på stolthet over sine deltakere, og det å representere sitt hjemsted, samtidig som de er der for å jobbe praktisk i sin oppgave som fylkeskontakt eller reiseleder. Festivalen er i seg selv mer verdt for utvikling av gode kulturarbeidere enn noen fagdag eller konferanse. Når det er sagt, har UKM Norge en fagkonferanse hvert annet år, parallelt med festivalen, for nettopp lokal-kontakter. Dette er en gylden anledning til å få flere opp til å oppleve festivalen og bygge nettverk. En slik konferanse hadde vi på Stjørdal i 2023, og en ny er på gang i Bodø i 2024.

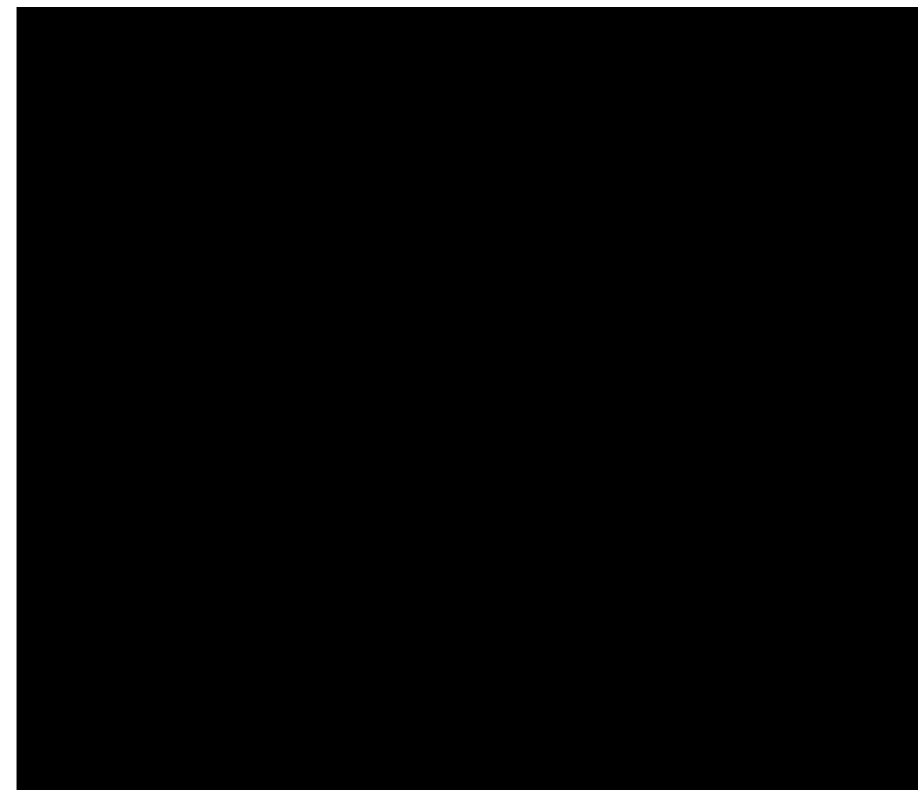
GAMEZONE

Under årets festival ble det tenkt nytt rundt dataspillkultur, i det store området som fikk navnet "Gamezone". Konkurransbasert spilling ble trappet litt ned og det ble i større grad tilrettelagt som en kreativ og rekreativ arena. Plassering ble en suksessfaktor i år, da Gamezone lå i foajeen ved inngangen til hovedscenen. Dette gjorde området til en stasjon for venteaktivitet.

Noen fylkeskontakter videresendte deltakere som "datakulturarrangører" i arrangørsystemet, og disse ble sysselsatt til å drifte området. De sto, sammen med sin mentor, for mange av aktivitetene og fikk ansvar for gjennomføring av mange av turneringene i Gamezone. Mentor var også med i festivalens rådgivergruppe, noe som ga stor uttelling i planleggingen av området og aktivitetene gjennom festivaldagene.

KRED tok med utstyret som skulle til for å kjøre aktivitetene og lage et godt miljø, samt hadde en veiledende rolle overfor unge e-arrangører.

Aktiviteter som ble kjørt gjennom området var turneringer i Super Smash, Mario Kart, FIFA. Det var stasjon for retrospilling. Spillaktivitet og visning, samt spillkino ble avviklet inne i Cinemateket. Fasaden av Olavshallen ble også bygget i Minecraft i forkant av festivalen hvor deltakerne kunne gå inn og utforme innsiden. Mentor i Gamezone hadde også ansvaret for oppfølging av goosechase, som fungerte veldig bra.

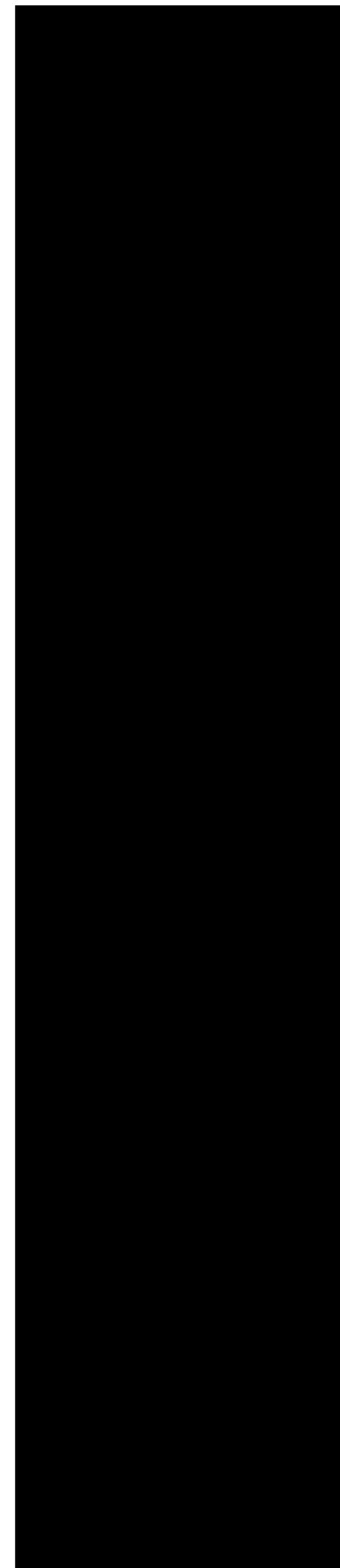
REDESIGNOMRÅDET

Grunnkonseptet i redesignavdelingen var å skape et lavterskelområde hvor deltakere kunne utfolde seg kreativt uavhengig av forkunnskaper. Det var et område for lek med identitet og uttrykk, samtidig som det var tilgang til innsikt i teknikker og verdier vedrørende klesreparasjon, redesign og tekstil/sømhåndtverk samt tekstiltusj og maling. Altså ønsket vi å gi deltakere mulighet til medvirkning og å ta eierskap med et parallelt miljøperspektiv.

Plasseringen var sentralt i festivalområdet slik at det var både synlig og lett tilgjengelig – og hadde en naturlig tilknytning og overgang til Game-Zone. Området bestod av et langbord og mindre arbeidsstasjoner hvor deltakere kunne sette seg ned og benytte seg av en rekke tilgjengelige tekstil/søm/garn/hobbyutstyr, som i stor grad var anskaffet via private donasjoner. Under festivalen foregikk det workshops i området som trakk folk til området og lærte bort hvordan å bruke utstyret i området.

I tillegg hadde vi et samarbeid med Norges Husflidslag. De stilte med både utstyr og folk som kunne veilede deltakere i klesreparasjon og håndarbeidsteknikker. I starten var deltakere litt forsiktige i henvendelsene, men etter hvert som de forstod konseptet stod de klare så fort husflidslaget kom på plass for dagen, og begge parter hadde godt utbytte av samarbeidet.

En annen samarbeidspartner var den lokale Fretex Fjordgata som lagde pop-up-butikk i festivalområdet med festivalvennlige priser – i den ene halvdel av redesignområdet. Her gikk salget unna og de ansatte måtte raskt etterfylle varer.

Deltakere fikk anledning til å låne med seg strikkepinner/heklenåler osv. fra området rundt på festivalområdet og også til deltakerlandsbyen på kvelden, og flere benyttet seg av dette gjennom helga. Vi åpnet også for at deltakere som selv satt på kunnskaper basert på det tilgjengelige utstyret kunne demonstrere eller kurse i dette. Her fikk vi en deltaker som lærte bort hvordan å sy kosedyr. Det var også en varmpresse/trykkpresse tilgjengelig via noen fra Gamezone hvor folk kunne få spesialdesigne egne logoer/prints til klær og få de festet til plagg under festivalen.

Vi oppfordret merchleverandør Strømmes til å selge blanke plagg slik at deltakerne selv kunne trykke på festivallogoer uten årstall for å lage mer tidløse plagg, og oppfordret samtidig deltakere til å ta med klær som trengte reparasjon eller som de ville redesigne på under festivalen.

Området var en suksess, deltakerne var begeistret for Fretex-butikken, og mange kunst-deltakere blomstret under muligheten til å utfolde seg mer aktivt under festivalen. Redesignområdet hadde en egen koordinator som hadde overordnet oversikt over området så det var orden i materialer og at program ikke krasjet der inne. Konseptet har også potensiale for videreutvikling: Både Husflidslag og Fretex ville anbefale UKM som samarbeidspartner til sine lokallag rundt om og gjøre konseptet igjen ved neste anledning. Deltakerne satte pris på det, så her er altså stort ønske om at dette konseptet er kommet for å bli!

KJØPMANNSGATA UNG KUNST (KUK)

Det ble en nydelig utstilling i hele kjelleretasjen hos KUK. Vi fikk hjelp av kunstnerisk ansvarlig og teknisk personell på KUK til å kuratere utstillingen sammen med eget personell fra arrangørgruppa. Dette arbeidet er alltid tidkrevende, tre arbeidsdager med oppakking og kuratering, og tre åpningsdager på utstillinga. Vi undersøker muligheten for å la utstillinga henge gjennom hele sommeren ved neste års festival: For det er en flott del av UKM-festivalen, som vi gjerne skulle sett at hadde lenger levetid! Vi hadde mange workshops på KUK, i deres verksted: Tradisjonell tegneworkshop, kroki, Quilling, Animasjon, Bårekransworkshop og digital tegning. I tillegg hadde vi flere kunstworkshoper inne i Olavshallen, samt pop-up-utstilling og foredrag i Cinemateket. På den måten infiltrerer kunst festivalen på en helhetlig måte.

Nytt av året var også bruk av QR-koder under hvert kunstverk, der kunstnerne hadde anledning til å legge inn hva de ville om seg selv og sitt virke. Noen la bare inn verket de hadde med seg til festivalen, men de ivrigste har en aktiv Instagram, kanskje en hjemmeside, eller et enkeltpersonsforetak med nettbutikk. Dette ble et fint konsept som kan videreføres. I utstillinga hadde dessuten kunstnerne egen aktivitet kun for sin gruppe, for å bygge nettverk og bli bedre kjent med hverandre: Porteføljevising, sneak-peak og kunstnerkafé der vi serverte fersk bakst og kaffe/soft. Vernissagen ble vellykket fordi vi hadde flaks med at det var fint vær, slik at alle 500 kunne sirkulere godt inn og ut av lokalene - og i tillegg se utstillingen som sto i resten av bygget. Det vil være aktuelt å samarbeide videre med gjengen på KUK om UKM-festivalen i 2025, fordi dette var en god start, og det ligger masse potensial i en så flott arena!

VIP - PROGRAM PÅ FESTIVALEN

Under UKM-konferansen inviterte vi til et VIP-program for beslutningstakere og ansvarlige for UKM i Trøndelagsområdet. Vi fikk besøk av både politikere i Trondheim, ansatte og politikere i Trøndelag fylkeskommune samt flere gode samarbeidspartnere og lokale UKM-kontakter. På mandagen under festivalen ble de invitert til en middag med litt informasjon om festivalen, samt en omvisning på festivalområdet og en forestilling. Det er stas og hyggelig å vise frem festivalen og alle de engasjerte ungdommene i forskjellige roller og ansvar rundt på festivalen - og se hvor imponert og engasjert de besøkende blir.

KONKLUSJON OG PLAN FREMOVER

UKM-festivalen 2023 ble en solid festival som gikk knirkefritt etter planen. Det var behagelig flyt, god informasjon, masse glade ungdommer og fornøyde reiseledere. Vi knyttet tett bånd mellom opplevelser, workshops, redesign og datakultur, og satset stort på et godt utstillingsløft med den flotte profesjonelle rammen på KUK.

Neste år skal vi til Bodø, som er kulturhovedstad i 2024. Dette ser vi stort fram til, og arbeidet med arrangørgruppa der er allerede godt i gang. Det ligger an til å bli en leken festival, med fokus på nordnorsk natur, det samiske og det kreative - rett og slett en skikkelig vitamininnsprøytning av en første-gangsopplevelse for UKM i Norge, før vi lander litt i Trondheim igjen i 2025.

IT / SYSTEM (UKM.NO)

NY VIDEOLØSNING

Opplasting, konvertering og avspilling av video ble flyttet til en skybasert *løsning. To servere som driftet den gamle løsningen, kunne tas ned og frigjorde en del ressurser som ble brukt til vedlikehold av disse. UKM utviklet et nytt grensesnitt for videomodulen i arrangørssystemet.

NY DESIGNPROFIL PÅ ARRANGØRSSYSTEMET

UKM har påbegynt arbeidet for å lage et nytt brukergrensesnitt for hele arrangørssystemet. Det innebærer spesielt en designprofil som definerer grunnleggende verdier for å bygge videre brukergrensesnittet. Disse verdiene definerer videre design som skal benyttes overalt og kan utvides ved behov. Profilen definerer alt fra farger og font til avstand mellom komponenter. Dette gjør at design og brukergrensesnitt er relaterbart, skalerbart og viktigst, sentralisert. Ved å ha sentralisert tilnærming til design-utvikling, kan eventuelle endringer i fremtiden, håndteres på en enklere måte i motsetning til en desentralisert tilnærming

NY UKM-FESTIVALEN NETTSIDE

UKM har utviklet en ny festival nettside. Nettsiden har som hovedmål å gjøre det enklere for deltakere å finne frem informasjonen de trenger før, under og etter UKM-festivalen. All nødvendig informasjon fra forberedelse, reise, logistikk, program osv. finnes under nettsiden. Dessuten viser nettsiden et første inntrykk av UKM-festivalen for publikum.

NY RAPPORTGENERATOR PÅ VEI

Generering av rapporter spiller en sentral rolle på arrangørssystemet. Det er flere nivåer og områder det genereres rapporter for, dermed økes kompleksiteten for brukere med den eksisterende løsningen. Del av arbeide med å utvikle mer brukervennlig brukergrensesnitt og gjøre systemet enklere for vanlige brukere, har UKM utviklet en ny rapportgenerator som er mer skalerbar, fleksibel, dynamisk og ikke minst moderne. Generatoren genererer rapporter som bruker felles struktur og gjør det mulig å bruke nye funksjoner som gjør det mulig å tilpasse rapporter etter behov.

NYE FUNKSJONER PÅ ARRANGØRSSYSTEMET

Arrangørssystemet mottar kontinuerlig nye forespørsler om funksjonaliteter fra brukere, samtidig som behovene endres over tid. For å imøtekomme disse kravene har UKM utviklet nye funksjoner i arrangørssystemet, som er laget for å møte dagens behov. Endringene bidrar til å sikre at arrangørssystemet forblir effektivt i håndteringen av behovene. Funksjonene gir arrangørene bedre kontroll over videresending, kommunikasjon og organisering av deltakere og sikrer flyten og effektiviteten i administrasjonen av arrangementer. UKM jobber kontinuerlig til å utvikle oppdatere systemene sine og møte de skiftende behovene til brukerne for å sikre en optimal opplevelse.

Kontrollpanel har blitt omdøpt til "Din side" og har gjennomgått en betydelig oppdatering med hensyn til organiseringen av menyer og tilgjengelige funksjoner. Den nye strukturen er designet for å gi deg en mer intuitiv og effektiv opplevelse. Menystrukturen er blitt optimalisert for enklere navigasjon, slik at du raskt kan finne de nødvendige verktøyene og ressursene.

PROSJEKTER

KULTURYTRING 2023

UKM har vært samarbeidspartner for NOKU under Kulturytring i Drammen 19.-21. juni. Vi bidro med tilstedeværelse av både loka-, og fylkeskontakter, samt administrasjonen i UKM Norge. Her arrangerte vi flere debatter, arrangement og aktiviteter i samarbeid med andre organisasjoner. Kulturytring ble en svært positiv arena for å belyse muligheter og utfordringer med barne og ungdomskultur - og en arena som satses på av samarbeidsaktører på feltet. Kulturytring vil være en viktig arena for UKM fremover.

UKM Norge arrangerte og deltok på følgende arrangement:

- UKM-konsert på hovedscenen med UKM Buskerud.
- Dataspillstrategien, en kamp om ordet. Debatt og diskusjon rundt regjeringens kommende dataspillstrategi.
- Kunst er avkobling, ikke bare tilkobling. NOKU Viken sitt arrangement med fokus på involvering av ungdom i kultur.

ARENDALSUKA 2023

UKM var også i år tydelig til stede med flere arrangementer på Arendalsuka 14.-18 august. UKM Norge er med i arbeidsgruppen for en felles satsing på barne og ungdomskultur på Kulturkammeret, sammen med de andre organisasjonene i BUK-nettverket.

2023 er et år der flere samarbeidspartnere feirer jubileum, og vi åpnet årets Arendalsuka med en feiring på takterrassen til Kulturkammeret og markerte Ungdom og Fritids 70-års jubileum, og Norsk Kulturskoleråds 50 års jubileum.

Vi arrangerte en møteplass med korte innlegg om datakultur for barn og unge. Her presenterte vi egne prosjekter og lot samarbeidspartnere få presentere sine prosjekter for et nettverk som hadde felles interesser rundt tematikken.

Videre gjennomførte vi samme debatt rundt dataspillstrategien i Arendal som vi hadde på Kulturytring i Drammen før sommeren. Flere profilerte politikere deltok i debatten, og vi fikk belyst hvordan samholdet og samarbeidet mellom organisasjonene som står bak Møteplass Datakultur veileder og rapport fortsatt satser på arbeid knyttet til dataspillkultur.

Statssekretær i Kultur- og likestillingsdepartementet mottok veilederen "Formidling av dataspill som kulturuttrykk" og det ble fulgt opp med et eksempel på formidlingsopplegg utviklet av Kulturtanken og Spillpedagogene kalt "Spillkino".

Det ble holdt et foredrag om prosessen rundt og arrangementet Gamejam Ung. Gamejam Guiden som var et resultat av dette arrangementet ble også presentert. Flere viste interesse for veilederne etter presentasjonene.

Daglig leder, Torstein Siegel, deltok også på vegne av UKM i podkasten "Kulturtanker" med besøk av UKM-podkasten "Ung og sånn".

Vi var også til stede og støttet opp under flere andre arrangementene til samarbeidspartnere.

BUK - Barne og Ungdomskulturnettverket består av organisasjonene Kulturtanken, Ungdom og Fritid, Norsk Kulturskoleråd, UKM Norge og NOKU).

VEILEDER FOR FORMIDLING AV DATASPILL SOM KULTURUTTRYKK

UKM Norge har i samarbeid med KRED, Kulturtanken, Spillpedagogene og Bibliogames skrevet en nasjonal veileder for dataspillformidling. Den er en respons på interessen for å integrere dataspill i pedagogiske, kunstneriske, kulturelle og rekreative sammenhenger, og understreker behovet for en fortsatt satsning på digital ungdomskultur i offentlig sektor. Den er skrevet for de som ikke kan så mye om dataspillkultur og skal være en resurs om man ønsker å sette i gang aktiviteter lokalt. Den er også ment å være til hjelp for aktører som ønsker å søke på aktuelle midler og trenger understøttende vedlegg og argumenter.

Denne ble overlevert til regjeringen under Arendalsuka og har blitt etterspurt og delt til miljøer i Norge, Sverige og Danmark.

GAMEJAM

UKM Norge støttet opp om en spillutviklingsworkshop og en veileder for hvordan man kan gjennomføre spillutviklingskonkurranser. Arbeidet ble finansiert og gjennomført i et samarbeid mellom E6 Medieverksted, UKM Norge, KRED, Viken fylkeskommune og Viken filmsenter.

Prosjektet samlet ungdommer med ulike interessefelt og kompetanser slik at de gruppevis kunne lage dataspill. Det ble leid inn mentorer fra den profesjonelle spillutviklingsbransjen som ledet gruppene og sydde sammen ideene. For ungdommene ble arrangementet ble en god introduksjon for hvordan et spill er bygd opp, en kreativ møteplass for ungdommer med ulike interesser innenfor samme felt og en modell for utveksling av ideer mellom ungdomskultursektoren og spillbransjen.

Det ble også skrevet en veileder for hvordan slike arrangementer kan gjennomføres med mål om at det skal kunne testes ut andre steder i landet. Flere har vist interesse for å teste ut konseptet, blant annet Norsk film-institutt som hadde en gjennomføring for 10 - 18 år i Cinemateket i Oslo.

NORCUP

Norcup 2023 utmerket seg som en unik og nyskapende sesong, der vårt fokus like mye var rettet mot å fremme produksjonstalenter og lokale turneringsarrangører (TO's) i de fire hovedregionene vi opererte i: Vest, Øst, Nord, og Sør. Denne regionbaserte tilnærmingen erstattet tidligere år hvor lag fra hvert enkelt fylke deltok. For å nå vår målgruppe mer effektivt, etablerte vi et samarbeid med Rocket League Norge, som håndterte markedsføringen på sine sosiale plattformer. Ved den store finalen på Sarpsborg scene, gikk vi et skritt videre ved å konstruere et dedikert studio foran scenen, i tillegg til selve spillerscenen. Dette gjorde det mulig å dele produksjonsteamet i to. Foruten vår hovedkonkurranse i 3v3-formatet, introduserte vi også "Norcup Duels" - en 1v1-kvalifiseringsturnering. Med 64 påmeldte, markerte dette Norges største 1v1-turnering til dags dato. Turneringen kulminerte på scenen, hvor de beste utkjempet intense dueller for tittelen.

KRED - KOMPETANSE- OG RESSURSSENTER FOR DATAKULTUR

KRED har i 2023 fått en enda bedre forankring og posisjon i øst (Sarpsborg) og i nord (Kåfjord). Det jobbes med å etablere et KRED-senter i sør og i vest. Dataspillstrategien ble også sluppet i 2023 hvor en stor del av det som omhandler dataspillkultur vil være en etablering av et nasjonalt kompetansesenter for dataspillkultur i regi av NFI, støttet av Kulturtanken og Medietilsynet. Arbeidet KRED gjør og har tidligere gjort samsvarer med mange av målene med etablering av et slikt kompetansesenter.

KRED bidro med utstyr og ressurser inn i fylkesfestival på Finnsnes og Landsfestivalen i Olavshallen. På begge plassene ble det kjørt flere aktiviteter i en rekreativ sone. I år var det under Landsfestivalen flere unge arrangører som også ble koordinert i samarbeid med KRED.

MED UNGDOM SOM RESSURS MIDT-NORGE

UKM Norge samarbeider inn i et prosjekt hos Norsk Kulturskoleråd som heter "Ungdom som Ressurs i Midt-Norge". Et prosjekt som har nedslagsfelt i kommuner i Midt-Norge, og som jobber med å løfte frem mulighetene som ligger i lokalt kulturarbeid ved å involvere ungdom inn i tverrfaglig samarbeid i kultursektoren i kommunen. Prosjektet er en videreføring av samarbeidet vi har hatt i prosjektet "Koordinert Kulturarbeid" i 2020-2022.

FRITIDSKLUBBLØFTET

UKM Norge har i 2023 bidratt inn i prosjektet "Fritidsklubbloftet" hos Ungdom og Fritid. Dette prosjektet handler om å løfte fritidsklubbloftet, og få innspill til hvordan feltet er og kan bli en relevant samarbeidspartner for å løse ut flere utfordringer i samfunnet vårt i tiden fremover. Vi er en stolt av å få være med å bidra i et viktig prosjekt som dette.

LANDSKONFERANSEN UNGDOM OG FRITID OG DELINGSARENA 2023

UKM er hovedsamarbeidspartner for Landskonferansen. En konferanse som eies av Ungdom og Fritid, og som har lokale kultur og fritidsklubbansatte som målgruppe. I år var det jubileumsmarkering for Ungdom og Fritid som preget konferansen som ble arrangert i Oslo. Konferansen samlet over 600 deltakere, og er en viktig møteplass for lokalt kulturarbeid i Norge. UKM bidro med bemanning og produksjon på flerkamera, lydteknisk og fotografi.

Samtidig bidrar vi med å arrangere følgende arrangement:

- Nettverkstreff for UKM-kontakter
- Parallellsesjonen "UKM som samarbeidspartner i koordinert kulturarbeid"

UKM Norge samarbeidet også om å arrangere konferansen "Delingsarena" - en parallell konferanse på samme tid i Oslo, i samarbeid med KS, Kulturtanken, NOKU, Ungdom og Fritid og Norsk kulturskoleråd. Denne konferansen samlet mottakere av støtte fra Kulturtankens støtteordning for å undersøke hvordan de kunne integrere barne- og ungdomskultur bedre i sine planprosesser. Vi fikk presentasjoner fra flere mottakskommuner, og UKM Norge deltok i paneldebatt og presentasjon av samarbeidsprosjektet "Koordinert Kulturarbeid" (2020-2022).

UKMPODDEN - DITT OG DATT OM UKM

Høsten 2023 fant vi fram podcastutstyret! Det har lenge vært en drøm å etablere en podcast for UKM, som i første omgang skal være et inspirasjonsverktøy for folk som jobber med UKM. Episoder ble planlagt og innspilling satt i gang, og den aller første episoden ble sluppet 1. januar 2024. På tampen av 2023 fikk vi spilt inn de 10 første episodene, som blir sluppet fortløpende utover våren 2024. Dette er et prosjekt vi kommer til å videreføre med gjester, diskusjoner og avklaringer - slik at det manifesterer seg som et vitalt og aktuelt verktøy for nettverket.

Følg den gjerne på Spotify: UKMpodden og instagram: #ukmpodd1

SIDE	FOTOGRAF
1	Kulturytring/Nikolai Grasaasen
2-3	Kulturytring/Nikolai Grasaasen
4	Julie Johnsen
6	Salomon Spikkeland
7	Mina Lekang Eiterjord
8-9	Sandra Victoria Eriksson
10 - 11	Bjørn Nikolas Rognså
16	Kulturytring/Nikolai Grasaasen
17	Jasmine Furuseth
18-19	Sandra Victoria Eriksson
20	Jasmine Furuseth
21	UKM Media
22	UKM Media
23	Kulturytring/Nikolai Grasaasen
24	UKM Media
25	Camilla Angelina Ostojic
26	Mina Lekang Eiterjord
27	Jacqueline Balavoine
29	Markus Søgård
30	Kulturytring/Nikolai Grasaasen
32	Kulturytring/Nikolai Grasaasen
33	Mina Lekang Eiterjord
34-35	Kulturytring/Nikolai Grasaasen
36	Ungdom og fritid
38-39	Salomon Spikkeland

**Trøndelag
fylkeskommune**

Regnskap 2023

UKM Norge Trøndelag FKF

Innhold

Hovedoversikt driftsregnskapet	2
Hovedoversikt investeringsregnskapet	3
Økonomisk oversikt drift	4
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift og investering	5
Balanse pr 31.12.2023	7
Forskriftsbestemte noter	9
Note 1. Regnskapsprinsipp	9
Note 2. Pensjon, pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler	9
Nærmere om regnskapstallene	10
Note 3. Endring i arbeidskapital	11
Note 4. Fordringer og gjeld til fylkeskommunen og andre fylkeskommunale foretak og samarbeid	12
Note 5. Aksjer og andeler i varig eie	12
Note 6. Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	12
Note 7. Spesifikasjon av kapitalkonto	12
Noter i henhold til god kommunal regnskapsskikk (GKRS-bestemte)	13
Note 8. Organisering	13
Note 9. Antall årsverk	13
Note 10. Ytelser til ledende personer	13
Note 11 Strykninger av budsjettdisposisjoner og avsetning til disposisjonsfond ved mindre/merforbruk i driftsregnskapet	14
Note 12 Fordeling salgsinntekt, tilskudd og overføring fra egen fylkeskommune	14
Note 13. Hendelser etter balansedagen	14
Note 14. Forklaring budsjettavvik	14

Hovedoversikt driftsregnskapet

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Opprinnelig budsjett			Regulert budsjett	
		Regnskap 2023	2023	Reguleringer	2023	Regnskap 2022
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskudd		0	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt		0	0	0	0	0
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter		-13 790	-13 315	-185	-13 500	-13 115
Sum generelle driftsinntekter		-13 790	-13 315	-185	-13 500	-13 115
Netto driftsutgifter						
Sum bevilgninger drift, netto		13 799	21 481	-2 545	18 936	16 426
Avskrivninger		0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter		13 799	21 481	-2 545	18 936	16 426
Brutto driftsresultat		9	8 166	-2 730	5 436	3 311
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-590	-166	-34	-200	-326
Utbytter		0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0
Renteutgifter		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
Netto finansutgifter		-590	-166	-34	-200	-326
Motpost avskrivninger		0	0	0	0	0
Netto driftsresultat		-580	8 000	-2 764	5 236	2 985
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering		14	20	0	20	11
Avsetninger til bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	6	5 822	0	0	0	5 256
Bruk av disposisjonsfond	6	-5 256	-8 020	2 764	-5 256	-8 252
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		580	-8 000	2 764	-5 236	-2 985
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0	0

Hovedoversikt investeringsregnskapet

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Opprinnelig		Regulert budsjett		
		Regnskap 2023	Budsjett 2023	2023	2023	Regnskap 2022
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler		0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer		0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	6	14	20	0	20	11
Utlån av egne midler		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter		14	20	0	20	11
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift		0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre		0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler		0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0	0	0	0
Bruk av lån		0	0	0	0	0
Sum investeringsinntekter		0	0	0	0	0
Videreutlån						
Videreutlån		0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån		0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån		0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift		-14	-20	0	-20	-11
Avsetninger til bundne investeringsfond		0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond		0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-14	-20	0	-20	-11
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)						
		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk						
		0	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)						
Inntekter til fordeling		0	0	0	0	0
Utgifter til fordeling		14	20	0	20	11
Sum til fordeling (netto)		14	20	0	20	11

Økonomisk oversikt drift

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift
Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Opprinnelig		Regulert budsjett		
		Regnskap 2023	budsjett 2023	2023	2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter						
Rammetilskudd		0	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt		0	0	0	0	0
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter		0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-13 790	-13 315	-185	-13 500	-13 115
Overføringer og tilskudd fra andre		-2 209	-1 273	69	-1 204	-2 368
Brukerbetaling		0	0	0	0	0
Salgs- og leieinntekter		-115	0	0	0	-94
Sum driftsinntekter		-16 114	-14 588	-116	-14 704	-15 577
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter		3 925	4 407	-34	4 373	4 042
Sosiale utgifter		893	1 239	-8	1 231	982
Kjøp av varer og tjenester		8 235	11 608	-2 372	9 236	9 155
Overføringer og tilskudd til andre		3 071	5 500	-200	5 300	4 709
Avskrivninger		0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter		16 123	22 754	-2 614	20 140	18 888
Brutto driftsresultat		9	8 166	-2 730	5 436	3 311
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-590	-166	-34	-200	-326
Utbytter		0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0
Renteutgifter		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
Netto finansutgifter		-590	-166	-34	-200	-326
Motpost avskrivninger		0	0	0	0	0
Netto driftsresultat		-580	8 000	-2 764	5 236	2 985
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering		14	20	0	20	11
Avsetninger til bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	6	5 822	0	0	0	5 256
Bruk av disposisjonsfond	6	-5 256	-8 020	2 764	-5 256	-8 252
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		580	-8 000	2 764	-5 236	-2 985
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0	0

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift og investering

	§5-9 Drift	A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Netto driftsresultat			-580
2	Avsetning til bundne driftsfond			0
3	Bruk av bundne driftsfond			0
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	20	0	20
5	Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0		
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-5 256		-5 256
7	Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk			0
8	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)			-5 816
9	Strykning av overføring til investering			-6
10	Strykning av avsetninger til disposisjonsfond			
11	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk			
12	Strykninger av bruk av disposisjonsfond			5 256
13	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger			-566
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger			
15	Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk			
16	Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk			
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond			566
18	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)			

§5-9 Investering	A	B	C
	Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån			14
Avsetninger til bundne investeringsfond			0
Bruk av bundne investeringsfond			0
Budsjettert bruk av lån	0		0
Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-20	6	-14
Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			0
Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			0
Dekning av tidligere års udekket beløp			0
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)			0
Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond			
Strykning av bruk av lån			
Strykning av overføring fra drift			
Strykning av bruk av ubundet investeringsfond			
Udekket eller udisponert beløp etter strykninger			
Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond			
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).			

Balanse pr 31.12.2023

§ 5-8. Balanseregnskapet			
Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		7 688	7 197
I. Varige driftsmidler		0	0
1. Faste eiendommer og anlegg		0	0
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		0	0
II. Finansielle anleggsmidler		172	158
1. Aksjer og andeler	5	172	158
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån		0	0
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	2	7 516	7 039
B. Omløpsmidler		8 010	8 024
I. Bankinnskudd og kontanter		8 039	7 654
II. Finansielle omløpsmidler		0	0
1. Aksjer og andeler	5	0	0
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		-29	370
1. Kundefordringer		0	0
2. Andre kortsiktige fordringer	4	-259	370
3. Premieavvik	2	230	0
Sum eiendeler		15 697	15 221
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital	6	-6 919	-6 080
I. Egenkapital drift		-6 338	-5 772
1. Disposisjonsfond	6	-6 338	-5 772
2. Bundne driftsfond	6	0	0
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		0	0
1. Ubundet investeringsfond		0	0
2. Bundne investeringsfond		0	0
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
III. Annen egenkapital		-581	-308
1. Kapitalkonto	7	-581	-308
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
D. Langsiktig gjeld		-7 107	-6 888
I. Lån		0	0
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
2. Obligasjonslån		0	0
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse		-7 107	-6 888
E. Kortsiktig gjeld		-1 671	-2 252
I. Kortsiktig gjeld		-1 671	-2 252
1. Leverandørgjeld		0	0
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-1 671	-2 080
5. Premieavvik	2	0	-171
Sum egenkapital og gjeld		-15 697	-15 221
F. Memoriakonti		0	0

Regnskap 2023

Trondheim 31.12.2023
11.02.2024

Lauritz Nicolai Løvaas Jessen
Regnskapsleder

Torstein Siegel
Daglig leder

Vilde Kamfjord
Styrets leder

Regnskap 2023

Forskriftsbestemte noter

Note 1. Regnskapsprinsipp

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører foretakets virksomhet kommer fram av driftsregnskapet. Se også note nedenfor om egenkapitalinnskudd.

Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelse, er beløp anordnet i årsregnskapet. Når anordning foretas gjøres de ut fra beste estimat prinsipp og forsiktighetsprinsippet.

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anleggsmiddel er vurdert til anskaffelseskost.

Note 2. Pensjon, pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler

Generelt om pensjonsordningene i UKM Norge FKF

UKM Norge FKF har kollektive pensjonsforsikringer for sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Ansatte som er i UKM Norge FKFs tjeneste ved fylte 62 år har også rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter bestemte regler. AFP for 62-64 år er ikke fullt forsikringsmessig dekket, og det er heller ikke på annen måte samlet opp fond til dekning av framtidige AFP-pensjoner

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket f.o.m. 2014 tilbakeføres igjen over de neste 7 årene, mens det ble tilbakeført over 10 år for årene 2011-2013. Premieavvik før 2011 ble fordelt over 15 år. I balansen er samlet premieavvik oppført under omløpsmidler, mens beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført som hhv anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Alle påløpte pensjonsforpliktelser er ikke med i regnskapet

Etter gjeldende lov og forskrift for kommunalt regnskap skal alle påløpte betalingsforpliktelser (utgifter) utgiftsføres når forpliktelsen påløper, dvs i dette tilfelle når den ansatte arbeider, og ikke på det tidspunkt den ansatte har gått av med pensjon. Påløpende pensjonsforpliktelser som vedrører UKM Norge FKFs egenandel for medarbeidere som tar ut AFP fra fylte 62 år og fram til fylte 65 år, skulle ha blitt klassifisert som langsiktig gjeldsforpliktelse. Dette er imidlertid ikke kommunal regnskapspraksis, slik at regnskapet kun er belastet med den egenandelen som faktisk er innkrevd i regnskapsåret.

Årets bruk av premiefond er 52 227 kroner, dette har gått til delvis dekning av pensjonspremien. Saldo på fondet pr 31.12.2023 er 422 058 kroner. Det er i 2023 tilført 50 612 til premiefond.

Nærmere om regnskapstallene

Pensjonsordning	KLP		SUM		Arb.avg.
PENSJONSKOSTNAD					
Netto pensj.kostn (inkl.adm.) iht.aktuar	485 147		485 147		
- Årets pensjonspremie (jf aktuarbereg.)	770 461		770 461		
=Årets premieavvik	-285 314		-285 314		40 229
Årets betalte pensjonspremie iht.regnsk.	770 461		770 461		
Årets premieavvik (se spes.nedenfor)	-285 314		-285 314		
Resultatført andel av tidl.års premieavvik	-66 481		-66 481		
= Pensjonskostnad i regnskapet	418 666		418 666		
AKKUMULERT PREMIEAVVIK					
Akkumulert 01.01.	-150 152		-150 152		
+/- Premieavvik for året	285 314		285 314		
-/+ Resultatført andel av tidl.års premieavvik	66 481		66 481		
= Akkumulert premieavvik 31.12. ^{*1)}	201 643		201 643		28 432
MIDLER OG FORPLIKTELSER					
	KLP		SUM		Netto
	Pensj.-midler	Pensj.-forpl.	Pensj.-midler	Pensj.-forpl.	forplikt. ²⁾
Faktisk (akt.beregnet full amort) 01.01	7 038 901	-6 907 028	7 038 901	-6 907 028	131 873
Iht regnskap pr 31.12.	7 515 582	-7 157 101	7 515 582	-7 157 101	358 481
Arb.g.avg. av nto pensj.forpl. 31.12. (regnskap) ¹⁾					50 546

¹⁾ Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse er en langsiktig forpliktelse.

²⁾ Netto pensjonsforpliktelse viser at en del av pensjonsforpliktelsen ikke er innbetalt eller regnskapsført.

FORUTSETNINGER KLP	2023	2022
Forventet avskastn.pensjonsmidler (§ 3-5)	4,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente (§ 3-5)	3,50 %	3,00 %
Forventet årlig lønnsvekst (§ 3-5 B)	2,48 %	1,98 %
Forventet årlig G-regulering. (§ 3-5)	2,48 %	1,98 %
Forventet årlig pensjonsregulering. (§ 3-5)	1,71 %	1,22 %
Medlems tatus i KLP	2023	2022
Antall aktive	6	8
Antall oppsatte	21	16
Antallet pensjoner	2	2
Gj.snittlig pensjon sgrunnlag, aktive	574 131	477 735
Gj.snittlig alder, aktive	40,44	35,29
Gj.snittlig tjenestetid, aktive	10,22	9,53

Note 3. Endring i arbeidskapital

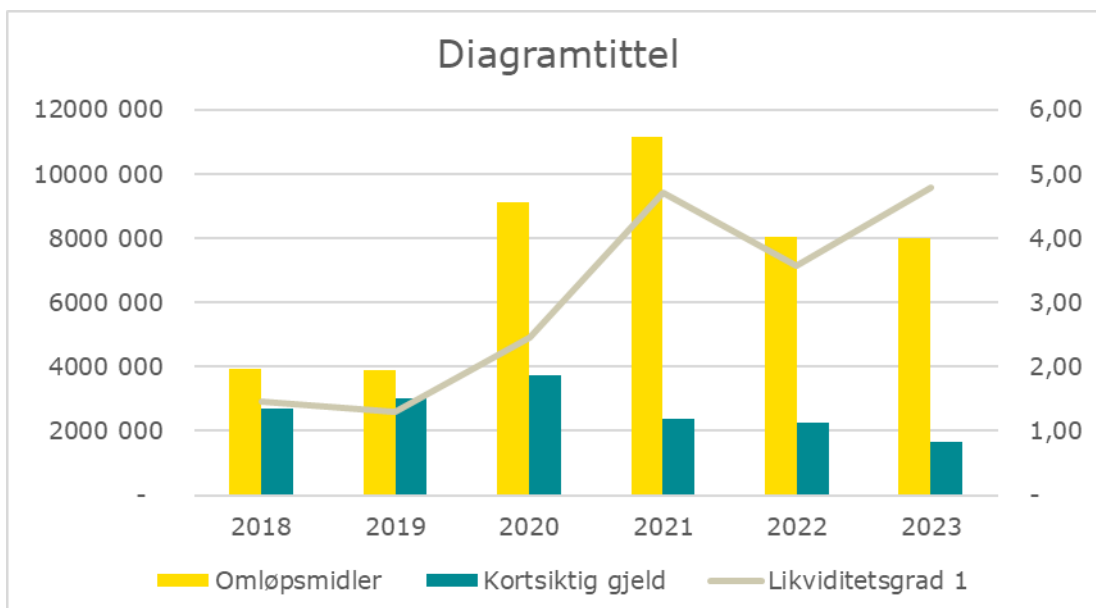
Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2023	R år 2022	Endring
2.1	Omløpsmidler	8 009 764,75	8 024 097,12	
2.3	Kortsiktig gjeld	1 671 483,03	2 251 809,98	
Endring arbeidskapital i balanseregnskapet		6 338 281,72	5 772 287,14	565 994,58
Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)				0,00
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				565 994,58

Driftsregnskapet år 2023		Investeringsregnskapet år 2023		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	16 113 790,04	600 - 905	0,00	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	16 122 919,95	010 - 500, 690	0,00	
+ Avskrivninger				
590	0,00			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	589 510,49	910, 920, 929	0,00	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	0,00	510, 520, 529	14 386,00	
Sum/differanse	580 380,58	Sum/differanse	-14 386,00	565 994,58

Avstemming mellom regnskapsdelene	
Differanse	0,00
Sum	0,00

Likviditet pr 31.12

År	Omløpsmidler	Kortsiktig gjeld	Likviditetsgrad 1
2018	3 925 055	2 681 372	1,46
2019	3 901 724	3 008 624	1,30
2020	9 120 118	3 720 556	2,45
2021	11 137 000	2 367 000	4,71
2022	8 024 000	2 252 000	3,56
2023	8 010 000	1 672 000	4,79

Regnskap 2023

Likviditetsgrad 1 = Omløpsmidler / kortsiktig gjeld (bør være >2)

Note 4. Fordringer og gjeld til fylkeskommunen og andre fylkeskommunale foretak og samarbeid

UKM Norge FKF har kr 0,00 i kortsiktig gjeld til Trøndelag fylkeskommune, og ingen fordringer mot fylkeskommunen.

Note 5. Aksjer og andeler i varig eie

Konto nr.	Selskapets navn	Balanseført verdi 31.12.2023	Balanseført verdi 31.12.2022
521.41.001	KLP egenkapitalinnskudd	172 013	157 627

Note 6. Samlede avsetninger og bruk av avsetninger

Disposisjonsfond	31.12.2023	31.12.2022
Inngående balanse. Saldo pr 1.1	5 772 287	8 768 420
Avsatt – bruk i året	565 995	2 996 133
Utgående balanse. Saldo pr 31.12	6 338 282	5 772 287

Årets mindreforbruk er satt på disposisjonsfond 31.12.23, beløpet utgjør 565 995.

Note 7. Spesifikasjon av kapitalkonto

Note 7 Kapitalkonto

	DEBET		KREDIT
Saldo 01.01.2023 (underskudd i kapital)		Saldo 01.01.2023 (kapital)	308 094
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	218 121	Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	14 386
Endring pensjonsmidler (reduksjon)		Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	
Nedskrivning av aksjer/andeler		Endring pensjonsmidler (økning)	476 681
Balanse 31.12(kapital)		Balanse 31.12 (underskudd i kapital)	-581 040
	218 121		218 121

Noter i henhold til god kommunal regnskapsskikk (GKRS-bestemte)

Note 8. Organisering

UKM Norge er organisert som et fylkeskommunalt foretak eid av Trøndelag fylkeskommune. Fylkeskultursjefkollegiet har status som nasjonalt fagråd for UKM Norge, og sikrer dermed at alle landets fylkeskommuner har mulighet til å påvirke utviklingen. Foretaket har et nasjonalt sammensatt styre og en administrasjon med daglig leder (100%), 2 rådgiver (200%), utvikler (100%) og 1 IT-konsulent i til sammen 60%. De ansatte er fordelt på kontorer i Trondheim, Oslo og Kristiansand.

Administrasjonen har kontor i Trondheim. Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune er vanligvis medarrangører av UKM-festivalen.

Note 9. Antall årsverk

Foretaket har hatt følgende utvikling de siste årene (status pr 31.12.23)

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Antall årsverk	4,6	5,7	5,6	5,4	4,4	4,8
Antall engasjement inntil 6 mnd i 60% stilling	0	0	1	1	1	1

Note 10. Ytelser til ledende personer

Utbetalte ytelser til ledende personer i 2023:

Stilling	Lønn inkl. feriepenger	Annen fast godtgjørelse	Sum
Daglig leder	919 000	4 188	923 188
Styreleder	75 000	0	75 000
Nestleder	20 000	0	20 000

I tillegg til lønn og honorar inkluderer beløpene også eventuelle ytelser til forsikringer, pensjonsordninger og elektronisk kommunikasjon.

Samlet styrehonorar i 2023 til de øvrige medlemmene i styret er kr. 62.500.

Note 11 Strykninger av budsjettdisposisjoner og avsetning til disposisjonsfond ved mindre/merforbruk i driftsregnskapet

Nye regler fra 2020 i regnskapsforskriftens § 4-3 gir regler om bruk av disposisjonsfond vedtatt i driftsbudsjettet eller hjemmel i delegert myndighet, likevel ikke skal gjennomføres hvis disposisjonene medfører at driftsregnskapet avsluttes med et mindreforbruk på bunnlinjen. Driftsregnskapet viser før årsavslutningsdisposisjoner et mindreforbruk på 5 821 994,58 kroner. Årets mindreforbruk er ført som avsetning til disposisjonsfond. Driftsregnskapet er etter dette avsluttet med bunnlinje 0.

Note 12 Fordeling salgssinntekt, tilskudd og overføring fra egen fylkeskommune

Av totale salgssinntekter er 439 000 kroner dekket av Trøndelag fylkeskommune i 2023

36*	Ekstern salgssinntekt	108 775
36*	Trøndelag fylkeskommune	6 000
	Sum	114 775
38100	Overføring fra staten	13 790 000
38800	Overføring fra egen fylkeskommune	433 000
	Sum	14 223 000

Note 13. Hendelser etter balansedagen

Det er ingen kjente hendelser etter balansedag.

Note 14. Forklaring budsjettavvik

Årsaken til budsjettavviket er at det i 2020 og 2021, pga. pandemien, ble akkumulert et overskudd. Budsjettet ble satt opp i balanse, med hele det akkumulerte overskuddet som inntekt. Kostnadene i 2023 ble imidlertid langt lavere enn antatt både pga. sykmeldinger, færre langsiktige prosjekter, rimeligere festival osv.

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 15 pages before this page

Dokumentet inneholder 15 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 15 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 15 sider før denne side

Detta dokument innehåller 15 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

Styrets beretning 2023

UKMs visjon er å skape Norges viktigste møteplasser for kreativ ungdom og ung kultur. Det er et breddetiltak som bygger mestring, dannelse, kritisk refleksjon og sosiale fellesskap for ungdom mellom 13 og 20 år. Gjennom åpne møteplasser stimuleres og synliggjøres ungdomskultur lokalt, regionalt og nasjonalt. Ungdom bruker kunst, kultur og kreativitet til å ytre seg, utøve, medvirke og lære. I UKM får de tilgang til nye arenaer, miljø og nettverk.

Med vektlegging av samarbeid, mangfold, bredde og medbestemmelse er UKM et viktig supplement til mer spissede og/eller sjangerspesifikke tiltak. UKM-nettverket regionalt og nasjonalt åpner muligheter utenfor egen kommune, og skaper møter, opplevelser og erfaringer som deltakere og involverte organisasjoner vokser på. Dette bringes tilbake til nærmiljøene i form av nye ideer og forsterket engasjement både blant ungdommene og kulturarbeiderne som møter dem i hverdagslivet.

UKM Norges arbeidsprosesser i 2023

VIDEREUTVIKLING OG PROMOTERING AV UKMS PRIMÆRAKTIVITETER

UKM er opplevelses- og læringsarenaer, et heterogent mylder av møteplasser som gir ungdom trygge profesjonelle rammer der de lever sine liv, både fysisk og digitalt. I kjølvannet av pandemien har det vært viktig å restarte, kvalitetssikre og markedsføre disse aktivitetene.

STYRKE SAMARBEIDET MELLOM KOMPETANSEORGANISASJONER OG FORVALTNINGSNIVÅENE

UKM arbeider for å hente ut merverdi og synergier av arbeidet som gjøres i bibliotek, fritidsklubb, kulturskole og i foreninger. Hensikten er få mest mulig samfunns effekt ut av pengene som puttes inn. UKM Norge er derfor i kontinuerlig utviklingsdialog med kommuner, fylker og kompetanseorganisasjoner.

UTVIKLING AV DEN NASJONALE UKM-FESTIVALEN

UKM-festivalen er landets viktigste synliggjøring og feiring av ungdomskultur, en demonstrasjonsfestival og et nasjonalt utstillingsvindu. Festivalen skal ligge i forkant, prøve ut konsept og ta pulsen på ungdomskulturen. Festivalen i 2023 ble en stor suksess, og er omtalt i eget kapittel.

STIMULERINGSMIDLER OG RÅDGIVING TIL KOMMUNENE

Stimuleringsmidlene deles ut til lokale og regionale utviklingstiltak, og bidrar til nye tiltak og nye prosjekter. Kombinert med rådgiving åpner dette for å forankre nyteknologi og sikre lokal politiske vilje til langsiktig satsing. Stimuleringsmidlene er omtalt i eget kapittel.

KOMPETANSEUTVIKLING INTERNT I UKM-NETTVERKET

Kvalitet i arbeidet sikres gjennom jevnlig samlinger og webinarer for kommunekontakter og fylkeskontakter. Dette er derfor en viktig del av UKM Norges kontinuerlige arbeid.

RELEVANS I TILBUD

Det er en skjev makt- og attraksjons-balanse mellom trygge offentlige tilbud på den ene siden og kommersielle interesser, influensere, algoritmer og internasjonale giganter på den andre. For å være relevante er det avgjørende at UKM kan endre innretning raskt, og at vi gjør dette i dialog med

ungdom. Vi bruker ny teknologi til samspill og formidling, og går nye veier for å forløse unges potensial innen kunst og kultur.

UNG MEDBESTEMMELSE

UKM er ikke primært aktivitet for et eksternt publikum, men møteplasser og laboratorier for ung kultur, egenaktivitet og medvirkning. Dette bidrar til at UKM utvikles slik målgruppen ønsker, gir verdifulle innspill til andre deler av kulturlivet og svært verdifull ledererfaring til mange unge. Dette er med på å sikre framtiden i landets kulturnæring, og bidrar til gründervirksomhet, verdiskapning og innovasjon.

Økonomisk utvikling

Det er avgjørende å kunne bygge kontinuitet og forutsigbarhet i arbeidet med barn og unge. Å være på statsbudsjettet gir trygghet og en forutsigbarhet, ikke minst i form av indeksregulering. I statsbudsjett for 2024 er UKM Norge flyttet ut fra budsjettets Kapittel 325 (allmenne kulturformål), Post 78, og over til å motta finansiering gjennom spillemidler til kulturformål. Dette kan få konsekvenser for driften av organisasjonen, og fordrer fortsatt god dialog mellom styret og KUD.

UKM handler i hovedsak om fysiske arrangementer; Festivaler, mønstringer, samlinger, workshops og turnéer. Kostnadene knyttet til slike arrangement har eksplodert de siste årene. Særlig på områder som

bespising, tekniske leveranser, hotell og innkvartering, reise og transport. Vi ser også en stor økning av ungdom som trenger mer voksenressurser og spesialtilpasninger for å fungere på de fysiske møteplassene. Konsekvensen av at hovedbeskjeftigelsen til UKM har blitt mer kostbar, er at omfang og hyppighet på aktivitet må reduseres hvis det ikke sørges for en vesentlig økning i den offentlige finansieringen av UKM.

ÅRSREGNSKAP

Nøkkeltall	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Regnskap 2021	Regnskap 2020	Regnskap 2019
Driftsutgifter	16 144	18 889	11 525	10 682	14 485
Driftsinntekter	-16 113	-15 577	-14 781	-15 087	-14 011
Netto finansinntekter	-589	-326	-136	-114	-123
Bruk av disposisjonsfond	-558	2 996	-3 382	0	-725
Resultat	0	0	0	- 4 519	-375
<i>I disposisjonsfond</i>	-6 330	- 5 772	- 8 768	- 5 398	-516

OM FORETAKET UKM NORGE FKF

UKM Norge er et fylkeskommunalt foretak etablert 01.01.2000, eid av Trøndelag fylkeskommune, finansiert av staten gjennom Kulturdepartementet, og med et nasjonalt ansvar for utviklingen av UKM nasjonalt. Foretaket drives fra Trondheim, men har i 2023 også hatt ansatte og engasjerte som arbeider fra Oslo, Kristiansand, Sarpsborg og Kåfjord.

Virksomheten har som mål å få mest mulig aktivitet og nyskaping ut av statstilskuddet, samt å ha god omstillingsevne, slik at det er mulig å henge på utviklingen i ungdomskulturen. For å ivareta denne målsettingen har virksomheten i 2023 begynt på en omstillingsprosess hvor digital utvikling, datakultur og generell rådgiverkompetanse er oppskalert.

Det er igangsatt en utvidelse av administrasjonen ved at daglig leder gjennom 27 år går over i en nyopprettet stilling som seniorrådgiver og stillingen som daglig leder lyses ut. Ny daglig leder vil etter planen være på plass i juni 2024.

Bemanning og organisering

Gjennom 2023 har UKM Norge hatt 5 ansatte og 2 engasjerte fordelt på 5,7 årsverk, hvorav 4,6 årsverk er i fast tilsetting.

Arbeidsmiljø og likestilling

UKM Norge etterstreber å ha et godt arbeidsmiljø, og forurenses ikke det ytre miljø gjennom sin virksomhet. Ved utgangen av året besto administrasjonen av 1 kvinne og 4 menn. UKM Norge har en ansatt med flerkulturell bakgrunn. UKM Norge har utarbeidet etiske retningslinjer som skal sikre en høy etisk standard i foretaket. UKM Norge er IA bedrift, og hadde i 2023 én lengre sykmelding i administrasjonen.

Styret og styremøter

Det er 4 kvinner og 3 menn i styret. Vararepresentantene har møterett på alle møter. Det ble avholdt 5 styremøter i 2023.

FNs bærekraftsmål

Bærekraftsmålene står sentralt i UKMs verdigrunnlag. I strategi og arbeid svarer vi ut mål 8.6 ved å gi unge jobb og karrieremuligheter, mål 16.6 gjennom nettverksbygging mellom aktører, mål 5.1 ved aktivt å motarbeide all diskriminering, mål 13 gjennom miljøvennlige festivaler, og ikke minst betyr UKM mye for mål nr. 11 «bærekraftige lokalsamfunn».

Strategisk arbeid

Styret har i 2023, i tett dialog med fylkesnettverket utarbeidet en ny strategiplan for kommende periode. Planen er supplert med en ny håndbok for UKM-arrangører.

STRATEGIPLAN 2024 - 2027

Utfolde, utforske og utfordre

HENSIKT

UKM skal stimulere og synliggjøre ungdoms kulturelle aktivitet over hele landet, gjennom å skape åpne møteplasser for ung kultur lokalt, regionalt og nasjonalt.

UKMs VISJON

Sammen skape Norges viktigste møteplasser for kreativ ungdom og ung kultur.

OVERORDNET MÅL

Gjennom UKM skal ungdom bruke kunst, kultur og kreativitet til å ytre seg, utøve, medvirke og lære. Deres bidrag og deltakelse skal være synlig, verdsatt og diskutert, og UKM skal gi tilgang til nye arenaer, miljø og nettverk.

VERDIER

- Medvirkning
- Likeverd
- Mangfold

FUNDAMENT

Forutsetningen for UKM er det kultur- og sosialfaglige arbeidet som allerede gjøres for ungdom i kommunal regi. Effekten av dette forsterkes av aktivt arbeid med UKM, som gir merverdi for både deltakere og aktører.

UKM-nettverket regionalt og nasjonalt åpner muligheter utenfor egen kommune, og skaper møter, opplevelser og erfaringer som deltakere og involverte organisasjoner vokser på. Dette bringes tilbake til nærmiljøene i form av nye ideer og forsterket engasjement.

EFFEKT

- Synliggjør aktuell ungdomskultur og -uttrykk.
- Stimulerer, gir inspirasjon, glede, mestringsfølelse og motvirker utenforskap.
- Bidrar til inkludering, likestilling og mangfold.
- Utfordrer og utvikler unge utøvere, tilretteleggere og publikummere.
- Utforsker og bygger nettverk, kunnskap og kompetanse.

UKM NORGES ROLLE OG OPPDRAG

- Jobbe for at kommuner og fylkeskommuner har best mulig faglige, praktiske og økonomiske forutsetninger for et godt og effektivt UKM-arbeid.
- Drifte og utvikle nasjonale nettverk og arrangementer, internt og eksternt.

SATSINGSOMRÅDER 2024 - 2027

- Forankring, samarbeid og helhetstenkning.
- Tydelighet og synlighet.

UKM - der ung kultur møtes

Trondheim, 14.02.2024

Vilde Kamfjord, *styreleder*

Raymond Egge, *nestleder*

Ragnhild Severeide, *styremedlem*

Trine Oftedal, *styremedlem*

Bjørn Tore Grøtte, *styremedlem*

Øystein Eide, *varamedlem*

Else Blom, *varamedlem*

Torstein Siegel, *daglig leder*

Beretningen blir elektronisk signert i Visma Sign.

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 5 pages before this page
Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Til fylkestinget i
Trøndelag fylke

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for UKM Norge Trøndelag FKF for som viser et netto driftsresultat på kr 580 381. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet.

Etter vår mening

- Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- Gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjon i årsberetningen og den øvrige informasjonen. Årsberetning er pliktige opplysninger i årsberetning etter kommunelovens § 14-7, og øvrig informasjon er all annen informasjon i samme dokument eller annen årsrapport som følger årsberetning og årsregnskap. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning datert 14.02.2024 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig lederes ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med UKM Norge Trøndelag FKFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Steinkjer, 22. februar 2024

Knut Tanem
statsautorisert revisor
oppdragsansvarlig

Til Fylkestinget

Kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskap for 2023 for UKM Norge Trøndelag FKF

Kontrollutvalget har i møte 09.04.2024, behandlet UKM Norge Trøndelag FKF sin årsrapport, årsregnskap og styrets beretning for 2023.

I revisjonsberetning, datert 22.02.2024, bekrefter revisor at styrets beretning og årsregnskapet er avlagt i tråd med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Årsregnskapet er gjort med et netto driftsresultat på 580 381 kroner.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra daglig leder og fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor.

Kontrollutvalget har vært løpende orientert om revisors arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som har betydning for fylkestingets godkjenning av styrets beretning eller årsregnskapet for 2023.

Kontrollutvalget anbefaler UKM Norge Trøndelag FKF sitt årsregnskap med styrets beretning for 2023, godkjennes.

Steinkjer, den 9. april 2024

Kontrollutvalget

Kopi: Fylkesutvalget

Kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskap for 2023 for Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

29/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/456 - 23

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om årsberetning og årsregnskap for 2023 for Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes fylkestinget, med kopi til fylkesutvalget.

Vedlegg

Årsrapport 2023 - Kompetansesenteret Tannhelse Midt

Revisjonsberetning 2023 - Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF

Utkast til kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskap for 2023 for Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse om årsregnskap og årsberetning for fylkeskommunale foretak som er organisert etter kommuneloven.

Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF er et fylkeskommunalt foretak, organisert etter kommuneloven. Foretaket er en del av fylkeskommunen, men ledes av et eget styre som ikke er administrativt underlagt fylkesdirektøren. Styret har avlagt en årsrapport som utgjør foretakets årsberetning og årsregnskap.

Utkast til kontrollutvalgets uttalelse er vedlagt.

Årsregnskapet

Årsregnskapets funksjon er å gjøre rede for inntekter og disponering av de midlene som det fylkeskommunale foretaket har til rådighet, og må sees i sammenheng med foretakets årsberetning. Årsregnskapet skal bestå av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger. Detaljeringsgraden og presentasjonsformen for årsregnskapet har foretaket stor frihet til selv å bestemme, men det skal vise regnskapstall på samme detaljnivå som i årsbudsjettet.

Årsregnskapet for Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF inneholder de deler som lov og forskrift krever.

Regnskapet for 2023 viser at netto driftsresultat ble 2 021 992 kroner.

Årsberetningen

Årsberetningen er avlagt 15.03.2024 og dermed innen fristen 31.03.2024. Beretningen inneholder de opplysninger om regnskapet og redegjørelser som loven krever.

Revisjonsberetningen

Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF sitt årsregnskap og årsberetning er revidert av Revisjon Midt-Norge SA. Revisjonen skal uttale seg om årsregnskapet og årsberetningen er avlagt i samsvar med lov og forskrift. Revisjonsberetningen er datert den 21.03.24. Revisjonsberetningen er en såkalt ren beretning

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget oppfordres til å gi en uttalelse i samsvar med vedlagte forslag.

Kontrollutvalget har likevel anledning til å knytte ytterligere kommentarer til årsrapporten med årsregnskapet om utvalget finner dette nødvendig.

Kompetansesenteret
Tannhelse Midt

TkMidt

Årsrapport 2023

Trondheim, onsdag 15. mars 2024

Innhold

Høydepunkter i 2023	2
Introduksjon til virksomheten	3
Samfunnsoppdraget	3
Organisasjon	3
Kjernevirksomheten	4
Måloppnåelse innenfor kjerneområdene	5
Pasientbehandling	5
Forskning og innovasjon	7
Prosjekter og publikasjoner	7
Omtale i media og annen formidling	8
Kompetanseutvikling	8
Veiledning og rådgiving	8
Tannvern.no	8
Hospitering	9
Veiledning	9
Kurs og foredrag av TkMidt	9
Spesialistutdanning	10
Økonomi	11
Regnskap	11
Avvik mellom årsbudsjett og årsregnskap	11
Økonomisk utvikling	11
Tiltak for høy etisk standard	12
Organisasjonsutvikling	13
Arbeidsmiljø	13
Sykefravær	13
Likestilling	14
Innvirkning på det ytre miljø	15
Vurdering av fremtidsutsikter	16
Informasjon om kontaktpersoner	17
Firmainformasjon	17

Høydepunkter i 2023

TkMidt har i 2023 produsert bedre enn noen gang tidligere. Økte bevilgninger er blitt omsatt i flere ansatte og bedre tjenester til innbyggerne i regionen. Kompetansesentrene har i 2023 blitt evaluert med resultat at man har stor grad av måloppnåelse. Arbeidet med å finne plass til flere ansatte for fortsatt fremtidig vekst er startet med Mulighetsstudien.

Året kjennetegnes av stabilitet og utvikling med følgende høydepunkter i avdelingene.

Spesialistklinikken har innenfor de fleste disipliner hatt en økning av antallet henvisninger og behandlede pasienter. At TkMidt har hatt en spesialistkandidat i desentralisert praksis i oral kirurgi med veileder gjennom hele året, har medført at flere pasienter har fått behandling. Den økte kapasiteten innen oral kirurgi har videre medført økt etterspørsel og flere henvisninger. Stabiliteten i leveransen av endodonti-tjenester har medført større etterspørsel.

Forskningsavdelingen har på nytt klart å overgå fjorårets produksjon av antall publiserte artikler med god margin. TkMidt har hatt sin første disputas, og har dermed fått sin første doktorgrad registrert i statistikken. Det er rekruttert post-doktor stillinger ved forskningsavdelingen, og avdelingen er derfor i vekst både når det gjelder ansatte og antall prosjekter.

I avdelingen for tilrettelagt behandling er det jobbet mye både på regionalt og nasjonalt nivå for å utligne behandlingstilbudet. Avdelingen har på tross av stor utskifting av psykologer klart å opprettholde og samtidig øke antallet pasienter i behandling og antallet ferdigbehandlede. Satsningen på TOO-ordningen fra 2022 med utbygging av tilbudet har resultert i flere tverrfaglige team og økt behandlingsskapasitet. I TbiT har mange fylker vist interesse etter lang tid med markedsføring fra TkMidt. 12 av 15 fylker har vært representert i de møter om TbiT som har vært arrangert. TkMidt har tilført mer ressurser i form av flere ansatte til TbiT, både i det nasjonale og i det regionale arbeidet, for å møte behovet.

Administrasjonen har jobbet godt og hardt. Her har fokuset vært på å ha gode rutiner og utvikle verktøy for å forenkle og rasjonalisere arbeidsoppgavene. Innføringen av elektronisk tidsregistrering er et eksempel på dette. Det har gjennom hele året blitt jobbet med utvikling av organisasjonen, evalueringen av kompetansesentrene har vist at TkMidt er på riktig vei.

Introduksjon til virksomheten

Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF (TkMidt), er ett av fem odontologiske kompetansesenter i Norge. Kompetansesenteret er organisert som et fylkeskommunalt foretak eid av Trøndelag fylkeskommune. TkMidt leverer tjenester innenfor spesialisert og tilrettelagt tannbehandling, forskning og kompetanseheving innenfor odontologi.

Samfunnsoppdraget

TkMidts samfunnsoppdrag er å sikre befolkningen i Midt-Norge tilgang til spesialiserte tannhelsetjenester slik at fylkeskommunen har et godt spesialisttilbud for pasienter med rettigheter etter tannhelsetjenesteloven. Samfunnsoppdraget innebærer i tillegg å arbeide for et kunnskapsløft innen tannhelse til nytte for den utøvende helsetjenesten og slik komme befolkningen til gode.

Med utgangspunkt i Stortingsmelding 35 (2006-2007) og regelverk for tilskuddsordningen «Etablering og drift av regionale odontologiske kompetansesentre» legges følgende intensjoner for senteret til grunn:

- være henvisningsinstans og øke tilgjengeligheten til spesialisttannlegetjenester for befolkningen i regionen
- drive etterutdanning av tannhelsepersonell, samt rådgivning overfor tannhelsetjenesten og befolkningen
- bidra til forskning og faglig utvikling i tannhelsetjenesten i offentlig og privat sektor
- i samarbeid med odontologiske læresteder tilby klinisk praksistrening for tannleger under spesialistutdanning
- bidra til et godt tannhelsefaglig utdanningsmiljø i regionen

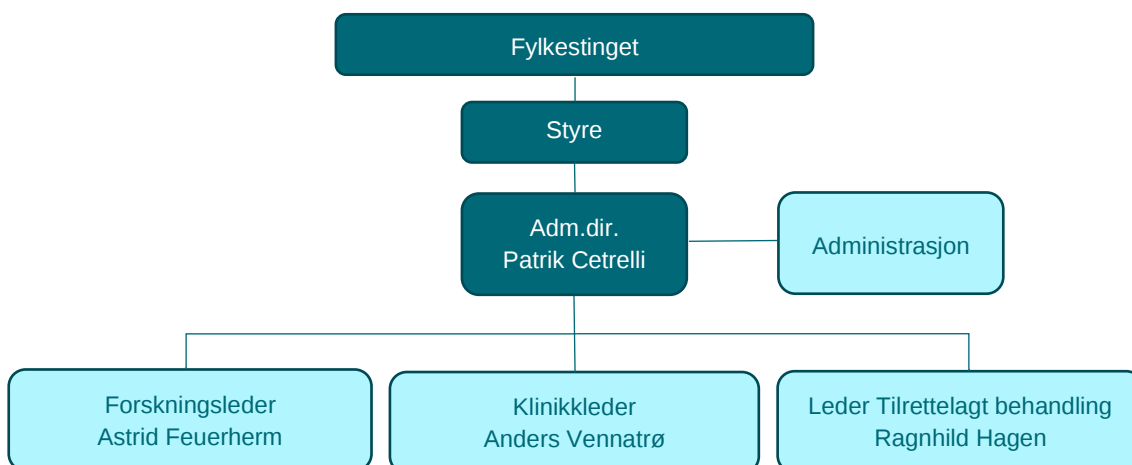
Organisasjon

Ved utgangen av 2023 besto TkMidt av 73 ansatte jevnt fordelt på avdelingene Spesialistklinikk, Tilrettelagt behandling og Forskningsavdeling. Avdelingslederne er underordnet administrerende direktør Patrik Cetrelli, som i tillegg leder foretakets administrasjon.

TkMidts styre i 2023

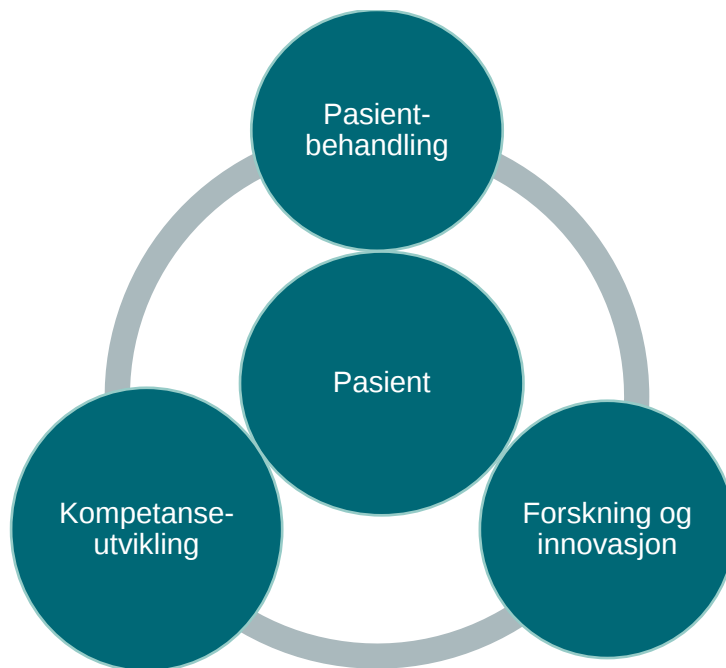
Styreleder	Steinar Aspli
Nestleder	Hanne Moe Bjørnbet
Styremedlem	Svein Otto Nilsen
Styremedlem	Marthe Tronstad Dahl
Styremedlem	Bjørn Gustafsson
Styremedlem	Marit Næss
Ansattrepresentant	Astrid Feuerherm

Det høyeste besluttede organet i foretaket er fylkestinget.

Kjernevirksomheten

TkMidt har definert tre kjerneområder i sin strategiplan. Alle kjerneområdene har pasienten i fokus. All virksomhet ved TkMidt er tuftet på verdiene Respekt, Omsorg og Kvalitet som bygger opp om visjonen God tannhelse – Godt liv.

Måloppnåelse innenfor kjerneområdene

TkMidts oppdrag har sin opprinnelse i Stortingsmelding 35 (2006-2007). TkMidts strategi- og handlingsplaner retter seg mot dette samfunnsoppdraget og deler opp våre overordnede mål til mindre og mer konkrete delmål. Målene for TkMidt er definert både overordnet, og for hver avdeling. Oppsummeringen av alle gjennomførte aktiviteter i 2023 viser at det er meget høy grad av måloppnåelse.

Kort oppsummert for 2023:

- Spesialistklinikken har hatt en økning i antall henvisninger i alle disipliner (41% fra 2022)
- Ventelistene i spesialistklinikken er i hovedsak betydelig redusert
- Den første spesialistkandidaten har vært i desentralisert praksis
- Økt hospitering i klinikken
- Avholdt flere kurs innen ulike kliniske fagtema

- Økt behandlerkapasitet i tilrettelagt behandling
- Betydelig økning antall henvisninger
- Opptrapping av nasjonal satsing for etablering av TBIT
- Flere spesialistårsverk/timeverk spesialistklinikk/TOO
- Kortere ventetid i flere disipliner spesialistklinikk/TOO

- Økt tverrfaglig forskerkompetanse
- Første doktorgrad avlagt
- Flere forskerårsverk
- Etablert post doktorstillinger
- Økt antall publikasjoner i anerkjente tidsskrift, hvorav mange på høyeste poenggivende nivå

- Etablert og gjennomført flere kurs om oral helse for ikke-odontologiske utdanninger
- Høy grad av kursaktivitet i TOO
- Prekvalifisering av kandidater til spesialistopptak
- Opptak av kandidater til spesialisering i periodonti, kjeveortopedi og oral kirurgi

Pasientbehandling

Samfunnsoppdraget er å bedre tilgangen på spesialistannhelsetjenester og tverrfaglig behandling til innbyggerne i regionen. TkMidt har hatt tilgang på alle odontologiske spesialiteter i spesialistklinikken, og leverer etter etterspørsel i de fleste disipliner. Innen oral kirurgi og endodonti er det størst etterspørsel, og økningen i antall henvisninger har overgått den eksisterende produksjonskapasitet ved de tilgjengelige behandlerressurser. Innen oral kirurgi og medisin har økningen i etterspørsel langt overgått den økningen i behandlingsskapasitet desentralisert praksis av videreutdanningskandidat har medført.

Spesialistklinikken henv.	2021	2022	2023
Pedodonti	154	174	346
Kjeveortopedi	49	130	9
Protetikk	212	166	108
Kirurgi	147	273	803
Radiologi	-	177	396
Endodonti	58	157	186
Periodonti	85	77	118
Henvisninger totalt	705	1154	1966

I 2023 har TkMidt hatt økt etterspørsel på spesialisttjenester. I løpet av året ble det totalt henvist 1966 pasienter til behandling i spesialistklinikken. Det er en økning med 41% sammenlignet med foregående år.

Henvisninger fra den offentlige tannhelsetjenesten utgjør nesten 90% av den totale mengden henvisninger til spesialistklinikken.

Spesialistklinikken venteliste pas.	2021	2022	2023	Måneder
Pedodonti				1
Kjeveortopedi		2	2	Ikke inntak
Protetikk		28		1
Kirurgi		32	286	8
Radiologi				
Endodonti		1	44	5
Periodonti				1

Ved årets slutt er det er flest pasienter innenfor kirurgi og endodonti som står på venteliste. Henvisninger prioriteres utfra behov og hastegrad.

Etablering av et mer stabilt tilbud har ført til bedret kapasitet og økt etterspørsel av TkMidts spesialisttjenester. Det vises på ventetiden til kirurgi og endodonti.

TOO opplevde i 2023 det største antallet henvisninger siden tilbudet ble etablert. I TBIT er det færre pasienter som er blitt henvist til en-til-en konsultasjoner med psykolog, de fleste pasientene får behandling av desentraliserte team i den offentlige tannhelsetjenesten under veiledning av TkMidts psykologer.

TOO	2021	2022	2023
Henvisninger	255	310	326
Vurdert av psykolog	169	203	235
Ferdig i tverrfaglig team	109	161	188
Ferdig i tannbehandlersteam	163	142	236
Ansatte årsverk	8,45	11,4	13,2
Ferdig pr. årsverk	12,9	14,1	14,2

TOO venteliste	2021	2022	2023
Pasienter	143	165	98
Uker			9

Antallet pasienter som står på venteliste til TOO er redusert fra foregående år og i løpet av 2023 nådde TkMidt 9 ukers venteliste for inntakssamtale.

Forskning og innovasjon

Forskningsavdelingen har hatt høy aktivitet i 2023 med stor produksjon, dette gjelder for avdelingens alle områder. Man har også klart å tiltrekke seg mer eksternt forskningsfinansiering. TkMidt hadde sin første disputas i 2023 og fikk i løpet av året opprettet og besatt post doktor stillinger.

Forskning pågående	2021	2022	2023
Artikler ferdig	23	21	32
Artikler pågående			16
Masterstudenter	4	10	6
Stipendiater	6	6	7

Forskningspoeng	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Artikler	1	5	16	23	21	32
Publiseringspoeng	0,3	3,8	7,2	15,2	15,9	
Nivå 2	0	40	18,8	34,8	38,1	
Internasjonalt	0	60	38	70	71	

Forskning utdanning	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Doktorgrader	0	0	0	0	0	1
Doktorgradspoeng	0	0	0	0	0	
Finansiering (1000 NOK)	N/A	0	1398	2019	2032	3707
Finansieringspoeng	N/A	0	1,4	2	2	
Forskningspoeng totalt	0,32	3,84	8,57	17,21	17,96	

*Det mangler tall for 2023 pga. etterslep i det nasjonale systemet for måling av forsknings- og innovasjonsaktivitet i helseforetakene og kompetansesentrene utenfor spesialisthelsetjenesten (Helse- og omsorgsdepartementet), og fra CRISStin (Nasjonalt register over forskningspublikasjoner og forskningsresultater).

Prosjekter og publikasjoner

TkMidt har mange pågående prosjekter og det tilkom nye prosjekter også i 2023. Mange av prosjektene benytter data fra Helseundersøkelsene i Trøndelag (HUNT). Prosjektene har mange ulike innfallsvinkler, og omhandler ofte en tverrfaglig tilnærming til oral helse.

TkMidts innovasjonsprosjekter omhandler blant annet kunstig intelligens, utvikling av digitale verktøy for tannhelsetjenesten, og tjenesteinnovasjon på flere områder innen helsetjenestene.

TkMidts forskningsavdeling har i 2023 produsert flere artikler enn noen gang før. Artiklene er gjennomgående av høy kvalitet og blir publisert i anerkjente tidsskrift. Forskningsavdelingens tverrfaglighet gjenspeiles i publikasjonene og nettverket av samarbeidsparter.

All forskningsaktivitet ved TkMidt innebærer samarbeid med nasjonale og/eller internasjonale samarbeidsparter. Stadig flere av våre prosjekter utføres sammen med samarbeidspartnere fra Oral helse KAG. Samarbeidet med Fylkestannlegen og den offentlige tannhelsetjenesten er svært godt.

Les mer om TkMidts prosjekter og publikasjoner på [TkMidts hjemmeside](#).

Omtale i media og annen formidling

Sosiale media er tatt mer aktivt i bruk, der det publiseres informasjon om nye artikler og om kurs fra TkMidt. TkMidt har bidratt med artikler til Den norske tannlegeforeningens Tidende, til de lokale tannlegeforeningens magasiner Kontaktpunktet og Speilet, og i tannpleiertidsskriftet Tannstikka. Ut over dette har det vært flere populærvitenskapelige innlegg i kanaler som Gemini, forskning.no, Dagbladet og på nrk.trondelag.no. En rekke ansatte har i tillegg presentert prosjekter på flere nasjonale og internasjonale konferanser.

TkMidt har i samarbeid med NTNU og HUNT forskningscenter, utarbeidet en omfattende rapport om oral helse i HUNT4. Rapporten ble bestilt av Helse- og omsorgsdepartementet på vegne av det offentlig nedsatte Tannhelseutvalget. I forbindelse med framlegging av rapporten, var Tannhelseutvalget på besøk på TkMidt og fikk en grundig innføring i virksomheten. Tannhelseutvalgets arbeid skal legges fram som en norsk offentlig utredning (NOU) sommeren 2024.

Kompetanseutvikling

TkMidt tilbyr kurs for hele tannhelsetjenesten. I 2023 har det vært arrangert både teoretiske kurs og handson-kurs. I tillegg til egendefinerte kurs, gir TkMidts ansatte også kurs på bestilling fra f.eks. den offentlige tannhelsetjenesten. Kurs tilbys ved samtlige av TkMidts avdelinger og innenfor rammene av Klinisk akademisk gruppe for oral helse (Oral helse KAG). Gjennom arbeidet i Oral helse KAG bidrar TkMidt inn har vi klart å få inn oral helse i flere av helseutdanningene, f.eks. sykepleie og helsesykepleie ved NTNU. Det er i 2023 jobbet for å få inn mer undervisning om oral helse i legeutdanningen. TkMidt har også gitt innspill til og gitt undervisning i prosjektet *Tannpleier i kommunen* i Nordland fylkeskommune, etter forespørsel fra Helsedirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet.

TkMidt har i 2023 syv spesialistkandidater under utdanning, og gjennomførte på sensommeren opptak til ytterligere seks utdanningsplasser for å få inn flere søkere til spesialistutdanning innen periodonti og kjeveortopedi.

Veiledning og rådgiving

Spesialistklinikken ved TkMidt har også gjennom hele året 2023 samlet alle sine tilstedeværende spesialister til ukentlige tverrfaglige rådgivingsmøter, der egne og henviste kasus tas opp til plenumsdiskusjon. I møtet deltar også regelmessig de spesialister som har sitt virke innenfor den offentlige tannhelsetjenesten i Trøndelag. Møtet finner sted fast hver mandag. I gjennomsnitt tas 5-6 kasus til diskusjon per samling. I tillegg har alle spesialister avsatt tidsressurs tilsvarende ca. 20 % tidsressurs som brukes til rådgivende og veiledende virksomhet. Dette er eksempelvis oppgaver som å svare ut henvendelser om enkeltpasienter, rådgiving om terapi, utvikling av kurs- og læremateriell, veiledning av studenter og hospitanter, second opinion-uttalelser o.l.

TkMidt ledet to nasjonale kalibreringsmøter for å skape enighet om nivået på oral rehabilitering for TOO-pasienter i 2023. Representanter fra samtlige fylker og kompetansesentre deltok for å sikre likeverdig tilbud til pasientene.

Desentraliserte tannteam i TBIT har mottatt månedlig veiledning av psykolog på TkMidt for å sikre tverrfaglighet og god kvalitet i behandlingstilbudet. Utover den strukturerte veiledningen har avdeling tilrettelagt behandling gitt veiledning på forespørsel til offentlig og privat tannhelsetjeneste.

Tannvern.no

Tannvern har fortsatt med å utvikle brosjyrematerialet som under året er oversatt til ytterligere tre språk. Betydelige ressurser er brukt på planlegging av filmprosjekt med mål om å overføre brosjyrematerialet til filmformat. Søknad om ekstern finansiering av filmprosjektet nådde ikke frem. Arbeidet med å få finansiert filming av informasjonsmaterialet fortsetter. Framtiden for Tannvern er å kunne tilby informasjonen digitalt og lett tilgjengelig.

Hospitering

TkMidt har tiltrukket seg stor interesse for hospitering i 2023. Mange av hospitantene er tannlege- og tannpleierstudenter som er på praksis i den offentlige tannhelsetjenesten, men det er også lokale tannleger som kommer på hospitering som en forberedelse og kvalifisering for opptak til spesialistutdanning, eller for å lære seg nye teknikker. Hospiteringen gir dem bedre innsikt i fagområdet og gir motivasjon, søkerne står bedre rustet for spesialistutdanning. Videre er det tatt inn hospitanter innen tannhelsesekretærutdanning og som del av fagspesifikk praksis innen yrkesskolelærerutdanning.

Totalt hadde spesialistklinikken ved TkMidt i 2023 18 ulike individer inne til 37 dagsverk med hospitering.

TBiT hadde spesialist i pedodonti på hospitering i forbindelse med nasjonal utbygging av tilbudet. I tillegg har avdelingen hatt to tannpleiere på hospitering i løpet av 2023.

Veiledning

TkMidt fikk avsluttet sin første doktorgrad i 2023. Ansatte ved TkMidt har gitt veiledning til sju stipendiater, fire spesialistkandidater, en hovedoppgave i medisin og seks masterstudenter.

Kurs og foredrag av TkMidt

Ansatte ved TkMidt har vært ambassadører for god oral helse i svært mange arrangementer i 2023. TkMidt har deltatt på mange arenaer med kurs og foredrag. Alt fra ettermiddagskurs på TkMidt med egne foredragsholdere fra spesialistklinikken og heldags bestillingskurs fra tannhelsetjenesten. Det er utført en betydelig mengde pasientundervisning og undervisning på flere helseutdanninger, dette som del av Oral helse KAG.

Eksempel på kursaktiviteter

- Ettermiddagskurs på forskjellige odontologiske tema fra spesialistklinikken, både med fysisk og digital deltakelse
- Bestillingskurs utført av spesialistklinikken
- Hands-on kurs innen endodonti for tannleger/tannhelsesekretær i team
- Undervisning for fedmekirurgipasienter og fedmeklinikere (St. Olavs hospital, Ålesund, og Namsos, Røros, Stavanger)
- Undervisning om oral helse sykepleierstudiet (introduksjon, palliativt munnstell, geriatrisk munnstell og praktiske øvelser)
- Undervisning vernepleierstudiet (introduksjon, munnhelse ved spesielle behov, praktiske øvelser)
- Opplæringstiltak fra forskningsavdelingen i regi Oral helse KAG
- Undervisning om oral helse bachelor ernæring UiT
- Undervisning for helsesykepleierstudiet
- Munnstell, tilnærming og utstyr; kurs til Trondheim Kommune
- Apnéskinnkurs, St. Olavs hospital
- Fotokurs – klinisk fotografering
- Kurs om periodagnostikk
- TOO har hatt kurs for nye tannbehandlerteam i privat og offentlig tannhelsetjeneste samt oppfølgingskurs for allerede eksisterende tannbehandlerteam.
- Regional TOO samling har blitt gjennomført for avdeling tilrettelagt behandling i region Midt.
- TOO har holdt foredrag for tannhelsesekretærer, sykepleiere og tannpleiere under utdanning.
- TBiT har kurset og veiledet de desentraliserte teamene i DOT Trøndelag
- TBiT nasjonalt har gjennomført både fysiske og digitale informasjonsforedrag for flere fylker om TBiT-tilbudet
- TBiT har blitt engasjert av DOT for å rulle ut «Kunnskapsreisen» i DOTs distrikter med mål om å avdekke flere barn og ungdommer som blir utsatt for seksuelle overgrep.
- TBiT holdt foredrag på tannhelsedagene i DOT.

Spesialistutdanning

Trøndelag har en underdekning av tannlegespesialister, noe som TkMidt arbeider med å få endret. Veien til bedre spesialistdekning går gjennom å videreutdanne lokale tannleger. TkMidt har derfor arbeidet aktivt for å få flere tannleger med lokal tilknytning å søke til spesialiststudier. Alle søkere er tatt inn til intervju, uavhengig av hvor godt forberedt deres søknad har vært, da individuell tilbakemelding og rådgiving på aktuelle forbedringsområder vurderes som vesentlig for å bedre søkerens kandidatur ved framtidig ny søknad. I 2023 inngikk TkMidt avtaler med seks søkere til spesialistutdanning. TkMidt har ved utgangen av 2023 syv spesialistkandidater under utdanning, hvorav én kandidat har gjennomført desentralisert praksis i oral kirurgi på TkMidt og St.Olavs. TkMidt har for tiden tre psykologer som tar sin spesialisering, én i fellesprogrammet og to innen samfunns- og allmennpsykologi.

Trøndelag					
Alle aldersgrupper:		482 461			
Barn 0-19 år:		106 737			
Spesialitet	I dag	Under utdanning	Pensjonering frem til 2026	Normtall Helsedir. 1 spes. pr. #innbyggere	Behov Trøndelag 2024
Endodonti	3,3	1	1	130 000	4
Multidisiplinær odontologi	1,0	0	0		0
Oral protetik	3,3	1	1	100 000	4
Oral radiologi	1,2	0	0		0
Oral kirurgi	4,0	4	0	80 000	6
Periodonti	5,0	0	0	100 000	4
Pedodonti	3,0	1	0	160 000	3
Kjeveortopedi	15,0	1	2	30 000	16

Følgende utdanningsstillinger er tilknyttet TkMidt, og vil etter endt studium utøve sitt virke i Trøndelag:

Spesialitet	Utdanningssted	Ferdig
Kjeveortopedi	UiO	2024
Oral kirurgi og oral medisin	UiO/TkMidt/St. Olavs	2025
Oral kirurgi og oral medisin	UiB	2025
Oral kirurgi og oral medisin	UiB	2027
Pedodonti	UiO	2027
Endodonti	UiO	2027
Oral protetik	UiO	2027
Psykologi (spesialisering)	NTNU	2026
Psykologi (spesialisering)	NTNU	2027
Psykologi (spesialisering)	NTNU	2028

Økonomi

Regnskap

Driftsregnskapet viser ved årsslutt et mindreforbruk på 4 569 220 kroner. Årsoppgjørdisposisjon er ført med avsetning av årets mindreforbruk til disposisjonsfond. Driftsregnskapet etter dette er avsluttet med bunnlinje 0.

Avvik mellom årsbudsjett og årsregnskap

Økonomisk oversikt drift viser at driftsinntekter ble estimert for høyt. Dette er hovedsakelig grunnet at det ikke ble korrigert for avkortet tilskuddsutbetaling i TOO i 2023. Følgelig er det også estimert for høye beløp til avsetning i bundne driftsfond.

Mindreforbruket i 2023 tilskrives inntektsføring av bundet fond på 2,7 millioner kroner, renteinntekter på 2 millioner kroner og investering på 823 000 kroner som står udekket i driftsregnskapet for 2023. Investeringen fremføres til inndekking i driftsregnskapet for 2024.

Økonomisk utvikling

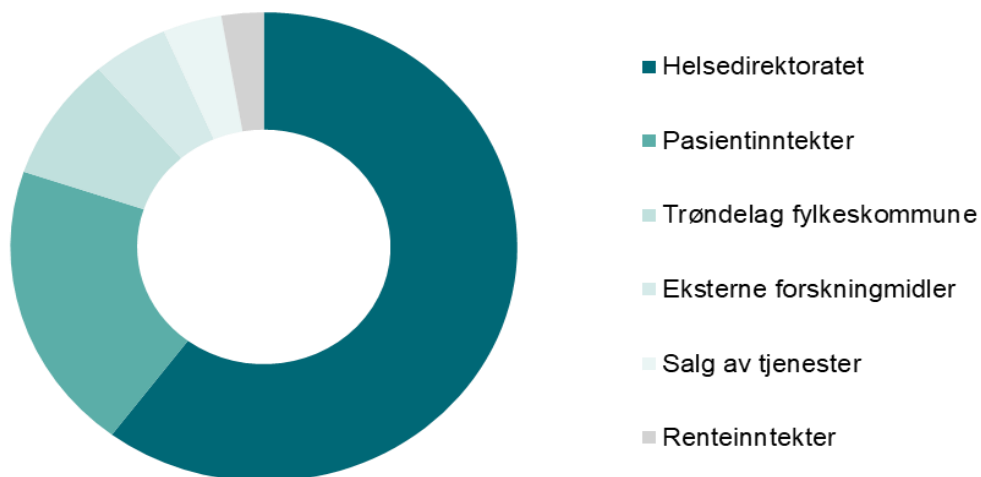
TkMidt viser fortsatt positiv økonomisk vekst. Bundne driftsfond er redusert noe, men disposisjonsfond er økt. I sum er TkMidts fondsavsetninger på 36 708 523 kroner. Dette er en solid buffer mot eventuelt reduserte tilskudd fra Helsedirektoratet. En andel fonderte midler vil også bli anvendt i planlagt arealutvidelse i perioden 2024 – 2025.

Bundet driftsfond	2023	2022
IB 0101	13 363 332	7 165 196
Avsetninger	134 623	3 489 285
Bruk av avsetninger	2 708 852	2 708 851
UB 3112	10 789 104	13 363 332

Disposisjonsfond avsetninger og bruk av avsetninger		
Disposisjonsfond	2023	2022
IB 0101	21 323 208	19 252 221
Avsetninger	4 596 220	2 070 986
Bruk av avsetninger		
UB 3112	25 919 428	21 323 207

TkMidt driftes i stor grad av tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet. Disse søkes om og bevilges årlig. Det er knyttet noe usikkerhet til størrelsen på de årlige tilskuddene. Vekst i spesialistklinikken har medført at en økende andel av inntektene kommer fra pasientinntekter.

Inntektskilder TkMidt 2023

Tiltak for høy etisk standard

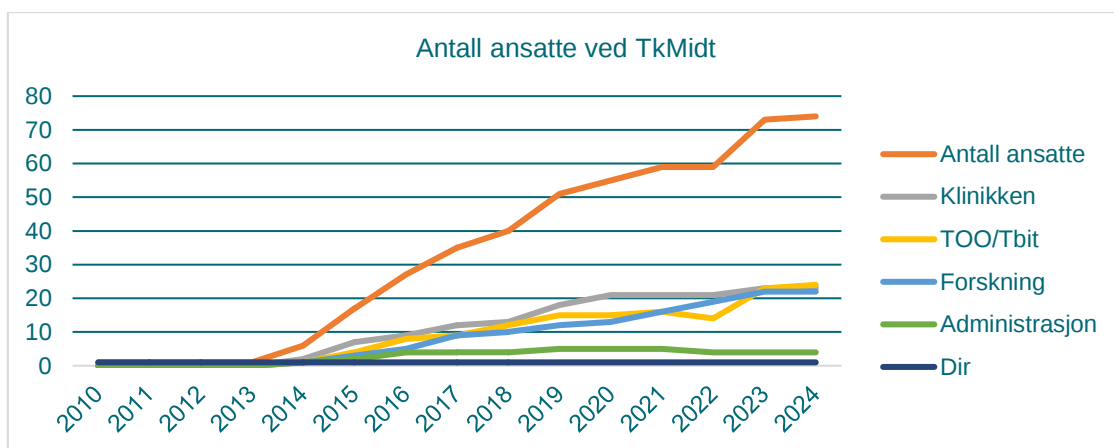
TkMidt ønsker å være kjent som en bedrift med et godt omdømme både som samarbeidspartner, arbeidsgiver og som leverandør av helse- og forskningstjenester.

TkMidts grunnverdier er **Respekt, Omsorg og Kvalitet**. Verdiene er godt forankret i organisasjonen og hviler på et etikkbasert fundament som sammen med gjeldende lover, og retningslinjer for Trøndelag Fylkeskommune utgjør et operativt rammeverk som ivaretar høy etisk standard.

Organisasjonsutvikling

TkMidt er en levende organisasjon i stadig utvikling. I 2023 har vi disse hovedpunktene.

- Partssamarbeidet er utviklet
- Arbeidet aktivt med arbeidsmiljøspørsmål
- Arbeidet med Miljøfyrtårnsertifisering
- Videreutviklet og oppdatert interne rutiner og retningslinjer
- Arbeidet aktivt med mulighetene for deling av data mellom journalsystem med fylkeskommunen
- Arbeidet med Mulighetsstudien for utvidelse av lokalene for virksomheten
- Ledergruppa har i fellesskap tatt faget Operativ ledelse ved NTNU Videre
- Evaluering av Kompetansesentrene

Antallet ansatte er økende

Antallet medarbeidere har i 2023 øket, det er størst vekst i avdelingene Tilrettelagt behandling og Forskning.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet er generelt godt. Dette bekreftes i partssamarbeidet og av verneombudet.

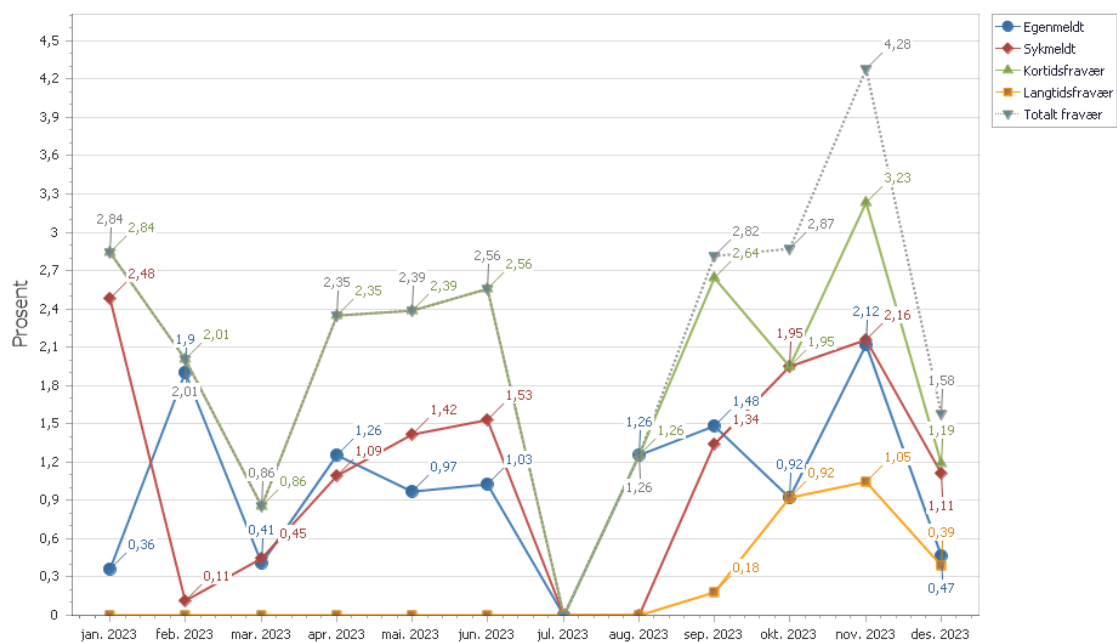
Sykefravær

Sykefraværet i 2023 har holdet seg stabilt lavt, gjennomsnittet er 2,15% og kjennetegnes av korttidsfravær.

Sykefravær: Fraværsutvikling

Valgt periode: Januar 2023 - Desember 2023

Valgt enhet: Kompetansesenteret Tannhelse Midt

Likestilling

Bedriften TkMidt arbeider for likestilling og mot diskriminering. I helsesektoren er det likevel vanskelig å oppnå kjønnsbalanse da det er en dominans av kvinner innenfor alle yrkeskategorier.

Fordelingen av menn og kvinner i bedriften er at tre fjerdedeler av de ansatte er kvinner. Kvinneandelen har økt noe fra året før.

Ansatte: Fordeling av kjønn Andel i antall og prosent	2023			
	Kvinner		Menn	
	Antall	Andel i %	Antall	Andel i %
Direktører	0	0	1	100
Avdelingsledere	2	67	1	33
Kap. 4	17	94	1	6
Kap. 5 tannleger	20	67	10	33
Kap. 5 andre	16	73	6	27

I ledergruppen er to av tre kvinner. Hvis man velger å inkludere administrerende direktør er fordelingen av kjønn lik.

Fordeling av kjønn Andel i prosent	2023		2022		2021	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
	Andel i %		Andel i %		Andel i %	
Direktører	0	100	0	100	0	100
Avdelingsledere	67	33	67	33	67	33
Kap. 4	94	6	94	6	93	7
Kap. 5 tannleger	67	33	56	44	62	38
Kap. 5 andre	73	27	68	32	69	31

Utviklingen går i retning mot at kvinneandelen blant ansatte øker.

2023	Kvinner	Menn	Kvinneres lønn i % av menns lønn
Kap. 4	554 700	563 200	98 %
Kap. 5 ledere	1 052 500	1 212 000	87 %
Kap. 5 tannleger	859 663	962 489	89 %
Kap. 5 andre	724 209	739 200	98 %

Rapportering på grunnlønn

Det er differanser i lønn mellom kjønnene og de kan forklares med rolle, ansiennitet og kompetanse. Forskjellene er blitt ytterligere redusert siden 2022.

Kvinneres lønn i % av menns lønn	2023	2022	2021
Kap. 4	98 %	97 %	105 %
Kap. 5 ledere	87 %	83 %	82 %
Kap. 5 tannleger	89 %	98 %	96 %
Kap. 5 andre	98 %	95 %	93 %

Rapportering på grunnlønn

Det skjer over tid en utligning av forskjellene mellom kjønnene på lønn. Tannlegenes negative utvikling skyldes at det er blitt ansatt flere unge kvinnelige tannleger i TOO og flere spesialistkandidater.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i prosent	2023		2022		2021	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Administrasjon	97 %	100 %	87 %	100 %	70 %	100 %
Forskningsavdelingen	63 %	60 %	61 %	60 %	77 %	60 %
Tilrettelagt behandling	70 %	65 %	72 %	35 %	58 %	30 %
Spesialistklinikken	100 %	64 %	100 %	51 %	100 %	61 %
Gjennomsnitt	87 %	72 %	80 %	62 %	76 %	63 %

Det etterstrebes å ha hele stillinger, men både blant tannleger, tannlegespesialister og forskere er det ønsket praksis å ha flere ansettelsesforhold og dermed også deltidsstillinger.

Det er en generell ubalanse mellom kjønnene som kan forklares ved at det utdannes flere kvinner innenfor helsesektoren. Innen yrkesgrupper som f.eks. tannhelsesekretærer, tannleger og psykologer er det langt flere kvinner enn menn. TkMidt har ikke satt inn noen spesielle tiltak for å rekruttere flere menn til bedriften. Likestilling er et tema i partssamarbeidet i fokusgruppemøter, AMU og lønnsforhandlinger. Det er bevissthet rundt likestilling og rettferdighet i fastsettelse av lønn, forskjellene mellom kjønnene er små og har generelt blitt redusert.

Innvirkning på det ytre miljø

På lik linje med øvrig klinisk virksomhet i Helsevesenet bruker TkMidt mye engangsutstyr og produserer dermed forholdsvis mye avfall som ikke kan resirkuleres. På TkMidt har man et bevist forhold til miljøpåvirkning og prosessen mot Miljøfyrtårnsertifisering har ytterligere bidratt til å styrke denne.

TkMidt er plassert i Miljøbygget i Teknobyen, som er et energieffektivt bygg. KLP Eiendom forvalter og drifter bygningen etter gode miljøparametre. I det at antallet medarbeidere har økt i lokalene så har miljøpåvirkningen pr. ansatt blitt redusert.

Vurdering av fremtidsutsikter

TkMidt utvikler seg raskt i retning av å kunne oppfylle de aller fleste av målene i Stortingsmelding 35 (2006-2007) Med flere ansatte og den den riktige kompetansen er TkMidt en aktør i tannhelsefeltet som setter avtrykk i regionen og nasjonalt. Dette gjelder innenfor alle TkMidts områder, dvs. odontologisk forskning, TOO/TBiT og spesialistklinikken. Evalueringen som PwC utførte på oppdrag av Helsedirektoratet viste at Kompetansesentrene på lang vei løser oppdraget og er her for å bli.

I årene som ligger foran kommer det tilbake flere nyutdannede tannlegespesialister, som har arbeidsavtaler med bindingstid knyttet til TkMidt. Det er derfor avgjørende at TkMidt har plass til disse og personalet som skal assistere dem. For å imøtekomme dette behovet er det nødvendig med en utvidelse av eksisterende lokaler. TkMidt må kunne tilby gode arbeids- og lønnsvilkår og et godt arbeidsmiljø for å fortsette den positive utviklingen for å løse samfunnsoppdraget.

TOO ved TkMidt fortsetter å behandle stadig flere pasienter i kommende år. Det kan komme endringer i organiseringen av tilbudet i Trøndelag, det vil bli avgjort i neste år. Det har blitt mer usikkerhet om TOO-ordningens fremtidige organisering i det at Helsedirektoratet nå har lagt ansvaret for det nasjonale arbeidet til Nasjonal ledergruppe for tannhelsetjenesten. TkMidt har engasjert seg tungt i det nasjonale arbeidet med stort bidrag, både i faggruppen som jobber med faglige retningslinjer og opplæringspakker, og koordineringsgruppen som arbeider for å gjøre tilbudet mer likeverdig på nasjonal basis.

I TBiT har TkMidt oppdraget med å lede arbeidet med oppbygging av tilbudet nasjonalt, til fordel for barn og ungdommer som har utfordringer med å gå til tannlegen. Interessen for tilbudet er tydelig økende.

Forskningsavdelingen har forsiktig begynt å arbeide med forberedelsene til datainnsamling i HUNT5. I løpet av året har man publisert flere artikler enn tidligere og den første stipendiaten har forsvart sin doktoravhandling. Neste år tror vi på enda flere artikler og to doktorgrader.

Det er knyttet stor spenning til Tannhelseutvalgets arbeid. NOU-en skal presenteres på juni 2024, den kommer sannsynligvis legge føringer for hvordan kompetansesentrene arbeider og utvikles i fremtiden. Resultatene fra ROK-evalueringen vil også være med å påvirke videre utvikling, det vil bli sett på i sammenheng med NOU-en.

Fremtiden ser lys ut for TkMidt og region Midt-Norge. TkMidt utvikler virksomheten videre, for å bedre utnytte potensialet i organisasjonen i arbeidet mot vår visjon **God tannhelse – godt liv**.

Informasjon om kontaktpersoner

Patrik Cetrelli

Administrerende direktør

Tlf. 959 49 362

patce@tkmidt.no

Anders Vennatrø

Klinikkleder

Tlf. 957 24 543

oleve@tkmidt.no

Astrid Jullumstrø Feuerherm

Forskningsleder

Tlf. 986 37 364

astfe@tkmidt.no

Ragnhild Hagen

Leder tilrettelagt behandling

Tlf. 466 81 616

ragha@tkmidt.no

Firmainformasjon

Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF

Professor Brochs gt. 2

7030 Trondheim

Telefon 941 33 180

Organisasjonsnummer 924 378 611

e-post post@tkmidt.no

www.tkmidt.no

Til fylkestinget i
Trøndelag fylkeskommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF for som viser et netto driftsresultat på kr 2 021 992. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet.

Etter vår mening

- Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- Gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjon i årsberetningen og den øvrige informasjonen. Årsberetning er pliktige opplysninger i årsberetning etter kommunelovens § 14-7, og øvrig informasjon er all annen informasjon i samme dokument eller annen årsrapport som følger årsberetning og årsregnskap. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning datert 21.03.2024 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig lederes ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Steinkjer, 21. mars 2024

Knut Tanem
statsautorisert revisor
oppdragsansvarlig

Til Fylkestinget

**Kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskap for 2023 for
Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF**

Kontrollutvalget har i møte 09.04.2024, behandlet årsberetning og årsregnskapet for Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF.

I revisjonsberetning, datert 21.03.2024, bekrefter revisor at årsrapporten med årsregnskapet er avlagt i tråd med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Årsregnskapet for kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF er gjort med et netto driftsresultat på 2 021 922 kroner.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra administrerende direktør og fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor.

Kontrollutvalget har vært løpende orientert om revisors arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som har betydning for fylkestingets godkjenning av årsrapporten med årsregnskap for 2023.

Kontrollutvalget anbefaler at kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF sin årsrapport med årsregnskap for 2023, godkjennes.

Steinkjer, den 9. april 2024

Kontrollutvalget

Kopi: Fylkesutvalget

Revisjonsnotat til Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

30/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/456 - 19

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar opplysningene i revisjonsnotatet om Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF, til orientering.

Vedlegg

Revisjonsnotat 2023 - Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har ansvar for å påse at den økonomiske forvaltningen i fylkeskommunen er i samsvar med lov og forskrift samt god kommunal regnskapsskikk.

Revisjonsnotatet er utarbeidet for å opplyse fylkeskommunens administrasjonen om forhold som gir grunnlag for videre oppfølging.

Kontrollutvalget mottar revisjonsnotatet til orientering.

I dette notatet omtaler revisor forhold, som ikke er så vesentlige at de er omtalt i revisjonsberetningen eller nummerert brev, men som revisor mener ledelsen bør være orientert om og/eller som ledelsen bør følge opp.

Revisor bemerker at det er forhold knyttet til følgende punkter:

- Årsregnskapet
- Bevilgningsoversikter investering
- Bunde fond
- Innrapportering refusjon sykepenger

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil redegjøre for disse forholdene når saken behandles i kontrollutvalget.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget kan ta opplysningene i revisjonsnotatet til orientering.

Om utvalget finner det nødvendig, kan utvalget be om å få en orientering om hvordan en eller flere av de omtalte forhold skal følges opp.

**Daglig leder i
Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF**

Revisjonsnotat til årsregnskapet for 2023.

Vi viser til revisjonsberetning datert 21.03.2024 for Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF's årsregnskap for 2023. Vi gjør oppmerksom på at det er revisjonsberetningen som skal følge regnskapet fram til behandling i kontrollutvalg, fylkesutvalg og fylkestinget. Dette revisjonsnotatet er ment som en orientering til, og som grunnlag for oppfølging for administrasjonen. Kopi av notatet vil bli oversendt kontrollutvalget til orientering.

Forhold som tas opp i dette revisjonsnotatet er mindre vesentlige forhold som ikke påvirker vår konklusjon om årsregnskapet i vår revisjonsberetning, men som vi mener ledelsen bør være kjent med og følge opp. De forhold som tas opp må ses på som forbedringspunkter som revisjonen har forventning til at blir tatt tak i. Hvis vi gjentatte ganger må ta opp samme forhold i revisjonsnotat vil det være aktuelt å løfte det opp i revisjonsberetning som presisering eller forbehold på aktuelt område.

Forbedringspunkter vi ønsker å sette fokus på:

1. Årsbudsjett

Det er i flere år tatt opp viktigheten av at budsjettet settes opp med de budsjettområder og på det detaljeringsnivået som selskapet er avhengig av for å bruke det som styringsverktøy og være egnet til å rapportere budsjettavvik på. Det er styret selv som vedtar hvilke budsjettområder bevilgningsoversikt etter andre ledd skal inndeles i, og på hvilket nivå budsjettet skal vedtas. Årsregnskapet skal avlegges på samme nivå som budsjettet er vedtatt. Vi ser i år klare forbedringer, men ser også at det ikke har vært samsvar mellom inndeling budsjett og årsregnskap. Vi forutsetter at man nå for 2024 har et vedtatt budsjett som er slik inndelt at man kan avlegge årsregnskap og rapportere avvik på.

2. Bevilgningsoversikt investering

Det skal etter budsjett og regnskapsforskriften for bevilgningsoversikt investering være med en oppstilling som spesifiserer bruttobeløpene på linje 1-4 i oppstillingen etter første ledd. Det har tidligere vært lite investeringer ut over egenkapitalinnskudd KLP, og revisjonen har hatt forståelse for at en slik oppstilling ikke har gitt brukerne av regnskapet noen verdi, men vi ser at det for 2023 er et par investeringer som gjør at man skulle hatt en slik oppstilling, og planer for investeringer i nærmeste fremtid gjør at en slik oppstilling vil være vesentlig for brukerne av regnskapet. Vi oppfordrer til at oppstilling etter § 5-4 andre ledd utarbeides for fremtiden.

3. Bundne fond

Vi ser at det ikke er etablert fungerende rutiner for føring av, og avslutning av prosjektregnskap med påfølgende avsetning av eventuelt ubrukte bundne midler. Hvis man har bundne midler på fond fra forrige år, og forutsetningen er at de kan brukes i prosjektet i nytt år, må man inntektsføre dette som bruk av bundne fond på prosjektet. Hvis de ikke kan tas som inntekt i påfølgende års prosjekt, må de utbetales tilskuddsgiver, eller at bruk av bundne fond går til reduksjon av påfølgende års tilskudd.

Det er viktig at prosjektregnskapene avsluttes i god tid før årsregnskapet skal avlegges slik at man kan føre eventuelle avsetninger til bundne fond.

Vi ser at det i årsregnskap for 2023 ikke har vært inntektsføring av bundne fond, og heller ikke

ført avsetning på fond tilhørende prosjektrekskap for TOO. Dette medfører at ca. 1,7 mill for mye står på bundne fond, og tilsvarende da for lite på disposisjonsfond. Vi forutsetter at dette korrigeres i nytt år, og at det etableres rutiner for at slike feil ikke oppstår.

4. Innrapportering refusjon sykepenger

Vi ser at det er relativt stort beløp på interimskonto for sykepengerefusjon. Dette indikerer at man ikke har riktig periodisering på innrapportering av refusjon i A-melding med resultat at det er for mye betalt arbeidsgiveravgift. Vi er kjent med at dette skyldes utfordringer med ny modul for refusjoner og mye manuelt arbeid med utligning mellom mottatt refusjon og refusjonskravet. Vi ser at det er gjort en god jobb i nytt år, og det ser ut som man nå har en rett tidlig innrapportering. For mye betalt avgift i 2023 får en tilsvarende reduksjon i 2024 når manglende rapportering er innrapportert.

For å sikre felles forståelse av innholdet i punktene og videre oppfølging ønsker vi et møte i løpet av våren. Vi får komme tilbake til dato og deltagere.

Steinkjer, 21. mars 2024

Knut Tanem
statsautorisert revisor
oppdragsansvarlig

Kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskapene for 2023 for Trøndelag fylkeskommune

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

31/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/456 - 16

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar utkast til uttalelse om årsberetning og årsregnskapene for 2023 for Trøndelag fylkeskommune.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes fylkestinget, med kopi til fylkesutvalget.

Vedlegg

Årsregnskap 2023 - Trøndelag fylkeskommune

Årsberetning 2023 - Trøndelag fylkeskommune

Revisjonsberetning Trøndelag fylkeskommune, konsolidert årsregnskap

Utkast til kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskapene for 2023 for Trøndelag fylkeskommune

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal i denne saken vedta en uttalelse om fylkeskommunens årsregnskap og årsberetning, se vedleggene 'Årsregnskap 2023 - Trøndelag fylkeskommune' og 'Årsberetning 2023 - Trøndelag fylkeskommune'.

Sekretariatet har utarbeidet et forslag til kontrollutvalgets uttalelse, se vedlegg 'Utkast til kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskapene for 2023 for Trøndelag fylkeskommune'.

Uttalelsen skal gjøre fylkesutvalget og fylkestinget oppmerksomme på forhold som har betydning for om årsregnskap og årsberetning kan godkjennes. Uttalelsen sendes til fylkestinget med kopi til fylkesutvalget. Uttalelsen må legges frem til fylkesutvalget før fylkesutvalget kan behandle sak om godkjenning av årsregnskap og årsberetning.

Kontrollutvalgets uttalelse

Uttalelsen er basert på fylkeskommunens årsregnskap og årsberetning og revisjonsberetningen, se vedlegg 'Revisjonsberetning Trøndelag fylkeskommune, konsolidert årsregnskap'.

Kontrollutvalget bekrefter i uttalelsen at regnskapet er revidert på betryggende måte og i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk og eventuelle instruksjer og avtaler som kontrollutvalget har med revisor. Det går dessuten fram av uttalelsen at årsberetningen omfatter alle forhold som kreves i kommuneloven.

Årsregnskap for fylkeskassen

Årsregnskapet skal bestå av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomisk oversikt og noteopplysninger. Årsregnskapet skal vise regnskapstall på samme detaljnivå som i årsbudsjettet. Noter er opplysninger som gis som en del av årsregnskapet. Notene skal bidra til å øke forståelsen av regnskapet, og skal ha en klar henvisning til postene i regnskapet som kommenteres.

Årsregnskapet for fylkeskassen er gjort med et netto driftsresultat på 111 825 580 kroner.

Konsolidert årsregnskap

Konsolidert årsregnskap består av fylkeskassen og de fylkeskommunale foretakene, og utgjør med dette regnskapet for den samlede økonomiske virksomhet for fylkeskommunen.

Det konsoliderte regnskapet skal gi fylkestinget grunnlag for styring og kontroll av den samlede økonomiske utviklingen. Konsolidert årsregnskap er levert innen fristen og det er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Konsolidert årsregnskap er gjort opp med netto driftsresultat med 114 427 953 kroner.

Årsberetning

Fylkeskommunen skal utarbeide en årsberetning for fylkeskommunens samlede virksomhet. Årsberetningen er avlagt innen fristen og inneholder opplysninger om regnskapet og redegjørelser i tråd med lov og forskrift.

De grunnleggende kravene til økonomiforvaltningen skal bidra til at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, at planene er realistiske, at finans- og gjeldsforvaltningen ikke innebærer vesentlig risiko og at betalingsforpliktelsene kan innfris ved forfall.

Av årsberetning fremgår det at Trøndelag fylkeskommune:

- Har en gjeldsgrad på 115,4%. Vedtatt finansielt måltall er at gjeld skal maksimalt ikke være høyere enn 113%, noe som er over vedtatt finansielt måltall på 113%.
- Har et nettodriftsresultat som er 1,0 %. Vedtatt finansielt måltall er at netto driftsresultat skal minimum være 4,0%.
- Har et disposisjonsfond som utgjør 7,0%, vedtatt finansielt måltall for disposisjonsfondet er at dette skal være minimum 4 %.
- Har en låneportefølje hvor lån uten sikring utgjør 180 millioner, finansielt måltall for lån uten sikring er 3 % eller maksimalt 200 millioner kroner.

Fylkesdirektøren vil orientere kontrollutvalget om fylkeskommunens regnskaper og årsberetningen.

Revisjonsberetningen

Revisor bekrefter at årsregnskapene og årsberetningen inneholder opplysningene som kreves i lov og forskrift. Revisor bekrefter også at årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet, og om vesentlige avvik fra fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene. Revisjonsberetningen er levert innen fristen.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil orientere om arbeidet med revideringen av fylkeskommunens regnskaper i møtet.

Vurdering og konklusjon

Formålet med uttalelsen er å opplyse om årsregnskapene og årsberetning kan godkjennes eller om det foreligger forhold som gjør at årsregnskapene eller årsberetning ikke kan godkjennes. Sekretariatets forslag til uttalelse omtaler derfor ikke forhold som ikke er til hinder for godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med det vedlagte forslaget. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskapene og årsberetningen.

ÅRSREGNSKAP 2023

TRØNDELAG FYLKESKommune

Fra: Lauritz Nicolai Løvaas Jessen , Seksjon Regnskap
Dato: 13.02.2024

Trøndelag fylkeskommune - Årsregnskap 2023

Innhold

1. Forskriftsrapporter.....	4
2. Noter til regnskapet.....	13
Note 1 – Endring i arbeidskapital.....	14
Note 2 – Pensjon, pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler.....	15
Note 3 – Garantiforpliktelser.....	18
Note 4 – Mellomværende - fylkeskommunale foretak.....	19
Note 5 – Aksjer og andeler ført som anleggsmidler, obligasjoner.....	20
Note 6 – Egenkapital og fond - Avsetning og bruk.....	21
Note 7 – Kapitalkonto.....	23
Note 8 – Salg av finansielle anleggsmidler.....	23
Note 9 – Interkommunalt samarbeid Frøya Kultur og kompetansesenter.....	23
Note 10 – Markedsbaserte finansielle omløpsmidler.....	24
Note 11 – Maritime og offshorerelaterte sikkerhetskurs.....	24
Note 12 – Tannhelsetjeneste og spesifikasjon av regnskap.....	24
Note 13 – Klassifisering omløpsmidler og kortsiktig gjeld.....	26
Note 14 – Leverandører, kundefordringer, utlån.....	26
Note 15 – Utstyr, maskiner, transportmidler, eiendommer og anlegg.....	30
Note 16 – Langsiktig gjeld og avdrag på lån.....	31
Note 17 – Vesentlige transaksjoner og uavklarte forhold.....	33
Note 18 – Vesentlige forpliktelser, avtaler.....	34
Note 19 – Organisering av virksomheten, utskillelse av virksomhet.....	34
Note 20 – Ytelser til ledende personer, revisjonsutgifter, oversikt antall ansatte.....	35
Note 21 – Større investeringsprosjekt.....	36
Note 22 - Strykninger av budsjettdisposisjoner og avsetning til disposisjonsfond ved mindreforbruk i driftsregnskapet.....	36

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Note 23 – Hendelser etter balansedagen	36
Note 24 – Selvkost	37
Note 25 – Systemendring	37
Konsolidert årsregnskap 2023	38
for enheter i Trøndelag fylkeskommune	38
1. Forskriftsrapporter	39
2. Noter til regnskapet	42
Note 1 – Endring arbeidskapital	42
Note 2 – Pensjon	42
Note 3 – Egenkapital og fond - Avsetning og bruk	44
Note 4 – Anleggsmidler	44
Note 5 – Enheter som inngår i det konsoliderte regnskapet	45
Note 6 - Mellomværende mellom selskaper	46
Note 7 – Enheter som har gått ut fra konsolidert regnskap	46

1. Forskriftsrapporter

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Reguleringer	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2022
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskudd		-4 604 124	-4 487 455	-59 300	-4 546 755	-4 159 577
Inntekts- og formuesskatt		-3 294 302	-3 192 987	-77 000	-3 269 987	-3 470 519
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter		-83 566	-45 100	-10 000	-55 100	-97 993
Sum generelle driftsinntekter		-7 981 992	-7 725 542	-146 300	-7 871 842	-7 728 089
Netto driftsutgifter						
Sum bevilgninger drift, netto		7 196 397	6 877 546	613 723	7 491 269	6 765 386
Avskrivninger	15	799 334	0	799 334	799 334	742 700
Sum netto driftsutgifter		7 995 730	6 877 546	1 413 056	8 290 602	7 508 086
Brutto driftsresultat		13 738	-847 996	1 266 756	418 760	-220 003
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-348 306	-44 123	-263 000	-307 123	-78 820
Utbytter		-3 151	-1 612	0	-1 612	-17 723
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler		-30 626	0	-29 600	-29 600	-10 223
Renteutgifter		594 125	442 951	195 551	638 502	249 505
Avdrag på lån	16	461 728	455 250	5 368	460 618	446 890
Netto finansutgifter		673 770	852 466	-91 681	760 785	589 630
Motpost avskrivninger	15	-799 334	0	-799 334	-799 334	-742 700
Netto driftsresultat		-111 826	4 470	375 741	380 211	-373 074
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	6	291 545	63 062	210 609	273 671	327 836
Avsetninger til bundne driftsfond	6	458 970	9 941	-23	9 918	320 635
Bruk av bundne driftsfond	6	-440 463	-1 626	-3 243	-4 869	-269 299
Avsetninger til disposisjonsfond	6	151 135	857	10 000	10 857	280 177
Bruk av disposisjonsfond	6	-349 362	-76 704	-593 084	-669 788	-286 276
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		111 826	-4 470	-375 741	-380 211	373 074
Frømført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0	0

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Bevilgninger drift, netto pr avdeling § 5-4, 2.ledd. I 1000 kr	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett 2023	Regnskap 2022
Sum bevilgninger drift, netto	68 641	58 375	66 325	61 293
1 Politisk ledelse og kontroll	68 641	58 375	66 325	61 293
Sum bevilgninger drift, netto	551 224	456 149	579 001	458 333
Avskrivninger	122 106	0	122 106	94 818
Netto renteutgifter og -inntekter	183	1 446	51	1 459
Avdrag på lån	0	2 926	0	2 745
Overføring til investering	395	0	395	0
Avsetning til bundne fond	534	0	0	158
Bruk av bundne driftsfond	-981	0	0	-912
2 Administrasjon	673 460	460 521	701 553	556 602
Sum bevilgninger drift, netto	3 237 234	3 173 695	3 364 116	3 056 097
Avskrivninger	217 726	0	217 726	218 697
Netto renteutgifter og -inntekter	110	688	93	3 346
Avdrag på lån	1 379	2 360	1 250	7 606
Overføring til investering	37 156	0	37 156	34 623
Avsetning til bundne fond	106 513	9 628	9 605	126 432
Bruk av bundne driftsfond	-91 612	-1 626	-677	-79 848
3 Utdanning	3 508 506	3 184 746	3 629 271	3 366 954
Sum bevilgninger drift, netto	166 971	185 203	216 857	236 672
Avskrivninger	348	0	348	132
Netto renteutgifter og -inntekter	-9 589	-2 612	-2 612	-5 451
Overføring til investering	0	0	0	1 738
Avsetning til bundne fond	41 298	0	0	20 789
Bruk av bundne driftsfond	-26 342	0	-330	-38 052
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	73 767
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	-22 000
4 Plan og næring	172 686	182 591	214 263	267 595
Sum bevilgninger drift, netto	1 485 692	1 404 667	1 538 695	1 314 401
Avskrivninger	5 116	0	5 116	4 862
Netto renteutgifter og -inntekter	2	3 200	700	2 243
Avdrag på lån	0	6 800	1 500	5 113
Overføring til investering	25 000	25 000	25 000	0
Avsetning til bundne fond	276 262	0	0	157 351
Bruk av bundne driftsfond	-285 917	0	-3 863	-123 853
Bruk av disposisjonsfond	-25 000	-25 000	-25 000	0
5 Samferdsel	1 481 154	1 414 667	1 542 148	1 360 117
Sum bevilgninger drift, netto	273 350	262 571	293 552	269 017
Avskrivninger	632	0	632	681
Netto renteutgifter og -inntekter	-15 364	45	15	-6 196
Avdrag på lån	0	120	8	113
Overføring til investering	657	0	657	0
Avsetning til bundne fond	32 886	0	0	15 563
Bruk av bundne driftsfond	-17 720	0	0	-10 413
6 Kultur og folkehelse	274 441	262 736	294 864	268 766
Sum bevilgninger drift, netto	1 127 480	1 030 548	1 104 891	1 118 672
Avskrivninger	447 043	0	447 043	417 336
Netto renteutgifter og -inntekter	84	0	0	85
Overføring til investering	22 874	0	5 000	16 147
Avsetning til bundne fond	95	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-17 874	0	0	-16 147
7 Veg	1 579 702	1 030 548	1 556 934	1 536 093
Sum bevilgninger drift, netto	328 754	311 570	320 021	279 899
Avskrivninger	6 363	0	6 363	6 174
Netto renteutgifter og -inntekter	28	12	12	37
Avdrag på lån	0	0	0	52
Overføring til investering	4 600	0	4 600	2 899
Avsetning til bundne fond	1 384	313	313	341
Bruk av bundne driftsfond	-16	0	0	-75
8 Tannhelse	341 113	311 895	331 309	289 328
Sum bevilgninger drift, netto	-42 949	-5 233	7 818	-29 000
Overføring til investering	0			
Avsetning til disposisjonsfond	0			
Bruk av disposisjonsfond	0			
9 Finansiering	-42 949	-5 233	7 818	-29 000
Sum bevilgninger drift, netto	8 056 754	6 900 846	8 344 486	7 677 748
Avskrivninger	799 334	0	799 334	742 700
Netto renteutgifter og -inntekter	-24 546	2 779	-1 741	-4 477
Avdrag på lån	1 379	12 206	2 758	15 629
Overføring til investering	90 683	25 000	72 809	55 407
Avsetning til bundne fond	458 970	9 941	9 918	320 635
Bruk av bundne driftsfond	-440 463	-1 626	-4 869	-269 299
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	73 767
Bruk av disposisjonsfond	-25 000	-25 000	-25 000	-22 000
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	7 196 397	6 877 546	7 491 277	6 765 386

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Reguleringer 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter						
Rammetilskudd		-4 604 124	-4 487 455	-59 300	-4 546 755	-4 159 577
Inntekts- og formuesskatt		-3 294 302	-3 192 987	-77 000	-3 269 987	-3 470 519
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter		0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-496 142	-147 223	-308 170	-455 393	-383 948
Overføringer og tilskudd fra andre		-2 019 448	-1 007 868	-38 869	-1 046 737	-1 905 528
Brukerbetalinger		-73 378	-76 994	0	-76 994	-79 169
Salgs- og leieinntekter		-243 754	-195 747	8 609	-187 138	-208 086
Sum driftsinntekter		-10 731 149	-9 108 273	-474 730	-9 583 003	-10 206 827
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter		2 940 140	2 697 478	177 129	2 874 607	2 736 986
Sosiale utgifter		737 895	709 607	32 665	742 272	728 083
Kjøp av varer og tjenester		4 851 860	4 173 108	396 504	4 569 612	4 410 819
Overføringer og tilskudd til andre		1 415 659	680 084	335 854	1 015 938	1 368 236
Avskrivninger	15	799 334	0	799 334	799 334	742 700
Sum driftsutgifter		10 744 887	8 260 277	1 741 487	10 001 763	9 986 824
Brutto driftsresultat		13 738	-847 996	1 266 756	418 760	-220 003
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-348 306	-44 123	-263 000	-307 123	-78 820
Utbytter		-3 151	-1 612	0	-1 612	-17 723
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-30 626	0	-29 600	-29 600	-10 223
Renteutgifter		594 125	442 951	195 551	638 502	249 505
Avdrag på lån	16	461 728	455 250	5 368	460 618	446 890
Netto finansutgifter		673 770	852 466	-91 681	760 785	589 630
Motpost avskrivninger	15	-799 334	0	-799 334	-799 334	-742 700
Netto driftsresultat		-111 826	4 470	375 741	380 211	-373 074
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	6	291 545	63 062	210 609	273 671	327 836
Avsetninger til bundne driftsfond	6	458 970	9 941	-23	9 918	320 635
Bruk av bundne driftsfond	6	-440 463	-1 626	-3 243	-4 869	-269 299
Avsetninger til disposisjonsfond	6	151 135	857	10 000	10 857	280 177
Bruk av disposisjonsfond	6	-349 362	-76 704	-593 084	-669 788	-286 276
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		111 826	-4 470	-375 741	-380 211	373 074
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0	0

**§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering
Regnskap**

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Opprinnelig Budsjett 2023	Reguleringer 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2022
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler	15	2 745 073	2 006 408	783 306	2 789 714	2 205 035
Tilskudd til andres investeringer		1 686	4 700	-4 700	0	14 520
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	15 636	3 172	12 464	15 636	62 870
Utlån av egne midler	14	0	0	0	0	19 000
Avdrag på lån		2 921	0	4 581	4 581	85 781
Sum investeringsutgifter		2 765 317	2 014 280	795 652	2 809 932	2 387 205
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift		-489 090	-361 555	-66 969	-428 524	-386 723
Tilskudd fra andre		-616 156	-306 742	-366 320	-673 062	-343 961
Salg av varige driftsmidler	15	-25 849	0	-24 900	-24 900	-292 249
Salg av finansielle anleggsmidler	8	-48	0	0	0	-197 600
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		-4 117	0	0	0	-96 957
Bruk av lån	16	-1 205 643	-1 282 921	23 349	-1 259 572	-987 183
Sum investeringsinntekter		-2 340 902	-1 951 218	-434 840	-2 386 058	-2 304 673
Videreutlån						
Videreutlån		0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån		0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån		0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift	6	-291 545	-63 062	-210 609	-273 671	-327 836
Avsetninger til bundne investeringsfond	6	55 544	0	5 321	5 321	35 108
Bruk av bundne investeringsfond	6	-36 414	0	-3 524	-3 524	-5 121
Avsetninger til ubundet investeringsfond	6	0	0	0	0	253 235
Bruk av ubundet investeringsfond	6	-152 000	0	-152 000	-152 000	-37 918
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-424 415	-63 062	-360 812	-423 874	-82 533
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)						
		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk						
		0	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)						
Inntekter til fordeling		0	0	0	0	0
Utgifter til fordeling		2 762 396	2 014 280	791 071	2 805 351	2 301 425
Sum til fordeling (netto)		2 762 396	2 014 280	791 071	2 805 351	2 301 425

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Bevilgninger investering, netto pr avdeling § 5-5, 2.ledd. I 1000	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett 2023	Regnskap 2022
2 Administrasjon	6 176	1 500	6 500	19 638
3 Utdanning	1 110 409	973 405	1 190 062	978 722
4 Plan og næring	322	0	322	2 152
5 Samferdsel	70 447	144 135	71 482	7 969
6 Kultur og folkehelse	500	0	500	0
7 Veg	1 548 619	882 368	1 511 654	1 188 686
8 Tannhelse	8 601	5 000	9 196	7 868
Investeringer i varige driftsmidler	2 745 074	2 006 408	2 789 716	2 205 035
4 Plan og næring	0	0	0	36
7 Veg	27	0	0	371
9 Finansiering	1 659	4 700	0	14 113
Tilskudd til andres investeringer	1 686	4 700	0	14 520
3 Utdanning	3	0	3	3
9 Finansiering	15 633	3 172	15 633	62 867
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	15 636	3 172	15 636	62 870
9 Finansiering	0	0	0	19 000
Utlån av egne midler	0	0	0	19 000
2 Administrasjon	-395	0	-395	0
3 Utdanning	-37 156	0	-37 156	-34 623
4 Plan og næring	0	0	0	-1 738
5 Samferdsel	-25 000	-25 000	-25 000	0
6 Kultur og folkehelse	-657	0	-657	0
7 Veg	-17 874	0	0	-16 147
8 Tannhelse	-4 600	0	-4 600	-2 899
9 Finansiering	-205 862	-38 062	-205 862	-272 429
Overføring fra drift	-291 545	-63 062	-273 671	-327 836
3 Utdanning	5 544	0	5 321	1 833
7 Veg	50 000	0	0	33 275
Avsetninger til bundne investeringsfond	55 544	0	5 321	35 108
3 Utdanning	-3 524	0	-3 524	-4 882
4 Plan og næring	0	0	0	-239
7 Veg	-32 891	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-36 414	0	-3 524	-5 121
9 Finansiering	0	0	0	253 235
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	253 235
9 Finansiering	-152 000	0	-152 000	-37 918
Bruk av ubundet investeringsfond	-152 000	0	-152 000	-37 918
Investeringer i varige driftsmidler	2 745 074	2 006 408	2 789 716	2 205 035
Tilskudd til andres investeringer	1 686	4 700	0	14 520
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	15 636	3 172	15 636	62 870
Utlån av egne midler	0	0	0	19 000
Sum Investeringerutgifter	2 762 396	2 014 280	2 805 352	2 301 425
Overføring fra drift	-291 545	-63 062	-273 671	-327 836
Avsetninger til bundne investeringsfond	55 544	0	5 321	35 108
Bruk av bundne investeringsfond	-36 414	0	-3 524	-5 121
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	253 235
Bruk av ubundet investeringsfond	-152 000	0	-152 000	-37 918
Sum fond og overføring fra drift	-424 415	-63 062	-423 874	-82 533

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9 Drift

	§5-9 Drift	A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Netto driftsresultat			-111 826
2	Avsetning til bundne driftsfond			458 970
3	Bruk av bundne driftsfond			-440 463
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	273 671	17 874	291 545
5	Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	10 857	140278	151 135
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-669 788		-669 788
7	Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk			0
8	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)			-320 427
9	Strykning av overføring til investering			
10	Strykning av avsetninger til disposisjonsfond			
11	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk			
12	Strykninger av bruk av disposisjonsfond			320 427
13	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger			0
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger			
15	Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk			
16	Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk			
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond			0
18	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)			

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9 – Investering

	§5-9 Investering	A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån			1 630 058
2	Avsetninger til bundne investeringsfond			55 544
3	Bruk av bundne investeringsfond			-36 414
4	Budsjettet bruk av lån	-1 259 572		-1 259 572
5	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-273 671	-17 874	-291 545
6	Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			0
7	Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet			-152 000
8	Dekning av tidligere års udekket beløp			0
9	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)			-53 929
10	Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond			
11	Strykning av bruk av lån			53 929
12	Strykning av overføring fra drift			
13	Strykning av bruk av ubundet investeringsfond			
14	Udekket eller udisponert beløp etter strykninger			0
15	Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond			
16	Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp).			0

§ 5-8. Balanseregnskapet

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		31 836 906	29 656 728
I. Varige driftsmidler		26 307 217	24 416 031
1. Faste eiendommer og anlegg	15	26 082 505	24 223 563
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	15	224 712	192 468
II. Finansielle anleggsmidler		393 062	381 581
1. Aksjer og andeler	5	306 014	290 416
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	14	87 048	91 165
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	2	5 136 627	4 859 116
B. Omløpsmidler		4 394 025	4 913 288
I. Bankinnskudd og kontanter		2 671 242	2 308 524
II. Finansielle omløpsmidler		648 953	618 343
1. Aksjer og andeler	10	648 953	618 343
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 073 830	1 986 421
1. Kundefordringer	14	122 626	146 802
2. Andre kortsiktige fordringer	14	529 327	1 547 679
3. Premieavvik	2	421 876	291 940
Sum eiendeler		36 230 932	34 570 016
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		-16 235 309	-15 137 912
I. Egenkapital drift		-2 167 139	-2 307 220
1. Disposisjonsfond	6	-1 351 911	-1 510 500
2. Bundne driftsfond	6	-815 228	-796 720
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		-158 140	-291 010
1. Ubundet investeringsfond	6	-100 452	-252 452
2. Bundne investeringsfond	6	-57 688	-38 558
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
III. Annen egenkapital		-13 910 031	-12 539 682
1. Kapitalkonto	7	-14 063 859	-12 693 510
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		153 828	153 828
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

D. Langsiktig gjeld		-17 828 613	-16 963 218
I. Lån		-12 417 355	-11 620 796
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	16	-5 982 355	-11 620 796
2. Obligasjonslån		-6 435 000	0
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse		-5 411 258	-5 342 422
E. Kortsiktig gjeld		-2 167 009	-2 468 886
I. Kortsiktig gjeld		-2 167 009	-2 468 886
1. Leverandørgjeld	14	-877 640	-728 303
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-1 289 369	-1 740 583
5. Premieavvik		0	0
Sum egenkapital og gjeld		-36 230 932	-34 570 016
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		55 566	0
II. Andre memoriakonti		0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		-55 566	0

Steinkjer 31.12.2023/
21.02.2024

Carl-Jacob Midttun
Fylkesdirektør

Lauritz Nicolai Løvaas Jessen
seksjonsleder regnskap

Godkjent
[Carl-Jacob Midttun](#)
Fylkesdirektøren | 21.02.2024

Igangsatt av
[Lauritz Nicolai Løvaas Jessen](#)
Seksjon Regnskap

2. Noter til regnskapet

Notene henviser til regnskapsrapportene under kapittel 1.

Notene til årsregnskapet er gitt i henhold til regnskapsforskriften §§ 5-10 til 5-15. Notene gir tilleggsopplysninger for regnskapet 2022 og informasjon om sammenhengene mellom de ulike regnskapsdelene.

Fylkeskommunens forvaltningsområder

Årsregnskapet for Trøndelag fylkeskommune er utarbeidet iht. ny kommunelov § 14-6 og tilhørende Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, jfr. §§ 3-5. Forskrift heretter benevnt som regnskapsforskrift.

Fylkeskommunens årsberetning utarbeides iht. til kommunelovens § 14-7. Årsberetningen og administrasjonens årsmelding legges fram for fylkestinget som et selvstendig dokument.

Fylkeskommunens årsregnskap viser økonomisk resultat og utvikling for fylkeskommunens primærvirksomheter.

Organisering av rapporten

Årsregnskapet omfatter forskriftsrapporter med hovedoversikter og regnskapsskjema.

Dokumenter som inngår i årsregnskapet:

- Bevilgningsoversikt drifts-, investeringsregnskap iht. til regnskapsforskriften §§ 5-4 og 5-5.
- Økonomisk oversikt drift etter art og økonomisk oversikt balanse, regnskapsforskriften §§ 5-6 og 5-8.
- Noter iht. regnskapsforskriftens §§ 5-10 til 5-15.
- Rapporter for intern, administrativ drift –med balanseregnskap og oversikt anleggsmidler-

Prinsipper for regnskapsføringen

Regnskapet er ført etter gjeldende lover og regler, med følgende hovedprinsipp:

- Anordningsprinsippet. Det vil si at alle kjente utgifter og inntekter i regnskapsåret er tatt med
- Ubenyttede eksterne, øremerkede tilskudd og inntekter for øvrig, er avsatt til bundne driftsfond og påvirker dermed ikke resultatet
- Skillet mellom drift og investering er basert på regnskapsforskriften og KRS 4.
- Bruttoprinsippet
- Pensjonskostnader, pensjonsmidler og –forpliktelser er ført i henhold til regnskapsforskriftens § 3-5.
- Utgiftsføring på avdeling/seksjoner er budsjettert og regnskapsført uten merverdiavgift. Dette gjelder utgiftstyper som berettiger momskompensasjon.
- Driftsregnskapet er avsluttet iht. regnskapsforskriftens § 4-3.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

- Kompensasjon for investeringsmoms er i henhold til gjeldende regler, ført direkte i investeringsregnskapet
- Prosjekter i investeringsregnskapet med øremerkede midler eller med overføring fra driftsregnskapet er avsluttet i balanse. Andre prosjekter er avsluttet mot felles budsjettert finansiering eller refusjoner og tilskudd. Lånemidler er tatt opp fra Lånefondet etter behov med 987 mill. kroner.
- Investeringsregnskapet er generelt avsluttet i henhold til regnskapsforskriften.

Arbeidskapitalen defineres som omløpsmidler med fradrag av kortsiktig gjeld. Tilgang på og bruk av midler, slik det er spesifisert under kapittel 2 i denne rapporten, påvirker arbeidskapitalen. En reduksjon i arbeidskapitalen betyr at forbruket av midler er større enn anskaffelsen av midler, og motsatt.

Note 1 – Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitalen er utgangspunktet for en nærmere vurdering av likviditeten eller likviditetsgraden, og dermed fylkeskommunens evne til å møte løpende forpliktelser. I kommunal økonomi og finansforvaltning generelt, bør arbeidskapitalen være minst 4-5 % av driftsinntektene eller likviditetsgraden bør være minimum 2. Pr. 31.12.2023 var arbeidskapitalen på 2227 mill. kroner eller 20,8 % av sum driftsinntekter. Arbeidskapitalen viser fylkeskommunens evne til å dekke sine betalingsforpliktelser.

Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Endring
2.1	Omløpsmidler	4 394 025 430,13	4 913 287 869,99	
2.3	Kortsiktig gjeld	2 167 009 333,15	2 468 885 868,82	
Endring arbeidskapital i balanseregnskapet		2 227 016 096,98	2 444 402 001,17	-217 385 904,19
Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)				-55 565 864,10
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				-272 951 768,29

Driftsregnskapet 2023		Investeringsregnskapet 2023		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	10 731 148 635,37	600 - 905	1 131 094 434,10	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	10 744 886 522,44	010 - 500, 690	2 746 759 417,78	
+ Avskrivninger				
590	799 333 529,42			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	382 082 494,02	910, 920, 929	1 209 807 826,02	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	1 055 852 555,90	510, 520, 529	18 557 676,72	
Sum/differanse	111 825 580,47	Sum/differanse	-424 414 834,38	-312 589 253,91

Avstemming mellom regnskapsdelene	
Differanse	39 637 485,62
IB disposisjonsfond fra avsluttet lånefond 2022	-39 637 485,62
IB ubrukte lånemidler fra avsluttet lånefond 2022	121 256 384,12
UB ubrukte lånemidler 2023	-55 565 864,10
Endring ubrukte lånemidler 2023	-65 690 520,02
Sum	-0,00

Note 2 – Pensjon, pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler

Fylkeskommunens pensjonsforhold regnskapsføres og rapporteres iht. reglene i regnskapsforskriftens § 3-5 samt god kommunal regnskapsskikk. Det materielle innholdet i pensjonsføringen er regulert av aktuarberegninger fra pensjonselskapene. Det er i avslutningen av regnskapet lagt til grunn endelige aktuarberegninger, mottatt i januar 2024.

Pensjonselskapene er KLP Forsikring og SPK, Statens Pensjonskasse. Det siste ivaretar pensjonsrettighetene til pedagogisk personale.

Vi har i 2023 overført fra premiefond i KLP med 104,3 mill. kroner til delvis dekning av pensjonspremien. Saldo premiefond pr 31.12.23 var kr 1 198 328.

Hovedtall pensjon 2023:

Beløp i millioner kroner	Totalt	KLP	SPK
Sum pensjonskostnader (regnskapsbelastning)	314,62	179,81	134,81
Premieavvik årets	185,3	97,0	88,3
Amortisert premieavvik fra tidl. år ført	71,5	58,1	13,4
Akkumulert premieavvik i balanse	369,4	265,3	104,1
Pensjonsmidler	5136,6	3862,2	1274,4
Pensjonsforpliktelser	-5377,3	-3683,4	-1693,9
Netto pensjonsforpliktelse eks. arb.giveravg.	-240,7	178,80	-419,50

Årets pensjonskostnad i sammendraget over er fylkeskommunens samlede regnskapsførte pensjonskostnader, det vi internt kaller *normalkost* for pensjon før arbeidsgiveravgiften. Denne beregnet som følger: Premie – 2 % ansattedel +/- premieavvik og amortisert tidligere års premieavvik. Det er premien – 2 % ansattedel som er grunnlag for betalbar arbeidsgiveravgift i denne sammenheng.

Forutsetningene for aktuarberegningene av kostnader, forpliktelser og midler i 2023:

Beskrivelse	KLP		SPK	
	2023	2022	2023	2022
Avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,00 %
Diskonteringsrente	2,48 %	3,00 %	3,50 %	3,00 %
Årlig lønnsvekst	2,48 %	1,98 %	2,48 %	1,98 %
Årlig G-regulering (folketrygden)	1,71 %	1,98 %	2,48 %	1,98 %
Pensjonsregulering	1,71 %	1,22 %		

Regnskapsføringen av pensjonskostnader, pensjonsforpliktelser, og -midler, bygger på nevnte forutsetninger og informasjon iht. nedenstående talloppstillinger. Disse samsvarer med mottatte aktuarberegninger fra selskapene (beløp i hele kr.):

Pensjonsnote KLP 2023		
Hovedstørrelser fra aktuarberegningen		
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening (årets opptjening)	158 713 585
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	127 189 694
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	146 998 826
4	Administrasjonskostnader	6 018 468
5	Premieinnbetaling inkl adm.kostnader (forfalt premie)	241 940 983
6	Utbetalte pensjoner (utbetalinger)	155 463 824
5a	Arb.avgift av arbeidsgivers andel av nr 5 (fradrett 2 % lønnstrekk)	21 048 911
7	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01. (faktisk forpliktelse)	-3 532 313 068
8	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12., full amort.	-3 683 449 054
9	Verdi av pensjonsmidler 01.01. (faktiske pensjonsmidler)	3 727 145 515
10	Estimert verdi av pensjonsmidler 31.12., full amortisering	3 862 198 815
11	Netto pensjonsforpliktelse 01.01.(re-estimert/virkelig)	194 832 447
12	Estimert netto pensjonsforpliktelse 31.12.	178 749 761
Årets netto pensjonskostnad §13-1 nr c og §13-3 nr a		
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	158 713 585
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	127 189 694
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-146 998 826
13	Netto pensjonskostnad eks adm.	138 904 453
Beregnet premieavvik §13-1 nr d og §13-4 nr a (evt b)		
5-4	Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	235 922 515
13	Årets netto pensjonskostnad	-138 904 453
14	Premieavvik 2022(her positivt)	97 018 062
	Sats for arbeidsgiveravgift	14,1 %
14a	Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 14 (her 14,1%)	13 679 547
Akkumulert og amortisert premieavvik §13-1 nr e og §13-4 nr c,d,e		
	Antall år premieavvik skal dekkes inn på (1 eller 15/10/7). Nye regler 2011/2014	15,10 og 7
15	Akkumulert premieavvik 31.12. forrige år	226 397 075
15a	Sum amortisert premieavvik	-58 090 856
15b	Arbeidsgiveravgift av 15a	-8 190 811
16	Akkumulert premieavvik 31.12. i regnskapsåret	265 324 281
Akkumulert estimataavvik §13-3 c og d / §13-4 d2 (tidligere grunnlag amort. estimataavvik)		
17	Estimataavvik forpliktelse	20 696 531
18	Estimataavvik pensjonsmidler	-92 404 217
19	Netto estimataavvik	113 100 748
Spesifisert pensjonsforpliktelse §13-1 nr a og e og §13-2 nr c		
20	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.	-3 532 313 068
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-158 713 585
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-127 189 694
6	Utbetalte pensjoner	155 463 824
21	Estimataavvik forpliktelse IB 1.1.	-20 696 531
22	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12. = UB	-3 683 449 054
Spesifiserte pensjonsmidler §13-1 nr a og e og §13-2 d		
23	Verdi av pensjonsmidler 01.01.	3 727 145 515
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	146 998 826
5-4	Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	235 922 515
6	Utbetalte pensjoner	-155 463 824
24	Estimataavvik midler 01.01.	-92 404 217
25	Estimert pensjonsmidler 31.12. = UB	3 862 198 815
26	Netto balanseført pensjonsforpliktelse (før avgift)	178 749 761
26a	arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	25 203 716

Pensjonsnote Statens Pensjonskasse (SPK) 2023		
Hovedstørrelser fra aktuarberegningen		
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening (<i>årets opptjening</i>)	135 521 905
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	52 697 790
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	39 081 291
4	Administrasjonskostnader	4 696 271
5	Premieinnbetaling inkl adm.kostnader (<i>forfalt premie</i>)	242 172 888
6	Utbetalte pensjoner (<i>utbetalinger</i>) / Avregning fra tidligere år	
5a	Arb. avgift av arbeidsgivers andel av nr 5 - 2 % lønnstrekk	29 576 069
7	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01. (<i>brutto</i>)	-1 750 383 880
8	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12., full amort	-1 693 870 838
9	Verdi av pensjonsmidler 01.01. (<i>brutto</i>)	1 131 970 368
10	Estimert verdi av pensjonsmidler 31.12., full amort	1 274 427 909
11	Netto pensjonsforpliktelse 01.01. (reestimert/virkelig)	-618 413 512
12	Estimert netto pensjonsforpliktelse 31.12. (full amort)	-419 442 929
Årets netto pensjonskostnad §13-1 nr c og §13-3 nr a		
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	135 521 905
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	52 697 790
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-39 081 291
13	Netto pensjonskostnad eks adm.	149 138 404
Beregnet premieavvik §13-1 nr d og §13-4 nr a (evt b)		
5-4	Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	237 476 617
13	Årets netto pensjonskostnad	-149 138 404
14	Premieavvik i regnskapsåret	88 338 213
	Sats for arbeidsgiveravgift	0
14a	Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 14 (<i>her 14,1%</i>)	12 455 688
Akkumulert og amortisert premieavvik §13-1 nr e og §13-4 nr c,d,e		
	Antall år premieavvik skal dekkes inn på 1, 7 eller 15. Nye regler fom 2011/2014	15, 10 og 7
15	Akkumulert premieavvik forrige år	29 105 624
15a	Sum amortisert premieavvik	-13 385 779
15b	Arbeidsgiveravgift av 15a	-1 887 395
16	Akkumulert premieavvik 31.12. (linje 15+15a+14)	104 058 058
Akkumulert estimataavvik §13-3 c og d / §13-4 d2 (grunnlag amortisering est.avik)		
17	Estimataavvik forpliktelse	-244 732 736
18	Estimataavvik pensjonsmidler	134 100 367
19	Netto estimataavvik før årets amortisering.	-110 632 369
Spesifisert pensjonsforpliktelse §13-1 nr a og e og §13-2 nr c		
20	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.	-1 750 383 880
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-135 521 905
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-52 697 790
6	Utbetalte pensjoner	0
21	Amortisert estimataavvik - forpliktelse 1/15 av linje 17. Nye regler fom 2011	244 732 736
22	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12. = UB	-1 693 870 839
Spesifiserte pensjonsmidler §13-1 nr a og e og §13-2 nr d		
23	Verdi av pensjonsmidler 01.01.	1 131 970 368
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	39 081 291
5-4	Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	237 476 617
6	Utbetalte pensjoner	0
24	Amortisert estimataavvik - midler 1/15 av linje 18	-134 100 367
25	Estimert pensjonsmidler 31.12. = UB	1 274 427 909
26	Netto balanseført pensjonsforpliktelse (<i>før avgift</i>)	-419 442 930
26a	Arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	-59 141 453

Note 3 – Garantiforpliktelser

Fylkeskommunen har stilt diverse simple garantier overfor tredjeparts långivere. Dette er dels 100 % og dels avgrensede garantistillelser, der eksempelvis kommuner er garantist for det resterende. I FT-sak 66/14 i NT er det gitt simpel garanti for 5,5 mill. kroner i inntil 30 år på fremtidig husleie i nybygg for Turneteateret i Trøndelag AS. Husleiegaranti er ikke med i oversikten nedenfor.

Garantiene reguleres ned eller opp i takt med nedbetaling av lån, innfrielse av samme eller at lånevolumet er økt innenfor gitte rammer. Bekreftelse på fylkeskommunens garantiansvar pr. 31.12.23 er innhentet fra långiverne og fra Vegamot AS.

Endringer i garantiforpliktelsene pr 31.12.23 er ordinære reguleringer og nye aktive garantier. Det finnes ikke en samlet oversikt over Trøndelag fylkeskommunes garantiansvar for lån tatt opp av Vegamot AS fra långiverne. De låner i flere markeder hvor Nordic Trustee forvalter obligasjonsmarkedet og delvis sertifikatmarkedet. Ordinært bankmarked forvaltes av den enkelte finansinstitusjon og vi får årsoppgaver derfra. For 2023 har vi fått oversikt fra Vegamot AS for avstemming.

Samlet endring i garantiforpliktelsene er fra 2022 til 2023 kr 205 011 188 kroner

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Garantioversikt for Trøndelag fylkeskommune pr. 31.12.2023

Kreditorer / långivere	Lånenummer	Garanti gitt til	Formål	Type garanti	Andel	Vedtatt garantiramme	Rest garanti	Utløpsdato
Kommunalbanken	20160115	Steinkjerhallen AS	Refinansiering og nyinv		49 %		69 341 956	06.06.2042
Kommunalbanken	20160501	Kolstad Arena AS	Flerbrukshall		100 %		124 124 000	01.11.2038
Kommunalbanken	20230234	Grønt Hjerter AS		Selvskyldnerkausjon	100 %		9 000 000	24.08.2037
KLP Kommunekreditt	8317.52.95944	Idrettstunet AS	Nybygg hybelbygg Meråker vgs		100 %		4 728 252	22.04.2038
KLP Kommunekreditt	8317.50.31726	Trøndelag folkemuseum Stiftelse	Adm.bygg Sagvollen		100 %		1 300 000	01.03.2030
KLP	8317.56.41087	Vegamot AS	Fv 714 Lakseveien	Selvskyldnerkausjon	100 %	250 000 000	250 000 000	21.02.2030
KLP	8317.56.41095	Vegamot AS	v 714 Lakseveien	Selvskyldnerkausjon	100 %	250 000 000	250 000 000	21.02.2025
DNB	NO0013019711	Vegamot AS	Fv 714 Lakseveien	Selvskyldnerkausjon	100 %	120 000 000	120 000 000	18.03.2024
Nordea	ISIN: NO 0013076356	Vegamot AS	E6 Vindålsliene - Korporalsbru	Selvskyldnerkausjon	100 %	150 000 000	150 000 000	22.05.2024
Nordea	ISIN:NO0010885718	Vegamot AS	E6 Vindålsliene - Korporalsbru	Selvskyldnerkausjon	100 %	250 000 000	250 000 000	22.06.2026
DNB	ISIN:NO0010895592	Vegamot AS	E6 Vindålsliene - Korporalsbru	Selvskyldnerkausjon	100 %	200 000 000	200 000 000	19.10.2029
Swdbank	ISIN:NO0010885361	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkausjon	100 %	200 000 000	200 000 000	22.06.2027
Handelsbanken	ISIN: NO 0013070342	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkausjon	100 %	100 000 000	100 000 000	15.05.2024
Handelsbanken	ISIN:NO0010885262	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkausjon	100 %	200 000 000	200 000 000	19.06.2025
DNB	ISIN:NO0010894116	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkausjon	100 %	180 000 000	180 000 000	21.12.2029
DNB	ISIN: 00130681717	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkausjon	100 %	140 000 000	140 000 000	14.05.2024
DNB	ISIN: NO0011207250	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 150 000 000	300 000 000	21.01.2032
Handelsbanken	ISIN: NO0012552977	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 150 000 000	250 000 000	20.06.2031
	ISIN: NO 0013097089	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkausjon	100 %	420 000 000	420 000 000	11.04.2024
	ISIN: NO 0012554635	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 800 000 000	250 000 000	18.06.2032
DNB	ISIN: NO 0011173601	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 480 000 000	1 200 000 000	21.12.2026
DNB	ISIN: NO 0012939034	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkausjon	100 %	2 800 000 000	800 000 000	13.06.2036
		Vegamot AS	Miljøpakke Trondheim	Selvskyldnerkausjon	50 %	1 000 000 000	0	
DNB	ISIN: NO 0012992181	Vegamot AS	Fosenpakke	Selvskyldnerkausjon	100 %	90 000 000	90 000 000	21.02.2024
Sertifikatmarked	Utstedte sertifikater/obligasjonslån	Trøndelag Borneiselskap AS/Vegamot	E6 Stjør-Tr.heim (62,5 % av antatt lånevolum/Gar.del.	Selvskyldnerkausjon	62,5 %		500 000 000	Selvsk.kau. maks 550 (FT 09/37)
SUM Garantier 31.12.2023				Selvskyldnerkausjon			6 058 494 208	
SUM Garantier 31.12.2022				Selvskyldnerkausjon			5 853 483 020	
Endring 2023				Selvskyldnerkausjon			205 011 188	økning

Note 4 – Mellomværende - fylkeskommunale foretak

Trøndelag fylkeskommune har følgende fylkeskommunale foretak

- UKM, Ungdommens kulturmonstring Norge FKF. Det er ikke noe mellomværende pr 31.12.2023 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld.
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF.

Det er ikke noe mellomværende pr 31.12.2023 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld. På ordinære kundefordringer er det ubetalte faktura med forfall i januar 2024 på kroner 940 908.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Note 5 – Aksjer og andeler ført som anleggsmidler, obligasjoner

Orgnr	Konto	Selskapets navn	Anskaffelses- kost kr	Bøkført akjseverdi kr
	221110001	Aksjer og andeler sektor 110	9 000,00	9 000,00
932 519 194	221110002	Tidligfasefondet II AS	10 000 000,00	10 000 000,00
994 686 011	221152001	ATB AS	20 000 000,00	20 000 000,00
931 518 666	221152002	Fylkeshuset AS 100 aksj. a 1000	100 000,00	100 000,00
979 615 361	221152003	Tjeldbergodden Utv.AS/4831 aksj. a 93,13	449 911,03	449 911,03
967 544 256	221152005	Grønt Hjerter Partner 900 à 1000/8500 á 100 pr 2015	9 400 000,00	9 400 000,00
988 488 402	221152006	Midtnorsk Filmsenter AS 67 aksjer	33 500,00	33 500,00
935 162 718	221152008	Vegamot AS 600 aksjer a 3.500,-	2 121 478,00	2 121 478,00
976 774 892	221152009	Trondheim Bilkollektiv SA 11 andeler á 2500,-	30 000,00	30 000,00
915 785 905	221152010	Kolstad Arena AS 228 aksjer a 100, inkl stiftelseskost. 4332	27 132,00	27 132,00
917 091 579	221152011	Filminvest3 AS 200 aksjer a 1000,-	200 000,00	200 000,00
999 287 204	221152012	Meldalshallen eier 100%	2 000 000,00	2 000 000,00
	221152013	A/L Biblioteksentralen 30 a 300	9 000,00	9 000,00
925 535 974	221152014	Grønt Hjerter AS 1000 aksjer på kr 4000, overkurs kr 900 pr aksje i 2020 og kr 33600 pr aksje i 2022	38 500 000,00	38 500 000,00
923 418 849	221152015	Nord-Trøndelag Eiendom II AS, 30000 aksjer på kr 1, 100% eid	30 000,00	30 000,00
	221200001	Leierettigheter studenthybler	7,00	7,00
	221200002	Hybelrettigheter Sverresgt. 8	3,00	3,00
978 650 902	221200003	Midtnorsk Opplæring 3 aksjer á 100	3 000,00	3 000,00
988 067 075	221200004	Oil Trøndersk mat og drikke AS 24 aksjer á 5000	121 800,00	121 800,00
	221200005	Hemne Kraftlag - andeler	400,00	400,00
	221200006	Midt-Norsk reiseliv - andelsbevis	300 000,00	300 000,00
961 245 117	221200007	Trøndelag Reiseliv AS	333 000,00	333 000,00
984 829 906	221200008	Leiv Eirikssons Nyskaping AS 14969 aksjer	14 969,00	14 969,00
993 595 675	221200009	Museene i Sør-Trøndelag	760 880,00	760 880,00
914 886 252	221200010	Blått kompetansesenter, 1950000 aksjer á 1	1 950 000,00	1 950 000,00
916 501 013	221200011	Kunsthall Trondheim AS 110 aksjer á 1000	110 000,00	110 000,00
917 663 513	221200012	STFK eiendom AS	10 042 570,00	10 042 570,00
993 793 515	221200013	Iddrettstunet AS	7 796 349,00	7 796 349,00
995 802 082	221200014	Sportstunet AS	7 288 682,00	7 288 682,00
956 298 660	221200015	Stiklestad nasjonale kultursenter	8 000 000,00	8 000 000,00
994 933 787	221200016	Turneteateret i Trøndelag AS	4 200 000,00	4 200 000,00
929 101 898	221200017	Steinkjerhallen AS 40 aksjer	10 040 000,00	10 040 000,00
991 500 502	221200021	Museet Midt IKS	150 000,00	150 000,00
998 528 011	221200022	Sikkerhetscenter AS Rørvik	1 777 500,00	1 777 500,00
	221200023	div mindre andeler	128 262,00	128 262,00
985 483 450	221200024	Børgin maskinlag	500,00	500,00
928 113 493	221200026	Steinkjer fylkeshus AS 2000 aksjer a 1000	6 000 000,00	6 000 000,00
914 886 252	221200027	Blått Kompetansesenter Eiendom AS 1386 aksjer	5 000 000,00	5 000 000,00
989 140 108	221200028	Allskog SA andeler Mære vgs	6 375,36	6 375,36
830 689 192	221200029	Klingavegen 2 AS	15 000 000,00	15 000 000,00
986 399 445	221395001	Innovasjon Norge, andel 2,58 %	1 010 526,00	1 010 526,00
938 708 606	221550001	KLP egenkapitalinnskudd	119 274 020,00	119 274 020,00
	221650002	Innsk. Idrettshall Oppdal Vgs	1 200 000,00	1 200 000,00
	221650003	Innsk. Idrettshall Malvik Vgs	3 940 000,00	3 940 000,00
	221650004	Innsk. Idrettshall Melhus Vgs	5 424 000,00	5 424 000,00
	221650005	Innsk. Rissahallen FT 46/89	3 500 000,00	3 500 000,00
	221650006	Innsk. Idrettshall Hitra Vgs	3 600 000,00	3 600 000,00
	221650007	Innsk. Hemnehallen	3 503 525,00	3 503 525,00
	221650008	Innsk. Teknologisk inst.	165 000,00	165 000,00
919 902 310	221650009	Egenkapitalinnskudd Revisjon Midt-Norge	600 000,00	600 000,00
988 799 475	221650011	Egenkapitalinnskudd Konsek Trøndelag IKS	660 000,00	660 000,00
	221890001	Studentsamskipnaden 40 hybler a 30000	1 200 000,00	1 200 000,00
	221890002	Skjetlein gårdsbruk div. andeler	3 000,00	3 000,00
	221900001	Naboer AB, 100 aksjer a SEK 100	-	-
			306 014 389,39	306 014 389,39

Endringer 2023

EK innskudd KLP	3 633 032,00
Andelskapital Allskog	3 388,72
Steinkjer fylkeshus AS	2 000 000,00
Tidligfasefondet II AS	10 000 000,00
Naboer AB, 100 askjer a SEK 100	-38 083,00
sum endring	15 598 337,72

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Trøndelag fylkeskommune er medeier i Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS med eierandel 19%. I dette selskapet er det ikke innbetalt Egenkapitaltilskudd, men kun ordinært tilskudd hvert år.

Avstemming av aksjer og andeler:

Aksjer og andeler				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Endring
2.21	Aksjer og andeler	306 014 389,39	290 416 051,67	15 598 337,72
<i>Sum</i>		<i>306 014 389,39</i>	<i>290 416 051,67</i>	<i>15 598 337,72</i>
Sum endring balanseregnskapet				15 598 337,72
Driftsregnskapet 2023		Investeringsregnskapet 2023		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
		929	48 000,00	
		529	15 636 420,72	
		Differanse	15 588 420,72	15 588 420,72
Avstemming mellom regnskapsdelene			Beløp	
Differanse			9 917,00	
Gevinst av aksjesalg Naboer AB ikke ført mot kapitalkonto			-9 917,00	
Ny differanse			0,00	

Note 6 – Egenkapital og fond - Avsetning og bruk

Egenkapitalen består av fond, endring i regnskapsprinsipp og kapitalkonto.

Fondene er dels bundne fond (øremerkede midler) og dels frie fond eller disposisjonsfond. Endring i egenkapitalen og fond, skal stemme med endringen i de øvrige deler av regnskapet.

Sammenhengen og avstemming mellom regnskapsdelene framgår bl.a. av note 1.

Avstemming av egenkapital:

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Avstemming - Egenkapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Endring
2.5	Egenkapital	16 235 309 417,27	15 137 912 320,08	
2.5990	Kapitalkonto	14 063 859 184,39	12 693 510 318,91	
Differanse		2 171 450 232,88	2 444 402 001,17	-272 951 768,29
Driftsregnskapet 2023		Investeringsregnskapet 2023		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
- Sum bruk av avsetninger		Sum bruk av avsetninger		
930 - 960	789 824 360,15	930 - 960	188 414 319,80	
- årets underskudd		- årets underskudd		
980	0,00	980	0,00	
+ Sum avsetninger		Sum avsetninger	55 544 134,29	
530 - 570	610 105 291,75	+ årets overskudd		
+ årets overskudd		580	0,00	
580	0,00	- Overføring til invest. regnskapet		
- Overføring til invest. regnskapet		570	291 544 648,87	
570	291 544 648,87	- Overføring fra invest. Regnsk	291 544 648,87	
		970		
Sum/differanse	-111 825 580,47	Sum/differanse	424 414 834,38	312 589 253,91
Avstemming mellom regnskapsdelene				
Differanse		39 637 485,62		
IB disposisjonsfond fra avsluttet lånefond 2022		-39 637 485,62		
Ny differanse		0,00		

Avstemming og spesifikasjon av fond:

Fond				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Endring
2.56 - 2.58	Disposisjonsfond	1 198 082 340,96	1 356 671 563,12	-158 589 222,16
2.55	Bundne invest. fond	57 688 086,95	38 558 272,46	19 129 814,49
2.53 - 2.54	Ubundne invest. fond	100 452 049,89	252 452 049,89	-152 000 000,00
2.51 - 2.52	Bundne driftsfond	815 227 755,08	796 720 115,70	18 507 639,38
Sum	Fond	2 171 450 232,88	2 444 402 001,17	-272 951 768,29
Driftsregnskapet 2023		Investeringsregnskapet 2023		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
940	349 361 602,36	940 + 948	152 000 000,00	
540	151 134 894,58	540	0,00	
Differanse	-198 226 707,78	Differanse	-152 000 000,00	-350 226 707,78
950	440 462 757,79	950	36 414 319,80	
550	458 970 397,17	550	55 544 134,29	
Differanse	18 507 639,38	Differanse	19 129 814,49	37 637 453,87
Endring drifts- og investeringsregnskapet				-312 589 253,91
Avstemming mellom regnskapsdelene				Beløp
Differanse		39 637 485,62		
IB disposisjonsfond fra avsluttet lånefond 2022		-39 637 485,62		
Ny differanse		0,00		

Note 7 – Kapitalkonto

Kapitalkontoen inngår i egenkapitalen sammen med egenkapitalens fondsdelt, og er en del av det totale verdikretsløpet. Kapitalkontoen har en egen funksjon i fylkeskommuneregnskapet og viser hovedsakelig den samlede egenfinansiering av anleggsmidler.

	DEBET		KREDIT
Saldo 01.01.2023 (underskudd i kapital)		Saldo 01.01.2023 (kapital)	12 693 510 319
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	799 333 529	Aktivisering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	2 745 073 099
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	54 553 561	Kjøp av aksjer/andeler	12 003 389
Salg aksjer/andeler	38 083	Reversert nedskrivning aksjer/andeler	
Nedskrivning aksjer/andeler		Utlån	0
Avdrag på utlån	4 116 666	Avdrag på eksterne lån	464 649 256
Avskrivning på utlån		Endring pensjonsmidler KLP	277 510 841
Bruk av lånemidler	1 205 643 160	Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	3 633 032
Endring pensjonsforpliktelse (økning)	68 835 752		
Endring pensjonsmidler SPK			
Endring pensjonsmidler KLP			
Balanse 31.12.(kapital)		Balanse 31.12 (underskudd i kapital)	-14 063 859 184
	2 132 520 751		2 132 520 751

Note 8 – Salg av finansielle anleggsmidler

I 2023 er følgende finansielle anleggsmidler solgt/avhendet.

- Aksjer i Naboer AB er solgt for 48 000 kroner i henhold til avtale, konto 221900001. Gevinst på 9 917 er ikke ført mot kapitalkonto.

Note 9 – Interkommunalt samarbeid Frøya Kultur og kompetansesenter

Prosjektet som føres under ansvar 322628 Guri Kunna videregående skole er et interkommunalt samarbeid mellom Frøya kommune og Trøndelag fylkeskommune iht. Kommunelovens § 27 og administreres av seksjon Eiendom. Samarbeidsprosjektet startet opp i 2014 i Sør-Trøndelag fylkeskommune.

På prosjektet var det i 2023 et mindreforbruk som er dekket inn ved bruk av bundet driftsfond. Fondskonto 251080024 har pr 31.12.2023 en saldo på 2 767 524 kroner.

Konto	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik
Utgifter drift	5 863 724	4 758 209	1 105 515
Inntekter drift	-2 172 594	-1 570 209	-602 385
Finansieringskostnader	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-503 130	0	-503 130
Resultat	3 188 000	3 188 000	0

Note 10 – Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Plassering i:	Anskaffelsesverdi	IB 01.01.23	Verdiendring 2023	UB 31.12.2023
KLP pengemarked	2 459 129	4 036 155	185 640	4 221 795
Danske Invest Norsk Likv NO0010873680	300 000 000	308 450 739	15 375 977	323 826 716
Odin Likviditet A 100002527653 30.04.21	100 000 000	102 266 873	4 899 270	107 166 143
Storebrand likv B ISIN NO008000957 25.06.21	200 000 000	203 588 967	10 149 336	213 738 303
Sum	602 459 129	618 342 734	30 610 223	648 952 957

Verdiendring på KLP fra kjøpsår 2002 reinvesteres og kostpris endres hvert år.

Note 11 – Maritime og offshorerelaterte sikkerhetskurs

Trøndelag fylkeskommune har i 2023 ikke tilbudt maritime og offshorerelaterte sikkerhetskurs i markedet i tillegg til den ordinære opplæringen. Trøndelag fylkeskommune er deleier i Sikkerhetssenteret Rørvik AS. Ytre Namdal vgs kjøper kurs til sine egne elever fra sikkerhetssenteret.

Note 12 – Tannhelsetjeneste og spesifikasjon av regnskap

Iht. forskrift av 19.12.2014 til tannhelsetjenesteloven er det fra 01.01.2015 krav til føring av adskilte regnskaper i § 5. Som følge av dette er notekravet tatt inn i GKRS nr. 6 om noter i årsregnskapet. Resultatoppstillingene skal gis som tilleggsopplysninger i note til årsregnskapet. Begrunnelsen for dette er at vi skal kunne dokumentere at vi ikke bruker statlige midler til ulovlig subsidiering av voksenbehandlingen, noe som er ulovlig etter EØS-reglene om statsstøtte. Inntektene fra betalende pasienter må dekke alle utgiftene og gi en rimelig fortjeneste.

I NTFK var det i 2015 en omfattende gjennomgang av tannhelseregnskapet med formål å dele opp de forskjellige deler av virksomheten knyttet til

1. Tannhelsetjenester som tilbys helt eller delvis vederlagsfritt til pasienter
2. Tannhelsetjenester som tilbys voksne mot betaling i områder hvor det ikke er annet tilstrekkelig tilbud
3. Tannhelsetjenester som tilbys voksne mot betaling i områder med konkurranse fra private tjenesteytere.

Som basis ble 2014-regnskapet gjennomgått i detalj for å kartlegge utgiftene/inntektene, problemstillingene med fordeling av kostnader, antatt timebruk og vurdering av område. Utgifter og inntekter ble fordelt (til kategorien konkurranseutsatt virksomhet) etter følgende prinsipper:

- A. Utgifter og inntekter som i sin helhet kan knyttes til behandling av prioriterte pasienter og andre oppgaver som tilhører «samfunnsoppdraget», dvs. ikke tilhører konkurranseutsatt virksomhet, utelates.
- B. Utgifter og inntekter som kun gjelder behandling av betalende pasienter, fordeles i sin helhet til regnskapet for konkurranseutsatt virksomhet.
- C. Utgifter og inntekter som er knyttet kun til pasientbehandlingen, fordeles etter andel av tid brukt til pasientbehandling.
- D. Andre utgifter og inntekter, de som med andre ord ikke er knyttet kun til pasientbehandlingen, fordeles etter andel av total arbeidstid. Begrunnes med at annen tid i all hovedsak benyttes til samfunnsoppdraget.

Tannlegenenes tidsbruk (data hentet ut fra OPUS) på ulike oppgaver (tannbehandling av prioriterte pasienter, behandling av betalende pasienter og andre oppgaver) i de enkelte distrikt ble lagt til

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

grunn. I tillegg til hovedprinsippene ovenfor foreligger det et eget notat som nærmere beskriver fordelingen av utgifter.

Trøndelag fylkeskommune har følgende klinikker som er vurdert å levere tjenester av allmenn økonomisk betydning. Dette er Osen, Lierne, Namskogan, Jøa og Lauvsnes, Åfjord, Meråker, Frosta, Lensvik, Rindal, Meldal, Liabø, Holtålen, Selbu, Tydal og Berkåk. For 2023 er andel årsverk og tidsbruk på betalende pasienter brukt for å fordele direkte og indirekte kostnader.

Resultatoppstilling for 2023 i kroner:

Samlet for hele Trøndelag		
Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnsk betalende
Lønn	255 447 248	49 553 743
Fordelte adm kostnader	3 384 000	3 384 000
Utstyr	1 416 749	432 108
Driftsavtaler, serviceavtaler og vedlikehold	2 369 707	722 761
Kjøp av varer og tjenester	79 211 513	21 573 202
Kap. kostn. og avskrivninger	6 395 697	1 472 326
Brukerbetaling	-73 043 656	-73 043 656
Refusjoner	-13 814 813	-3 141 555
Sum Trøndelag	261 366 445	952 928

Regnskap pr. tannhelsedistrikt		
Tannhelsedistrikt	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnsk betalende
Tannhelse felles	13 556 356	6 008 903
Namdal tannhelsedistrikt	30 424 461	3 989 098
Innherred og Fosen tannhelsedistrikt	32 981 532	627 680
Værnes tannhelsedistrikt	33 753 753	1 232 262
Trondheim øst tannhelsedistrikt	52 895 896	2 261 907
Trondheim sør tannhelsedistrikt	38 399 088	1 410 468
Sørvest tannhelsedistrikt	22 789 094	-3 434 141
Sørøst tannhelsedistrikt	36 566 264	-4 042 655
Sum Trøndelag	261 366 445	8 053 521

Tjenester av allmenn økonomisk betydning	
Beskrivelse	Regnsk betalende
Lønn	4 531 800
Fordelte adm kostnader	93 695
Utstyr	39 226
Driftsavtaler, serviceavtaler og vedlikehold	65 612
Kjøp av varer og tjenester	2 193 179
Kap. kostn. og avskrivninger	177 082
Brukerbetaling	-7 599 946
SumTrøndelag	-499 353

Tabellene viser at det var overskudd på voksenbehandlingen i to av de sju distriktene. I administrasjonen (tannhelse felles) har vi ingen inntekter og vil naturligvis aldri kunne ha et overskudd. For fylket sett under ett vises et overskudd på kr 8 053 521.

I Sørvest tannhelsedistrikt har de i løpet av året vært så mye tre vakanser på Hitra og Frøya, samt skifte i flere stillinger ved Skaun tannklinikk. Dette har i vår modell negativ innvirkning på regnskapet for betalende pasienter og forklarer underskuddet på betalende pasienter i dette distriktet.

I Sørøst tannhelsedistrikt har vi hatt svært lav drift sammenlignet med normalbemanning. På Oppdal tannklinikk grunnet ledighet i inntil 2,8 stillinger i løpet av året. På Støren tannklinikk var 2 av tre stillinger ledige første halvår, og 2. halvår hadde vi tre nyutdannede, som man ikke kan forvente at har produksjon på nivå med erfaren behandler. Selbu tannklinikk har hatt ledighet i 1,5 stillinger i snitt gjennom året. Melhus tannklinikk har hatt noe skifte i stillinger, som i seg selv gir produksjonstap, selv om man er tilnærmet fullbemannet gjennom året. Malvik tannklinikk har også hatt redusert bemanning og skifte i en tannlegestilling.

Note 13 – Klassifisering omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Klassifisering av disse gruppene er gjort i henhold til regnskapsforskrift og standarder.

Note 14 – Leverandører, kundefordringer, utlån

Leverandører

I 2023 innhentet vi saldoforespørsler fra 10 store leverandører.

Fylkeskommunen samhandler med en rekke leverandører med dels store innkjøp. Som en illustrasjon på dette vises til oversikten nedenfor med leveranser/innkjøp over 10 mill. kroner i 2023.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Leverandørnavn	Beløp i kroner	Leverandørnavn	Beløp i kroner
ATB AS	2 039 873 049	Nordea Bank ABP, filial i Norge	20 683 125
SpareBank 1 SMN	1 004 467 500	Plandent AS	20 247 136
Kommunalbanken AS	734 712 102	RAMBØLL NORGE AS	19 983 318
Veidekke Industri AS	592 430 110	Asplan Viak AS	19 819 537
Svevia Norge AS	340 096 944	NTNU	19 607 934
Mesta AS	320 860 252	KLP Gjensidig forsikringsselskap	19 529 207
Kraftmontasje AS	316 442 622	Møre og Romsdal Fylkeskommune	19 370 688
Søbstad AS	267 157 039	Ze bra Vei AS	19 212 296
Veidekke Entreprenør AS	258 094 136	Museene Arven AS	19 051 357
KLP	246 753 861	Brødrene Brøndbo AS	18 847 888
Statnes pensjonskasse, SPK Forsikring	242 172 888	Vigo IKS	18 556 171
Trondheim kommune	209 381 536	Trøndelag Teater AS	18 115 950
Winsnes Maskin og Transport AS	158 623 517	Tess Nord AS	17 344 223
Betonmast Trøndelag AS	135 992 406	Statkraft Varme AS	16 939 920
Skanska Norge AS	127 422 343	Museet Midt IKS	16 692 091
RUTA Entreprenør AS	105 311 052	Multiconsult Norge AS	16 222 752
Atea AS E-Faktura	87 834 359	Solberg Maskin AS	16 164 600
Stjern Entreprenør AS	87 456 852	Bispen AS	15 599 232
Johs. J. Syltern AS	86 605 290	Nær Engros Trondheim AS	15 590 961
DNB Bank ASA	73 955 764	Maske Gruppen AS	15 583 482
Trondheim kommune	70 524 697	BMO Entreprenør AS	15 560 393
Innovasjon Norge	68 577 872	Trondheim Symfoniorkester	15 464 760
Telenor Norge AS	61 129 108	Namsos kommune	15 277 616
KN Entreprenør AS	57 539 270	Kyllo Maskin AS	15 272 963
Rogaland Taxi AS	55 206 832	Bs Undervisning AS	14 860 792
Frosta Entreprenør AS	52 659 289	Trøndelag Reiseliv AS	14 639 245
Statens vegvesen	52 112 852	Kolstad Arena AS	14 531 990
B&B Entreprenør AS	45 288 451	Ørland Kommune	14 332 802
Fjordkraft AS Kraft	44 541 302	KLP Skadeforsikring	14 083 838
Tensio TS AS	40 979 974	Indre Fosen kommune	13 935 851
Norconsult	39 704 428	Stenseth Maskin AS	13 906 504
Johan Kjellmark AS	39 507 841	Nærøysund kommune	13 599 526
Museene i Sør-Trøndelag AS	39 454 829	Otera Traftec AS	13 170 772
Danske Bank	35 984 162	Kinnarps AS	13 108 987
NTE Telekom AS	35 197 378	Inderøy kommune	13 081 762
Arvid Gjerde AS	32 791 486	Vestland fylkeskommune	13 006 856
COWI AS	32 032 351	FS Maskin AS	12 788 124
Austad maskinstasjon AS	32 022 571	Levanger kommune	12 501 527
Indre Fosen Kommune	29 908 163	Fosenhus AS	12 417 865
Orkland kommune	29 046 647	Røros kommune	12 318 462
SIVA - Selskapet for industrivekst SF	27 971 313	TietoEVRY Norway AS	11 849 020
Trym Anlegg AS	26 843 209	Dental Sør AS	11 598 271
Elkjøp Norge AS	26 296 732	Steinkjerhallen AS	11 363 446
Farbu og Gausen AS	26 272 189	ViaNova Trondheim AS	11 234 488
Sweco Norge AS	24 446 037	Åfjord kommune	11 228 314
Berg-Hansen Reisebureau Trondheim A/S	24 287 479	Lyng Gruppen AS	11 136 400
KS	23 743 445	Adepteo AS	10 538 353
Peab Anlegg AS	23 433 627	Orion Vaktmesterservice AS	10 396 480
Kommunal Landspensjonskasse			
Gjensidige Forsikringsselskap	22 803 334		

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Kundefordringer

Kundefordringer gjennomgås løpende og fordringer som ikke lar seg inndrive sendes inkasso. Vi har avtale med Intrum (skiftet navn fra Lindorff AS). Kreditorforeningen i Midt-Norge har fortsatt en del gamle krav for inndrivning før ny avtale ble inngått. Det er i 2023 tapsført og korrigert kundefordringer med til sammen 341 773 kroner i driftsregnskapet. Tilsvarende i 2022 var 626 511 kroner.

Innbetalinger i 2023 på tidligere tapsførte fordringer var 302 462 kroner.

Seksjon	Beløp i hele kroner
228011 Namdal tannhelsedistrikt	39 373
228012 Innherred og Fosen tannhelsedistrikt	24 554
228013 Værnes tannhelsedistrikt	7 142
228014 Trondheim øst tannhelsedistrikt	14 596
228015 Trondheim sør tannhelsedistrikt	8 768
228016 Sørvest Tannhelsedistrikt	5 802
228017 Sørøst tannhelsedistrikt	51 446
232004 IKT-Fellesordninger	1 000
317000 Skoleutvikling	-
321100 Byåsen videregående skole	12 715
321400 Charlottenlund videregående skole	22 411
321700 Fosen videregående skole	560
322000 Gauldal videregående skole	4 931
322300 Grong videregående skole	18 038
322600 Guri Kunna videregående skole	1 197
322900 Heimdal videregående skole	929
323500 Inderøy videregående skole	200
323800 Johan Bojer videregående skole	1 313
324400 Malvik videregående skole	1 943
324700 Meldal videregående skole	2 339
325000 Melhus videregående skole	2 581
325600 Mære landbruksskole	6 244
325900 Olav Duun videregående skole	22 274
326200 Ole Vig videregående skole	16 792
326800 Orkdal videregående skole	4 177
327300 Rørros videregående skole	8 500
327500 Selbu videregående skole	2 236
327700 Skjetlein videregående skole	4 211
327900 Steinkjer videregående skole	7 897
328100 Strinda videregående skole	12 825
328300 Thora Storm videregående skole	6 180
328600 Tiller videregående skole	12 500
329100 Verdal videregående skole	6 410
329400 Ytre Namdal videregående skole	1 375
329900 Trondheim voksenopplæringscenter videregående skole	3 915
331008 THYF Chr. Thams	1 000
515000 Kvalitet	3 400
Sum	341 773

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Utlån i hele kroner		Restgjeld 2023	Restgjeld 2022	Endring 2023
222152003	Fylkeshuset AS	29 250 000	32 500 000	- 3 250 000
222200002	STFK Eiendom AS	27 700 000	27 700 000	-
222650001	Trondheim kommune Bibliotek FU 155.	15 658 000	15 658 000	-
222650002	Åfjord kommune	9 240 008	9 606 674	- 366 666
222650003	Bjugn kommune	2 900 000	2 900 000	-
222650004	Ørland kommune	2 300 000	2 800 000	- 500 000
	Sum utlån pr 31.12.2023	87 048 008	91 164 674	- 4 116 666
	Fylkeshuset utsendt 31.12.23	3 250 000		
	Sum låneavdrag føres 2024	3 250 000		

Hvordan utlån er finansiert og om det er egne midler eller lån, mangler vi informasjon om.

Når det gjelder utlån så skal det iht. regnskapsprinsipper ikke inntektsføres låneavdrag før de er betalt. Faktura på låneavdrag er utsendt i desember 2023 på følgende lån og med betalingsforfall i 2023:

Fylkeshuset utsendt 31.12.23	3 250 000
Sum låneavdrag føres 2024	3 250 000

Note 15 – Utstyr, maskiner, transportmidler, eiendommer og anlegg

Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Følgende avskrivningsperioder skal legges til grunn iht. forskrift om Årsregnskap § 3-4:

5 år	IKT-utstyr, og programvare, kontormaskiner og lignende
10 år	Inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner, kjøretøy og lignende
20 år	Brannbiler og andre større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, og lignende
40 år	Barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap, veger og parkeringsplasser, terminalbygninger, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett, og lignende
50 år	Administrasjonslokaler, institusjonslokaler, kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner, og lignende.

Anleggsmidler i form av utstyr, transportmidler og eiendommer er spesifisert nærmere nedenfor. Henvisningene er hovedgrupper i balansen.

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Opprinnelig verdi	Inngående balanse 2023	Avskrivning 2023	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2023
Anlegg 5 år	20,0 %	12 652 280	6 872 442	2 549 424	2 821 390	-	7 144 408
Anlegg 10 år	10,0 %	187 223 419	115 598 966	20 554 235	53 657 543	-	148 702 273
Anlegg 10 år	10,0 %	95 718 364	69 996 445	10 393 835	9 262 763	-	68 865 373
Sum		295 594 064	192 467 853	33 497 494	65 741 695	-	224 712 054

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Opprinnelig verdi	Inngående balanse 2023	Avskrivning 2023	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2023
Anlegg 20 år	5,0 %	191 516 061	156 993 889	10 912 951	-	-	146 080 938
Anlegg 40 år	2,5 %	2 980 878 180	2 841 860 993	81 491 697	1 130 712 418	-	3 891 081 714
Anlegg 40 år skolebygg	2,5 %	7 194 294 497	6 149 473 621	225 430 759	-	54 553 561	5 869 489 301
Anlegg 40 år veg	2,5 %	16 588 486 848	14 920 124 982	443 281 902	1 548 618 986	-	16 025 462 065
Anlegg 50 år	2,0 %	191 516 061	136 772 634	4 718 726	-	-	132 053 908
Tomter	0,0 %	18 337 272	18 337 272	-	-	-	18 337 272
Sum		27 165 028 919	24 223 563 391	765 836 035	2 679 331 404	54 553 561	26 082 505 199

*1) Sted	Anleggsmiddel	Beløp
	Rissa og Leksvik	54 553 561
	Sum	54 553 561

Totalsum	27 460 622 982	24 416 031 244	799 333 529	2 745 073 099	54 553 561	26 307 217 253
-----------------	-----------------------	-----------------------	--------------------	----------------------	-------------------	-----------------------

Note 16 – Langsiktig gjeld og avdrag på lån

Trøndelag fylkeskommune benytter kredittinstitusjoner når det gjelder låneopptak. I regnskapet til Trøndelag fylkeskommune er det en samlet lånegjeld pålydende 12 384 805 428 kroner. Fylkeskommunens lånegjeld pr 31.12.23. er fordelt slik:

Lånenummer	Avdragstype	Saldo i kroner	Basisrente	Margin	Rentesats	Neste	Forfall
					31.12.2023	renteregulering	
Innlån bank							
KommunalBanken	20070109 Serie	10 541 180	NIBOR3M	0,600 %	5,450 %	20.03.2024	20.09.2028
KommunalBanken	20100314 Serie	250 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,450 %	20.03.2024	19.06.2030
KommunalBanken	20100316 Serie	200 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,450 %	20.03.2024	19.06.2030
KommunalBanken	20100882 Serie	19 409 160	NIBOR3M	0,600 %	5,450 %	20.03.2024	18.12.2030
KommunalBanken	20110510 Serie	350 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,450 %	20.03.2024	17.09.2031
KommunalBanken	20120156 Serie	200 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,450 %	20.03.2024	18.03.2037
KommunalBanken	20180336 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,395 %	5,101 %	06.06.2024	06.09.2024
KommunalBanken	20190157 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,385 %	5,222 %	21.03.2024	21.03.2024
KommunalBanken	20200115 Ingen avdrag	500 000 000	Fastrente		1,763 %		17.03.2025
KommunalBanken	20200428 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,390 %	5,180 %	22.01.2024	20.10.2026
KommunalBanken	20210169 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,249 %	5,077 %	10.05.2024	11.05.2026
KommunalBanken	20220166 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,430 %	5,239 %	25.03.2024	23.06.2025
KommunalBanken	20230089 Ingen avdrag	255 000 000	NIBOR3M	0,555 %	5,323 %	11.04.2024	13.04.2026
KommunalBanken	20230204 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,530 %	5,278 %	04.03.2024	04.03.2026
KommunalBanken	20230271 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,520 %	5,387 %	28.05.2024	28.08.2026
KommunalBanken	20230332 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,635 %	5,474 %	30.04.2024	30.10.2028
KommunalBanken	20230390 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,630 %	5,500 %	22.05.2024	22.11.2027
KLP	83175285566 Serie	164 855 088	NIBOR3M	0,600 %	5,248 %	15.03.2024	21.12.2037
KLP	83176062714 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,630 %	5,308 %	09.06.2024	09.09.2025
		6 949 805 428					
Obligasjoner							
Nordea	NO0010852544 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,323 %	5,216 %	16.02.2024	16.05.2024
Danske Bank	NO0010858848 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,360 %	5,168 %	25.03.2024	25.06.2024
DnB	NO0010859556 Ingen avdrag	500 000 000	Fastrente		2,013 %		08.07.2024
DnB	NO0010868250 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,374 %	5,197 %	07.02.2024	07.11.2025
DnB	NO0010868847 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,340 %	5,224 %	15.02.2024	15.11.2024
Danske Bank	NO0010915242 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,319 %	5,125 %	18.03.2024	18.12.2025
Danske Bank	NO0012464736 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,240 %	4,914 %	11.03.2024	11.03.2024
DnB	NO0012734179 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,615 %	5,454 %	24.01.2024	24.10.2024
Danske Bank	NO0012922527 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,428 %	5,293 %	23.02.2024	23.05.2025
Danske Bank	NO0012947557 Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,518 %	5,395 %	20.02.2024	20.02.2026
Danske Bank	NO0013096321 Ingen avdrag	435 000 000	NIBOR3M	0,648 %	5,327 %	11.03.2024	11.12.2028
		5 435 000 000					
Sum		12 384 805 428					

Det er gitt et rentebærende lån til Fylkeshuset AS som per 31.12.2023 har en saldo på 29,3 mill. kroner. På grunn av sen utsendelse av faktura har vi ikke mottatt avdragsbetaling fra Fylkeshuset AS i 2023.

Det er i løpet av årene 2011 til 2019 inngått rentesikringsavtaler med oppstart fra juni 2011 til januar 2025. Iht. KRS 11 (F) pkt. 3.6 gis følgende noteopplysninger for sikringene:

- a) Sikringene er, iht. Reglement for finans og gjeldsforvaltning pkt. 4.2.1, gjort som renteswaper.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

- b) Sikringene gjelder sikring av lånerisiko for å sikre finansiering av investeringer til lavest mulig rentekostnad, jfr. Reglement for finans og gjeldsforvaltning pkt. 4.1.
- c) Sikringene har løpetid på opptil 14 år med sluttdatoer fra 15.01.25 til 02.01.39.

Fylkeskommunen har pr. 31.12.2023 følgende rentebytteavtaler:

Renteswap	Referanse	Start-dato	Slutt-dato	Rest-hovedstol	Fastrente (%)	Variabel	
						rente (%)	Markedsverdi
Danske Bank	39706525FO-04375	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,9700%	4,71 %	5 910 784
Danske Bank	39859974FO-0491T	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6900%	4,71 %	6 605 064
Danske Bank	39885362FO-0503J	19.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7100%	4,71 %	6 555 473
Danske Bank	39920614FO-0527M	21.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6600%	4,71 %	6 679 451
Danske Bank	39965553FO-05565	27.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,5900%	4,71 %	6 853 021
Danske Bank	40040979FO-0671Y	04.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6000%	4,71 %	6 828 225
Danske Bank	40242579FO-0761P	27.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7800%	4,71 %	6 381 903
Danske Bank	40329038FO-0794M	10.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,9300%	4,71 %	6 009 967
Danske Bank	40354037FO-0804O	12.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,8800%	4,71 %	6 133 945
Danske Bank	40588031FO-09502	10.04.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7600%	4,71 %	6 431 494
Danske Bank	55424789FO-BLZW1	03.05.2019	15.10.2029	400 000 000	2,0896%	4,71 %	26 025 007
Danske Bank	55425978FO-BLZW3	03.05.2019	16.10.2028	400 000 000	2,0342%	4,71 %	24 157 647
Danske Bank	55483850FO-BM15S	09.05.2019	15.10.2027	400 000 000	1,9518%	4,71 %	22 404 297
Danske Bank	55483851FO-BM15T	09.05.2019	15.10.2026	400 000 000	1,9056%	4,71 %	19 581 926
Danske Bank	55437117FO-BLZZL	15.01.2025	15.01.2031	400 000 000	2,4982%		9 957 464
Danske Bank	55481039FO-BM117	15.01.2025	15.01.2030	400 000 000	2,4025%		9 932 148
Danske Bank	55468715FO-BMOV7	15.01.2025	15.01.2032	400 000 000	2,5121%		11 461 555
Danske Bank	73377274FO-C2ZC5	12.12.2025	12.12.2035	250 000 000	3,1190%		-3 068 156
Danske Bank	73403181FO-C37CO	15.12.2025	15.12.2035	250 000 000	3,1850%		-4 413 018
Sum Danske Bank				5 300 000 000			180 428 196
Nordea	1069827/1354673	17.12.2014	16.12.2026	100 000 000	3,8890%	4,79 %	-1 115 687
Nordea	1881217/3051246	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,6100%	4,69 %	9 032 407
Nordea	1881844/3052509	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,5900%	4,69 %	9 352 676
Nordea	1881845/3052510	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,5900%	4,69 %	9 352 676
Nordea	2000079/3452514	02.01.2025	03.01.2039	850 000 000	2,1900%		67 366 526
Sum Nordea				1 550 000 000			93 988 598
Sum totalt				6 850 000 000			274 416 794

Dette gir en markedsverdi pr. 31.12.2023 i vår favør på 274 416 794 mill. kroner.

Trøndelag fylkeskommune
Seksjon Regnskap

Minste tillatte avdrag 2023		Beløp i kroner
Art	Årets avskrivninger	
159*	755 434 344	
	755 434 344 totale avskrivninger 2023	
	Avskrivninger	
224*	IB	
inventar m.m	192 467 853	33 497 494
227*		
bygg	24 223 563 391	765 836 035
Tomter	18 481 263	
	24 397 549 981	799 333 529
Lånegjeld	-11 742 052 044	art 241-247*
Formel:		
Forenklet metode:	$\frac{\text{Sum årets avskrivninger *)} \times \text{Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret}}{\text{Bokførte anleggsmidler kap. 224-227 pr. 1/1 i regnskapsåret **)}}$	= Kontrollgrense
*) Brutto avskrivninger i balansen		
**) Bokførte anleggsmidler minus ikke avskrivbare eiendeler, for eksempel tomteområder		
Åretsavskrivninger	Lånegjeld	
799 333 529	-11 742 052 044	
24 397 549 981		
<u>-384 703 214</u>	Minste tillatte avdrag for 2023	
Betalte avdrag	461 728 000 Bokført 31.12.2023	
	-384 703 214 Minste tillatte avdrag	
	77 024 786 Betalt mer enn minimumsavdrag	

Note 17 – Vesentlige transaksjoner og uavklarte forhold

Det er ikke gjennomført transaksjoner av betydning i 2023 utover planlagt drift og investering, eller avvik fra dette i form av merinntekter og mindre utgifter.

Note 18 – Vesentlige forpliktelser, avtaler

Fylkeskommunen har på Steinkjer en 20-årig leieavtale med Fylkets Hus AS. Denne utgikk i 2019 og ble forlenget med 5 år. Avtalen representerer en kostnad for fylkeskommunen på 8 mill. kroner (inkl. mva.) i 2023. Fylkeskommunen aksepterte i 2021 et bud på salg av aksjene i Fylkets Hus AS fra Steinkjerbygg AS med overtakelse i 2022. Eksisterende leieavtaler videreføres hos ny eier.

I Trondheim er det leieavtale med Fylkeshuset AS. Leieavtalen ble inngått fra 01.05.92 med varighet 20 år. Deretter løper den med gjensidig oppsigelsesfrist på ett år. Sum betalt i 2023 er 3,8 mill. kroner. Husleien her er ikke avgiftspliktig.

Om garantiforpliktelser, se note 3.

Note 19 – Organisering av virksomheten, utskillelse av virksomhet

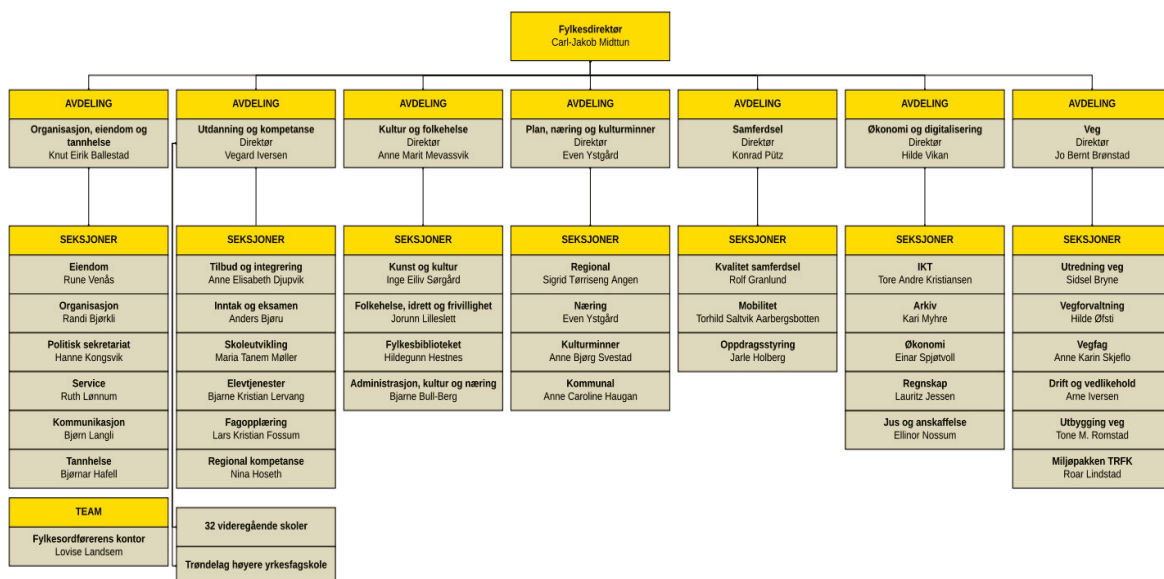
Trøndelag fylkeskommune eier mindre andeler i en rekke selskaper og andelslag, jfr note 5. Bakgrunn for eierskapet i det enkelte eierskap varierer.

Trøndelag fylkeskommune har 8 heleide aksjeselskaper som er Nord-Trøndelag Eiendom II AS, Grønt Hjertet AS, Grønt Hjerter Partner AS, Idrettstunet AS, Kolstad Arena AS, Stfk Eiendom AS, Fylkeshuset AS og Sportstunet AS. I tillegg er det to fylkeskommunale foretak som er Ukm Norge Trøndelag FKF og Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF.

Innenfor kontroll og tilsyn kjøper fylkeskommunen ved kontrollutvalget, tjenester fra Revisjon Midt Norge SA og KonSek Trøndelag IKS.

Organisasjonskart

Den administrative organiseringen i Trøndelag fylkeskommune:

Note 20 – Ytelser til ledende personer, revisjonsutgifter, oversikt antall ansatte

Godtgjørelser til ledelse i hele kroner:

Godtgjørelse eks sos. utgifter	2023	2022
<u>Fylkesdirektør:</u>		
Fastlønn inkl feriepenger	1 587 263,00	1 419 578,00
Annen godtgjørelse	4 392,00	4 392,00
Reiseutg/diett	167 556,00	58 409,00
<u>Fylkesordfører:</u>		
Fastgodtgøring*	1 362 440,00	1 205 167,00
Annen godtgjørelse	4 392,00	4 392,00
Reiseutg/diett**	78 469,00	8 527,00
Oversikt ansatte og årsverk		
	2023	2022
Antall ansatte	4498	4516
Antall årsverk	4212	4183
Kvinneandel antall ansatte	60 %	60 %
Kvinneandel årsverk	60 %	59 %
Revisjonsutgifter		
	2023	2022
Revisjon Midt Norge SA	5 358 000,00	6 438 749,00
Kommentarer 2023:		
*Sandvik og Hallem hhv kr 1 100 037 og kr 262 403		
** Sandvik og Hallem hhv kr 39 382 og kr 39 087		

Revisjonsutgifter er eks mva.

Note 21 – Større investeringsprosjekt

De vesentligste investeringene er innenfor fylkesveg og bygg/anlegg.

I 2023 er følgende prosjekt med brutto investeringsutgift større enn 5 mill. kroner med tall i hele kroner:

Prosj.nr	Prosjekt	Regnskap	Rev. Budsjett	Avvik
20000140	Cissi Klein vgs. - NY vgs Trondheim	295 494 233,38	344 000 000,00	48 505 766,62
28802161	Trh. Katedralskole - utviklingsplan SBP4	157 636 931,67	184 000 000,00	26 363 068,33
29101181	Verdal vgs. - Utviklingsplan skolebygg	153 005 172,75	145 000 000,00	-8 005 172,75
20000122	Utvikling NY vgs. - Johan Bojer vgs. (Indre Fosen)	91 142 964,19	99 995 000,00	8 852 035,81
29701211	Alfjord vgs. - oppgradering skoleanlegg FT 111/20	65 749 779,10	57 999 000,00	-7 750 779,10
23201191	Kyrksæterøra vgs. - Utv. Skoleanlegg - FT 179/18	52 973 580,06	58 997 000,00	6 023 419,94
21702222	Fosen vgs. - NY TT bygg for flyfag	51 399 704,42	48 300 000,00	-3 099 704,42
27301221	Røros vgs. - økt verstedareal og byggfaghall	43 435 879,54	45 000 000,00	1 564 120,46
25001171	Melhus vgs. - utviklingsplan Melkhus vgs.	26 714 386,41	27 000 000,00	285 613,59
201402	Dyrøy ferjekai	20 207 975,98	18 827 000,00	-1 380 975,98
201789	Infrastruktur Hurtigbåt 2024	12 894 183,16	17 000 000,00	4 105 816,84
26501181	Oppdal vgs. Utviklingsplan skoleanlegg	12 833 540,43	15 498 000,00	2 664 459,57
21401181	Charlottenlund vgs- omb eksist. Bygg tiltak 2 for elewekst	12 379 707,46	13 497 000,00	1 117 292,54
20000144	Anskaff. Og utv. Av skoletomt for nY vgs. - Johan Bojer vgs (Indre Fosen)	6 209 600,97	9 900 000,00	3 690 399,03
28604161	Tiller vgs. - utviklingsplan SBP4	5 486 948,29	7 118 000,00	1 631 051,71
20000181	Skoelbruksplan 1 Trfk	5 283 043,48	4 641 000,00	-642 043,48
27901237	Steinkjer SA: Teknisk oppgradering (TO)	4 902 656,71	734 500,00	-4 168 156,71
22301236	Grong SA: Pedagogisk oppgraderings tiltak (BSB)	4 794 668,77	7 358 810,00	2 564 141,23
25301237	Meråker SA: Teknisk oppgradering (TO)	4 308 499,03	200 000,00	-4 108 499,03
25601237	Mære SA: Teknisk oppgradering (TO)	3 970 433,48	200 000,00	-3 770 433,48
	Veginvesteringer	1 121 987 331,00	638 544 201,00	-483 443 130,00

Note 22 - Strykninger av budsjettdisposisjoner og avsetning til disposisjonsfond ved mindreforbruk i driftsregnskapet

Nye regler fra 2020 i regnskapsforskriftens § 4-3 gir regler om bruk av disposisjonsfond vedtatt i driftsbudsjettet eller hjemmel i delegert myndighet, likevel ikke skal gjennomføres hvis disposisjonene medfører at driftsregnskapet avsluttes med et mindreforbruk på bunnlinsen. Driftsregnskapet viser før årsavslutningsdisposisjoner et mindreforbruk før strykninger på 320 427 millioner kroner. Årsoppgjørdisposisjon med strykning medfører reversering av tidligere ført bruk av disposisjonsfond med tilsvarende beløp. Driftsregnskapet etter dette er avsluttet med bunnlinsje 0.

Note 23 – Hendelser etter balansedagen

Andre hendelser av betydning er ikke registrert etter balansedagen pr. 31.12.23.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Note 24 – Selvkost

Selvkostregnskap for kostnader knyttet til saksbehandling av legging og flytting av ledninger over, under og langs fylkeskommunal veg.

Selvkostkalkyle			Resultat 2023
A. Direkte kostnader	Beskrivelse	Sum	Sum
Post			
Lønns- og administrasjonskostnader saksbehandlere	Kostnad søknadsbehandling	kr 986 490,00	kr 285 000,00
Bistand drift	Kostnad bistand fra Drift og vedlikehold ved befarings/saksbehandling	kr 50 850,00	kr -
Bistand Vegfag	Kostnad bistand fra Vegfag for saksbehandling	kr 13 560,00	kr 13 323,00

B. Indirekte kostnader	Kolonne1	Sum	Sum
Interntjeneste	Beskrivelse		
Regnskap	Kostnad behandling av inngående faktura	kr 1 746,00	kr 1 746,00
Innfordring	Kostnad behandling av utgående faktura	kr 75 000,00	kr 72 723,00
Kontorplass	Kostnad for kontorplass saksbehandlere	kr 56 300,00	kr 56 300,00
IKT (drift, vedlikehold av verktøy)	Kostnad driftavtale av verktøy	kr 200 000,00	kr 201 300,00

E. Gebyrgrunnlag	(A + B + C + D)	Sum	Sum
A. Direkte kostnader		kr 1 050 900,00	kr 298 323,00
B. Indirekte kostnader		kr 333 046,00	kr 332 069,00
C. Kapital kostnader		kr -	kr -
D. Andre inntekter og kostnader		kr -	kr -
			kr 630 392,00

G. Årets selvkostresultat	(F - E)	Sum	Sum
F. Gebyrinntekter		kr 1 345 000,00	kr 725 000,00
E. Gebyrgrunnlag		kr 1 383 946,00	kr 630 392,00
Totalt		- 38 946,00	kr 94 608,00

I. Fremføring av underskudd/overskudd gjennom avsetning til selvkostfond	kr 94 608,00
---	--------------

Note 25 – Systemendring

Forskjell i regnskapstall for 2022 skyldes systemendring og dermed en endring i hvilke inntekter som plasseres i 5-4.1

Konsolidert årsregnskap 2023
for enheter i Trøndelag
fylkeskommune

1. Forskriftsrapporter

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Regnskap konsolidert

Tall i 1000 kroner	Regnskap TF 2023	Regnskap LF 2023	Regnskap TK 2023	Regnskap UM 2023	Kontroll: Sum eliminering 2023	Konsolidert regnskap 2023	Konsolidert regnskap 2022
Driftsinntekter							
Rammetilskudd	-4 604 124	0	0	0	0	-4 604 124	-4 159 577
Inntekts- og formuesskatt	-3 294 302	0	0	0	0	-3 294 302	-3 470 519
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-496 142	0	0	-13 790	0	-509 932	-397 063
Overføringer og tilskudd fra andre	-2 019 448	0	-70 261	-2 209	-15 566	-2 076 352	-1 962 434
Brukerbetalinger	-73 378	0	-6 633	0	0	-80 011	-86 083
Salgs- og leieinntekter	-243 754	0	-1 788	-115	0	-245 657	-210 392
Sum driftsinntekter	-10 731 149	0	-78 682	-16 114	-15 566	-10 810 378	-10 286 069
Driftsutgifter							
Lønnsutgifter	2 940 140	0	37 634	3 925	0	2 981 698	2 773 753
Sosiale utgifter	737 895	0	8 933	893	0	747 721	739 274
Kjøp av varer og tjenester	4 851 860	0	28 803	8 235	8 633	4 880 265	4 430 627
Overføringer og tilskudd til andre	1 415 659	0	3 343	3 071	6 933	1 415 139	1 368 453
Avskrivninger	799 334	0	737	0	0	800 071	743 726
Sum driftsutgifter	10 744 887	0	79 450	16 123	15 566	10 824 893	10 055 533
Brutto driftsresultat	13 738	0	768	9	0	14 515	-230 237
Finansinntekter/Finansutgifter							
Renteinntekter	-348 306	0	-2 058	-590	0	-350 953	-154 570
Utbytter	-3 151	0	0	0	0	-3 151	-17 723
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-30 626	0	0	0	0	-30 626	-10 223
Renteutgifter	594 125	0	5	0	0	594 130	331 180
Avdrag på lån	461 728	0	0	0	0	461 728	446 890
Netto finansutgifter	673 770	0	-2 053	-590	0	671 128	595 554
Motpost avskrivninger	-799 334	0	-737	0	0	-800 071	-743 726
Netto driftsresultat	-111 826	0	-2 022	-580	0	-114 428	-378 408
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:							
Overføring til investering	291 545	0	0	14	0	291 559	327 898
Avsetninger til bundne driftsfond	458 970	0	135	0	0	459 105	332 530
Bruk av bundne driftsfond	-440 463	0	-2 709	0	0	-443 172	-274 996
Avsetninger til disposisjonsfond	151 135	0	4 596	5 822	0	161 553	287 504
Bruk av disposisjonsfond	-349 362	0	0	-5 256	0	-354 618	-294 528
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	111 826	0	2 022	580	0	114 428	378 408
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering

Regnskap konsolidert

Tall i 1000 kroner	Regnskap TF 2023	Regnskap LF 2023	Regnskap TK 2023	Regnskap UM 2023	Kontroll: Sum eliminering	Konsolidert regnskap 2023	Konsolidert regnskap 2022
Investeringsutgifter							
Investeringer i varige driftsmidler	2 745 073	0	761	0	0	2 745 834	2 205 035
Tilskudd til andres investeringer	1 686	0	0	0	0	1 686	14 520
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	15 636	0	63	14	0	15 714	62 931
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	19 000
Avdrag på lån	2 921	0	0	0	0	2 921	85 781
Sum investeringsutgifter	2 765 317	0	823	14	0	2 766 155	2 387 266
Investeringsinntekter							
Kompensasjon for merverdiavgift	-489 090	0	0	0	0	-489 090	-386 723
Tilskudd fra andre	-616 156	0	0	0	0	-616 156	-343 961
Salg av varige driftsmidler	-25 849	0	0	0	0	-25 849	-292 249
Salg av finansielle anleggsmidler	-48	0	0	0	0	-48	-197 600
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 117	0	0	0	0	-4 117	-96 957
Bruk av lån	-1 205 643	0	0	0	0	-1 205 643	-987 183
Sum investeringsinntekter	-2 340 902	0	0	0	0	-2 340 902	-2 304 672
Videreutlån							
Videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger							
Overføring fra drift	-291 545	0	0	-14	0	-291 559	-327 898
Avsetninger til bundne investeringsfond	55 544	0	0	0	0	55 544	35 108
Bruk av bundne investeringsfond	-36 414	0	0	0	0	-36 414	-5 121
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	253 235
Bruk av ubundet investeringsfond	-152 000	0	0	0	0	-152 000	-37 918
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-424 415	0	0	-14	0	-424 429	-82 594
Frømført til inndekning i senere år (udekket beløp)							
	0	0	823	0	0	823	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0	-823	0	0	-823	0

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

§ 5-8. Balanseregnskapet konsolidert

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap TF 2023	Regnskap LF 2023	Regnskap TK 2023	Regnskap UM 2023	Kontroll: Sum eliminering	Konsolidert regnskap 2023	Konsolidert regnskap 2022
EIENDELER								
A. Anleggsmidler	4	31 836 906	0	40 742	7 688	0	31 885 336	29 699 955
I. Varige driftsmidler		26 307 217	0	4 642	0	0	26 311 859	24 420 650
1. Faste eiendommer og anlegg		26 082 505	0	0	0	0	26 082 505	24 223 563
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		224 712	0	4 642	0	0	229 354	197 086
II. Finansielle anleggsmidler		393 062	0	176	172	0	393 410	381 851
1. Aksjer og andeler		306 014	0	176	172	0	306 362	290 687
2. Obligasjoner		0	0	0	0	0	0	0
3. Utlån		87 048	0	0	0	0	87 048	91 165
III. Immaterielle eiendeler		0	0	0	0	0	0	0
IV. Pensjonsmidler	2	5 136 627	0	35 925	7 516	0	5 180 067	4 897 454
B. Omløpsmidler		4 394 025	0	45 865	8 010	0	4 447 901	6 168 590
I. Bankinnskudd og kontanter		2 671 242	0	41 082	8 039	0	2 720 363	3 082 135
II. Finansielle omløpsmidler		648 953	0	0	0	0	648 953	618 343
1. Aksjer og andeler		648 953	0	0	0	0	648 953	618 343
2. Obligasjoner		0	0	0	0	0	0	0
3. Sertifikater		0	0	0	0	0	0	0
4. Derivater		0	0	0	0	0	0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 073 830	0	4 784	-29	0	1 078 585	2 468 111
1. Kundefordringer		122 626	0	2 888	0	0	125 514	627 655
2. Andre kortsiktige fordringer		529 327	0	742	-259	0	529 810	1 548 908
3. Premieavvik	2	421 876	0	1 154	230	0	423 260	291 549
Sum eiendeler		36 230 932	0	86 608	15 697	0	36 333 237	35 868 544
EGENKAPITAL OG GJELD								
C. Egenkapital	3	-16 235 309	0	-44 142	-6 919	0	-16 286 370	-15 226 631
I. Egenkapital drift		-2 167 139	0	-36 709	-6 338	0	-2 210 185	-2 387 316
1. Disposisjonsfond		-1 351 911	0	-25 919	-6 338	0	-1 384 169	-1 577 233
2. Bundne driftsfond		-815 228	0	-10 789	0	0	-826 017	-810 083
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0	0	0	0
II. Egenkapital investering		-158 140	0	823	0	0	-157 317	-291 010
1. Ubundet investeringsfond		-100 452	0	0	0	0	-100 452	-252 452
2. Bundne investeringsfond		-57 688	0	0	0	0	-57 688	-38 558
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0	823	0	0	823	0
III. Annen egenkapital		-13 910 031	0	-8 257	-581	0	-13 918 868	-12 548 304
1. Kapitalkonto		-14 063 859	0	-8 257	-581	0	-14 072 697	-12 702 133
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		153 828	0	0	0	0	153 828	153 828
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen		0	0	0	0	0	0	0
D. Langsiktig gjeld		-17 828 613	0	-32 486	-7 107	0	-17 868 205	-17 119 079
I. Lån		-12 417 355	0	0	0	0	-12 417 355	-11 742 052
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		-5 982 355	0	0	0	0	-5 982 355	-5 242 052
2. Obligasjonslån		-6 435 000	0	0	0	0	-6 435 000	-6 000 000
3. Sertifikatlån		0	0	0	0	0	0	-500 000
II. Pensjonsforpliktelse		-5 411 258	0	-32 486	-7 107	0	-5 450 850	-5 377 027
E. Kortsiktig gjeld		-2 167 009	0	-9 980	-1 671	0	-2 178 661	-3 522 835
I. Kortsiktig gjeld		-2 167 009	0	-9 980	-1 671	0	-2 178 661	-3 522 835
1. Leverandørgjeld		-877 640	0	-2 161	0	0	-879 801	-730 775
2. Likviditetslån		0	0	0	0	0	0	0
3. Derivater		0	0	0	0	0	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-1 289 369	0	-7 820	-1 671	0	-1 298 860	-2 791 799
5. Premieavvik		0	0	0	0	0	0	-261
Sum egenkapital og gjeld		-36 230 932	0	-86 608	-15 697	0	-36 333 237	-35 868 544
F. Memoriakonti		0	0	0	0	0	0	0
I. Ubrukte lånemidler		55 566	0	0	0	0	55 566	121 256
II. Andre memoriakonti		0	0	0	0	0	0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		-55 566	0	0	0	0	-55 566	-121 256
Kontrollsum balanse		0	0	0	0	0	0	0

2. Noter til regnskapet

Note 1 – Endring arbeidskapital

Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Endring
2.1	Omløpsmidler	4 447 900 661,77	6 168 589 512,26	
2.3	Kortsiktig gjeld	2 178 661 217,64	3 522 834 814,03	
<i>Endring arbeidskapital i balanseregnskapet</i>		<i>2 269 239 444,13</i>	<i>2 645 754 698,23</i>	<i>-376 515 254,10</i>
<i>Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)</i>				<i>65 690 520,02</i>
<i>Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet</i>				<i>-310 824 734,08</i>
Driftsregnskapet 2023		Investeringsregnskapet 2023		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	10 825 944 026,41	600 - 905	1 131 094 434,10	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	10 840 458 999,50	010 - 500, 690	2 747 520 171,78	
+ Avskrivninger				
590	800 070 957,82			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	384 729 794,36	910, 920, 929	1 209 807 826,02	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	1 055 857 825,79	510, 520, 529	18 634 775,72	
<i>Sum/differanse</i>	<i>114 427 953,30</i>	<i>Sum/differanse</i>	<i>-425 252 687,38</i>	<i>-310 824 734,08</i>
Avstemming mellom regnskapsdelene				
Differanse			0,00	
IB disposisjonsfond fra avsluttet lånefond 2022			39 637 485,62	
IB disposisjonsfond fra avsluttet lånefond 2022			-39 637 485,62	
IB ubrukte lånemidler fra avsluttet lånefond 2022			121 256 384,12	
UB ubrukte lånemidler 2023			-55 565 864,10	
Endring ubrukte lånemidler 2023			-65 690 520,02	
Sum			-0,00	

Note 2 – Pensjon

Fylkeskommunens og foretakenes pensjonsforhold regnskapsføres og rapporteres iht. reglene i regnskapsforskriftens § 3-5 samt god kommunal regnskapsskikk. Det materielle innholdet i pensjonsføringen er regulert av aktuarberegninger fra pensjonselskapene. Det er i avslutningen av regnskapet lagt til grunn endelige aktuarberegninger, mottatt i januar 2023.

Pensjonselskapene er KLP Forsikring og SPK, Statens Pensjonskasse. Det siste ivaretar pensjonsrettighetene til pedagogisk personale

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

Beløp i millioner kroner	TF	TK	UKM	Konsolidert
Sum pensjonskostnader (regnskapsbelastning)	314,62	3,88	0,78	319,3
Premieavvik årets	185,30	1,01	0,28	186,6
Amortisert premieavvik fra tidl. år ført	71,50	-0,34	-0,70	70,5
Akkumulert premieavvik i balanse	369,40	1,01	0,20	370,6
Pensjonsmidler	5 136,63	35,92	7,52	5 180,1
Pensjonsforpliktelser	-5 377,30	-32,92	-7,16	-5 417,4
Netto pensjonsforpliktelse inkl. arb.giveravg.	-240,67	3,00	0,36	-237,3

Trøndelag fylkeskommune og UKM har 7 års amortiseringstid på premieavvik og TkMidt har 1 års amortiseringstid.

Årets pensjonskostnad i sammendraget over er fylkeskommunens samlede regnskapsførte pensjonskostnader, det vi internt kaller *normalkost* for pensjon før arbeidsgiveravgiften. Denne beregnet som følger: Premie – 2 % ansattedel +/- premieavvik og amortisert tidligere års premieavvik. Det er premien – 2 % ansattedel som er grunnlag for betalbar arbeidsgiveravgift i denne sammenheng.

Forutsetningene for aktuarberegningene av kostnader, forpliktelser og midler i 2022:

Beskrivelse	KLP		SPK	
	2023	2022	2023	2022
Avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,00 %
Diskonteringsrente	2,48 %	3,00 %	3,50 %	3,00 %
Årlig lønnsvekst	2,48 %	1,98 %	2,48 %	1,98 %
Årlig G-regulering (folketrygden)	1,71 %	1,98 %	2,48 %	1,98 %
Pensjonsregulering	1,71 %	1,22 %		

Note 3 – Egenkapital og fond - Avsetning og bruk

Avstemming - Egenkapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Endring
2.5	Egenkapital	16 286 370 420,92	15 226 631 096,19	
2.5990	Kapitalkonto	14 072 696 840,89	12 702 132 782,08	
<i>Differanse</i>		<i>2 213 673 580,03</i>	<i>2 524 498 314,11</i>	<i>-310 824 734,08</i>
Driftsregnskapet 2023		Investeringsregnskapet 2023		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
- Sum bruk av avsetninger		Sum bruk av avsetninger		
930 - 960	797 789 211,74	930 - 960	188 414 319,80	
- årets underskudd		- årets underskudd		
980	0,00	980	823 467,00	
+ Sum avsetninger		Sum avsetninger		
530 - 570	620 658 130,17	+ årets overskudd	55 544 134,29	
+ årets overskudd		580	0,00	
580	0,00	- Overføring til invest. regnskapet		
- Overføring til invest. regnskapet		570	291 544 648,87	
570	291 544 648,87	- Overføring fra invest. Regnsk	291 544 648,87	
		970		
<i>Sum/differanse</i>	<i>-114 413 567,30</i>	<i>Sum/differanse</i>	<i>425 238 301,38</i>	<i>310 824 734,08</i>
Avstemming mellom regnskapsdelene				
<i>Differanse</i>				<i>0,00</i>

Fond				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Endring
2.56 - 2.58	Disposisjonsfond	1 230 340 050,76	1 423 404 543,48	-193 064 492,72
2.55	Bundne invest. fond	57 688 086,95	38 558 272,46	19 129 814,49
2.53 - 2.54	Ubundne invest. fond	100 452 049,89	252 452 049,89	-152 000 000,00
2.51 - 2.52	Bundne driftsfond	826 016 859,43	810 083 448,28	15 933 411,15
<i>Sum</i>	<i>Fond</i>	<i>2 214 497 047,03</i>	<i>2 524 498 314,11</i>	<i>-310 001 267,08</i>
Driftsregnskapet 2023		Investeringsregnskapet 2023		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
940	354 617 602,36	940 + 948	152 000 000,00	
540	161 553 109,64	540	0,00	
<i>Differanse</i>	<i>-193 064 492,72</i>	<i>Differanse</i>	<i>-152 000 000,00</i>	<i>-345 064 492,72</i>
950	443 171 609,38	950	36 414 319,80	
550	459 105 020,53	550	55 544 134,29	
<i>Differanse</i>	<i>15 933 411,15</i>	<i>Differanse</i>	<i>19 129 814,49</i>	<i>35 063 225,64</i>
<i>Endring drifts- og investeringsregnskapet</i>				<i>-310 001 267,08</i>
Avstemming mellom regnskapsdelene				Beløp
<i>Differanse</i>				<i>0,00</i>
IB disposisjonsfond fra avsluttet lånefond 2022				39 637 485,62
IB disposisjonsfond fra avsluttet lånefond 2022				-39 637 485,62
<i>Sum</i>				<i>0,00</i>

Note 4 – Anleggsmidler

Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Følgende drifts- og investeringsperioder skal legges til grunn iht. forskrift om Årsregnskap § 3-4:

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regnskap

5 år	IKT-utstyr, og programvare, kontormaskiner og lignende
10 år	Inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner, kjøretøy og lignende
20 år	Brannbiler og andre større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, og lignende
40 år	Barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap, veger og parkeringsplasser, terminalbygninger, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett, og lignende
50 år	Administrasjonslokaler, institusjonslokaler, kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner, og lignende.

Anleggsmidler i form av utstyr, transportmidler og eiendommer er spesifisert nærmere nedenfor. Henvisningene er hovedgrupper i balansen.

Anleggsgruppe	Avskrivings sats	Opprinnelig verdi	Inngående balanse 2023	Avskrivning 2023	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2023
Anlegg 5 år	20,0 %	12 652 280	6 872 442	2 549 424	2 821 390	-	7 144 408
Anlegg 10 år	10,0 %	187 223 419	115 598 966	20 554 235	53 657 543	-	148 702 273
Anlegg 10 år	10,0 %	95 718 364	69 996 445	10 393 835	9 262 763	-	68 865 373
Sum		295 594 064	192 467 853	33 497 494	65 741 695	-	224 712 054

Anleggsgruppe	Avskrivings sats	Opprinnelig verdi	Inngående balanse 2023	Avskrivning 2023	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2023
Anlegg 20 år	5,0 %	191 516 061	156 993 889	10 912 951	-	-	146 080 938
Anlegg 40 år	2,5 %	2 980 878 180	2 841 860 993	81 491 697	1 130 712 418	-	3 891 081 714
Anlegg 40 år skolebygg	2,5 %	7 194 294 497	6 149 473 621	225 430 759	-	54 553 561	5 869 489 301
Anlegg 40 år veg	2,5 %	16 588 486 848	14 920 124 982	443 281 902	1 548 618 986	-	16 025 462 065
Anlegg 50 år	2,0 %	191 516 061	136 772 634	4 718 726	-	-	132 053 908
Tomter	0,0 %	18 337 272	18 337 272	-	-	-	18 337 272
Sum		27 165 028 919	24 223 563 391	765 836 035	2 679 331 404	54 553 561	26 082 505 199

*1) Sted	Anleggsmiddel	Beløp
Rissa og Leksvik		54 553 561
Sum		54 553 561

Totalsum		27 460 622 982	24 416 031 244	799 333 529	2 745 073 099	54 553 561	26 307 217 253
-----------------	--	-----------------------	-----------------------	--------------------	----------------------	-------------------	-----------------------

Anleggsmidler Kompetansesenter Tannhelse Midt Trøndelag FKF

Anleggsgruppe	Avskrivings sats	Opprinnelig verdi	Inngående balanse 2023	Avskrivning 2023	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2023
Anlegg 5 år	20,0 %	3 681 122	1 329 092	525 132	300 021	-	1 103 981
Anlegg 10 år	10,0 %	4 645 801	3 289 541	212 296	460 733	-	3 537 978
Sum		8 326 923	4 618 633	737 428	760 754	-	4 641 959

Note 5 – Enheter som inngår i det konsoliderte regnskapet

Idet konsoliderte regnskapet for Trøndelag fylkeskommune inngår følgende enheter:

- Trøndelag fylkeskommune, org. nr 817 920 632

- UKM Norge Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 981 656 172
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 924 378 611

Det er ingen enheter som er utelatt i det konsoliderte regnskapet.

Note 6 - Mellomværende mellom selskaper

- UKM, Ungdommens kulturmønstring Norge FKF. Det er ikke noe mellomværende pr 31.12.2023 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld.
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF.
Det er ikke noe mellomværende pr 31.12.2023 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld. På ordinære kundefordringer er det ubetalte faktura med forfall i januar 2024 på kroner 940 908.
- Trøndelag fylkeskommune. Det er ikke noe mellomværende pr 31.12.2023 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld. På ordinære leverandørgjeld er det ubetalte faktura med forfall i januar 2024 på kroner 940 908 som gjelder Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF.

Note 7 – Enheter som har gått ut fra konsolidert regnskap

Navn	Årsak	Ubrukte lånemidler	Disposisjonsfond	Påløpte renter	Langsiktig gjeld
Lånefond	Avviklet 31.12.2022	121 256 384	-39 637 486	-50 814 032	-11 706 580 788

Lånefond ble avviklet 31.12.2022 og alle saldobeløp ble lagt inn i regnskapet til Trøndelag fylkeskommune.

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

ÅRSBERETNING 2023

Trøndelag fylkeskommune

1. Innledning	2
2. Årsberetning.....	4
2.1. Virksomhetsstyring.....	4
2.2. Elever/brukere/tjenester	4
2.3. Medarbeidere	7
2.4. Samfunnsutvikling.....	9
2.5. Helse, miljø og sikkerhet (HMS).....	12
2.6. Økonomisk utvikling	15
2.7. Økonomirapportering drift	23
3. Vedlegg	35
3.1. ARP - Aktivitets- og redegjørelsesplikt.....	35

1. Innledning

Trøndelag fylkeskommune leverer fortsatt gode tjenester innenfor utdanning, veg, samferdsel, kultur, folkehelse, tannhelse samt plan og næring. De økonomiske resultatene er imidlertid svekket i forhold til tidligere år.

Resultatene i utdanning og kompetanse i Trøndelag viser en stabil eller positiv utvikling. Det jobbes målrettet med å heve nivået på de mest sentrale resultatområdene, som er gjennomføring, læringsresultater og elevenes læringsmiljø. 2023 ble et nytt toppår for antall gjennomførte fag- og svenneprøver for lærlinger og fagbrev på jobbkandidater.

Det har vært stor aktivitet på utbedring og nybygg av skolelokaler. Nytt skolebygg for Johan Bojer videregående skole ble åpnet til skolestart 2023. Ombygging ved Åfjord, Røros og Kyrksæterøra videregående skoler ble også ferdigstilt til skolestart.

Det er gjort oppgraderinger og nybygg på viktige deler av fylkesvegnettet, og det er etablert nye gang- og sykkelveger. Likevel er det et økende vedlikeholdsetterslep. Flere ekstreme værhendelser gjennom året er ekstra utfordrende for vegvedlikeholdet.

Det har vært en økning i antall kollektivreiser i Trøndelag. Kollektivtilbudet er opprettholdt til tross for høy kostnadsvekst. Det ble reforhandlet ny byvekstavgift for 2023-2029, der også Orkland og Skaun kommuner har kommet inn som parter.

Det er gjennomført en rekke innovasjons- og digitaliseringsprosesser i fylkeskommunen, og det er flere pågående prosjekt. Felles for prosjektene er at de bidrar til å forenkle, fornye og forbedre tjenestene vi tilbyr.

Økonomien er svekket

Trøndelag fylkeskommune fikk et netto driftsresultat på 112 millioner kroner i 2023. Det utgjør 1 prosent av brutto driftsinntekter, og er et betydelig svakere resultat sammenlignet med 2022 med 3,7 prosent. Trøndelag fylkeskommune har et av de svakeste driftsresultatene blant fylkeskommunene, og vi er langt unna målet om et netto driftsresultat på 4 prosent av brutto driftsinntekter.

Til tross for et svakere driftsresultat enn tidligere år, ble det bedre enn budsjettet. Dette skyldes at skatt og rammetilskudd ble høyere enn budsjettet samt mindreforbruk hos tjenesteområdene.

I 2023 har vi investert for 2,8 milliarder kroner. Våre ambisjoner om å utvikle Trøndelag har også ført til økt gjeld. Gjeldsnivået ved utgangen av 2023 er 12,4 milliarder kroner. Høyt investeringsnivå, økende gjeldsnivå og økte finanskostnader vil begrense handlingsrommet i årene som kommer. Netto finanskostnader har økt fra 500 millioner kroner i 2018 til 674 millioner kroner i 2023.

Disposisjonsfondet er på 1,3 milliarder kroner ved utgangen av 2023. Det er en nedgang på 159 millioner kroner sammenlignet med fjoråret. Et solid nivå på disposisjonsfondet gjør at vi har økonomisk beredskapevne til å håndtere uforutsette hendelser som ras og flom mv. Et solid disposisjonsfond bidrar også til å redusere risikoen i forhold til den høye gjelden vi har.

Klimaomstilling

I Trøndelag skal klimagassutslippene reduseres med 50-55 prosent innen 2030 i forhold til 2009-nivå. Målsetningen og hvordan dette skal gjennomføres, er nedfelt i regional strategi for klimaomstilling, vedtatt av fylkestinget i 2020.

Utslippene i Trøndelag har imidlertid økt med 10,5 prosent fra 2009 til 2022. For at vi skal nå målsetningen må det derfor til en omfattende klimaomstilling. Klimabudsjettene for Trøndelag og Trøndelag fylkeskommune viser hvilke klimagrep som må tas for at målsetningen skal nås innen 2030.

Utvikling av organisasjonen

Det er arbeidet med videreutvikling av sentraladministrasjonen i løpet av 2023. Med bakgrunn i tidligere evalueringsrapporter og medarbeiderundersøkelsen fra 2022, er det lagt vekt på å utvikle samhandlingen både horisontalt og vertikalt i organisasjonen. Arbeidet med ny organisasjonsstruktur ble ferdigstilt i slutten av 2023, og vil bli operasjonalisert i løpet av 2024.

Trøndelag fylkeskommune ble sertifisert for «Likestilt arbeidsliv» i 2023, en sertifiseringsordning for likestilling og mangfold i private og offentlige virksomheter. Det betyr at fylkeskommunen skal jobbe aktivt, systematisk og målrettet for å fremme likestilling og forhindre diskriminering, både internt i egen organisasjon og ved å stille krav til samarbeidspartnere.

I 2023 ble det satt fart på arbeidet med å legge til rette for digital transformasjon. Program for innovasjon og digitalisering ble opprettet for å jobbe strategisk innenfor dette området. Hensikten er å koordinere innsatsen i organisasjonen, og legge til rette for en innovasjonskultur der endring og nyskaping er en naturlig del av oppgaveløsningen.

Kunstig intelligens er verktøy som er stadig flere tar i bruk for å effektivisere oppgaver og prosesser. Det er samtidig viktig at bruken av kunstig intelligens i fylkeskommunen er i tråd med lover og bestemmelser, er etisk forsvarlig og sikker i et teknisk og samfunnsmessig perspektiv.

Fylkesdirektøren vil rette en stor takk til alle medarbeidere og ledere for god og uvurderlig innsats i det året som har gått. Fylkesdirektøren takker også for godt samarbeid med politikerne, både i det gamle og det nye fylkestinget.

Årsberetning 2023

- 2 **Godkjent**
[Hilde Vikan](#)
Avdeling økonomi og digitalisering | 20.03.2024
- 1 **Godkjent**
[Carl-Jakob Midttun](#)
Fylkesdirektøren | 20.03.2024

2. Årsberetning

2.1. Virksomhetsstyring

Trøndelag fylkeskommune har et system for virksomhetsstyring. Rapportering skal skje i henhold til styringsperspektivene og de strategiske målene. I arbeidet har vi tatt utgangspunkt i hovedmålene for Trøndelag, i vedtatt visjon og verdier, Trøndelagsplanen, vedtatte strategier, samt lover og forskrifter som regulerer de ulike tjenesteområdene.

De fire styringsperspektivene er

- Elever/brukere/tjenester
 - Mål: Yte tjenester av god kvalitet til innbyggerne i Trøndelag
- Medarbeidere
 - Mål: Trøndelag fylkeskommune er en utviklingsorientert organisasjon med engasjerte og kompetente medarbeidere som samarbeider for å nå felles mål
- Samfunnsutvikling
 - Mål: Trøndelag skal være en attraktiv region ved å utnytte regionens fortrinn, utvikle bolyst og livskvalitet og fremme bærekraft, verdiskapning og kompetanse i hele Trøndelag
- Økonomi
 - Mål: Trøndelag fylkeskommune skal ha en bærekraftig økonomi og sikre at oppgavene blir løst gjennom optimal utnyttelse av ressursene

For styringsperspektivet elever/brukere/tjenester er det særskilte formuleringer for avdeling utdanning og kompetanse, avdeling plan, næring og kulturminner, avdeling kultur og folkehelse, seksjon tannhelse, avdeling samferdsel og avdeling veg.

2.2. Elever/brukere/tjenester

Utdanning og kompetanse

Strategisk mål: Opplæringen skal gi elevene framtidshåp og fremme danning, nysgjerrighet og lærelyst for å utvikle kompetanse og livsmestring i et samfunn i endring.

Resultatene i utdanningssektoren i Trøndelag viser en positiv utvikling. Vi jobber målrettet med å heve nivået på de mest sentrale resultatområdene, som er gjennomføring, læringsresultater og læringsmiljø.

Elevene ved våre videregående skoler har gjennom Elevundersøkelsen svart at de i stor grad trives på skolen. Det er nå 79,6 prosent som har fullført og bestått videregående opplæring innen fem/seks år.

I 2023 er det et nytt toppår for antall gjennomførte fag- og svenneprøver for lærlinger og fagbrev på jobb kandidater. Mange skoler lykkes med formidlingsarbeidet takket være tett oppfølging og samarbeid med opplæringskontorer, kommuner og lokalt arbeids- og næringsliv.

Plan, næring og kulturminner

Strategisk mål: I samhandling med andre yte gode tjenester til kommuner, næringsliv og øvrige interessenter i Trøndelag.

Avdelingen har jobbet videre i 2023 med å utvikle samarbeidsformer og rutiner for å utøve fylkeskommunens myndighetsrolle på en forutsigbar og tydelig måte som sikrer likebehandling. Vi utøver samfunnsutviklerrollen vår gjennom de lovpålagte oppgavene som høringsinstans, som dispensasjonsmyndighet og forvalter av statlige ordninger. Vi leverer godt på frister i forvaltningen, noe som også har stor betydning for kommunene i deres saksbehandling av kommunale planer og forvaltningsoppgaver.

Det er levert over 1100 høringsuttalelser innen lovpålagte frister i 2023. I høringer av kommunale planer var 7 av planene med innsigelse løftet til politisk behandling og kan regnes som prinsipielle. Ingen ble brakt til mekling. Vi har behandlet 680 dispensasjonssøknader etter plan- og bygningsloven, hvor vi har frarådet dispensasjon i 44 saker, men ikke påklaget vedtak.

Staten gjennom Miljødirektoratet overførte 1,5 millioner kroner til viltformål i 2023. Midlene blir fordelt etter søknad. I tillegg fikk vi ca. 2 millioner kroner til fordeling i vannområdene i 2023. Gjennom Riksantikvaren gav Staten tilskudd på 25,1 millioner kroner gjennom de seks statlige tilskuddsordningene til kulturmiljø. Disse tildeles til istandsetting av kulturminner.

På næringsområdet har saksbehandlingstiden på alle områdene gått ned fra 2022 til 2023. Det er en stor økning i saker og prosjekter hvor vi har vært involvert i forkant av saken, før den kommer til oss for behandling. Innenfor akvakulturforvaltningen er fylkekommunens tidsbruk godt innenfor det som er forutsatt i forskriften på 29 uker.

På kulturminneområdet har det på arkeologi vært 848 saker i 2023. Antall dispensasjonsvedtak etter kulturminneloven lå på 104 saker i 2023. Dette er en nedgang fra 2022. Det har ikke vært fristbrudd på saksbehandlingstid.

Samferdsel

Strategisk mål: Økt tilgjengelighet gjennom bedre mobilitet og kommunikasjon i hele Trøndelag. Vi skal tenke nytt for å bidra til økt bærekraft.

Det har vært en økning i antall reiser innenfor miljøpakkeområdet (MP) og ferge i 2023. For regionbusstilbudet har det vært en nedgang fra 2022 til 2023. Dette skyldes blant annet at Miljøpakkens finansiering av felles billetter for tog og buss har ført til store takstreduksjoner på toget, og dermed har reisende flyttet seg fra buss til tog. Fergetrafikken er tilbake på nivået fra før pandemien, blant annet fordi fergetakstene ble redusert i 2022 og har blitt redusert ytterligere gjennom året. Nedgangen i antall reisende med båt kommer som følge av driftsstans på ruten mellom Trondheim-Vanvikan. Vi kan også se en effekt av at reduksjon i fergetakster har endret påstigninger fra båt til ferge på noen linjer.

AtB sin måling av kundetilfredsheten for 2023 viser positiv utvikling fra 2022 innenfor alle områder.

Administrasjon og rettighetsavklaring av skoleskyss har i 2023 blitt foretatt uten større problemstillinger. Organiseringen av skoleskyssen, utført av AtB, og gjennomføringen av skyssen utført av ulike operatører er gjort med gjennomgående god kvalitet.

Kultur og folkehelse

Strategisk mål: Skal gi tjenester av høy kvalitet, og i samspill med andre legge til rette for gode kulturopplevelser i hele regionen.

Avdelingens ansatte har strukket seg langt for å gi gode tjenester til våre brukere, som er alt fra kommuner, institusjoner, kunst- og kulturutøvere, lag og foreninger med mer. Vi har generelt god dialog med brukerne og mener å løse de fleste utfordringene gjennom god kommunikasjon, både gjennom fysiske og digitale møter.

Avdelingen forvalter mange søkbare støtteordninger, innenfor folkehelse, idrett, friluftsliv, frivillighet, kunst og kultur, samt i tilknytning til avdelingens arbeid med sørsamiske spørsmål. Dette gjelder både faste driftstilskudd og tilskudd til prosjekt. Vi behandler rundt tre tusen søknader i løpet av et år. Gjeldende retningslinjer legges til grunn for vurderinger av søknader om tilskudd. Det er god dialog med søkere både før søknadsfrist, ved innsendt søknad og etter vedtak, og avdelingen mottar få klager på saksbehandling.

Fylkeskommunen skal bidra til at alle får mulighet til deltagelse i kulturaktiviteter. Dette bidrar vi indirekte til gjennom tilskuddsordningene våre, men også gjennom aktiviteter som Ung Kultur Møtes (UKM), Den kulturelle skolesekken (DKS), arrangementer og andre tiltak i regi av fylkesmusikerne, samt drift av bokbuss.

Veg

Strategisk mål: Fylkesvegnettet skal bidra til en samlet infrastruktur som ivaretar trafiksikkerhet, fremkommelighet, miljø og balansert regional utvikling. Dette vil bidra til at regionen på bærekraftig vis er attraktiv for bosetting, etablering og utvikling av næringsvirksomhet og et senter innenfor forskning og utdanning.

I 2023 er det etablert 11 kilometer gang- og sykkelveger i fylket.

I Trøndelag fylke er det en negativ utvikling på bruer med høy skadegrad. Ved utgangen av 2023 utgjør antall bruer med høy skadegrad 144 av 1 370 trafikkerte bruer. Siden 2020 har antall bruer med høy skadegrad doblet seg. Konsekvensen av dette er dels redusert sikkerhet og fremkommelighet og med en økonomisk konsekvens at kostnadene til vedlikehold må øke for å opprettholde fremkommeligheten.

Ifølge foreløpige KOSTRA tall er andelen av fylkesvegnettet som er registrert med dårlig/svært dårlig dekketilstand gått opp fra 30,9 prosent i 2022 til 33,0 prosent i 2023. Dette utgjør en økning på 131 kilometer.

Tannhelse

Strategisk mål: Trøndelag fylkeskommune skal fremme god tannhelse og tilby tannhelsetjenester av god kvalitet til befolkningen i alle deler av fylket.

Det ble gjennomført pasientundersøkelse ved alle klinikker med gode resultater jevnt over. Våre brukere ser ut til å være fornøyd med de tjenestene vi leverer.

For å redusere forskjellene i ventetid mellom sykehusene for behandling under narkose, er det ansatt en koordinator som vurderer alle henvisninger og fordeler pasientene til de ulike sykehusene etter hastegrad og geografi.

2.3. Medarbeidere

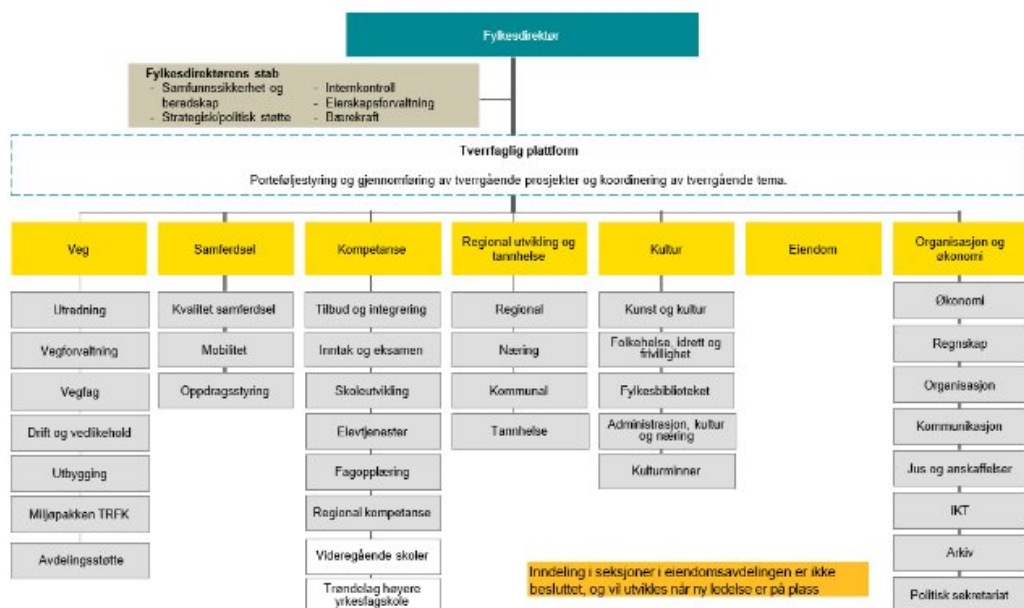
Strategisk mål: Trøndelag fylkeskommune er en utviklingsorientert organisasjon med engasjerte og kompetente medarbeidere som samarbeider for å nå felles mål.

Medarbeiderundersøkelse som grunnlag for handlingsplaner

En medarbeiderundersøkelse er en strukturert kartlegging av ansattes opplevelse av viktige sider ved sin arbeidssituasjon; det som påvirker trivsel, engasjement og rammer for å gjøre en god jobb. En slik undersøkelse er viktig i arbeidet med organisasjonsutvikling og arbeidsmiljø.

Vi gjennomfører medarbeiderundersøkelser annenhvert år i partallsår. I 2023 har de ulike skolene og seksjonene utarbeidet sine handlingsplaner for HMS 2023-24, som blant annet tar utgangspunkt i medarbeiderundersøkelsen fra 2022. Medarbeiderundersøkelsen 2022 var også et av grunnlagene for valg av satsingsområder etter evalueringen av sentraladministrasjonen i 2022. Både resultater fra evalueringsrapporten fra PWC og medarbeiderundersøkelsen ga grunnlag for å utvikle samhandlingen både horisontalt og vertikalt. En oppretting av en tverrfaglig plattform er et av tiltakene i å fremme samhandling innenfor enkelte gjennomgående tema. Operasjonalisering av plattformen vil bli gjennomført i 2024.

Nytt organisasjonskart

2.3.1. Likestilling og mangfold

Etter likestillings- og diskrimineringslovens §§ 26 og 26 a, er alle arbeidsgivere pålagt å jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering.

Gjennom organisasjonsutviklingsprosjektet og sertifiseringen *Likestilt arbeidsliv* jobber Trøndelag fylkeskommune aktivt, systematisk og målrettet for å fremme likestilling og forhindre diskriminering, både internt i egen organisasjon og ved å stille krav til samarbeidspartnere.

Aktivitets- og redegjørelsesplikten (ARP)

Trøndelag fylkeskommune ble sertifisert som likestilt arbeidsgiver 7. juni 2023 og det er utarbeidet en handlingsplan for å jobbe med fagfeltet. Trøndelag fylkeskommune har redegjort for hvordan vi har oppfylt denne plikten og for status for likestilling i egen rapport som ligger som [vedlegg til årsberetningen](#).

2.3.2. Varsling

Bruken av den digitale varslingsløsningen er firedoblet siden innføringen. Antallet anonyme varsel holder seg på et lavt nivå. Varslingssekretariatet, fylkeshovedverneombudet og bedriftshelsetjenesten gjorde en evaluering av varslingshåndteringen i fylkeskommunen. Under evalueringen ble det sett nærmere på resultatet av et utvalg varslings saker fra 2023, og det ble gjennomført møter med de respektive varslingsmottakere. Evalueringen avdekket forhold som kan forbedre varslingsprosessen og styrke ytringskulturen, og det ble identifisert behov for opplæring og utvikling.

Den digitale varslingsløsningen er oversatt til sørsamisk. Ansatte kan nå bruke løsningen med tre språk; norsk, engelsk og samisk. Bedriftshelsetjenesten Friskgården AS har foretatt tredjepartsundersøkelse i syv varsel i 2023.

Varslingsaktivitet	2019	2020	2021	2022	2023
Antall tilfeller meldt som varsel totalt	7	6	14	17	26
Antall tilfeller som ble meldt i digital kanal	5	2	8	9	20
Antall tilfeller med anonym varslers/avsender	3	0	4	2	8
Antall tilfeller som faller utenfor reglene for intern varslings, eller inneholder for lite informasjon	5	2	7	13	9

2.4. Samfunnsutvikling

Strategisk mål: Trøndelag skal være en attraktiv region ved å utnytte regionens fortrinn, utvikle bolyst og livskvalitet og fremme bærekraft, verdiskaping og kompetanse i hele Trøndelag.

Utdanning og kompetanse

Trøndelag fylkeskommune bidrar til og legger til rette for gode opplæringsarenaer. Dette gjelder både i skole og på læreplassen, samt andre arenaer der fylkeskommunen har ansvar for opplæringen, blant annet knyttet til institusjoner innen barnevern.

Fylkeskommunene har fått et forsterket ansvar for å bidra til bedre samsvar mellom etterspørsel etter arbeidskraft og kompetanse i egen region. Dette betyr at fylkeskommunen har et helhetlig ansvar for kompetansepolitikken i fylket, blant annet gjennom oppdaterte regionale planer, et godt kunnskapsgrunnlag og et systematisk samarbeid med kompetanseaktørene regionalt. Kompetanseforum Trøndelag er godt etablert, og Trøndelag fylkeskommune har ansvar for å lede og koordinere forumet.

Trøndelag fylkeskommune har også ledet et arbeid, på vegne av alle fylkeskommunene, for å styrke fylkenes kunnskapsgrunnlagsarbeid. Arbeidsgruppen har foreslått utvalgte indikatorer som alle fylkene kan benytte for å analysere egne kompetansebehov.

Plan, næring og kulturminner

For avdelingen er det viktig med god kontakt med kommuner og næringsliv som en del av det regionale utviklingsarbeidet. Derfor er kommunedialogen, Næringspartnerskapet, Plannettverket, Bærekraftsnettverket og Klimapartnere viktige mobiliseringsarenaer for å utvikle Trøndelag. I 2023 fikk vi på plass både kunnskapsgrunnlag og høringsutkast til den regionale planstrategien for 2024 - 2027. Dette er viktig strategisk arbeid for å finne felles satsinger på områder som må prioriteres, koordineres og finansieres, for både Trøndelag fylkeskommune og Trøndelagssamfunnet for øvrig. Som enkeltprosjekter med betydning for kommunene er utviklingen av et arealregnskap og utviklingsprosjektet I Lag. Ellers oppstart av prosjektet Grønn industriomstilling og arbeidet med en energistrategi, begge deler er etterspurt av kommuner og næringsliv.

Samferdsel

Avdelingens hovedinnsats er rettet mot å tilrettelegge for et effektivt, miljøriktig og brukerrettet transportnettverk i fylket. Lykkes fylkeskommune i dette arbeidet vil det være et vesentlig bidrag til bolyst og næringsutvikling i hele fylket. I 2023 har hovedinnsatsen vært rettet mot å opprettholde eksisterende tilbud i en tid med høye kostnadsøkninger.

Avdelingen er aktiv i arbeidet med å få bygget ut bredbånd og digital infrastruktur. Etter kartlegging og anbuds konkurranser er det tildelt midler til utbygging av bredbånd ute i distriktene. Arbeidet i 2023 vil gi 3608 husstander ny eller bedre bredbåndstilgang.

Kultur og folkehelse

Avdelingen er involvert i en rekke samarbeid, prosjekter og prosesser med ulike aktører innenfor kultur- og folkehelsefeltet gjennom året, og bidrar med dette til utvikling på flere samfunnsområder. Det kan nevnes kunnskapsgrunnlaget til Handlingsplan for barn og unges fritid, folkeopplysningskampanjen ABC-for god psykisk helse, ordningen med gratis lokaler til frivilligheten gjennom bruk av videregående skoler og Dagsturhytta i Trøndelag. Avdelingens ansatte deltar også i arbeidet med utarbeidelse av planstrategier og gir innspill og høringsuttalelser til kommunale planer.

Trøndelag fylkeskommune har observatørstatus i Norsk kulturforum Trøndelag og deltar i styremøtene der. Dette bidrar til at fylkeskommunen er informert om det lokale kulturfeltet. I tillegg er fylkeskommunen medlem i KS sitt Kulturnettverk Trøndelag og sitter i arbeidsutvalget for dette nettverket.

Vi samarbeider tett med kommunene om Ung Kultur Møtes (UKM) og gjennomføringen av de lokale og regionale UKM-festivalene. Vi gjennomfører også dialogmøter og har tett samarbeid med kommunene om Den kulturelle skolesekken (DKS).

Avdelingen har faste treffpunkt med kommunene på idretts- og friluftlivsfeltet, og har innen folkehelseområdet tett kontakt med de 33 kommunene som er med i Program for folkehelsearbeid.

Avdelingen sluttførte i 2023 arbeidet med kunnskapsgrunnlaget til Handlingsplan for barn og unges fritid. Handlingsplanen sendes ut på høring i løpet av 2024.

Avdelingen følger opp Ungdommens fylkesutvalg, og samarbeider med alle kommunene om ungdomsråd. Elev- og lærlingombudet har kontakt med alle de 32 videregående skolene i fylket og mobbeombudet har samarbeid med kommuner og andre.

Flere nye folkebibliotek åpnet i 2023. Fylkesbiblioteket har bidratt med kompetanseheving, råd og tjenester i disse prosessene, og deltar også i flere nasjonale prosjekter som bidrar til utvikling av innhold og fagsystemer på bibliotekområdet.

Trøndelag fylkeskommune har en samarbeidsavtale med Sametinget, der arbeidet med utvikling av sørsamisk språk og kultur er nedfelt. Fylkeskommunen fikk i 2023 gjennomført evaluering av fylkeskommunens arbeid med samiske saker, med spesielt fokus på Samisk råd.

Veg

Innenfor investeringsområde fylkesveg har Trøndelag fylkeskommune stor aktivitet med en årlig totalramme godt over 1 milliard kroner i gjeldende planperiode. Gjennom denne samlede investeringsporteføljen utvikles infrastrukturen på fylkesvegnettet slik at den bidrar til bolyst, livskvalitet og verdiskaping.

Innenfor Miljøpakken er det stor aktivitet både med tanke på pågående utbygging og planlegging av fremtidig infrastrukturtiltak på fylkesveg innenfor avtaleområdet. Dette gjelder ikke minst planlegging og utbygging av gateprosjektene og prosjekter innenfor hovednett sykkel. Dette er områder som i vesentlig omfang bidrar til måloppnåelse for Miljøpakken og dermed positiv påvirkning på samfunnsutviklingen. Fylkeskommunen vurderes å levere godt både når det gjelder prosjektstyring og fremdrift.

Trøndelag fylkeskommune har siden 2022 produsert et klimagassregnskap for virksomhetsområdet. Internrapporteringen fungerer godt med de rutiner som er satt opp for å melde inn klimagass tall til klimagass regnskapet og databanken. Fylkeskommunen får gjennom dette et godt tallgrunnlag, som vi også kan ta med oss til fremtidige krav og tiltak. Databanken er utviklet til også å ha en modul som kan estimere utslippsprofil og mengde for fremtidige vegprosjekter.

Gjeldende rammenivå til drift og vedlikehold av fylkesvegnettet påvirker status for vegnettet. Dette blant annet registret i form av negativ utvikling for dekketilstand og antallet bruer med høy skadegrad.

Avdeling veg har gjennom 2023 utviklet og ytterligere målrettet arbeidet med innovasjon og god teknologiutnyttelse. Med dette legges det til grunn en fortløpende progresjon med kvalitativ utvikling og effektivisering.

Tannhelse

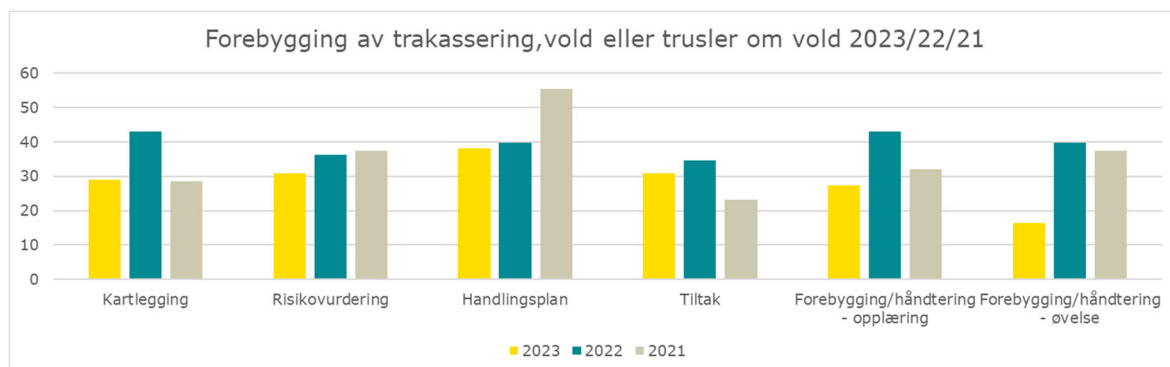
Tannhelsetjenesten har fått på plass overordnende samarbeidsavtale med stort sett alle kommuner i fylket. Tannhelsetjenesten rekrutterer godt til de aller fleste klinikker, men i 2023 var det vanskelig å få rekruttert til stillinger langs kysten. Ønsket om et desentralisert tilbud til hele befolkningen må veies mot krav til effektiv drift og levering av tjenester av høy kvalitet.

2.5. Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

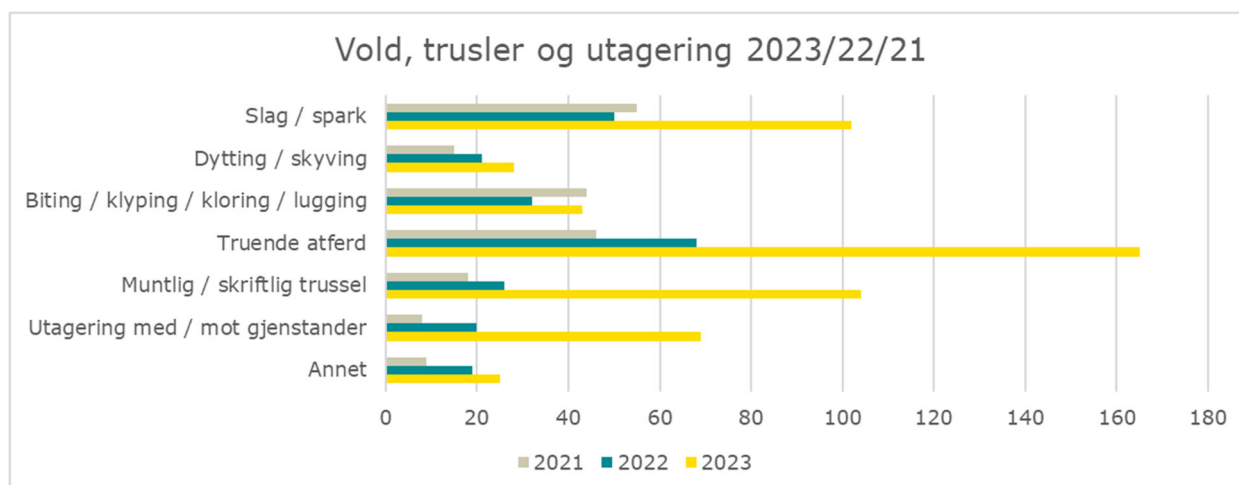
Tiltak for forebygging av arbeidsmiljøet

Hver skole og seksjon har utarbeidet sine egne HMS planer, med utgangspunkt i medarbeiderundersøkelsen 2022 og eventuelt andre kartlegginger og risikovurderinger.

Forebygging av vold, trusler og trakassering har vært et av fokusområdene til hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU). Det har vært fokusert på tiltak og handlingsplan basert på kartlegginger og risikovurderinger. Figuren under viser en noe lavere aktivitet på området enn det har vært i de to tidligere årene.

I avviks- og forbedringssystemet har vi fått en oversikt over hvilke situasjoner medarbeiderne står overfor. Det viser seg at det er særlig avdelinger for særskilt tilrettelagt opplæring i skolene som blir utsatt for slike hendelser. Dette gir grunnlag for felles strategi for forebyggende tiltak, men også konsekvensreducerende tiltak som beskrevet under grafen.

Figur: Vold, trusler og utagering i Trøndelag fylkeskommune. Det gjøres oppmerksom på at det er mulig å krysse av for flere voldshendelser i samme melding.

Hovedarbeidsmiljøutvalget, sammen med bedriftshelsetjenesten, hadde i skoleåret 22/23 et prosjekt for å forebygge akkumulering av emosjonelle og rasjonelle belastninger ved avdelinger for særskilt tilrettelagt opplæring (STO) ved seks videregående skoler. For å forebygge akkumulering er det sentralt å implementere tiltak som er en del av virksomhetens HMS-system. «Mental ladestasjon» ble opprettet og testet og følgende tiltak gjennomført: Kartlegging, risikovurdering og plan for gjennomføring, opplæring, fokusintervju, kommunikasjon som fremmer ladende kultur i arbeidsmiljøet og individuelle støttesamtaler ved behov. Alle STO-avdelingene gjennomfører i dag en praksis med ukentlig 15 minutters gruppebasert avlastningssamtale etter mal. Mentale ladestasjoner er implementert som del av HMS årshjul.

Trøndelag fylkeskommune har, som arbeidsgiver, startet arbeidet med å integrere metodikken ABC psykisk helse i forebyggende og systematisk arbeid med arbeidsmiljøet. Kunnskap om ABC psykisk helse er tatt inn i HMS opplæringen, Trøndelag fylkeskommune har deltatt i arbeidet NAV har hatt om å lage materiale om ABC psykisk helse.

Bedriftshelsetjenesten (BHT)

I 2023 ble forskriften for godkjenning av bedriftshelsetjenester endret og tydeliggjort for bruk i forebygging. Bedriftshelsetjenester skal, etter intensjonen i forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, bistå virksomhetene med råd og veiledning som har betydning for arbeidshelse-, arbeidsmiljø- og sikkerhetsarbeidet. Trøndelag fylkeskommune har avtale med bedriftshelsetjenesten Friskgården AS. Bedriftsveilederne fra Friskgården BHT bistår i arbeidet med systematisk HMS, samarbeide med partene i virksomheten når det gjelder kartlegging og bistand til å utarbeide handlingsplaner, i tillegg til rapportering. Bedriftshelsetjenesten er fast medlem i Hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU) og i de enkelte arbeidsmiljøutvalg (AMU).

Bedriftshelsetjenesten (BHT) er brukt i tråd med forskriftens intensjoner, nemlig å sette fokus på BHTs bistand *systematisk forebyggende HMS-arbeid*. Det er også i tråd med forskriften at antall timer forbrukt på bistand til risikovurderinger har økt.

BHT benyttes ofte som støtte i dialogmøter i oppfølging av sykemeldte. Planen er at med økt kompetanse til lederne og mer bistand fra NAV, kan vi gå ned på antall timer bruk av BHT til dette formålet.

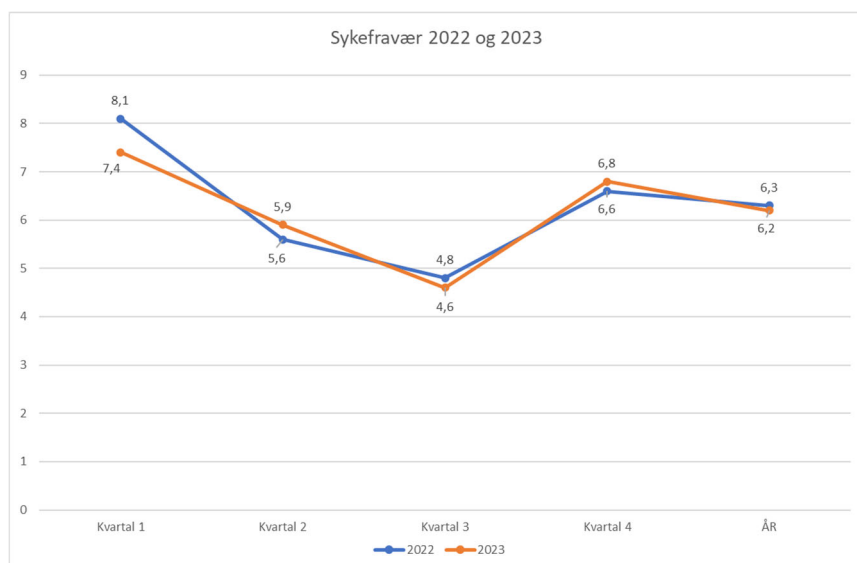
Arbeids- og sosialdepartementet satte i 2017 ned et ekspertutvalg som vurderte bedriftshelsetjenestene. Utvalget anslo at store virksomheters gjennomsnittlige kostnader per ansatt for bruk eller tilknytning til BHT er om lag 1000 - 1200 kroner. Trøndelag fylkeskommune har budsjett på om lag 500 kroner pr. ansatt, men har brukt ca. 700 kroner pr. ansatt pr. år i perioden 2018-23. I tillegg har fylkeskommunen benyttet seg av BHT sin tilleggspakke, som er tjenester som ikke er regulert i forskriften. Fra 2024 må vi redusere bruken av bedriftshelsetjenesten ned til ca. 500 kroner per. ansatt på grunnpakken.

Trøndelag fylkeskommune har i sin avtale med Friskgården delt opp leveransen i en grunnpakke (lovpålagte bruk av BHT) og tilleggspakke. Tilleggspakken består av bistand til konflikthåndtering, personalsaker, utvikling av arbeidsmiljøet osv. Grunnpakken betales av et budsjett avsatt sentralt, men leveransen er i de ulike skolene/seksjonene.

Sykefravær

Sykefraværet i Trøndelag fylkeskommune har gått ned med 0,1 prosentpoeng fra 6,3 prosent til 6,2 prosent fra 2022 til 2023.

NAV melder at sykefraværet (legemeldt) i Trøndelag øker og at bare Oslo og Vestfold har større økning enn Trøndelag siste del av 2023. Trøndelag økte med 7,2 prosent. I Trøndelag skyldes den største andelen sykefravær, utskrevet av lege, to diagnoser; muskel- og skjelettlidelser og psykiske lidelser. Det legemeldte sykefraværet for hele Trøndelag var i fjerde kvartal på 6,1 prosent, en økning fra 5,7 prosent sammenlignet med samme kvartal for et år siden. For landet er sykefraværet på 6 prosent, en økning fra 5,7 prosent samme kvartal i fjor. Trøndelag fylkeskommune har ikke innsikt i statistikk på diagnose for sine ansatte.

	Kvartal 1		Kvartal 2		Kvartal 3		Kvartal 4		Snitt kvartal 1-4	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Menn	6	5,1	3,9	4	3,5	2,8	4,9	4,4	4,6	4,1
Kvinner	9,6	9	6,8	7,3	5,7	5,8	7,8	8,4	7,5	7,6
Snitt	8,1	6,0	5,6	6,0	4,8	6,0	6,6	6,0	6,3	6,2

2.6. Økonomisk utvikling

Strategisk mål: Trøndelag fylkeskommune skal ha en bærekraftig økonomi og sikre at oppgavene blir løst gjennom optimal utnyttelse av ressursene.

2.6.1. Bærekraftig økonomi

Trøndelag fylkeskommune har økonomiske utfordringer. Vi har et aktivitets- og kostnadsnivå som er høyt i forhold til inntektene våre. Gjeldsnivået er svært høyt. Vi vet også at det økonomiske handlingsrommet vil bli mindre framover. Som følge av de økonomiske utfordringene igangsatte fylkesdirektøren i 2023 prosjektet *bærekraftig økonomi*. Målsettingen med prosjektet var at det skulle gi politikere, administrasjonen, medarbeidere og tillitsvalgte et felles kunnskapsgrunnlag for å finne og gjennomføre nødvendige innsparingstiltak.

BDO ble engasjert for å bistå prosjektet med å identifisere innsparingstiltak. BDOs rapport, som var basert på dokumentstudier, intervjuer og økonomiske analyser, var klar i oktober 2023 ([les rapporten her](#)). BDOs vurdering var at fylkeskommunen kunne gjennomføre tiltak som ville gi bedre økonomistyring og reduksjoner i utgiftene.

Fylkestinget vedtok ved behandlingen av økonomiplanen for 2024-2027 innsparinger innenfor flere områder. Investeringsnivået ble også redusert sammenlignet med tidligere. I løpet av det siste året er det også gjennomført flere tiltak for å få bedre økonomistyring. Vi er likevel fortsatt et stykke unna å ha en bærekraftig fylkesøkonomi. Arbeidet med å etablere en mer bærekraftig økonomi må derfor fortsette. For nærmere omtale av prosjektet bærekraftig økonomi vises det til egen sak til fylkesutvalget (sak 227/23 Bærekraftig fylkesøkonomi: [Rapport fra BDO](#)).

2.6.2. Finansielle måltall

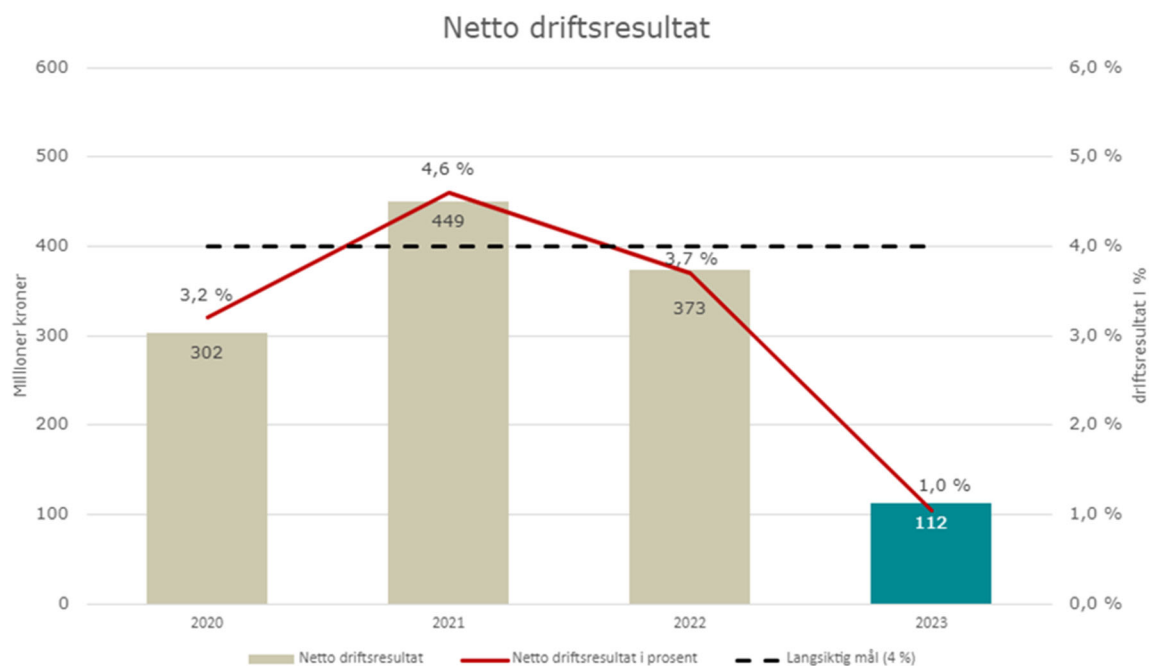
Kommuneloven krever at vi forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen og nivået på tjenestetilbudet blir ivaretatt over tid. For å opprettholde et stabilt tjenestetilbud må det være buffere nok i økonomien til å tåle større inntekts- og utgiftsendringer. I tillegg må dagens tjenestenivå ikke gå på bekostning av de verdier vi etterlater oss til fremtidige generasjoner. Dersom fylkeskommunens tjenestetilbud er så høyt at vi ikke klarer å bevare kvaliteten på skolebygg, veier og anlegg, så er ikke tjenestetilbudet bærekraftig over tid. Det er denne situasjonen fylkeskommunen er i ved utgangen av 2023.

Finansielle måltall er et verktøy som skal sikre at det er en sammenheng mellom tjenestetilbud og bevaring av fylkeskommunens verdier. De skal sikre at fylkeskommunen har et overskudd på et nivå som gir rom for å sikre stabil tjenesteproduksjon over tid, samtidig som man sikrer nok egenkapital til investeringer.

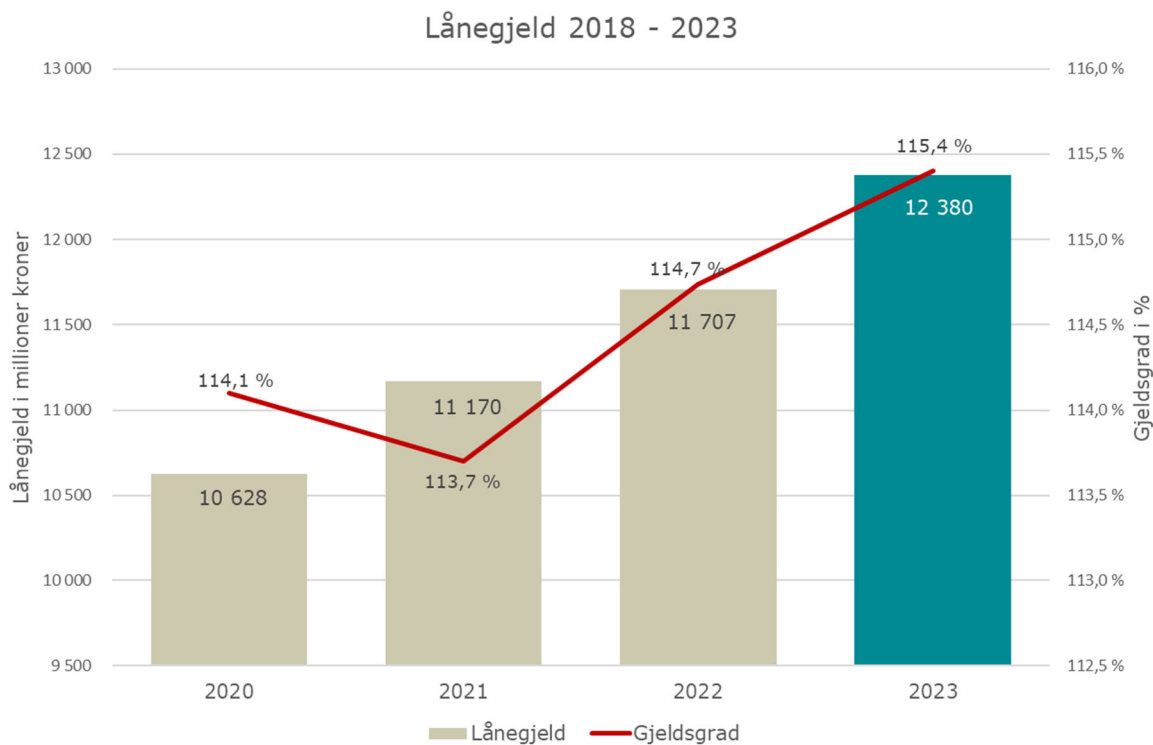
Fylkestinget vedtok ved behandlingen av budsjettet for 2023 fire finansielle måltall:

- Gjeld som belaster driftsøkonomien, bør over tid ikke utgjøre mer enn 113 prosent av brutto driftsinntekter
- Netto driftsresultat bør være på minst fire prosent av brutto driftsinntekter
- Fritt disposisjonsfond bør over tid utgjøre fire prosent av brutto driftsinntekter
- Handlingsregel for rentebufferfondet, minst 3 prosent av låneporteføljen uten sikring eller maksimalt 200 millioner kroner

I perioden 2020 til 2022 hadde fylkeskommunen et netto driftsresultat som lå rundt målsettingen på fire prosent. I 2023 ble resultatet en prosent eller 112 millioner kroner. Det tilsvarer et netto driftsresultat som er ca. 330 millioner kroner under målet for å sikre et stabilt tjenestetilbud og samtidig ivareta kvaliteten på skolebygg, veger og anlegg.

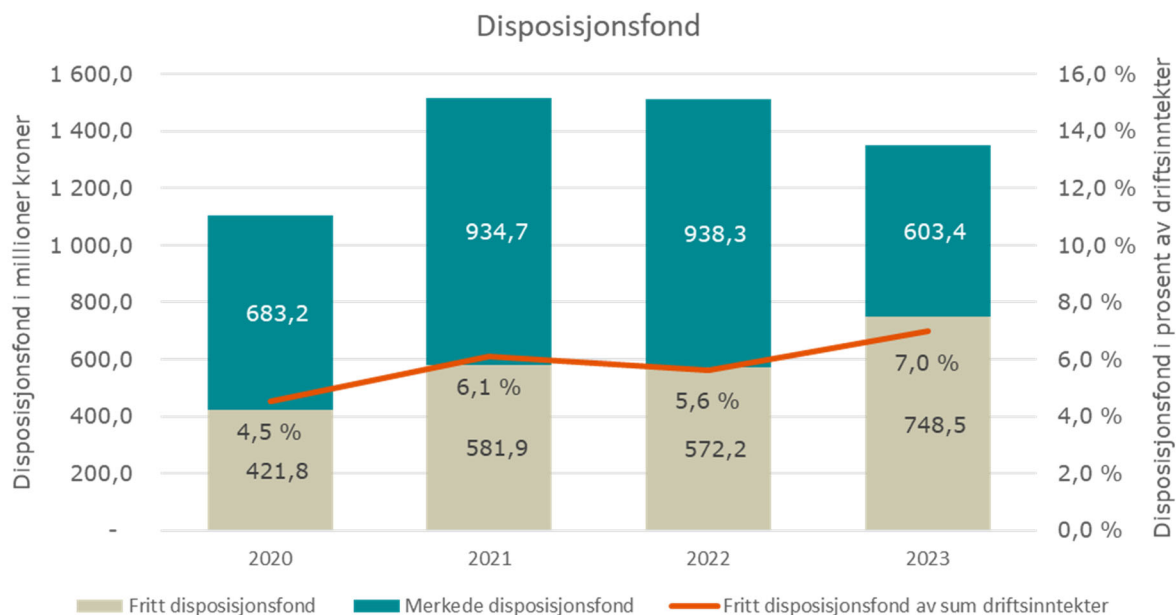
Investeringsnivået og låneopptaket må være på et nivå som gjør at gjelden ikke vokser raskere enn inntektene. En konstant gjeldsgrad (gjeld i prosent av driftsinntektene) vil sikre dette. Fylkestinget har vedtatt at gjeldsgraden over tid ikke skal utgjøre mer enn 113 prosent. Samtidig har det blitt vedtatt et svært høyt investeringsvolum, slik at gjeldsgraden nå er over målsettingen.

Fylkeskommunen bør ha en buffer av en viss størrelse, for å tåle større endringer i utgifter eller inntekter. Målsettingen om en gitt størrelse på fylkets disposisjonsfond skal sikre dette. Disposisjonsfondet er frie midler som kan benyttes både til å finansiere driftsutgifter eller investeringer. Midlene kan benyttes som en buffer for eksempel når organisasjonen må tilpasse seg endrede rammevilkår eller uforutsette hendelser. Fylkestinget har vedtatt at "fritt" disposisjonsfond skal utgjøre minst fire prosent av brutto driftsinntekter. Med "fritt" disposisjonsfond menes her at fylkestinget ikke har vedtatt føringer for bruken av midlene.

Fritt disposisjonsfond har økt i 2023, og er godt over målsettingen på fire prosent. En årsak til det frie disposisjonsfondet har økt er at vi, som følge av endringer i økonomireglementet, regnskapsfører mindreforbruket på seksjoner/skoler på en ny måte i 2023. I 2022 og tidligere år ble 100 prosent av mindreforbruket satt på merket disposisjonfond. I 2023 er mindreforbruk utover 3 prosent av revidert budsjett på den enkelte seksjon/skole satt på fritt disposisjonsfond. Dette beløpet utgjør 120 millioner kroner.

Mindreforbruket på seksjoner/skoler på inntil 3 prosent av revidert budsjett er avsatt til et merket disposisjonsfond, og det utgjør 117,3 millioner kroner i 2023.

Rentebufferfondet utgjør 180 millioner kroner av det merkede disposisjonsfondet. Det er ikke benyttet noe av fondet i 2023, og det er dermed på samme nivå som i 2022. Øvrige midler i det merkede disposisjonsfondet omtales senere i beretningen.

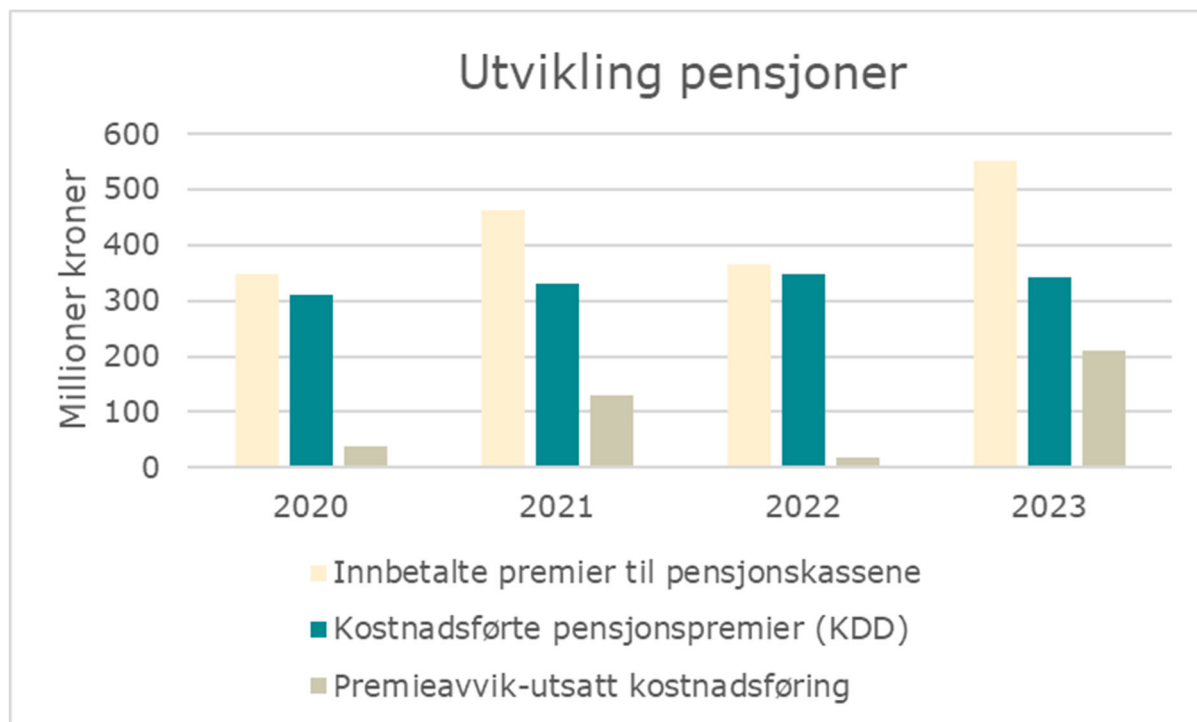
2.6.3. Utvikling pensjonspremier og kostnadsføring av pensjon

Trøndelag fylkeskommune betaler inn årlige pensjonspremier til to pensjonskasser. Det er Statens pensjonskasse (SPK) for lærere, og kommunal landspensjonskasse (KLP) for alle andre.

Pensjonskassene sender inn krav om pensjonspremier basert på ulike risikoelementer som kjennetegner fylkeskommunens ansatte. Pensjonspremiene svinger veldig mye fra år til år, noe som har nær sammenheng med at lønnsutviklingen og G-regulering av pensjonen svinger mye fra år til år. For å finansiere premiene belastes hver enkelt seksjon og skole en pensjonssats som legges til lønnsgrunnlaget i lønnsbudsjettet. I tillegg trekkes de ansatte inn to prosent av lønn til delfinansiering av pensjonspremiene.

Beløpet fylkeskommunen innbetaler til pensjonskassene er et annet beløp enn det som kostnadsføres i regnskapet. Kostnadene som føres i regnskapet er basert på vurderinger fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). I motsetning til innbetalte premier varierer ikke forutsetningene som KDD baserer seg på like mye, slik at det som kostnadsføres i fylkeskommunale regnskap hvert år er forholdsmessig stabilt.

Forskjellen mellom det som innbetales til pensjonskassene og det som kostnadsføres, basert på KDD sine forutsetninger, kalles for premieavvik og består i prinsippet av utsatt kostnadsføring av pensjonspremier. Denne differansen inntektsføres i det året avviket oppstår, og kostnadsføres året etter over en periode på sju år (amortisering av premieavvik).

Figuren over viser utvikling i innbetalte pensjonspremier til pensjonskassene. Som man ser så svinger dette beløpet med nesten to hundre millioner kroner fra det ene året til det andre. Svingningene i det som kostnadsføres i regnskapet basert på forutsetninger fra KDD varierer langt mindre, slik at det er mer forutsigbart hvordan pensjon påvirker regnskapet. På grunn av dette blir differansene mellom innbetalt premie og kostnadsført pensjon i regnskapet, som kalles for premieavvik, ganske store de ulike årene.

Ordningen med premieavvik fører til at fylkeskommunen skyver kostnadsføringen av innbetalte premier framfor seg. Per 31.12.2023 utgjorde dette beløpet 421 millioner kroner, noe som var en økning på 130 millioner kroner i løpet av 2023. Dette må kostnadsføres de sju neste årene, og vil øke pensjonenes samlede kostnad for fylkeskommunen fra og med 2024.

I budsjettet for 2023 var det budsjettert med en økning i kostnadene for pensjoner. Det ble imidlertid ikke slik som forventet, ettersom summen av premieavvik, amortiseringskostnaden for tidligere premieavvik og pensjonskostnad basert på KDD ble lavere enn forventet. I sum endte dermed de kostnadsførte pensjonene om lag 50 millioner kroner lavere enn i budsjettet for 2023.

2.6.4. Langsiktig gjeld

Samlet langsiktig gjeld i konsolidert regnskap er 17,8 milliarder kroner. Herav utgjør pensjonsforpliktelser 5,4 milliarder kroner og lånegjeld utgjør 12,4 milliarder kroner. Annen langsiktig gjeld på 32,5 millioner kroner er til Frøya kommune som har forskuttet fylkeskommunale midler til vegutbygging.

Lånegjelden har økt med 797 millioner kroner i 2023 til 12,4 milliarder kroner. Det er betalt 462 millioner kroner i avdrag i 2023. Dette er noe høyere enn i 2022 da vi betalte 447 millioner i avdrag. Ubrukte lånemidler utgjør 55,6 millioner kroner ved årets slutt.

Vi mottar statlig rentekompensasjon for en låneramme på cirka 1,7 milliarder kroner som fordeler seg med 1,5 milliarder kroner på fylkesveg og 200 millioner kroner på skolebygg.

Trøndelag fylkeskommune foretar sine innlån fra kapitalmarkedene, sertifikat- og obligasjonslån, og gjeldsbrevlån i Kommunalbanken og Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Alle innlån med flytende

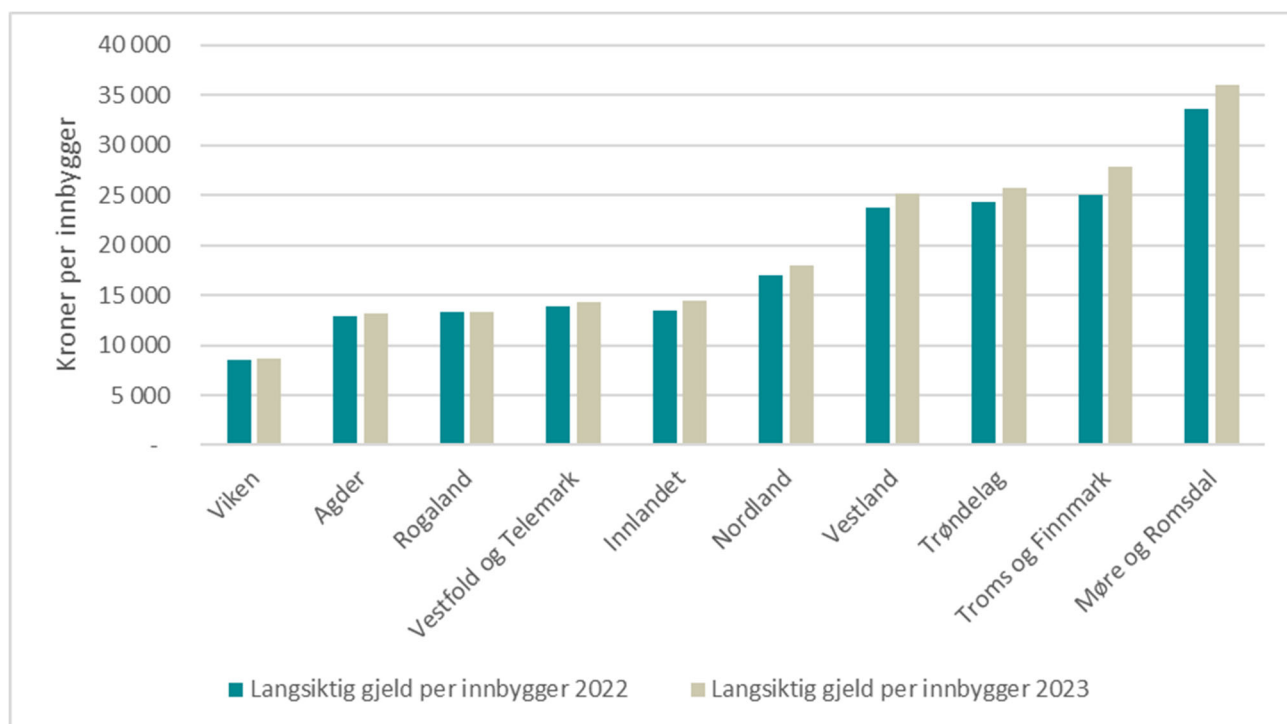
rente har en basisrente på 3 måneder NIBOR (Norwegian InterBank Offered Rate). I tillegg er det en avtalt margin som er fast i låneperioden. Den gjennomsnittlige renten på låneporteføljen i 2023 var 3,51 prosent.

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning sier at lån som forfaller i løpet av ett år frem i tid ikke skal utgjøre mer enn 40 prosent av låneporteføljen. Det er 8 lån som forfaller i løpet av 2024, og de utgjør 32 prosent av låneporteføljen.

Andel lån med fast rente skal være minimum 20 prosent. Vi bruker rentebytteavtaler for å oppnå ønsket rentebinding av låneporteføljen. Rentebytteavtaler, også kalt swapper, er en avtale mellom to parter om bytte av rentebetingelser i samme valuta. Til sammen har vi avtaler på 6,85 milliarder kroner, men bare 4,3 milliarder kroner er aktive per 31.12.2023. I tillegg har vi 2 fastrentelån i låneporteføljen. Fastrentelån og aktive rentebytteavtaler utgjør 43 prosent av låneporteføljen.

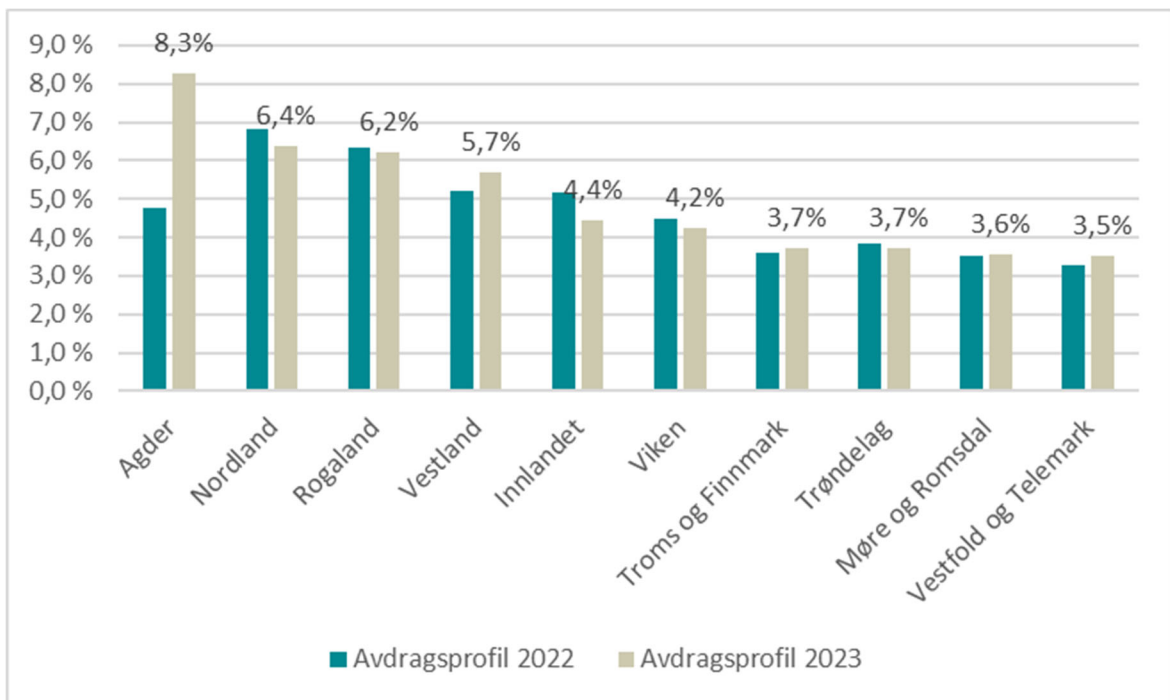
Høy lånegjeld i Trøndelag – sammenlignet med andre fylkeskommuner

Trøndelag fylkeskommune har tredje høyest gjeld i landet målt i lånegjeld per innbygger. For å komme ned på landsgjennomsnittet må lånegjelden reduseres med 2,9 milliarder kroner. Det vil si 6,4 år med avdragsbetaling som i 2023, uten å ta opp ny lånegjeld i forbindelse med investeringer.

Fylkeskommunenes lånegjeld per innbygger 2022 og 2023.

Avdragsprofilen viser at Trøndelag fylkeskommune er blant de fylkene som har lavest avdragsbelastning i forhold til lånegjelden, selv om vi betalte 77 millioner kroner mer enn minsteavdraget i 2023 (se figur nedenfor).

Avdragsprofil alle fylkeskommuner for 2022 og 2023.

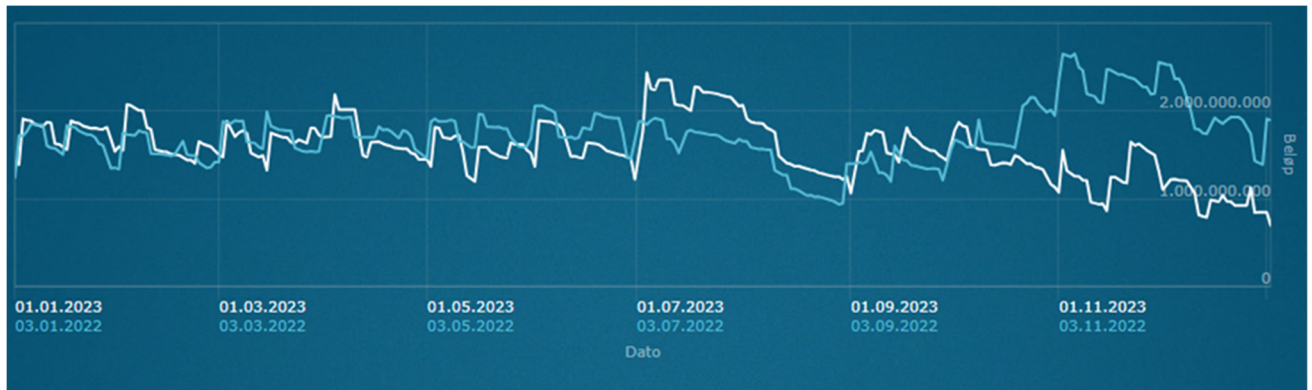
2.6.5. Likviditet

Fylkeskommunen har hatt god likviditet til å dekke løpende forpliktelser gjennom hele 2023. Arbeidskapitalen er utgangspunkt for en nærmere vurdering av likviditeten eller likviditetsgraden, og fylkeskommunen sin evne til å møte løpende forpliktelser. I kommunal økonomi og finansforvaltning generelt bør arbeidskapitalen være minst 4-5 prosent av driftsinntektene eller likviditetsgraden bør være minimum 2.

Per 31.12 var arbeidskapitalen på 2,2 milliarder kroner som utgjør 20,8 prosent av driftsinntektene. Dette er godt over anbefalt nivå. Likviditetsgrad 1 viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Per 31.12 hadde vi omløpsmidler på ca. 4,4 milliarder kroner og kortsiktig gjeld på 2,2 milliarder kroner. Likviditetsgraden er på 2,03 og tilnærmet det anbefalte minimumsnivået.

Vi har 2,6 milliarder kroner i bankinnskudd, 0,6 milliarder kroner i aksjer og andeler og 1,1 milliarder kroner i kortsiktig fordringer.

Vi har hovedbankavtale med Danske Bank, og alle likvider til den daglige drift er plassert der. Noe av overskuddslikviditeten er plassert i andre banker for å øke avkastningen. Figuren nedenfor viser total bokført saldo på Trøndelag fylkeskommune sine kontoer i Danske Bank (eksklusiv skattetrekk konto) i perioden 01.01-31.12. Den hvite grafen viser bokført saldo gjennom 2023 og den blå grafen viser bokført saldo gjennom 2022.

Bokført saldo på kontoer i Danske Bank i perioden 1.1 - 31.12.

2.6.6. Konsolidert regnskap

Kommuneloven §14-6 krever at vi i tillegg til å avlegge årsregnskap for de enkelte regnskapsenhetene også skal utarbeide et samlet regnskap for fylkeskommunen som juridisk enhet. For regnskapsåret 2023 er det utarbeidet konsolidert årsregnskap for enheter i Trøndelag fylkeskommune. I det konsoliderte regnskapet inngår enhetene Trøndelag fylkeskommune, Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF og UKM Norge FKF. Transaksjonene mellom disse enhetene er eliminert i det konsoliderte regnskapet.

I kommuneloven §14-7 går det fram at fylkeskommunen skal utarbeide årsberetning for fylkeskommunens samlede virksomhet. I årsberetningen gjør vi hovedsakelig rede for forhold rundt Trøndelag fylkeskommune, som er den største enheten, men vi kommenterer også i forhold til det konsoliderte regnskapet der det er naturlig.

2.7. Økonomirapportering drift

2.7.1. Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Rammetilskudd		-4 159 577	-4 487 455	-4 546 755	-4 604 124
Innteks- og formuesskatt		-3 470 519	-3 192 987	-3 269 987	-3 294 302
Andre skatteinntekter		0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-383 948	-147 223	-455 393	-496 142
Overføringer og tilskudd fra andre		-1 905 528	-1 007 868	-1 046 737	-2 019 448
Brukerbetalinger		-79 169	-76 994	-76 994	-73 378
Salgs- og leieinntekter		-208 086	-195 747	-187 138	-243 754
Sum driftsinntekter		-	-9 108 273	-9 583 003	-10 731 149
		10 206 827			
Lønnsutgifter		2 736 986	2 697 478	2 874 607	2 940 140
Sosiale utgifter		728 083	709 607	742 272	737 895
Kjøp av varer og tjenester		4 410 819	4 173 108	4 569 612	4 851 860
Overføringer og tilskudd til andre		1 368 236	680 084	1 015 938	1 415 659
Avskrivninger	15	742 700	0	799 334	799 334
Sum driftsutgifter		9 986 824	8 260 277	10 001 763	10 744 887
Brutto driftsresultat		-220 003	-847 996	418 760	13 738
Renteinntekter		-78 820	-44 123	-307 123	-348 306
Utbytte		-17 723	-1 612	-1 612	-3 151
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler		-10 223	0	-29 600	-30 626
Renteutgifter		249 505	442 951	638 502	594 125
Avdrag på lån	16	446 890	455 250	460 618	461 728
Netto finansutgifter		589 630	852 466	760 785	673 770
Motpost avskrivninger	15	-742 700	0	-799 334	-799 334
Netto driftsresultat		-373 074	4 470	380 211	-111 826
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	6	327 836	63 062	273 671	291 545
Avsetninger til bundne driftsfond	6	320 635	9 941	9 918	458 970
Bruk av bundne driftsfond	6	-269 299	-1 626	-4 869	-440 463
Avsetninger til disposisjonsfond	6	280 177	857	10 857	151 135
Bruk av disposisjonsfond	6	-286 276	-76 704	-669 788	-349 362
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		373 074	-4 470	-380 211	111 826
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

2.7.2. Driftsinntekter og driftsutgifter

Fylkeskommunens netto driftsresultat endte på 112 millioner kroner. Dette er betydelig lavere enn i 2022, men likevel bedre enn vedtatt budsjett for 2023. Resultatet gir rom for å overføre en del midler til å finansiere investeringer med egenkapital. Resultatet fører også til at bruk av disposisjonsfondet blir mindre enn det som var budsjettert. I avsnittene nedenfor forklares de vesentlige avvikene mellom regnskap og revidert budsjett for 2023.

Sum driftsinntekter i 2023 er 10,7 milliarder kroner, som er 1,1 milliard kroner høyere enn revidert budsjett.

De frie disponible inntektene utgjør 7,98 milliarder kroner av driftsinntektene. De ble 110 millioner kroner høyere enn budsjettert. Dette er nærmere omtalt under. Andre inntekter som inngår i sum driftsinntekter er andre overføringer og tilskudd fra staten, overføringer og tilskudd fra andre, brukerbetaling og salgs- og leieinntekter. De største merinntektene har oppstått på øremerkede tilskudd med 300 millioner kroner, refusjon fra staten på 125 millioner kroner og kompensasjon for merverdiavgift med 412 millioner kroner. Dette er avvik som skyldes manglende budsjettering.

Brutto driftsutgifter ble på 10,7 milliarder kroner, som er 743,8 høyere enn revidert budsjett. Lønn og sosiale utgifter utgjør 34,2 prosent av brutto driftsutgifter, og har en merutgift på 61 millioner kroner i forhold til revidert budsjett. Utgifter til merverdiavgift har et avvik mellom regnskap og budsjett på 412 millioner kroner, og dette skyldes manglende budsjettering. Driftsutgiftene er knyttet til de ulike rammeområdene og blir nærmere omtalt under totaloversikt drift-fordelt på rammeområder.

Tall i 1000

	Regnskap 2023	Rev.Budsjett 2023	Oppr.Budsjett 2023	Avvik	Regnskap 2022	Avvik %
Frie disponible inntekter						
Rammetilskudd	-4 604 124	-4 546 755	-4 487 455	57 369	-4 159 5747	1 %
Inntekts- og formueskatt	-3 294 302	-3 269 987	-3 192 987	24 315	-3 470 519	1 %
Andre generelle driftsinntekter	-83 566	-55 100	-45 100	28 466	-18 018	52 %
Sum frie disponible inntekter	-7 981 992	-7 871 842	-7 725 542	110 151	-7 648 155	

For rammetilskudd og skatteinntekter er det en merinntekt på 82 millioner kroner. Vi regner også inntekter fra havbruksfond og rentekompensasjon fra Statens vegvesen og Husbanken som frie disponible inntekter. For disse inntektene er det en merinntekt på 28 millioner kroner. Merinntekt frie disponible inntekter er til sammen 110 millioner kroner.

2.7.3. Skatteinntekter

Den ekstraordinære skatteinngangen i 2022 skyldtes forhold knyttet til utbytte. For 2023 ble det derfor anslått en nedgang på 8-9 prosent i skatteinngangen. Men nedgangen ble ikke så stor. For Trøndelag fylkeskommune ble skattenedgangen kun på 5,1 prosent. Høy sysselsetting og stor lønnsvekst har bidratt til dette. I tertialrapport per august økte vi skatteanslaget med 77 millioner kroner. Merinntekter ift. budsjetterte skatteinntekter ble i 2023 på 24,3 millioner kroner.

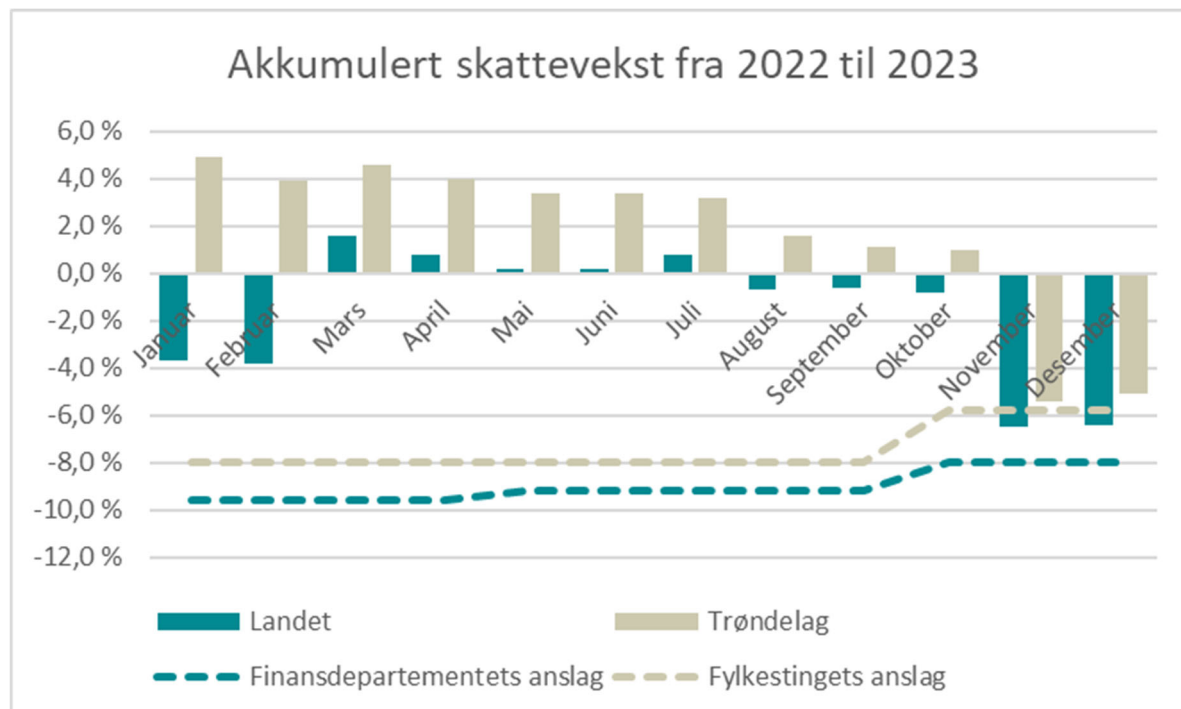
Et avvik på 24,3 millioner kroner anses å være lite i et år hvor skatteanslagene har vært nokså usikre. Som figuren i neste avsnitt viser hadde Trøndelag fylkeskommune uventet store skatteinntekter i begynnelsen av året. Dette var knyttet til noen spesielle forhold på Frøya og i Trondheim. Den akkumulerte skatteveksten ble gradvis redusert gjennom året.

De store skatteutbetalingene til kommuner og fylkeskommuner kommer annenhver måned i forbindelse med forfall for forskuddstrekk for arbeidstakere. November er en av disse månedene. I november utbetales også resultat av marginoppgjøret. Marginoppgjøret er forholdet mellom skatt til gode og restskatt. Marginoppgjøret slo negativt ut for kommunesektoren i 2023. Med skatteinngangen i november ble skatteveksten endret til en skattenedgang.

2.7.4. Rammetilskudd og skatteutjevning

I beløp for rammetilskudd inngår både rammetilskudd og skatteutjevning. Rammetilskuddet utgjør 4 306 millioner kroner, skatteutjevningen utgjør 297 millioner kroner, til sammen 4 604 millioner kroner. Rammetilskuddet ble økt i revidert nasjonalbudsjett. Økningen skyldes kompensasjon for økt kommunal kostnadsvekst og økte rettigheter innen tannhelse. Vi har økt vårt budsjett for rammetilskudd i tråd med dette.

Det var en betydelig skattevekst i Trøndelag i starten av året, men en svak utvikling i resten av landet. Derfor justerte vi ned anslag for skatteutjevningen i tertialrapport per 31.08.2023. Utviklingen endret seg imidlertid siste del av året. Da ble utviklingen i Trøndelag mer lik som resten av landet. Vi fikk en merinntekt for skatteutjevningen på 57 millioner kroner.

2.7.5. Finansinntekter og - utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Rev. Budsjett 2023	Oppr. Budsjett 2023	Avvik	Regnskap 2022	Avvik i %
Finansinntekter/-utgifter						
Renteinntekter	-348 306	-307 123	-44 123	41 183	-78 820	13 %
Utbytte	-3 151	-1 612	-1 612	1 539	-17 723	95 %
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-30 626	-29 600	0	1 026	-10 223	3 %
Renteutgifter	594 125	638 502	442 951	44 377	249 505	-7 %
Avdrag på lån	461 728	460 618	455 250	-1 110	446 890	0 %
Netto finansinntekter/-utgifter	673 770	760 785	852 466	87 015	589 630	

Netto finansutgifter ble på 674 millioner kroner, som er en økning på 84 millioner kroner sammenlignet med regnskap i 2022. Netto finansutgifter ble 87 millioner kroner lavere enn revidert budsjett.

Renteinntektene ble 41 millioner kroner høyere enn revidert budsjett. Avviket skyldes blant annet renteinntekt fra rentebytteavtalene ble 12 millioner kroner høyere enn budsjettet, samt at inntekt fra byggelånsrenten ble 16 millioner kroner høyere enn budsjettet.

Budsjettet for renteinntekter ble økt med 5 millioner kroner i tertialrapport 30.04, og 80 millioner kroner i tertialrapport 31.08. I tillegg ble budsjett for renteinntekter økt med 178 millioner kroner som følge av at rentebytteavtalene ble budsjettet brutto i revidert budsjett. Tilsvarende ble budsjett for renteutgifter også økt med 178 millioner kroner. Rentebytteavtalene var budsjettet som en netto renteutgift i opprinnelig budsjett.

Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler ble på 31 millioner kroner, som kun er 1 millioner kroner mer enn revidert budsjett. Budsjettet ble økt med 16,6 millioner kroner i tertialrapport 30.04 og ytterligere 13 millioner kroner i tertialrapport 31.08.

Renteutgiftene ble 594 millioner kroner, som er 44 millioner kroner lavere enn revidert budsjett. Avviket utgjør 7,5 prosent av revidert budsjett. I opprinnelig budsjett hadde vi lagt til grunn en gjennomsnittlig budsjettrente på 4,1 prosent. Budsjettet ble økt med 15 millioner kroner i tertialrapport 30.04. I 2023 ble gjennomsnittlig rente 3,5 prosent når vi hensyntar lån og rentebytteavtalene. Renteutgiftene ble noe lavere enn revidert budsjett.

Det ble betalt 461,7 millioner kroner i avdrag som er i henhold til budsjett. Det er 14,8 millioner kroner høyere enn regnskapet for 2022. Det er betalt 77,0 millioner kroner mer enn minimumsavdraget.

2.7.6. Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2023	Oppr. budsjett 2023	Avvik	Regnskap 2022
Avsetninger og bruk av avsetninger					
Overføring til investering	291 545	273 671	63 062	-17 874	327 836
Avsetninger til bundne driftsfond	458 970	9 918	9 941	-449 052	320 635
Bruk av bundne driftsfond	-440 463	-4 869	-1 626	435 594	-269 299
Avsetninger til disposisjonsfond	151 135	10 857	857	-140 278	280 177
Bruk av disposisjonsfond	-349 362	-669 788	-76 704	-320 426	-286 276
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	111 826	-380 211	-4 470	-492 037	373 074

Netto driftsresultat anvendes til overføring til investering og netto avsetning til fond. I samsvar med regnskapsforskriften skal driftsregnskapet avsluttes i 0 på bunntlinjen. Dette betyr at et positivt netto driftsresultat skal disponeres i årsavslutningen.

Disponeringen ved årsavslutningen gjøres ved at budsjettet bruk av disposisjonsfond ikke gjennomføres. Revidert budsjett på bruk av disposisjonsfond er 669,8 millioner kroner, og av disse

utgjør 405,5 millioner kroner gjenbevilgning av mindreforbruk fra 2022. Etter at overføring til investeringer og bruk og avsetning av fond er ført i henhold til vedtatt budsjett og regler, var det et mindreforbruk på 320,4 millioner kroner. Bruk av disposisjonsfond ble derfor strøket med tilsvarende beløp.

2.7.7. Overføring fra drift til investering

Det ble overført 291,5 millioner kroner fra drift til investering.

Det er gjort administrative budsjettendringer på overføringer fra drift til investering, dette gjelder blant annet kjøp av kjøretøy eller utstyr ved våre videregående skoler og tannklinikker. De aktuelle seksjonene og skolene overfører midler fra driftsbudsjettene sine for å finansiere de investeringene som er gjort. Avdeling veg har overført belønningsmidler fra drift til investeringsprosjekter innenfor miljøpakken. Disse midlene er ikke budsjettert og utgjør et avvik mellom regnskap og budsjett på 17,9 millioner kroner.

2.7.8. Bundne driftsfond

Det er avsatt 459,0 millioner kroner og brukt 440,5 millioner kroner fra bundne driftsfond. Dette er eksterne midler som er mottatt til bestemte formål og øremerkede midler fra staten. Det er avdelingene utdanning og samferdsel som har de største avsetningene på henholdsvis 106 og 276 millioner kroner. Det gjelder blant annet midler til samfunnskontrakt for flere læreplaner, fullføringsprosjekt, yrkesfaglig rekvalifisering, belønningsmidler og bompenger til drift av kollektivtrafikken.

Ved utgangen av året er saldo på bundne driftsfond 815,2 millioner kroner. Dette er en økning på 18,5 millioner kroner fra 2022.

2.7.9. Disposisjonsfond

Det er avsatt 151,1 millioner kroner og brukt 349,4 millioner kroner fra disposisjonsfond. Det gir en reduksjon på 198,3 millioner kroner.

Ved utgangen av året er saldo på disposisjonsfondet 1 351 millioner kroner. Hele disposisjonsfondet er frie midler, men fylkestinget har tidligere satt av midler på disposisjonsfondet til spesielle formål.

Oversikten nedenfor viser de ulike formål fylkestinget har avsatt midler til og hvordan saldoen har endret seg fra 2022 til 2023. I henhold til gjeldende økonomireglement skal seksjoner/skoler med mindreforbruk få avsatt inntil 3 prosent av revidert budsjett til disposisjonsfond ved årets slutt. Det er avsatt 117,3 millioner kroner til disposisjonsfond merket seksjoner/skoler. Det resterende av mindreforbruket er avsatt til fritt disposisjonsfond. I 2022 ble hele mindreforbruket til seksjoner/skoler avsatt på disposisjonsfond, merket mindreforbruk seksjoner.

Frie ubundne midler har økt gjennom 2023. Det skyldes blant annet at mindreforbruk utover 3 prosent av revidert budsjett på seksjoner/skoler er avsatt på frie ubundne midler.

Disposisjonsfond Tall i 1000 kroner	31.12.2022	31.12.2023
Frie ubundne midler	572 194	748 485
Mindreforbruk på seksjoner	403 293	117 303
Rentefond	180 052	180 052
Konsesjonskraft	4 654	4 654
Samferdselsfond	13 789	13 789
Opplæringsfond	18 053	5 788
Regionalt næringsutviklingsfond	195 620	206 595
Tunnelsikkerhet	36 949	36 949
Innovasjonsfond samferdsel	4 939	4 939
NOx-fond	5 532	5 532
Bergkunstreisen	7 400	7 400
Grønn skipsfart	38 024	20 424
Grønt investeringsfond	10 000	0
Styrkingstiltak for elever pga streik	20 000	0
Sum disposisjonsfond	1 510 500	1 351 911

2.7.10. Totaloversikt drift - fordelt på rammeområder

Beløp i 1000

Navn	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	Regnskap	Avvik i kr	Avvik i %
Politisk ledelse og kontroll	61 293	66 325	68 641	-2 316	-3,5 %
Administrasjon	555 759	701 552	673 460	28 093	4,0 %
Utdanning og kompetanse	3 366 953	3 629 263	3 508 505	120 758	3,3 %
Plan, næring og kulturminner	190 214	214 263	172 686	41 577	19,4 %
Samferdsel	1 360 117	1 542 148	1 481 154	60 994	4,0 %
Kultur og folkehelse	267 015	294 864	274 441	20 423	6,9 %
Veg	1 536 093	1 556 934	1 579 702	-22 768	-1,5 %
Tannhelse	289 327	331 309	341 113	-9 804	-3,0 %
Finansiering	-29 000	7 818	-42 949	50 767	649,4 %
Sum tjenesteområder	7 597 772	8 344 477	8 056 754	287 723	3,4 %

Fylkestinget vedtok driftsbudsjettet for 2023 fordelt på ni rammeområder. Totalt hadde seks av rammeområdene et mindreforbruk på 271,8 millioner kroner. Hovedårsaken til dette er at flere avdelinger fikk store gjenbevilgninger fra 2022 i budsjettet for 2023 som ikke ble benyttet i 2023. Men det var også tre områder som gikk med merforbruk på 34,8 millioner kroner. Rammeområdet "finansiering" hadde et mindreforbruk på 50,8 millioner kroner som hadde sammenheng med lavere pensjonskostnader enn budsjettet. Samlet sett fikk rammeområdene et mindreforbruk på 287,7 millioner kroner.

Tabellen over viser sum for hvert rammeområde som inkluderer bevilgninger fra fylkestinget, overføring til investering, avsetning og bruk av fond, avskrivninger, avdrag og netto finansutgifter.

Årsberetning 2023

Politisk ledelse og kontroll

Politisk styring og revisjon omhandler lønn og godtgjørelser til politikere, overføringer til politiske partier, utgifter til politiske møter og revisjon. Merforbruk for tjenesteområdet er på 2,3 millioner kroner. Hoveddelen av merforbruket knyttes til lønn.

Administrasjon

Rammeområdet administrasjon hadde et mindreforbruk på 28 millioner kroner i 2023. Det skyldes i hovedsak at gjenbevilgning fra 2022 til 2023 ikke er brukt opp og lavere lønnsutgifter enn budsjettet på grunn av vakanser.

Utdanning og kompetanse

I avdeling utdanning og kompetanse er det et samlet mindreforbruk på 121 millioner kroner.

Årsresultatet for 2023 viser at seksjoner i avdeling utdanning, med unntak av skolene, har et mindreforbruk på 80 millioner kroner. Det meste av mindreforbruket er en reserve for blant annet tilbudsstruktur, oppfølgingstjenesten, minoritetspråklige samt midler til bruk i 2024 for å dekke planlagte midlertidigheter tilknyttet byggeprosjekter.

Samlet mindreforbruk for skolene er redusert fra 104,6 millioner kroner i 2022, til 58,7 millioner kroner i 2023. Det betyr at skolene i større grad enn tidligere nå bruker av oppsparte midler gjennom flere år. Blant skoler som tidligere hadde stort mindreforbruk, ser vi nå at dette reduseres. Dette kommer delvis av mangelfull tilpasning til ressursmodellen, og delvis av innkjøp av utstyr, samt investeringer. Flere skoler rapporterer at de har benyttet oppsparte midler til å tilpasse seg elevtallsendringer og særskilte prioriteringer framover i tid.

Årsresultat for 2023 for Trøndelag høyere yrkesfagskole viser et merforbruk på 10,8 millioner kroner. Fagskolen hadde et merforbruk på 8 millioner kroner ved årsavslutning i 2022.

Plan, næring og kulturminner

Seksjonene i avdelingen har et samlet mindreforbruk på 41,6 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak vakante stillinger, refusjoner av sykepenger/foreldrepenger og mindreforbruk av ulike driftsutgifter. I tillegg er det et større mindreforbruk på egenfinansierte prosjekt som nå er løftet inn i årsbudsjett for 2024 og i økonomiplanen for å sikre finansiering for videre arbeid. Det er et varslet mindreforbruk på BIO-midler, mindre uttak av regionalt næringsutviklingsfond og større konsesjonskraftinntekter enn forutsatt i budsjettet for 2023.

Samferdsel

Avdelingen har et mindreforbruk på 61 millioner kroner ved årets slutt. Et mindreforbruk på 26,2 millioner kroner knyttes til mobil- og bredbåndutbygging. I tillegg har avdelingen et mindreforbruk på 18,8 millioner kroner innenfor politisk vedtatte prosjekter. Mindreforbruk innenfor drift er fordelt på 19,5 millioner kroner hvor 10,8 millioner kroner er mot leveranseavtalen AtB, 6,7 millioner kroner innenfor tilrettelagt transport for funksjonshemmede (TT-ordningen) og 2 millioner kroner innenfor drift av infrastruktur. Videre har avdelingen et merforbruk på 3,5 millioner kroner knyttet til lønns- og konsulentkostnader.

Kultur og folkehelse

Avdeling for kultur og folkehelse har god budsjettkontroll. Avdelingen har et mindreforbruk på 20,4 millioner kroner i 2023, inkludert overføring av mindreforbruket fra 2022.

Mindreforbruk på prosjekter og virkemidler er om lag 14,8 millioner kroner. Dette skyldes i stor grad utsatt oppstart av prosjekter i påvente av endelig godkjenning av medfinansiering hos våre samarbeidspartnere. Mindreforbruk på lønn og sykepengerefusjon, mindre reiseaktivitet, samt mindre interne utviklingstiltak enn budsjettert utgjør om lag 2,6 millioner kroner. Mindreforbruk på ca 2,2 millioner kroner er knyttet til gjenbevilgning fra tidligere år.

Veg

Avdelingen har et merforbruk på 22,8 millioner kroner.

Det fordeler seg med et mindreforbruk på 4,6 millioner kroner på administrasjon av egen drift og forvaltning. Mindreforbruket har blant annet årsak i vakante stillinger og refusjoner i forbindelse med permisjon.

Trafikksikkerhetsutvalget i Trøndelag (FTU) har et mindreforbruk på 0,7 millioner kroner. Dette skyldes primært manglende realisering av tiltaket *Trygt hjem for en 50-lapp*, samt utsettelse av enkelte tiltak som har fått tildelt TS-tilskudd (Trafikksikkerhetstilskudd).

Det er et merforbruk på 28,1 millioner kroner på drift og vedlikehold av fylkesvegene. Hovedårsaken er høyere vedlikeholdskostnader enn budsjettert. Det ble primært gjennomført tiltak for å håndtere akutt situasjoner som retter seg mot trafikksikkerhet og nødvendig fremkommelighet på fylkesveinettet. I tillegg er det utført tiltak i tråd med tildelingskriterier for ekstrabevilgninger og statlige midler. Av dette utgjør 5,8 millioner kroner ekstraordinære hendelser.

Tannhelse

Rammeområdet tannhelse hadde i 2023 et merforbruk på 9,8 millioner kroner. Dette hadde sammenheng med flere faktorer og skyldes blant annet kraftig økning i utgifter til tolk, sviktende pasientinntekter, økt prisvekst som følge av svak kronekurs og økte lønnsutgifter.

2.7.11. Status investering og finansiering

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	15	2 205 035	2 006 408	2 789 714	2 745 073	44 641
Tilskudd til andres investeringer		14 520	4 700	0	1 686	-1 686
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	62 870	3 172	15 636	15 636	0
Utlån av egne midler	14	19 000	0	0	0	0
Avdrag på lån		85 781	0	4 581	2 921	1 660
Sum investeringsutgifter		2 387 205	2 014 280	2 809 932	2 765 317	44 615
Kompensasjon for merverdiavgift		-386 723	-361 555	-428 524	-489 090	60 566
Tilskudd fra andre		-343 961	-306 742	-673 062	-616 156	-56 905
Salg av varige driftsmidler	15	-292 249	0	-24 900	-25 849	949
Salg av finansielle anleggsmidler	8	-197 600	0	0	-48	48
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		-96 957	0	0	-4 117	4 117
Bruk av lån	16	-987 183	-1 282 921	-1 259 572	-1 205 643	-53 929
Sum investeringsinntekter		-2 304 673	-1 951 218	-2 386 058	-2 340 902	-45 155
Overføring fra drift	6	-327 836	-63 062	-273 671	-291 545	17 874
Avsetninger til bundne investeringsfond	6	35 108	0	5 321	55 544	-50 224
Bruk av bundne investeringsfond	6	-5 121	0	-3 524	-36 414	32 891
Avsetninger til ubundet investeringsfond	6	253 235	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	6	-37 918	0	-152 000	-152 000	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-82 533	-63 062	-423 874	-424 415	541
Fremført til inndekning i senere år (udekket)		0	0	0	0	0

2.7.12. Status investeringer aggregert

Beløp i 1000

Grupperingsnivå	I fjor		Årets budsjett		
	Regnskap i fjor	Opprinnelig budsjett	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Rest bud. i år
Administrasjon	19 638	1 500	6 500	6 176	324
Finansiering	95 980	7 872	15 636	17 296	-1 659
Kultur og folkehelse	0	0	500	500	0
Plan, næring og kulturminner	2 188	0	322	322	0
Samferdsel	7 969	144 135	71 482	70 447	1 035
Tannhelse	7 868	5 000	9 196	8 601	595
Utdanning og kompetanse	978 725	973 405	1 190 062	1 110 409	79 653
Veg	1 189 057	882 368	1 511 654	1 548 646	-36 992
Sum	2 301 425	2 014 280	2 805 351	2 762 396	42 955

2.7.13. Investeringer

Det er investert for 2,8 milliarder kroner i 2023. Det er mottatt investeringsinntekter på 2,3 milliarder kroner, herav er 1,2 milliarder kroner bruk av lån. Resten av investeringene er finansiert med overføring fra drift og bruk av ubundet investeringsfond.

Investeringsutgifter

Det er investert for 2,8 milliarder kroner, som gir et mindreforbruk på 44,6 millioner kroner i forhold til revidert budsjett.

Investeringsbudsjettet har vært justert flere ganger i løpet av 2023 som følge av endringer i fremdrift i prosjektene. Ubrukte midler fra 2022 på 292,5 millioner kroner ble gjenbevilget i 2023 i fylkestingssak 28/23. I tertialrapportene ble det gjort noen endringer, og det ble gjort en justering i desember basert på prognose utarbeidet i november.

Investering i varige driftsmidler

Det har vært stor aktivitet på investeringsprosjektene i løpet av året. Innenfor utdanning er det investert for 1,11 milliarder kroner i skolebygg og utstyr til de videregående skolene. De største investeringene er gjort ved Cissi Klein og Verdal videregående skoler og Trondheim katedralskole på henholdsvis 296, 153 og 158 millioner kroner. Johan Bojer videregående skole ble ferdigstilt til skolestart 2023, det ble investert for 111,1 millioner kroner i 2023. Skolen er ferdigstilt innenfor vedtatt kostnadsramme. Det gjenstår noe etterarbeid som vil pågå inn i første halvår 2024. Ombygging på Åfjord og Kyrksæterøra videregående skoler var også ferdigstilt til skolestart 2023, men noe etterarbeid har pågått i høst og vil pågå utover første halvår 2024.

Det er et samlet mindreforbruk på 80 millioner på investeringer i skolebygg. De fleste prosjektene går over flere år. Endringer i fremdriften på prosjektene påvirker årets resultat, men påvirker ikke nødvendigvis prognosen for totalkostnaden for prosjektet.

Det er investert for 1,5 milliarder kroner i fylkesveg, som er 37,0 millioner kroner mer enn revidert budsjett. Fylkesveg 717 Sund-Bradden, som er en del av fosenvegene pakke 1 og 2, ble åpnet for trafikk 30. november, men det vil bli utført noe etterarbeid utover våren 2024. Det er investert for 103 millioner kroner i fosenvegene pakke 1 og 2. Oppgradering av Frøyatunnelen er i rute etter

fremdriftsplan, og det er investert for cirka 355 millioner kroner. Totalprognosen for Frøyatunnelen ser per i dag ut til å bli noe lavere enn totalrammen på 842 millioner kroner, men prognosen kan fortsatt utvikles i begge retninger.

Miljøpakken består av mange prosjekter og fylkeskommunen sin bevilgning på 78,5 millioner kroner er en av flere finansieringskilder. I miljøpakken er det brutto investeringsutgifter på 585,3 millioner kroner, som gir et merforbruk på 30,9 millioner kroner. Utgiftene i miljøpakken finansieres med blant annet inntekter fra staten, refusjon fra kommuner og bompenginntekter. Vi har mottatt 425 millioner kroner i inntekter, som gir en merinntekt på 27 millioner kroner. I tillegg er det overført 17 millioner kroner fra drift som kommer fra belønningsmidler. Miljøpakken har et merforbruk på 3 millioner kroner hvis vi ser på netto investeringer.

Investeringsprosjektene er nærmere beskrevet under hvert kapittel i årsrapporten.

Investeringsinntekter

Det er mottatt 2,3 milliarder kroner i investeringsinntekter, som er en mindreinntekt på 45,2 millioner kroner sammenlignet med revidert budsjett. Kompensasjon for merverdiavgift utgjør 489,0 millioner kroner, en merinntekt på 60,6 millioner kroner. Vi har finansiert 1,2 milliarder kroner av investeringene med nye lån som er 54,0 millioner kroner lavere enn revidert budsjett. Avviket skyldes at bruk av lån justeres ned til finansieringsbehovet.

Tilskudd fra andre

Det er regnskapsført 616,2 millioner kroner i tilskudd fra andre, en mindreinntekt på 57,0 millioner kroner sammenlignet med revidert budsjett. Tilskudd fra andre består av bompenginntekter, refusjon fra kommuner og stat, belønningsmidler og andre statlige overføringer. Avviket skyldes en mindreinntekt i refusjon fra andre på 106 millioner kroner, merinntekt på 18,3 millioner kroner i refusjon fra staten og andre statlige overføringer, merinntekt på 5 millioner kroner i refusjon fra kommuner og andre statlige overføringer. Prosjekter i miljøpakken hadde en merinntekt på 25,7 millioner kroner.

Salg av varige driftsmidler

Det er regnskapsført 25,8 millioner kroner i salgssinntekter fra varige driftsmidler, som er i henhold til revidert budsjett.

Overføring fra drift og netto avsetninger

Det er overført 291,5 millioner kroner fra drift til investering, som er 17,8 millioner kroner mer enn budsjettet. Avviket skyldes at det er overført 17,8 millioner kroner fra drift som gjelder belønningsmidler til miljøpakken. Disse midlene er ikke budsjettet.

Bundne investeringsfond

Netto avsetning til bundne investeringsfond er 19,1 millioner kroner. Av dette er 17 millioner kroner netto avsetning knyttet til miljøpakken. De videregående skolene har brukt 3,5 millioner kroner fra tidligere avsatte utstyrsmidler og det er avsatt 5,5 millioner kroner som gjelder forsvarsmidler til flyfag på Fosen videregående skole.

Årsberetning 2023

Saldo på bundne investeringsfond er 57,7 millioner kroner ved årets slutt.

Ubundne investeringsfond

Det er brukt 152 millioner kroner fra ubundne investeringsfond som er i henhold til revidert budsjett.

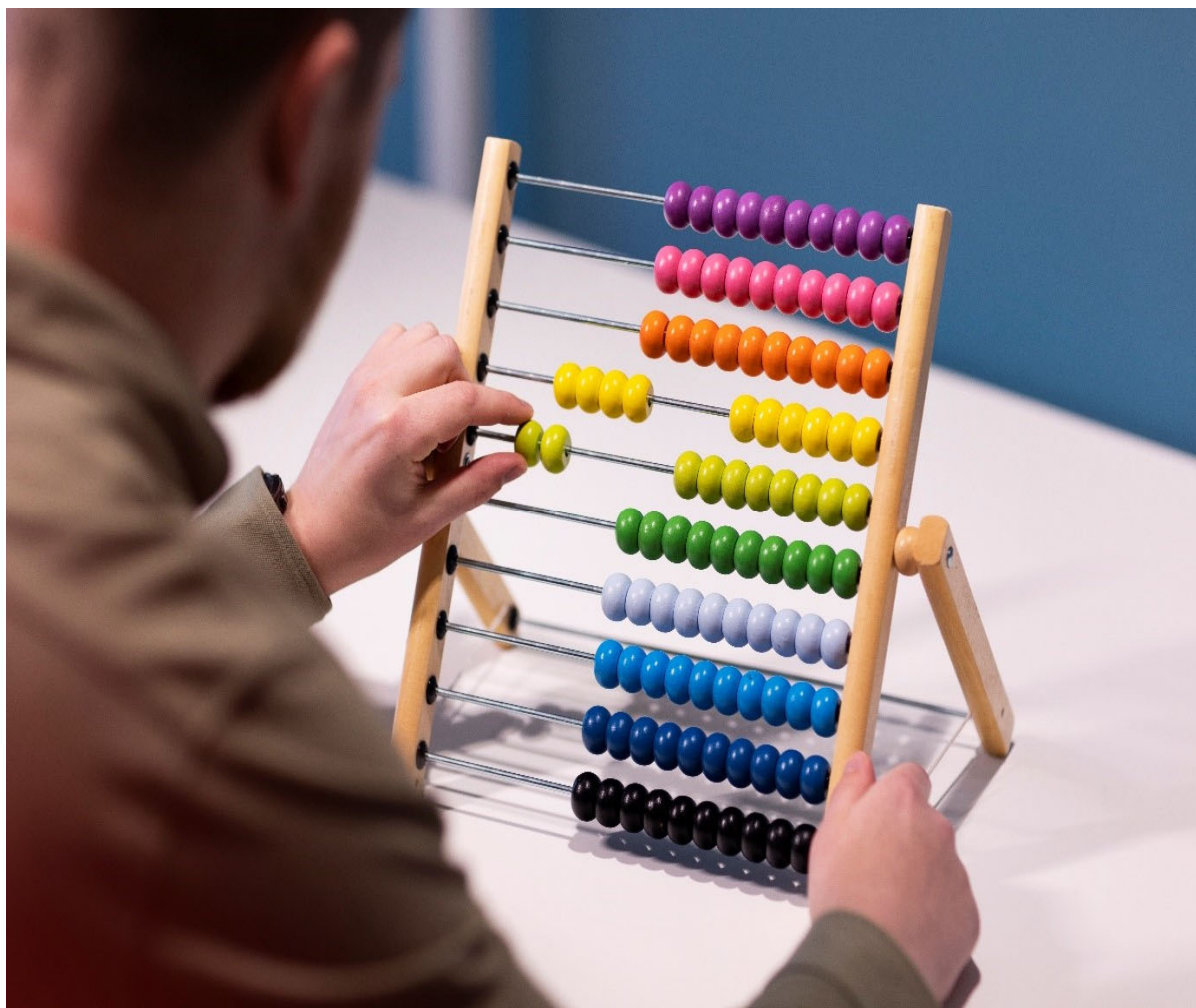
Saldo på ubundet investeringsfond er 100,4 millioner kroner ved årets slutt.

3. Vedlegg

3.1. ARP - Aktivitets- og redegjørelsesplikt

**LIKESTILLINGSREDEGJØRELSE
FOR TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE**

2023

Likestillingstilstand i Trøndelag fylkeskommune

Nedenfor følger noen tabeller som beskriver likestillingstilstanden i Trøndelag fylkeskommune. Tabellene i punkt 1-6 er uttrekk fra PAI-registeret (Personal Administrativt Informasjonssystem), som er et register med lønns- og personalopplysninger om samtlige ansatte i kommunal sektor per 1.12 hvert år. Alle data samles i en egen database, og vi får utarbeidet statistikker fra KS årlig. Tabellene i punkt 7-9 er uttrekk fra vårt lønssystem. Skissene i punkt 10 kommer fra HMS-rapporten.

Tiltaksdelen knyttet til funnene er beskrevet i punktene om innsatsområder. Sykefraværstatistikken presenteres i årsrapportens kapittel 1.

Antall og andel kvinner og menn i ulike sektorer i Trøndelag fylkeskommune

	Antall		Andel (i prosent)	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Totalt	2 539	1 655	61	39
Sentraladministrasjonen	199	107	65	35
Oppvekst, inkl. vgs.	1 764	1 227	59	41
Helse/sosial, inkl. Tannhelse	361	47	88	12
Kultur	37	30	55	45
Teknisk sektor	110	190	37	63
Ymse	68	54	56	44

Tabellen viser antall og andel kvinner og menn i ulike sektorer i Trøndelag fylkeskommune. Samlet er 61 prosent av de ansatte kvinner og 39 prosent er menn. Kvinneandelen har økt med 2 prosentpoeng det siste året. Høyeste kvinneandel er innenfor sektor Helse/sosial, noe som omfatter ansatte i Tannhelse i Trøndelag fylkeskommune, hvor det er 88 prosent kvinner. Det er bare innenfor teknisk sektor, som blant annet omfatter mange ansatte på avdeling Veg, hvor andelen kvinner er lavere enn andel menn. Her er kvinneandelen 37 prosent, en økning fra 34 prosent foregående år.

Analyse av nytilsetninger i 2023 viser at kjønnsfordelingen med overvekt av kvinner fortsetter. Av 555 nyansatte var det 63 prosent kvinner og 37 prosent menn (tall fra Innsikt/Webcruiter).

Lønnsforhold i Trøndelag fylkeskommune justert for ulike faktorer

	2021	2022	2023
Justert for	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	95,9	96,2	95,9
Stillingsgruppe	99,5	99,1	98,8
Stillingskode	99,0	98,8	98,7

Tabellen viser kvinners gjennomsnittlige grunnlønn i prosentandel av menns lønn de siste tre årene. Ujusterte tall tar ikke hensyn til variasjonen i fordelingen av kvinner og menn i de ulike stillingsgruppene og stillingskodene, og hensyntar heller ikke forskjeller i alder og utdanning. De justerte tallene i radene *stillingsgruppe* og *stillingskode* uttrykker hva kvinners lønn som andel av menns lønn ville vært dersom kvinner og menn hadde hatt samme årsverksfordeling innenfor hver av variablene det er justert for. Tallene justert for stillingsgruppe eller stillingskode bør brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av lønnsforskjellen som skyldes ulike yrkesvalg.

Justert for stillingsgruppe eller stillingskode har kvinners grunnlønn i Trøndelag fylkeskommune ligget stabilt rundt 99 prosent de siste årene, med en liten nedadgående trend. Gjennomsnittet for fylkeskommunene er i overkant av 98 prosent.

Lønnsforhold i Trøndelag fylkeskommune for ulike arbeidstakergrupper

Kapittel	Arbeidstakergruppe	Kvinnens grunnlønn i andel av menns
Alle	Alle	95,9 %
3	Alle	100,4 %
	Ledere kap. 3.4.2	98,6 %
	Ledere kap. 3.4.3	100,4 %
4	Alle	96,3 %
	Ledere kap. 4	91,7 %
	Stillinger uten særskilt krav om utdanning	96,6 %
	Fagarbeiderstillinger/tilsvarende fagarbeiderstillinger	91,1 %
	Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning	95,2 %
	Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	96,0 %
	Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	99,2 %
	Adjunkt med tilleggsutd. og Stillinger med krav om 5-årig U/H-utd.	100,3 %
	Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	97,2 %
	Lektor med tilleggsutdanning	100,0 %
5	Alle	101,9 %

Tabellen viser kvinners gjennomsnittlige grunnlønn i prosentandel av menns lønn for ulike arbeidstakergrupper i Trøndelag fylkeskommune. Oversikten tar med alle grupper hvor det er minst ti ansatte av hvert kjønn. Oversikten viser at det er lite lønnsforskjeller i gjennomsnittlig grunnlønn for lederstillinger. Samlet for alle i lønnskapittel 5 (blant annet rådgivere, ingeniører og tannleger) har

kvinner noe høyere lønn enn menn. Dette kan blant annet forklares med at det er betydelig flere kvinner enn menn i de stillingene med høyest lønn, blant annet tannleger. Menn er overrepresentert blant ingeniører, som har lavere grunnlønn.

I lønnskapittel 4 (blant annet lærere, konsulenter, renholdere, tannpleiere, miljøpersonale, drift) er kvinners grunnlønn gjennomgående litt lavere enn menns. Noe av forskjellen kan forklares med at gjennomsnittsalderen og ansienniteten er litt høyere blant menn. Det er små forskjeller blant stillingene med høyere utdanning, blant annet lærerstillinger. Størst forskjell er det blant fagarbeidere og arbeidsledere uten personalansvar. Her er lønnsnivået for mannsdominerte stillinger innen drift og teknisk noe høyere enn i kvinnedominerte stillinger innen miljøarbeid, renhold og kantine.

Heltid og deltid i ulike sektorer

Sektor	Heltid/ deltid	Kvinner			Menn	
		Andel av ansatte i sektoren	Stillingsstr per ansatt	Ansatte	Andel av ansatte i sektoren	Stil per
Alle	Alle		90%	2569		
	Deltid	27%	64%	702	19%	
	Heltid	73%	100%	1867	81%	
Administrasjon	Alle		95%	121		
	Deltid	14%	61%	17	6%	
	Heltid	86%	100%	104	94%	
Undervisning	Alle		89%	1816		
	Deltid	32%	64%	573	22%	
	Heltid	68%	100%	1243	78%	
Helse/pleie/omsorg	Alle		91%	362		
	Deltid	25%	64%	89	29%	
	Heltid	75%	100%	273	71%	
Samferdsel og teknikk	Alle		98%	79		
	Deltid	6%	68%	5	3%	
	Heltid	94%	100%	74	97%	
Annet	Alle		93%	198		
	Deltid	15%	51%	30	16%	
	Heltid	85%	100%	168	84%	

Tabellen viser antall og andel heltid og deltid i Trøndelag fylkeskommune i ulike sektorer, fordelt på kvinner og menn. 27 prosent av de kvinnelige ansatte er i deltidsstilling, mens 19 prosent av menn har deltidsstilling. Dette er en reduksjon fra henholdsvis 30 og 21 prosent fra året før. Størst antall og andel deltid finner vi i sektor utdanning, det vil si ved de videregående skolene. Her har 32 prosent av kvinnene i deltidsstilling, mens den mannlige andelen for deltid er 22 prosent.

Trøndelag fylkeskommunes kartlegging av deltid i 2023 ga kunnskap om hvem som jobber deltid/ufrivillig deltid og årsakene til det. Undersøkelsen ble sendt ut til de deltidsansatte, totalt 892 personer. Det var 436 personer som svarte (49 prosent). Den demografiske sammensetningen på hele populasjonen og den halvparten som har svart på undersøkelsen, har ingen betydelige forskjeller i alder, kjønn, ansiennitet og sektortilhørighet. Fordi det ikke er skjevhet i utvalget er det rimelig å anta at resultatene kan generaliseres til hele populasjonen av deltidsansatte i fylkeskommunen.

Undersøkelsen viser at 2 av 3 deltidsansatte er kvinner, og over halvparten har høyere utdanning. 1 av 3 deltidsansatte jobber ufrivillig deltid. De som jobber ufrivillig deltid har i hovedsak samme demografiske sammensetning som alle deltidsansatte. Se mer om dette i tiltaksdelen punkt 3.4.

Turnover for ansattgrupper i Trøndelag fylkeskommune i 2023

Ansattgruppe	Turnover i pr
Ledere i alle kapitler	
Stillinger uten særskilt krav om utdanning	
Fagarbeider og fagarbeider med fagskoleutdanning	
Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	
Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	
Adjunkt med tilleggsutdanning	
Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	
Lektor med tilleggsutdanning	
Fagstillinger i kapittel 5	

Tabellen viser andel ansatte som av ulike årsaker har sluttet i Trøndelag fylkeskommune i løpet av 2023. Dette er en samlet andel som har sluttet på grunn av aldersgrense, bortgang eller de har begynt i ny jobb utenfor Trøndelag fylkeskommune. Over tid har den samlede turnoveren ligget i overkant av ti prosent, noe som er forholdsvis likt andre fylkeskommuner. Det er stillinger med lavest utdanningskrav som har høyest turnover. Fagstillinger i lønnskapittel 5 (blant annet rådgivere, ingeniører og tannleger) har noe høyere turnover enn stillinger i lønnskapittel 4 med krav om universitets- og høyskoleutdanning (blant annet lærerstillinger).

Gjennomsnittsalder og avgangsalder fordelt på kjønn

Tabellen viser gjennomsnittsalder og gjennomsnittlig avgangsalder fordelt på kjønn for alle kommuner og fylkeskommuner, samt for den enkelte fylkeskommune. Gjennomsnittsalderen i kommunal

Kommune- og fylkeskommunenavn	Gjennomsnittsalder			Avgangsalder		
	Kvinner og menn	Kvinner	Menn	Kvinner og menn	Kvinner	Menn
ALLE KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER	44,4	44,4	44,5	63,1	63,0	63,5
ROGALAND FYLKESKOMMUNE	46,5	46,2	47,2	65,8	65,7	66,0
MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE	48,0	47,4	48,8	64,6	63,9	65,2
NORDLAND FYLKESKOMMUNE	48,1	47,5	48,9	63,2	62,7	63,7
VIKEN FYLKESKOMMUNE	48,0	47,9	48,2	63,6	63,4	63,9
INNLANDET FYLKESKOMMUNE	49,0	48,8	49,4	64,3	63,8	65,0
VESTFOLD OG TELEMARK FYLKESKOMMUNE	49,0	48,7	49,5	63,3	62,9	63,7
AGDER FYLKESKOMMUNE	48,3	47,8	49,0	63,2	63,2	63,2
VESTLAND FYLKESKOMMUNE	47,8	47,5	48,4	63,4	63,1	63,7
TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE	48,2	47,6	49,1	64,1	63,6	64,6
TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE	48,0	47,5	48,8	63,9	63,3	64,7

forvaltning er 44,4 år, og tilnærmet lik for kvinner og menn når alle ansatte ses samlet. Generelt er gjennomsnittsalderen noe høyere i fylkeskommunene, og for alle fylkeskommuner er gjennomsnittsalderen noe høyere for menn. I Trøndelag fylkeskommune er gjennomsnittsalderen for menn 1,5 år høyere enn for kvinner, det er den største forskjellen av alle sammenlignet med de andre fylkeskommunene.

Gjennomsnittlig avgangsalder i kommunesektoren er 63,1 år. For kvinner er den 63,0 år, og for menn er den 63,5 år. Med avgangsalder menes gjennomsnittsalderen til arbeidstakere som sluttet i kommunesektoren fra ett år til det neste og som var minst 55 år det første av de to årene. For alle fylkeskommunene er avgangsalderen noe høyere enn gjennomsnittet som inkluderer alle kommunene. I Trøndelag fylkeskommune er gjennomsnittlig avgangsalder 64,1 år. Den er 63,6 år for kvinner og 64,6 år menn. Tallene og forskjellene mellom kvinner og menn er forholdsvis lik andre fylkeskommuner.

Analyse av søkermassen til ledige stillinger ut ifra alder viser at vi mottar flest søknader fra aldersgruppene 26-30 år og 31-35 år. Kvinner dominerer i alle aldersgrupper av søkere (tall fra Innsikt i Webcruiter).

Fravær ved barns sykdom

Ansattgruppe	Dagsverk fravær	Fravær prosent
Kvinner	2188	0,36
Menn	1004	0,24
Sum	3192	0,31

Tabellen viser fravær ved egne barns sykdom for ansatte i Trøndelag fylkeskommune i 2023, fordelt på kvinner og menn. Fraværprosent viser totalt fravær ut fra antall mulige dagsverk. Det totale fraværet knyttet til barns sykdom var 0,31 prosent i 2023. For kvinner var fraværet 0,36 prosent, mens det for menn var 0,24 prosent. Dette innebærer at kvinner i Trøndelag fylkeskommune var 50 prosent mer fraværende enn menn knyttet til egne barns sykdom i 2023.

Fordeling av foreldrepermisjon

Ansattgruppe	Dager foreldreperm.	Antall personer	Gj.snitt dager foreldreperm. 2023	Andel Foreldreperm. 2023 (prosent)
Kvinner	12612	139	90,7	57,8
Menn	3969	60	66,2	42,2

Tabellen viser uttak av foreldrepermisjon for ansatte i Trøndelag fylkeskommune i 2023, fordelt på kvinner og menn. Retten til foreldrepenger knyttet til fødsel består av en mødrekvote på 15 uker, (hvorav de første seks ukene må tas rett etter fødselen), en fedrekvote på 15 uker, en periode på tre uker før termin til mor og en fellesperiode på 16 uker (totalt 49 uker). Dette innebærer en «pålagt» fedrekvote på i overkant av 30 prosent og en «pålagt» mødrekvote på ca. 37 prosent.

Generelle tall på landsbasis viser at mødre tar mesteparten av foreldrepermisjonen, mens fedres lengde i stor grad følger fedrekvoten. Selvstendig næringsdrivende tar kortere og sjeldnere permisjon enn lønnstakere. Det er små forskjeller mellom foreldre i ulike yrkesgrupper, men fedre i undervisningsyrker tar lengst pappaperm.

Vi har ingen oversikt over hvordan foreldrene fordeler fellesperioden eller den totale permisjonstiden seg imellom, da vi bare har tall for våre ansatte i Trøndelag fylkeskommune. Tallene er for kalenderåret 2023, og innebærer permisjoner som kan ha startet i 2022 og sluttet i 2023 eller startet i 2023 og

fortsette i 2024. Disse tallene gir likevel et bilde på fordelingen av uttak av foreldrepermisjon for ansatte i Trøndelag fylkeskommune.

Ut fra disse tallene kan det se ut til kvinnene tar ut 58 prosent av foreldrepermisjonen, mens menn tar ut 42 prosent. Vi har ingen direkte sammenlignbare tall, men det kan tyde på at menn i Trøndelag fylkeskommune tar ut en større del av foreldrepermisjonen enn det som er gjennomsnittet i landet. Noe av dette kan forklares med at vi har en stor andel menn i undervisningsstillinger i vår organisasjon.

Midlertidige stillinger fordelt på kjønn

Ansattgruppe	Antall ansatte med mnd.lønn	Antall årsverk med mnd.lønn	Antall årsverk midl. ansatt	Andel midl årsverk med mnd.lønn
Kvinner	2941	2456	264	10,7
Menn	1977	1690	164	9,7
Sum	4918	4146	428	10,3

Tabellen viser antall og andel av midlertidige stillinger fordelt på kjønn i Trøndelag fylkeskommune i 2023. Tallene viser at bilde ved utgangen av 2023 med summerte tall for alle ansatte og stillinger med månedslønn. Midlertidige stillinger innebærer vikariat, engasjement og andre midlertidige tilsetninger. Lærlinger og undervisningsstillinger som er tilsatt på vilkår av fullført utdanning, er her ikke regnet som midlertidige stillinger.

Tallene viser at i overkant av 10 prosent av de som har månedslønn i Trøndelag fylkeskommune er i midlertidige stillinger. Andelen kvinner i midlertidige stillinger er noe høyere enn for menn, da 10,7 prosent av kvinnene er i midlertidige stillinger, mens tilsvarende tall for menn er 9,7 prosent.

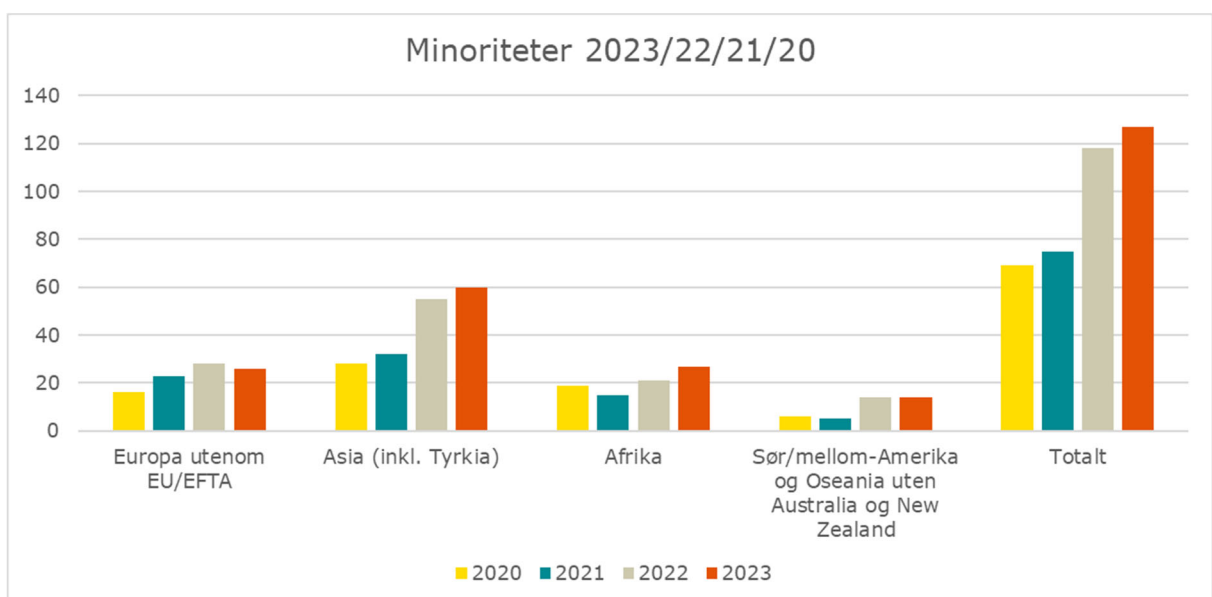
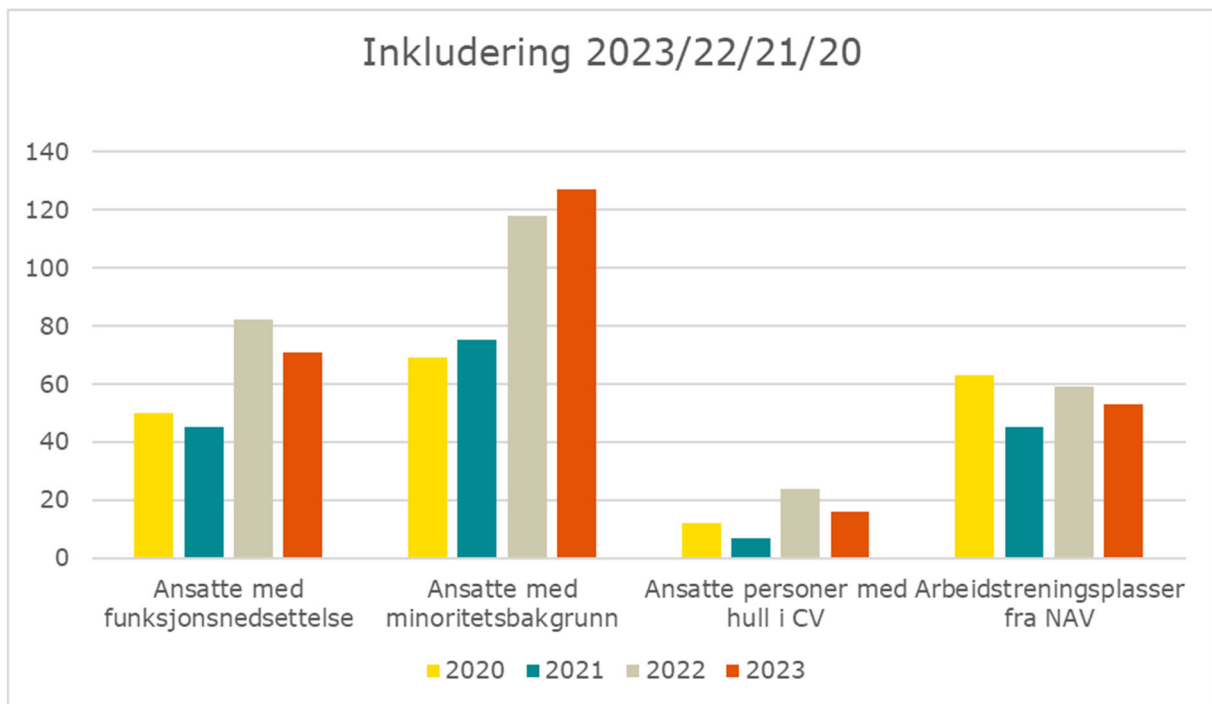
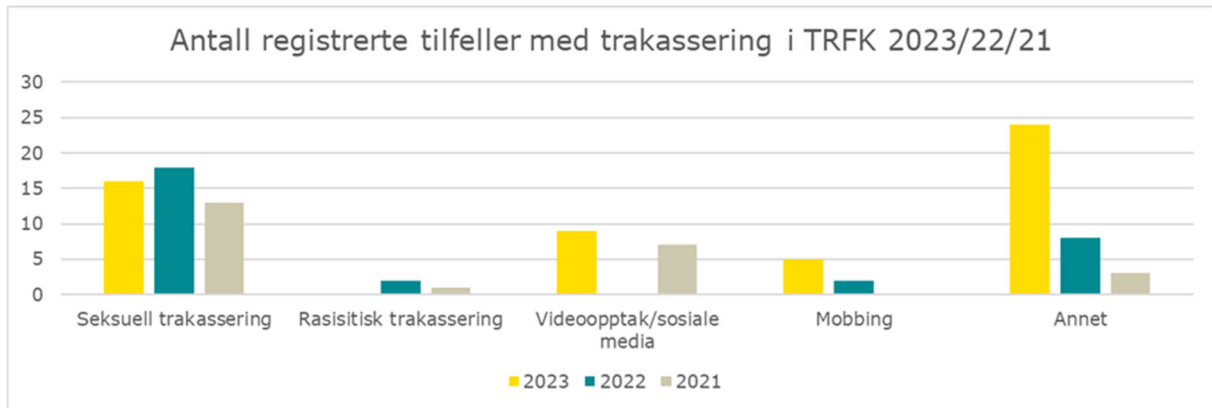
Trakassering og arbeidsinkludering

Trøndelag fylkeskommune overvåker arbeidsmiljøet på flere måter.

Medarbeiderundersøkelsen som gjennomføres annethvert år spør ansatte om rammevilkår, engasjement og utviklingsmuligheter, men de blir også spurt om forhold som uønsket seksuell oppmerksomhet og likestilling. I 2022 oppga 1 prosent av respondentene å ha vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet. 5 prosent av respondentene var helt eller delvis *uenig* i at det jobbes systematisk og målrettet for likestilling og diskriminering i fylkeskommunen.

I en årlig HMS-årsrapport oppgir ledere antall ansatte med: funksjonsnedsettelse, minoritetsbakgrunn, hull i CV samt antall personer på arbeidstreningsplasser fra NAV ved sine enheter. Rapporten viser også registrerte tilfeller med trakassering.

De tre skissene nedenfor er uttrekk fra HMS-rapporten. De viser utviklingen i perioden 2021-2023 når det gjelder meldte avvik om trakassering, arbeidsinkludering og ansatte med minoritetsbakgrunn. Rapporten viser en liten nedgang i registrerte tilfeller med seksuell trakassering fra 2022 til 2023. Andelen ansatte med minoritetsbakgrunn har økt de siste fire år, og de fleste kommer fra Asia.

Likestillingsarbeid i Trøndelag fylkeskommune

Denne redegjørelsen tar hovedsakelig for seg likestillingsarbeidet ut ifra fylkeskommunens rolle som arbeidsgiver. De delene som omhandler Trøndelag fylkeskommunes rolle som regional samfunnsutvikler og planmyndighet blir det redegjort for i årsrapporten, under de respektive avdelingens kapitler.

Prosjekt Likestilt arbeidsliv

I årene 2022-2024 er det interne likestillingsarbeidet organisert som et prosjekt. Dette henger sammen med at arbeidsgiver sertifiserer seg i Likestilt arbeidsliv (LA). Handlingsplanen for LA, som er vedtatt i administrasjonsutvalget, inneholder 75 tiltak fordelt på syv innsatsområder. Områdene samsvarer med kravene i likestillings- og diskrimineringsloven (aktivitets- og redegjørelsesplikten). Handlingsplanen er resultat av en lengre intern forankringsprosess og beskriver tiltak på ulike nivå i organisasjonen. Handlingsplanen bygger en helhetlig struktur rundt likestillings- og mangfoldsarbeidet. Arbeidet forventes å ha positive effekter for både omdømmet, arbeidsmiljøet og mangfoldet i organisasjonen. Aktiviteter i handlingsplanen ledes og styres fra seksjon organisasjon med bistand fra en tverrfaglig prosjektgruppe. I sum innebærer dette at både tiltak, metoder og arbeidsmåter iverksettes i drift på systemnivå etter hvert som nye elementer utprøves.

Les mer i handlingsplanen her: [LA handlingsplan vedtatt adm utvalget 28.03.2023.pdf](#)

Partnerskap med Agder fylkeskommune

Trøndelag og Agder fylkeskommuner er de eneste fylkeskommuner som til nå er sertifisert. Trøndelag inngår partnerskap med Agder for å bidra i videreutvikling og profesjonalisering av sertifiseringen. Trøndelag fylkeskommune tar en aktiv rolle for å motivere trønderske virksomheter til å jobbe aktivt og målrettet for likestilling og mot diskriminering, men organisasjonen har også en viktig jobb å gjøre internt.

Trøndelag fylkeskommune må levere bedre på enkelte diskrimineringsgrunnlag

Det er jobbet med heltidskultur gjennom flere år, men det er fremdeles mange som jobber ufrivillig deltid i fylkeskommunen. Ny kartlegging av deltid i 2023 ga ny innsikt i hvem de deltidsansatte er og årsaker til deltid/ufrivillig deltid. Se mer om kartleggingen her: [TRFK - Analyserapport Kartlegging av deltidarbeid 2023.pdf](#)

Undersøkelser av siste to års tilsetninger viser at de generelt ikke bidrar til økt mangfold og representativitet. I 2023 mottok vi 348 søknader hvor det var markert for utenlandsk bakgrunn, dette er cirka 4 prosent av alle søknader. Det ble ansatt 12 personer fra denne gruppen. Av 555 tilsetninger totalt for året utgjør dette 2,16 prosent. Fra gruppen som oppgir å ha nedsatt funksjonsevne ble det tilsatt 5 personer, hvorav 4 fikk jobb på IKT, i deltidsstillinger.

Et inkluderingstiltak som derimot bidrar til å gjøre fylkeskommunen relevant for flere grupper i befolkningen er trainee-stillinger der det settes mangfoldskompetanse som et kvalifikasjonskrav. Tilsetningene av mangfoldstraineer for perioden 2022-2024 må sies å være svært vellykket. Kommunal

sektor har også fått gjennomslag for at traineer kan tilsettes fast etter endt trainee-periode, uten å gå veien gjennom offentlig utlysning i.h.h.t kvalifikasjonsprinsippet.

Kjønnsbalansen i fylkeskommunen er god, også på ledernivå, men vi leverer for dårlig på andre deler av mangfoldet. Funksjonshemmede representerer 15 prosent av befolkningen og her har fylkeskommunen en vei å gå. Vi må både bli bedre på å synliggjøre funksjonsmangfoldet som allerede finnes i organisasjonen, og vi må tilsette mer mangfoldig. Fylkestinget vedtok i forbindelse med [temaplan for integrering, i desember](#) 2023, at det skal synliggjøres gjennom en jevnlig rapportering hvorvidt utsatte grupper, som mennesker med hull i CV-en og personer med funksjonsnedsettelse eller innvandrerbakgrunn, blir invitert til intervju i fylkeskommunen og ansatt i fylkeskommune. Innstillingsmodulen i webcruiter er anskaffet, og vil være et nyttig verktøy for dette.

Likestillingsbevissthet

Holdningsarbeid har vært høyt prioritert i 2023. Prosjekt LA fikk tilskudd fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet. Tilskuddet ble hovedsakelig brukt til å arrangere en todagers mangfoldskonferanse for ledere og tillitsvalgte. I samarbeid med KS ble også kommunene invitert til å delta. Målet med konferansen var økt likestillings- og mangfoldsmodenhet samt å inspirere virksomheter til å ta i bruk all tilgjengelig arbeidskraft i samfunnet. Viktige tema i seminaret var: mangfoldsledelse, ikke-diskriminerende rekrutteringsprosesser, kjønns- og seksualitetsmangfold og etniske minoriteters utfordringer.

Innsatsområder

Tabellene på de neste sidene gir informasjon om hvordan fylkeskommunen har jobbet med utvalgte personalområder. Informasjonen er ikke utfyllende, men beskriver de viktigste tiltakene det er jobbet med i 2023.

Rekruttering og innfasing

	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Fremdrift
Mangfoldsrekruttering	I 2023 hadde 11 prosent trøndere mellom 18-67 år uføretrygd, det utgjorde 34.000 personer (Trøndelag i tall). TRFK sin rekrutteringspraksis bidrar i liten grad til økt arbeidsinkludering både for denne gruppen og for etniske minoriteter.	- Innstillingsmodulen i webcruiter er et verktøy for ledere i seleksjons-prosessen samtidig som det gir arbeidsgiver en mulighet til å analysere søknadshåndteringen, og rapportere utviklingen. - Mangfoldserklæring i utlysningstekstene er tydeligere, den er satt som standardmal i alle annonser. Kanalen <i>Jobb-for-alle</i> er tatt i bruk, 200+ publiseringer.	Ledere med tilsettingsmyndighet og andre som deltar i rekrutteringsprosesser, samt politisk nivå	Utført
	Søknader markert med utenlandsk bakgrunn utgjør cirka 4 prosent av alle søknader. Det ble ansatt 12 personer fra denne gruppen, og det er kun 2.16 prosent . Det er grunn til å tro at det finnes mørketall fordi søkere kvier seg for å oppgi mangfoldsgrunnlag i søknaden.	- System for stillingsmarkedsføring med samarbeidspartner Skipnes/Octi er evaluert, det er opprettet et representativt brukerpanel. - Undersøkt mulig samarbeid med handikap-forbundets kompetanse- og rekrutteringshus, for å legge til rette for fordomsfrie tilsettinger.		Utført
	Tall fra <i>Innsikt/Webcruiter</i> viser generelt godt tilsig av søkere til ledige stillinger. 8697 søknader totalt, og det er 11 søknader per annonse. Det er overvekt av kvinner som søker, det gjelder i alle aldersgrupper. IT-	- Etablert trainee-ordning for personer med hull i CV-en, nedsatt funksjonsevne og innvandrerbakgrunn.		Utført
			Alle enheter og skoler invitertes til å delta i ordningen.	Vurderes 2024/2025 Traineer ansatt for 2022-2024. Uavklart videreføring

	<p>stillinger har flest yngre søkere (21-25) år mens lederstillinger domineres av aldersgruppen 51-55.</p> <p>Det er behov for mer kunnskap om fordomsfrie rekrutteringsprosesser</p> <p>Mangfoldstraineer bidrar til økt representativitet og god bruk av innvandreres kompetanse.</p>			
<p>Innfasing av nye medarbeidere</p>	<p>Vi har 500+ ansettelser årlig, det er behov for verktøy og systematikk i innfasing av nye medarbeidere, herunder samtaleverktøy for å sikre godt mottak og likebehandling av nye medarbeidere, samt å fange opp særskilte behov, og tilretteleggingsbehov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utviklet digitalt introduksjonsprogram som gjelder alle nye medarbeidere. Det skal bidra til å gi en enhetlig innføring for alle og sikrer likebehandling uavhengig av utdanning og erfaringsbakgrunn. - Innført fysisk introduksjonsdag for alle nye medarbeidere i sentraladministrasjonen. Intranettet: utvikling av egen side for Innfasing, med veiledere og støtteverktøy. - Fylkeskommunen vurderer å utvikle rutine for sluttintervju 	<p>Alle nye medarbeidere uavhengig bakgrunn og erfaring.</p> <p>Lederstøtte</p> <p>Ledere med tilsetningsmyndighet</p>	<p>Utført. Videreutvikling i 2024</p> <p>Utført. Utvides til 2 ganger årlig</p> <p>Ikke prioritert</p>

<p>God innfasing bidra til opplevelse av mestring og det kan redusere tidlig-turnover (ansatte som slutter før 12 måneders ansettelse.</p>				
--	--	--	--	--

Lønn og utviklingsmuligheter

	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Fremdrift
Likelønn	Det er små lønnsforskjeller mellom kjønn for ledere og i stillinger med høyere utdanning, blant annet rådgivere, tannleger, ingeniører og lærerstillinger.	- Utarbeidet lønnsstatistikk knyttet til kjønn i forbindelse med lokale lønnsforhandlinger i de ulike lønnskapitlene. Dette drøftes med tillitsvalgte i lønnspolitiske drøftingsmøter. Lønnsmessige prioriteringer for å utjevne kjønnsrelaterte forskjeller vurderes i lokale lønnsforhandlinger.	Særlig ansatte i lønnskapittel 4.	Pågår
Åpenhet om lønn	Størst forskjell er det blant fagarbeidere og arbeidsledere uten personalansvar. Her er lønnsnivået for mannsdominerte stillinger innen drift og teknisk noe høyere enn i kvinnedominerte stillinger innen miljøarbeid, renhold og kantine. Fylkeskommunen følger med på	- Ansatte har i dag anledning til å be om innsyn i		Utført

	konsekvenser EUs direktiv om åpenhet om lønns kan få for norske arbeidsgivere.	enkeltkollegers lønnsnivå.		
Omdømmen og utviklingsmuligheter	Trøndelag fylkeskommune må vise frem det mangfoldet som finnes i organisasjonen og at alle har like utviklingsmuligheter uansett kulturell bakgrunn.	- Det produseres en film som skal vise mangfoldet i fylkeskommunen. Lydfil er spilt inn, filmklipp samles inn gjennom året 2024	Egne ansatte, men også befolkningen ellers	Pågår

Tilrettelegging

	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Fremdrift
Digital tilgjengelighet	Fylkeskommunen oppfyller pr. i dag ikke alle krav til universell utforming av nettstedet i.h.h.t. EUs webdirektiv (WAD). Bevisstheten og kunnskapen rundt universell utforming, av IKT-løsninger og fysiske forhold er for lav.	- Det er startet en gjennomgang av prioriterte nettsider for å sjekke om de oppfyller kravene til universell utforming, og for å utbedre feil og mangler. - Det planlegges en pakke med kompetansehevende tiltak for aktuelle målgrupper. - Rapport med gjennomgangen av nettsidene ble sendt til leverandøren av rammeverk, og det ble gitt estimat på kostnad knyttet til å gjøre sidene universelt utformet. Arbeidet er ikke prioritert etter dette. - Særlig prekært er "Politiske saker" (Tieto-løsningen). Løsningen er ganske godt universelt utformet, men dokumenter må testes og godkjennes.	Alle ledere i organisasjonen, samt saksbehandlere og de som lager og publiserer innhold til våre digitale flater.	Pågår, status som i 2022, ikke prioritert

<p>Universell utforming av bygg</p>	<p>Det foreligger ingen ny kartlegging av gamle og nye bygg med status for blant annet: kjønnsnøytrale toalett/ garderober, tilgjengelighet og funksjonalitet for personer med redusert funksjonsevne, rom for å trekke seg tilbake for å hvile, amme eller be.</p>	<p>- En tverrfaglig gruppe ser på status for universell utforming. - Årlige vernerunder kan oppdage mangler som følges opp, og det gjennomføres intern periodisk kontroll av universell utforming av fylkeskommunale bygg.</p>		<p>Ingen aktivitet i gruppen andre halvår Pågår</p>
<p>Informasjon og språk</p>	<p>Fylkeskommunen har et spesielt ansvar for sørsamisk. Det er få dokumenter om ansattes rettigheter som er oversatt til samisk, eller andre språk. Allmøte arrangeres fysisk og med streaming, men uten å sikre at informasjonen når alle ansatte.</p>	<p>- Varslingsløsning og medarbeiderundersøkelsen er oversatt til sørsamisk og tilgjengeliggjort for alle. Varsling kan meldes på tre språk, engelsk, sørsamisk og norsk. - Utvikle rutine for hvordan viktig informasjon skal nå alle, og at informasjon fra allmøter blir gitt digitalt, med tolk eller teksting. - Mangfoldsseminar med fokus på universell utforming og universelt utformede og inkluderende seminarer. Spesielt inviterte gjester for å få funksjonsvariasjon blant deltakerne. - Rutine for bruk av fremmedspråktolk i personalsaker er under utarbeidelse. - Trøndelag fylkeskommune reviderer flere reglement og rutiner</p>	<p>Alle ansatte</p>	<p>Utført Pågår Utført Pågår</p>

		slik at de får et kjønns- og legningsnøytralt språk.		Pågår
Religion	Fylkeskommunen har medarbeidere fra ulike verdensdeler og med ulik kulturell bakgrunn.	- I permisjonsreglementet er det lagt til rette for at ansatte kan markere sine religiøse høytidsdager, men fri inntil 2 dager hvert år. Rettigheten bør gjøres bedre kjent.	Ansatte som feirer andre høytidsdager enn de tradisjonelt norske	Utført

Jobb-hjem-balanse

	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Fremdrift
Heltid/deltid	<p>I 2023 gjorde fylkeskommunen intern kartlegging av antall deltidsansatte. Av totalt 892 deltidsansatte var det 436 som svarte (49 prosent), 133 menn og 303 kvinner. 134 personer oppgir at de har ufrivillig deltid. Undersøkelsen viser at mer enn 2 av 3 deltidsansatte i fylkes-kommunen er kvinner og halvparten har høyere utdanning (4 år eller mer). 80 prosent av de som jobber ufrivillig deltid er villig til å kvalifisere seg videre, men bare 40 prosent er villige til å jobbe ved flere seksjoner/skoler/tannklinikker.</p> <p>1 av 3 deltidsansatte svarer at de jobber ufrivillig deltid, og av disse har halvparten gjort det i over tre år.</p> <p>Den viktigste årsaken til ufrivillig deltid oppgis av både kvinner og menn til å være «jeg har ikke fått mulighet til å jobbe i fullstilling». Undersøkelsen fant ingen markante forskjeller mellom årsaker til at menn og kvinner jobber deltid mot eget ønske. 5 prosent av mennene og 4 prosent av kvinnene som</p>	<p>- Fylkes-kommunen har retningslinjer for heltidskultur med tiltak både på lokalt og overordnet nivå. Tiltakene er drøftet med tillitsvalgte.</p> <p>- Det skal gjøres en ny kartlegging av deltid/ufrivillig deltid i 2024 (som en del av medarbeiderundersøkelsen), hvor også minoritets-bakgrunn kartlegges.</p>	Alle deltidsansatte	<p>Utført</p> <p>Ikke påbegynt</p>

	<p>jobber ufrivillig deltid oppgir at årsaken er redusert arbeidsevne.</p> <p>Blant alle deltidsansatter oppgir 20 prosent at de jobber deltid fordi de har redusert arbeidsevne og 19 prosent at de jobber deltid fordi det er for krevende å jobbe i full stilling.</p> <p>Betydelig flere menn oppgir at de har annet arbeid utenfor fylkeskommunen, som årsak til at de jobber deltid.</p>			
--	--	--	--	--

Inkluderende arbeidsmiljø

	Analyse	Tiltak	Målgruppe	Fremdrift
<p>Varsling av kritikkverdige forhold</p>	<p>Medarbeiderundersøkelsen 2022 viste at kjennskapen til varslingsrutine/digital varslingsløsningen er ikke tilfredsstillende.</p>	<p>- Meldekanaler for diskriminering, rasisme vold og trakassering er etablert.</p>	<p>Alle ansatte</p>	Utført
	<p>Utviklingen er positiv, antall meldte tilfeller i digital løsning er firedoblet siden oppstarten. De fleste varsel er ikke anonyme.</p>	<p>- Varslingssekretariatet overvåker varslingsaktiviteten og gir anbefalinger til fylkesdirektør om forbedringer i årsrapport om varsling.</p>		1. kv. 2024
		<p>- Varslingsrutinen oppdateres.</p>		Pågår
	<p>Evalueringsprosjekt av varslingshåndtering i fylkeskommunen avdekket forhold som kan forbedre varslingsprosessen og styrke yringskulturen, og det ble identifisert behov for opplæring og utvikling.</p>	<p>- Varsling legges som obligatorisk tema i innfasingen.</p> <p>- Fylkesdirektør orienteres om varslingsaktiviteten i halvårs/årsrapport fra varslingssekretariatet.</p> <p>- Varsling settes årlig opp som tema i HAMU</p>		Utført
				Utført

	<p>Kartlegging av varslingsaktiviteten i 2023 viser at det var ett varsel som handlet om uønsket seksuell oppmerksomhet.</p>			
<p>Trakassering og seksuell trakassering i avviks- og forbedringssystemet</p>	<p>Fylkeskommunens system for avviks- og forbedrings-meldinger registrerer også tilfeller av trakassering og seksuell trakassering. Nesten alle tilfellene er i avdelinger med elever som har særskilt tilrettelagt opplæring, hvor handlingen er utført av elever som ikke nødvendigvis skjønner at en tilnærming vil oppfattes som seksuell trakassering.</p>	<p>- Forebygging og håndtering av trakassering, vold og trusler om vold har vært et satsningsområde for fylkeskommunen og hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU) over tid med handlingsplan basert på kartlegginger og risikovurderinger.</p> <p>- Etablert faggruppe for skoler med STO-avdelinger, felles øvelser i hvordan forebygge uønskede hendelser.</p>	<p>Ansatte i skolen, særlig de som jobber med STO-elever.</p>	<p>Pågår</p> <p>Utført</p>
<p>Tannhelsepersonell kommer i tett kontakt med personer i alle livets faser, og ulike helsetilstander.</p>	<p>Den tette kontakten gjør at ansatte er utsatt med tanke på trakassering og seksuell trakassering.</p> <p>Det er 5-10 hendelser pr år med trusler eller trusler om vold fra pasienter.</p> <p>I 2023 hadde vi to anmeldelser for slike forhold</p>	<p>- Utarbeidet en egen retningslinje som skal forebygge vold og trakassering, revideres årlig ut fra innmeldte avvik og forbedringsforslag og etter vernerunder.</p> <p>Det kan vurderes om seksuell trakassering burde fått noe mere plass i denne retningslinjen.</p> <p>- Det som kanskje har fått størst oppmerksomhet hos oss, er når man arbeider alene med pasient på klinikk. Det er derfor gjort en ROS-</p>	<p>Tannhelsepersonell</p>	<p>Utført</p> <p>Vurderes</p>

		analyse med tiltak i forbindelse med dette, se vedlegg		Utført
--	--	--	--	--------

**Trøndelag
fylkeskommune**

Tröndelagen fylhkentjielte

Til fylkestinget i
Trøndelag fylkeskommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskap for Trøndelag fylkeskommune som viser et netto driftsresultat på kr. 111 825 580 i fylkeskommunekassen, og et netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr. 114 427 953. Årsregnskapet består av:

- fylkeskommunekassens årsregnskap som består av balansen per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2023, driftsregnskap og investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- oppfyller fylkeskommunekassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av fylkeskommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- oppfyller det konsoliderte årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Trøndelag fylkeskommune som økonomisk enhet per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av fylkeskommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Fylkesdirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Årsberetningen er pliktige opplysninger i årsberetningen etter fylkeskommuneloven § 14-7, og øvrig informasjon er alle annen informasjon i samme dokument eller annen årsrapport som følger årsberetning og årsregnskap. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjon i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår

som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning datert 21.03.2024 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Fylkesdirektørens ansvar for årsregnskapet

Fylkesdirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser god kommunal regnskapsskikk i Norge. Fylkesdirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av fylkeskommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Trøndelag fylkeskommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentet bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Se www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Steinkjer, 21. mars 2024

Knut Tanem
statsautorisert revisor
oppdragsansvarlig

Til Fylkestinget

Kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskapene for 2023 for Trøndelag fylkeskommune.

Kontrollutvalget har i møte 09.04.2024, behandlet årsberetning og årsregnskapene for Trøndelag fylkeskommune.

I revisjonsberetning, datert 21.03.2024, bekrefter revisor at regnskapet og årsberetningen er avlagt i tråd med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Årsregnskapet for fylkeskassen er gjort med et netto driftsresultat på 111 825 580 kroner.

Konsolidert årsregnskap er gjort opp med et netto driftsresultat med 114 427 953 kroner.

Det fremgår av årsberetningen at Trøndelag fylkeskommune:

- Har en gjeldsgrad på 115,4 %. Vedtatt finansielt måltall er at gjeld skal maksimalt ikke være høyere enn 113 %.
- Har et netto driftsresultat på 1,0 %. Vedtatt finansielt måltall er at netto driftsresultat skal minimum være 4,0 %.
- Har et disposisjonsfond som utgjør 7,0%. Vedtatt finansielt måltall er at disposisjonsfondet ikke skal være lavere enn 4 %.
- Har lån uten sikring på 180 millioner. Vedtatt finansielt måltall er at lån uten sikring ikke skal overstige 200 millioner kroner.

Kontrollutvalget merker seg at de vedtatte finansielle måltall som gjelder gjeld og gjeldsgrad samt netto driftsresultat, ikke er oppfylt for regnskapsåret 2023.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra fylkesdirektøren og fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor.

Kontrollutvalget har vært løpende orientert om revisors arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som har betydning for fylkestingets godkjenning av årsregnskap og årsberetning for 2023.

Kontrollutvalget anbefaler at fylkeskommunens årsregnskaper med årsberetning for 2023, godkjennes.

Steinkjer, den 9. april 2024

Kontrollutvalget

Kopi: Fylkesutvalget

Revisjonsnotat til Trøndelag Fylkeskommune

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

32/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/456 - 18

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar opplysningene i revisjonsnotatet, til orientering.

Vedlegg

Revisjonsnotat 2023 - Trøndelag Fylkeskommune

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har ansvar for å påse at den økonomiske forvaltningen i fylkeskommunen er i samsvar med lov og forskrift samt god kommunal regnskapsskikk.

Revisjonsnotatet er utarbeidet for å opplyse fylkeskommunens administrasjonen om forhold som gir grunnlag for videre oppfølging.

Kontrollutvalget mottar revisjonsnotatet til orientering.

I dette notatet omtaler revisor forhold, som ikke er så vesentlige at de er omtalt i revisjonsberetningen eller nummerert brev, men som revisor mener ledelsen bør være orientert om og/eller som ledelsen bør følge opp.

Revisor trekker frem forhold knyttet til følgende punkter:

- Budsjettkolonner i årsregnskapet
- Bevilgningsoversikter drift
- Manglende innrapportering til A-melding
- Beregning arbeidsgiveravgift

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil redegjøre for disse forholdene når saken behandles i kontrollutvalget.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget kan ta opplysningene i revisjonsnotatet til orientering.

Om utvalget finner det nødvendig, kan utvalget be om å få en orientering om hvordan en eller flere av de omtalte forhold skal følges opp.

Fylkesdirektør i
Trøndelag Fylkeskommune

Revisjonsnotat til årsregnskapet for 2023.

Vi viser til revisjonsberetning datert 21.03.2024 for Trøndelag Fylkeskommune`s årsregnskap for 2023. Vi gjør oppmerksom på at det er revisjonsberetningen som skal følge regnskapet fram til behandling i kontrollutvalg, fylkesutvalg og fylkestinget. Dette revisjonsnotatet er ment som en orientering til, og som grunnlag for oppfølging for administrasjonen. Kopi av notatet vil bli oversendt kontrollutvalget til orientering.

Forhold som tas opp i dette revisjonsnotatet er mindre vesentlige forhold som ikke påvirker vår konklusjon om årsregnskapet i vår revisjonsberetning, men som vi mener ledelsen bør være kjent med og følge opp. De forhold som tas opp må ses på som forbedringspunkter som revisjonen har forventning til at blir tatt tak i. Hvis vi gjentatte ganger må ta opp samme forhold i revisjonsnotat vil det være aktuelt å løfte det opp i revisjonsberetning som presisering eller forbehold på aktuelt område.

Forbedringspunkter vi ønsker å sette fokus på:

1. Budsjettkolonner i årsregnskapet

I årsregnskapet skal budsjettkolonner vise fylkestinget sin budsjettvedtak. Vedtak som er vedtatt etter delegert myndighet skal ikke inngå i budsjettkolonner i årsregnskapet, men skal fremgå i egen kolonne i oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9. Vi ser at det i fylkeskommunens årsregnskap i tillegg til fylkestingets budsjettreguleringer også er lagt inn budsjett endringer vedtatt med delegert myndighet. Vi er kjent med at fylkeskommunen har tatt ibrusk Framsikt i budsjettarbeidet, og der skal det være mulig å legge inn budsjettendringer fra fylkestinget og endringer vedtatt med delegert myndighet med ulik koding slik at de blir riktig linket til de ulike skjema. Hovedregelen etter kommuneloven er at det er fylkestinget selv som skal vedta årsbudsjett, men de har mulighet til å delegerer til underordnet organ å foreta enkelte budsjettendringer. Det er derfor avvik mellom fylkestinget sine budsjettavvik og årsregnskapet som skal forklares i årsberetning til brukerne av regnskapet.

2. Bevilgningsoversikter drift

Budsjett og regnskapsforskriften åpner for at man kan budsjettere med avskrivninger, renter og avdrag på budsjettområdene, men de inngår da i «linje 6» sum bevilgninger drift netto. Hvis man da vil vise dette på budsjettområdene, blir det som en spesifisering av netto bevilgning på området. De delene av avskrivninger, renter og avdrag som inngår i netto bevilgning skal ikke inngå i postene for avskrivning, renter og avdrag i oversikt etter første ledd. Vi ser at det er budsjettert med avskrivninger, renter og avdrag på budsjettområdene, men ikke som netto bevilgning, og beløp inngår i både oversikt etter første ledd, og andre ledd på budsjettområder.

Overføring fra drift til investering er en finansiering av investeringsregnskapet, og hvis det i driftsregnskapet er et merforbruk er ingen overføring skjermet hvis behov for strykninger, heller ikke overføring fra drift til investering vedtatt av delegert myndighet. Fylkestinget har gitt budsjettområdene delegert myndighet til å overføre fra sin bevilgning på driftsramme til investering. Årsbudsjett og årsregnskap vil gi brukerne bedre informasjon, og det blir enklere for administrasjon å følge opp og forklare budsjettavvik hvis fylkestinget sin overføring fra drift til investering kun vises i førsteleddsoversikten, og overføringer vedtatt med delegert myndighet vises som regnskapstall i andreleddsoversikten på de aktuelle budsjettområdene.

3. Manglende innrapportert i A-melding

Ved avstemming mellom regnskap og innrapportert grunnlag for arbeidsgiveravgift i A-melding ser vi at det er for lite innrapportert grunnlag pensjon på ca 77 mill som har ført til for lite betalt arbeidsgiveravgift.

Vi ser også at det på grunn av manglende utligning av mottatt sykepengerefusjon mot innrapportert i A-melding er innrapportert ca 100 mill for lite i refusjon som har ført til at det blir betalt for mye i arbeidsgiveravgift.

Da det i fylkeskommunen er flere avgiftssatser ut fra hvor ansatte jobber er det krevende å beregne nøyaktig beløp på feilen, men et anslag tilsier at det netto for begge avvik er ca 3 mill for mye i betalt aga for 2023. Vi har fått bekreftet at begge disse forhold blir bragt i orden i løpet av 2024. Det som er for mye betalt i 2023 kommer da som en reduksjon på 2024.

4. Beregnet arbeidsgiveravgift på netto pensjonsmidler KLP

Det er for 2023 beregnet og balanseført arbeidsgiveravgift på netto pensjonsmidler i KLP. Kommunal- og distriktsdepartementet har avklart at man kun skal beregne aga når det er netto pensjonsforpliktelse, og man skal se pensjonsmidler i KLP og SPK hver for seg. Dette har ingen resultat effekt da motkonto er kapitalkonto, så vi velger å kun ta opp dette i notat slik at man ikke gjør samme feil for fremtiden.

For å sikre felles forståelse av innholdet i punktene og videre oppfølging ønsker vi et møte i løpet av våren. Vi får komme tilbake til dato og deltagere.

Steinkjer, 21. mars 2024

Knut Tanem
statsautorisert revisor
oppdragsansvarlig

Arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger - forvaltningsrevisjon

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

33/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug**Arkivkode** FE-217, TI-&30**Arkivsaknr** 23/583 - 21

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge fram et utkast til plan for forvaltningsrevisjon til neste møte, basert på de innspill som er kommet frem i møtet.
2. Kontrollutvalget vil prioritere følgende områder/tema:
 - a.
 - b.
 - c.
 - d.
 - e.
 - f.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har gjennom tre møter fått innspill fra sentrale aktører i fylkeskommunen til arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon.

- I sak 3/24 og 4/24 i møte den 13.februar ble revisors risiko- og vesentlighetsvurdering gjennomgått. I tillegg presenterte fylkesdirektøren og hans direktører tjenesteområdene i fylkeskommunen og ga sine innspill til forvaltningsrevisjoner.
- I sak 12/24 i møte den 12.mars fikk hovedverneombud, tillitsvalgte og fylkeskommunens medvirkningsorgan gi innspill til tjenesteområder hvor fylkeskommunen eller fylkeskommunens selskaper ikke når når politisk vedtatte målsettinger, oppfyller lovkrav eller ikke driver effektivt. Det ble også spurt etter tjenesteområder hvor det er behov for forvaltningsrevisjon.
- I sak 17/24 i møte den 14.mars fikk politisk ledelse, utvalgsledere og gruppeledere mulighet til å gi innspill på tjenesteområder hvor fylkeskommunen eller fylkeskommunens selskaper ikke når når politisk vedtatte målsettinger, oppfyller lovkrav eller ikke driver effektivt. Det ble også spurt etter tjenesteområder hvor det er behov for forvaltningsrevisjon.

Til dette møtet vil sekretariatet sammenstille de innkomne forslagene slik at utvalget kan komme med innspill til tema for forvaltningsrevisjoner, spissing av områder og prioritering. Når det gjelder prioritering så skal kontrollutvalget komme frem til en plan med 14 - 20 områder. Det er en målsetting å starte et arbeid for hvilke 4 - 6 forvaltningsrevisjoner som det er ønskelig å starte med.

Arbeidsformen i møtet vil forgå som en workshop hvor utvalget deltar aktivt med idemyldring og refleksjon hvor sekretariatet leder prosessen.

Sammenstillingen av forslagene fra innspillene vil ettersendes.

Vurdering

Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurderinger er utarbeidet ut fra revisjonens perspektiv. Aktørene som er invitert inn har ulike perspektiv og ser ulike behov. Kontrollutvalget må se etter sammenhenger og vekte informasjon ut fra hva de anser som mest vesentlig, samt se på hvordan innspillene skal vektas i forhold til revisors risiko og vesentlighetsvurderinger.

Det er lagt opp til at forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028 behandles på kontrollutvalgets møte 21. mai 2024. Planen oversendes deretter til fylkestinget som vedtar den endelige prioriteringen av forvaltningsrevisjonsarbeidet for den kommende perioden.

Arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger - eierskapskontroll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

34/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-037, TI-&30

Arkivsaknr 23/584 - 5

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge fram et utkast til plan for eierskapskontroll til neste møte, basert på de innspill som er kommet frem i møtet.
2. Kontrollutvalget vil prioritere følgende eierskapskontroll:
 - a. ...

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har gjennom tre møter fått innspill til eierskapskontroll fra sentrale aktører i fylkeskommunen.

- I sak 3/24 og 4/24 i møte den 13.februar ble revisors risiko- og vesentlighetsvurdering gjennomgått. Fylkesdirektøren og hans direktører presenterte aktuelle tjenesteområdene i fylkeskommunen og samhandlingen med aktuelle selskap.
- I sak 12/24 i møte den 12.mars fikk hovedverneombud, tillitsvalgte og fylkeskommunens medvirkningsorgan gi innspill til tjenesteområder hvor fylkeskommunen eller fylkeskommunens selskaper ikke når når politisk vedtatte målsettinger, oppfyller lovkrav eller ikke driver effektivt.
- I sak 17/24 i møte den 14.mars fikk politisk ledelse, utvalgsledelse og gruppeleder mulighet til å gi innspill på tjenesteområder hvor fylkeskommunen eller fylkeskommunens selskaper ikke når når politisk vedtatte målsettinger, oppfyller lovkrav eller ikke driver effektivt. Det ble også spurt etter hvilke områder det er mangler ved eierstyringen i fylkeskommunens selskaper.

Til dette møtet vil sekretariatet sammenstille de innkomne forslagene slik at utvalget kan komme med innspill til tema for eierskapskontroll, spissing av områder og prioritering. Når det gjelder prioritering så skal kontrollutvalget komme frem til en plan med 4 - 10 selskap. Det kan også være selskap som er uprioriterte. Det er en målsetting å starte et arbeid for hvilken eierskapskontroll som det er ønskelig å starte med.

Arbeidsformen i møtet vil forgå som en workshop hvor utvalget deltar aktivt med idemyldring og refleksjon hvor sekretariatet leder prosessen.

Sammenstillingen av forslagene fra innspillene vil ettersendes.

Arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderinger skal munne ut i to separate planer, plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Det legges derfor frem to separate saker i dagens møte.

For at kontrollutvalget skal få en bedre forståelse av hva en eierskapskontroll er, så følger noen eksempler på problemstillinger ved en eierskapskontroll:

- Har fylkeskommunen etablert tydelige føringer for eierskapene sine?
- Fører fylkeskommunen kontroll med sine eierinteresser?
 - Har fylkeskommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser
 - Er rutinene gode nok og blir de etterlevd

- Blir eierinteressene til fylkeskommunen utøvd i samsvar med fylkestingets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovkrav og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Vurdering

Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurderinger er utarbeidet ut fra revisjonens perspektiv. Aktørene som er invitert inn har ulike perspektiv og ser ulike behov. Kontrollutvalget må se etter sammenhenger og vekte informasjon ut fra hva de anser som mest vesentlig, samt se på hvordan innspillene skal vektas i forhold til revisors risiko og vesentlighetsvurderinger.

Det er lagt opp til at forslag til plan for eierskapskontroll 2024-2028 behandles på kontrollutvalgets møte 21. mai 2024. Planen oversendes deretter til fylkestinget som vedtar den endelige prioriteringen av eierskapskontroller for den kommende perioden.

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

35/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/257 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Møteinnkalling med sakliste og medlemsliste RMN

Møteinnkalling - representantskapet i Konsek Trøndelag, 22.04.2024

Saksopplysninger

Følgende referatsaker legges frem i møtet:

1. Varsel om årsmøte i Revisjon Midt-Norge SA
2. Varsel om representantskapsmøte i Konsek Trøndelag IKS

Jamfør kommunelovens §23-6 skal fylkeskommunen sørge for at kontrollutvalget blir varslet om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i disse møtene. Sekretariatet har fått varsel om de møtene som er vedlagt.

Møteinnkalling

Utvalg/styre/råd	: Årsmøtet i Revisjon Midt-Norge SA
Møtedato/tid	: Mandag 22. april 2024 kl 1015 Kl 11:30-12:30 Lunsj Kl 12:30-13:15 Foredrag «Når kommunestyret er eier»
Møtested/lokaler	: Scandic Hell, Stjørdal
Deltagere	: Medlemmer jf. tabell
Andre	: Daglig leder Arnt Robert Haugan Ass daglig leder Unni Romstad
Kopi	: Styret
Møteansvarlig	: Siv Aglen

Sted
Steinkjer

Dato
22. mars 2024

Saker til behandling:

<u>Sak nr.</u>	<u>Sakstittel</u>
1	Godkjenning av innkalling
2	Valg av referent og to til å underskrive protokollen
3	Godkjenning av sakliste
4	Orientering fra styreleder/daglig leder
5	Regnskap og årsberetning 2023
6	Revidert budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027
7	Strategi for Revisjon Midt-Norge SA 2024-2027

Eventuelle forfall meldes til Revisjon Midt-Norge SA telefon 907 30 300, eller e-post til post@revisjonmidt norge.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Hans S.U. Wendelbo
Styreleder (sign)

Medlemskommuner og valgte representanter Årsmøte RMN SA 2023-2027

Deltakerkommuner	Medlemmer	Varamedlemmer
Alstahaug kommune	Peter Talseth - O	Trude Jægtvik - VO Tore Harry Jakobsen Vikedal
Alvdal kommune	Mona Murud - O	Leif Langodden - VO
Bindal kommune	Frode Næsvold - O	1. Wenke Ryan - VO 2. Lasse Kolsvik
Brønnøy kommune	Jan Richard Nøstvik	Jørn Georg Johansen
Dønna kommune	John Erik S Johansen - O	Sigrid Nesje
Flatanger kommune	Olav Jørgen Bjørkås - O	1. Lisbeth Hustad - VOF 2. Caterina J Kvaløsaeter
Folldal kommune	Kristin Langtjernet - O	Tommy Kristoffersen - VO
Frosta kommune	Frode Revhaug - O	Kari Ydsti Presthus - VO
Frøya kommune	Kristin Furunes Strømskag - O	Ole-Morten Sørvig - VO
Grane kommune	Raymond Fagerli - O	Torkil Eriksen - VO
Grong kommune	Ann Jeanett Klinkenberg - O	1. Lars Bjørnar Vist 2. Borgny Grande 3. Erlend Fiskum 4. Johanna Kjerstina Seem 5. Ola Lauve 6. Audun Fiskum
Hattfjelldal kommune	Sølvi Andersen - O	Glenn G Tustervatn - VO
Heim kommune	Marit Liabø Sandvik - O	Ola Rognskog - VO
Herøy kommune	Hilde Kristin Bonde	Einar Martin Nordnes
Hitra kommune	Björg Reitan Bjørgvik	1. Lars Peder Hammerstad 2. Cathrine Lossius
Holtålen kommune	Jan Arild Sivertsgård - O	1. Liv Grete Heksem 2. Arve Hitterdal
Høylandet kommune	Ole Joar Flaas - O	1. Kjersti Lian - VO 2. Rune Kristian Grongstad 3. Bård Håvard Viken 4. Tommy Tørring 5. Inger Hilde Solstad 6. Marita Olsen Valmo
Inderøy kommune	Unn-Elisabeth Tronstad Kristiansen - O	Geir Jostein Ørsjødal
Indre Fosen kommune	Benjamin Schei	Steinar Saghaug
Leirfjord kommune	Åshild Pettersen - VO	1. Sten Rino Bonsaksen - O 2. Pål Andreas Einmo
Leka kommune	Svein Pettersen - O	1. Ole Annfinn Helmersen - VO 2. Svein Arve Solli
Levanger kommune	Anita Ravlo Sand - O	1. Nina B Bye 2. Arild Børseth
Lierne kommune	Tor Erling Inderdal - O	1. Eirin Holand - VO 2. Kristine Moe Skille 3. Reidar Rødli 4. Doris Anette Fagerli Sundvik
Malvik kommune	Torgeir Anda	Jan Inge Hov
Melhus kommune	Einar Gimse-Syrstad - O	Fritz Arne Haugen - VO
Meråker kommune	Kari Anita Furunes - O	Anne-Karin Langsåvold - VO
Midtre Gauldal kommune	Trude Heggdal - O	Stian Engen - VO
Namsos kommune	Steinar Lyngstad	1. Mari Kristine Brattgjerd 2. Arnt Skillingstad Rørvik
Namsskogan kommune	Elisabeth Vollmo Bjørhusdal - O	1. Frode Mellingen - VO 2. Trond Smalås
Nærøysund kommune	Amund Hellesø - O	1. Terje Settenøy 2. Ida Andrea Nogva 3. Anne Laugen
Oppdal kommune	Elisabeth Hals - O	1. Tor Snøve 2. John Lauritzen
Orkland kommune	Hanne Nyhus - O	1. Eva Solstad Legar - VO 2. Hans Atle Kringstad
Os kommune	Ivar Torvidsson Midtdal - O	Thomas L Engåvoll - VO
Osen kommune	Håvard Strand - O	1. Astrid Jakobsen - VO 2. Kristian Momyr
Overhalla kommune	Hege Saugen - O	1. Siv Åse Strømhylden 2. Kåre Magnus Skjefte

Rennebu kommune	Per Arne Lium - O	1. Per Arild Torsen
		2. Kjell Erik Berntsen
Røros kommune	Isak Veierud Busch - O	Christian Elgaaen - VO
Røyrvik kommune	Kennet Tømmermo Reitan - O	Maren Wik Aspnes - VO
Selbu kommune	Elin Wiggen Dahl	1. Gunnar Olav Balstad
		2. Kari Fuglem
Skaun kommune	Gunn Iversen Stokke - O	David Sørli Nielsen - VO
Snåsa kommune	Arnt Einar Bardal - O	Gjermund Hansen Eggen - VO
Steinkjer kommune	Gunnar Thorsen - O	1. Christine Agdestein - VO
		2. Anne Berit Lein
		3. Frode Arnestad
Stjørdal kommune	Eli Arnstad - O	Renate Trøan Bjørshol
	Idar Aspmodal	Gunnar Uglem
Sømna kommune	Gunder Strømberg - O	Simen Garaas - VO
Tolga kommune	Bjørnar Tollan Jordet - O	Knut Sagbakken - VO
		Maren Riise Rusten
Træna kommune	Trond Vegard Sletten - O	Sverre Hyttan - VO
Trøndelag fylkeskommune	Hege Nordheim-Viken	Jan Grønningen
Tydal kommune	Jens Arne Kvello - O	Even Østbyhaug - VO
Vefsn kommune	Malin Lynghaug Johansen	1. Ørjan Thorstensen Rosvold
		2. Anders Salamonsen
Vega kommune	Jon Albert Floa - O	Kjartan Sørøy - VO
Verdal kommune	Knut Snorre Sandnes - O	1. Pål Sverre Fikse
		2. Hilde Daleng
Vevelstad kommune	Lillian Solvang	Sivert Vevelstad - O
Ørland kommune	Hallgeir Grøntvedt - O	1. Mona Sjøli
		2. Marit Sletten
Åfjord kommune	Erling Iversen - O	Kaja Hovde Bye - VO

Møteinnkalling - Representantskapet

Arkivsak: 24/251
Møtedato/tid: 22.04.2024 kl. 13:30
Møtested: Scandic Hell hotell, Værnes, møterom Hell

Forfall og spørsmål om habilitet meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Torbjørn Berglann på telefon 400 67 058, eller e-post: torbjorn.berglann@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 22.03.2024

Gunn Iversen Stokke (sign.)
leder for representantskapet

Torbjørn Berglann
daglig leder

Kopi: Eierkommuner og representantskapets faste medlemmer og varamedlemmer

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/24	Valg av representantskapets leder og nestleder
02/24	Årsregnskap og årsmelding 2023
03/24	Valg til styret
04/24	Valg av valgkomite
05/24	Godtgjøring til valgkomiteen

Opplæring av kontrollutvalget - 09.04.2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

36/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/508 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Veiledning eller rådgivning

Korrupsjonsindeksen CPI 2023

Fylkesveiversting – Kommunal Rapport 190324

Saksopplysninger

Disse sakene legges frem fra sekretariatet som en del av kontrollutvalget sin opplæring:

1. Kan revisjonen utføre rådgivningstjenester for kommunen? Artikkel i "Kontroll og revisjon" nr. 2/24.
2. Korrupsjonsindeksen (CPI) 2023. Transparency International har lagt fram korrupsjonsindeksen for 2023. Indeksen måler hvordan korrupsjonsnivået i offentlig sektor oppfattes å være i 180 land.
3. Fylkesveiversting - Artikkel i Kommunal Rapport av den 19.03.2024 om standarden på fylkesveier basert på KOSTRA-tall for 2023.

Kontrollutvalget kan ta sakene til orientering.

Veiledning eller rådgivning – hvor går grensen?

Publisert 01.03.2024

Ellen Halsbog Lange, seniorrådgiver i NKRF – kontroll og revisjon i kommunene

Kan revisjonen utføre rådgivningstjenester for kommunen? Det korte svaret er ja – dersom det ikke svekker revisors uavhengighet og objektivitet, eller erstatter kommunens egne ledelsesoppgaver.

I tillegg til de lovpålagte revisjonstjenestene, er det mange kontrollutvalg som ønsker andre tjenester. Noen ganger etterspør kommunedirektøren/administrasjonen også tjenester. Denne artikkelen tar for seg hvilke rammer som gjelder for slike tjenester.

Rådgivning sett opp mot revisors uavhengighet og objektivitet

Det generelle kravet til revisors uavhengighet i § 16 i *Forskrift om kontrollutvalg og revisjon*, heretter kalt forskriften, ligger i bunn:

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Videre setter § 18 grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha. Forskriften setter ikke noe forbud mot å utføre rådgivning for kommunen, men sier at revisor ikke kan ... *utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet ...*, jf. § 18 e.

Hva betyr så det? Det må vurderes konkret i den enkelte situasjon. For at det skal være mulig å etterprøve slike vurderinger, må revisor være påpasselig med å dokumentere oppdragets art, omfang og anbefalinger. Forskriften setter et særlig krav til dokumentasjon ved ... *rådgivning og andre tjenester for den reviderte virksomheten ...*, jf. § 21, andre ledd. (Borgmo, Bråthen og Lie, 2023, s. 136).

Revisors rolle som rådgiver har vært mye diskutert innenfor revisjon av privat sektor. Ved å bygge tilsvarende bestemmelser i denne forskriften på bestemmelsen i revisorloven, gir Kommunaldepartementet et sterkt signal om at prinsippene for rådgivning bør være relativt like for revisjon av privat og kommunal sektor.

Ved å bygge tilsvarende bestemmelser i denne forskriften på bestemmelsen i revisorloven, gir Kommunaldepartementet et sterkt signal om at prinsippene for rådgivning bør være relativt like for revisjon av privat og kommunal sektor.

Revisjonsoppdraget innenfor kommunal sektor inneholder både forvaltningsrevisjon, regnskapsrevisjon og eierskapskontroll. Det vil derfor være flere områder og tilfeller der revisor må være påpasselig med forholdet mellom rådgivning og revisjon enn tilfellet er ved revisjon etter revisorloven. (Borgmo, Bråthen og Lie, 2023, s. 136-137).

Rådgivning sett opp mot virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver

Det er også forbud mot at revisor kan yte tjenester som ... *hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver ...*, jf. forskriftens § 18 f. Dette forbudet kan virke opplagt – men i praksis kan det være vanskelig å sette klare grenser.

Der revisor mener at et forhold er uakseptabelt, vil det i mange tilfeller også være nødvendig å si noe om hva som skal til for at forholdet skal kunne bli akseptabelt. (Borgmo, Bråthen og Lie, 2023, s.137).

Et enkelt eksempel innen finansiell revisjon, kan være åpenbare feilføringer – der regnskapsrevisor gir beskjed om hvilken konto beløpet hører hjemme på, uten at det anses som at man erstatter virksomhetens egne ledelses- eller kontrolloppgaver.

I forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er revisjonskriterier og anbefalinger til hjelp for at administrasjonen kan vite hva som skal til for å rette opp forholdet. Revisjonskriteriene setter opp rammene for hva som er akseptabelt – mens anbefalingene forteller hva som må rettes opp.

En feil kan rettes på mange måter, og det er opp til kommunestyret og deretter kommunedirektøren å velge fremgangsmåten. Dersom revisor gir råd og veiledning om hvordan forholdet kan rettes og bli akseptabelt, er det viktig å ivareta den særskilte dokumentasjonsplikten i forskriftens § 21 andre ledd, for å kunne vurdere om rådgivningen påvirker revisors uavhengighet.

Dersom revisor gir råd og veiledning om hvordan forholdet kan rettes og bli akseptabelt, er det viktig å ivareta den særskilte dokumentasjonsplikten ...

§ 18 bokstav e til f viderefører den tidligere revisjonsforskriften § 14, jf. veileder til forskriften. I merknadene til denne paragrafen pekte departementet på at revisor ikke kan erstatte foretakets manglende kompetanse og kapasitet. Dette fordi den som blir revidert i slike tilfeller mangler nettopp kompetanse eller kapasitet for å vurdere

revisors råd eller veiledning – og da er det revisor som ville legge premissene for de beslutningene den reviderte tar. (Borgmo, Bråthen og Lie, 2023, s. 138).

Nærmere om det særskilte dokumentasjonskravet for rådgivningstjenester

Som nevnt er det et særskilt krav til dokumentasjon av rådgivning og andre tjenester i forskriftens § 21, andre ledd:

Ved rådgivning og andre tjenester for den reviderte virksomheten skal revisor dokumentere oppdragets art, omfang og en eventuell anbefaling.

Poenget med dette dokumentasjonskravet er å gjøre det mulig å avgjøre om oppdraget svekker revisors uavhengighet og objektivitet. Revisor må dokumentere:

- Hva oppdraget har bestått i
- Hvor omfattende oppdraget har vært – kan oppdraget ha vært så omfattende at det i seg selv kan true revisors uavhengighet eller objektivitet
- Hvilke anbefalinger har revisor gitt

Se veileder til forskriften s. 17 og Borgmo, Bråthen og Lie, 2023, s. 146.

Er det andre forhold som må vurderes?

Det er ikke noen prinsipiell forskjell på de vurderingene revisor må gjøre, uansett om det er kontrollutvalget eller kommunedirektøren som er oppdragsgiver. Revisor må vurdere det samme – uavhengighet, objektivitet og om oppdraget er erstatning for kommunens egne kontroll- og lederoppgaver. Og så må oppdragets art, omfang og eventuelle anbefalinger dokumenteres, for etterprøvbarehetens skyld.

I tillegg må slike oppdrag vurderes inn mot den oppdrags-/selskapsavtalen de ulike enhetene har. Her vil det være lokale variasjoner, men det er en (stor) fordel om det er klare linjer når det gjelder ressursrammer. Er dette oppdrag som kontrollutvalget eller kommunedirektøren skal betale særskilt for? Eller ligger det inne i oppdragsavtalen, og det kommunen betaler revisjonsenheten? Går det i så fall utover de oppgavene kontrollutvalget ønsker skal gjøres? Og hvordan kobles i så fall kontrollutvalget inn?

Innenfor forskriftens rammer er det rom for ulike måter å håndtere rådgivning og andre tjenester. Uansett hvordan dette håndteres i ulike lokale kontekster er det viktig å holde de overordnede prinsippene høyt. Tillit til revisjonen og dens uavhengighet er avgjørende – men også god ressursbruk og læring. Revisjon skal bidra til læring og forbedring, til beste for innbyggerne.

Kilder:

[Forskrift om kontrollutvalg og revisjon](#) FOR-2019-06-19-904

Kommunal- og moderniseringsdepartement (2021) [Veileder til kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften](#) (H-2494)

Borgmo, R., Bråthen, B. og Lie, K.E. (2023): [Kontroll og revisjon i kommunal sektor](#), 4. utgave. Oslo: NKRF – kontroll og revisjon i kommunene

Ellen Lange, seniorrådgiver i NKRF siden 2022. Hun er sosiolog og har drøyt 20 års erfaring fra (og med) kommunal sektor, hovedsakelig forvaltningsrevisjon, i tillegg til seks år med ulike former for endrings- og utviklingsarbeid i KS.

Korrupsjonsindeksen (CPI) 2023

31.01 2024

Transparency International har lagt fram korrupsjonsindeksen for 2023. Indeksen måler hvordan korrupsjonsnivået i offentlig sektor oppfattes å være i 180 land.

Norge ligger på fjerdeplass på CPI-rangeringen for 2023, med 84 poeng, noe som er uendret fra året før, men likevel bekrefter en nedadgående trend i løpet av de siste ti årene. Høyest score i 2023 har Danmark (90 poeng), etterfulgt av Finland (87) og New Zealand (85).

De fleste land har oppnådd liten eller ingen framgang i kampen mot korrupsjon i offentlig sektor det siste tiåret. Det globale gjennomsnittet ligger for tolvte året på rad uendret på 43 poeng. Mer enn 80 prosent av verdens befolkning lever i land som ligger under det globale gjennomsnittet, noe som betyr at de må leve med konsekvensene av alvorlige korrupsjonsproblemer. Flere enn to tredeler av verdens land scorer under 50 av 100 oppnåelige poeng.

Et hovedtema i årets CPI-lansering er at rettssikkerheten i mange land er svekket. I land med svak rettssikkerhet er også korrupsjonsnivået høyt. Norge scorer høyt på indeksen over rettssikkerhet, men også her er det forbedringsmuligheter.

I Vest-Europa og EU falt gjennomsnittlig score på korrupsjonsindeksen for første gang på et tiår. Selv om regionen fortsatt er den verdensdelen med best score (65 poeng), er antikorrupsjonstiltakene på vikende front pga svekket etterlevelse av rettsstatsprinsippene.

Russlands krig mot Ukraina har skapt et formidabelt press på landets styresett og infrastruktur og bidratt til økt korrupsjonsrisiko. Likevel har Ukraina med en score på 36 poeng fortsatt sin forbedring på indeksen, takket være systemreformer i rettsvesenet. Til tross for disse forbedringene, utgjør flere korrupsjonsskandaler på høyt nivå fortsatt en stor bekymring.

Korrupsjonsindeksen for 2023 – *The Corruption Perceptions Index (CPI)*

Kilde: TI Norge, www.transparency.no

[NYHETER](#) | [STYRING](#) | [SAMFERDSEL](#)

Et lappeteppe av asfalt og gatestein på fylkesvei gjennom Bergen sentrum.

Foto: Silje Alvsaker/Vestland fylkeskommune

› PUBLISERT 19.03.2024 13:20

Fylkesveiversting: – Vi er nødt til å ta igjen noe av etterslepet

Til sammen utgjør fylkesveier med dårlig eller svært dårlig veidekke strekningen tur/retur Nordkapp–Ulan Bator. Pluss litt.

HANNE WIEN
995 15 493

Standarden på fylkesveiene går feil vei, viser de foreløpige Kostra-tallene for 2023. 37,2 prosent av fylkesveiene har nå dårlig eller svært dårlig veidekke – en økning på nesten 14 prosentpoeng fra året før.

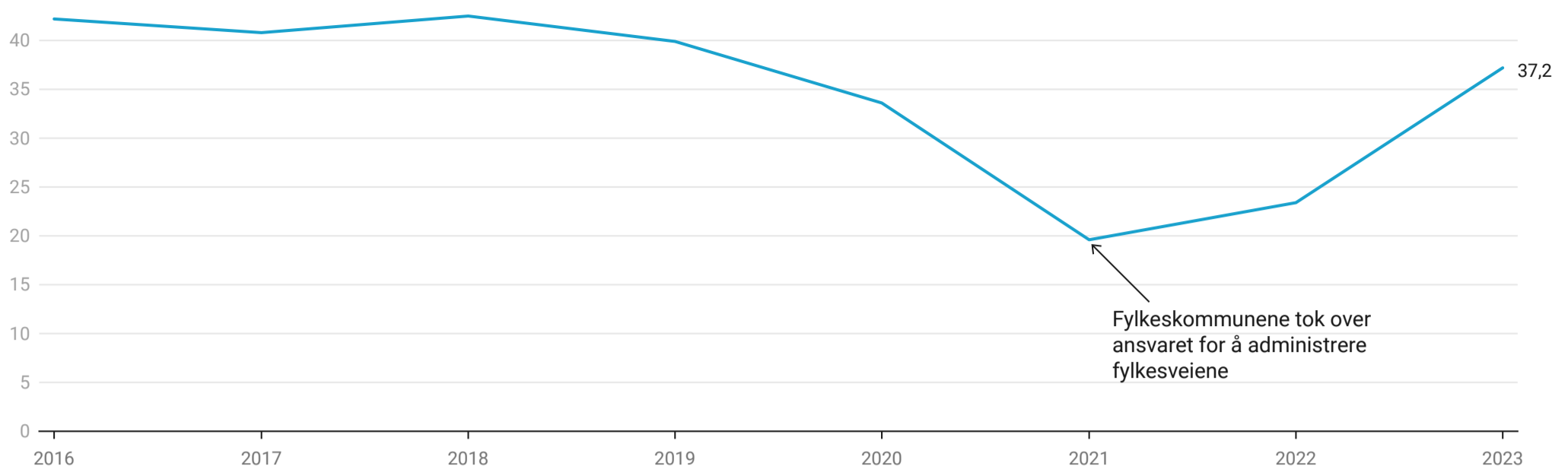
22. mars legger regjeringen fram Nasjonal transportplan for perioden 2025–2036. Samferdselsminister Jon-Ivar Nygård (Ap) har allerede annonsert at det vil bli «færre gigaprojekter og mer penger til vedlikehold».

– Det er i tråd med våre innspill. Jeg ser ikke at vi har noe valg. Vi er nødt til å ta igjen noe av etterslepet. Vi har forventninger til rassikringspakken også. Nå stenger vi ikke bare veier på grunn av ras. Vi må også stenge veier fordi vi frykter at det skal komme ras, sier Arve Helle (Ap), leder av hovedutvalg for samferdsel og mobilitet i Vestland fylkeskommune.

Til sammen er det 16.663 km fylkesvei med dårlig eller svært dårlig dekke – og da har Rogaland ikke levert tall for 2023. Det utgjør strekningen fra Nordkapp til Mongolias hovedstad, gjennom Finland og Russland, tur/retur. I tillegg kan man starte eller stoppe i Ballangen.

Så stor andel av fylkesveiene har dårlig dekke

Grafikken viser hvor stor andel kilometer fylkesvei som har dårlig eller svært dårlig dekke. Andel i prosent.

Grafikk: Hanne Wien • Kilde: SSB/Kostra • Last ned data • Laget med Datawrapper

Verst i vest

Verst står det til i Vestland. Der er det 2.712 km fylkesvei med dårlig eller svært dårlig dekke, viser Kostra-tallene. Det utgjør nesten halvparten (49,3 prosent) av all fylkesvei i Vestland.

Hovedutvalgsleder Ave Helle (Ap) i utvalg for samferdsel og mobilitet i Vestland fylkeskommune.

Foto: Morten Wanvik/Vestland fylkeskommune

Fylkeskommunen planlegger å asfaltere 139 km fylkesvei i 2024. Det er 172 km mindre enn det fylkesdirektøren mener er nødvendig for å opprettholde dagens standard.

Helle sier at Vestland er en versting både når det kommer til skredsikring, tunneler og veidekke.

– Det er lagt inn en fylkesveisatsing i NTP. Vi har fått signaler om at vi vil få en kvart million årlig i seks år. Om ikke alt går til asfalt, så kan vi i alle fall ta tilbake noe av etterslepet, sier Helle.

Han sier han ser litt lysere på situasjonen framover.

– Det er ikke tilstrekkelig, men det hjelper. Etterslepet er så stort at det finnes ingen rask løsning, sier Helle.

Les også:

- [Farlige fylkesveier stopper utviklingen langs kysten](#)
- [Vedlikeholdet av fylkesveier på avveie](#)

NAF: Fylkene trenger hjelp

Fylkene brukte 15,4 milliarder kroner på drift og vedlikehold av veier i fjor. Men andelen som går til vedlikehold, synker, viser Kostra-tallene. I 2021 utgjorde andelen som gikk til vedlikehold av totale netto driftsutgifter til fylkesveier 38,7 prosent. I 2023 var andelen sunket til 33,9 prosent.

– Fylkene bruker en stadig større andel av midlene på drift. Vi er bekymret for om det er nok igjen til vedlikehold. Fylkesveiene blir i stadig dårligere forfatning, sier pressesjef Ingunn Handagard i NAF i en pressemelding.

Ifølge NAFs beregninger er etterslepet på vedlikehold i fylkene på rundt 105 milliarder kroner, og de har i tillegg et etterslep på rassikring på 61 milliarder kroner.

– Forfallet er så stort at fylkene ikke klarer å håndtere det alene. Det trengs betydelig mer midler fra staten for å hente opp forfallet og ta vare på veinettet, sier Handagard.

- **Les også:** [Her er det etterslep på over 16 milliarder kroner på fylkesveiene](#)

Unntaket: Møre og Romsdal

Sju av fylkeskommunene fra fylkesinndelingen i 2023 har både levert tall for 2022 og 2023. Av disse har veistandarden gått ned i seks av sju fylker, viser Kostra-tallene.

Størst tilbakegang har det vært i Nordland fylkeskommune, der andelen fylkesvei med dårlig eller svært dårlig dekke ble nesten doblet på ett år; fra 25,9 prosent i 2022 til 49,9 prosent i 2023.

Det eneste unntaket er Møre og Romsdal fylkeskommune. Der sank andelen kilometer fylkesvei med dårlig standard fra 58 prosent i 2022 til 37 prosent i 2023.

Fylkesvei med dårlig eller svært dårlig dekketilstand 2023

Fylkeskommune	Antall km. dårlig dekke	Andel av fylkesvei totalt
Møre og Romsdal	1 108	37,0
Nordland	2 021	49,9
Viken	2 136	38,9
Innlandet	2 321	34,2
Vestfold og Telemark	1 163	37,6
Agder	1 206	32,7
Vestland	2 712	49,3
Trøndelag	2 021	33,0
Troms og Finnmark	1 975	44,2

Oslo har ikke fylkesveier. Rogaland har ikke levert tall til SSB. Tall per 15. mars.

Tabell: Hanne Wien • Kilde: [SSB/Kostra](#) • [Last ned data](#) • Laget med [Datawrapper](#)

Annonse

Velkommen til Kommuneforum 2024

Spennende foredragsholdere, lunsj og utvikling for kommunerelaterte innkjøpere.

Oslo 17. april fra 10:30-16:00

[Les mer og meld deg på her](#) →

Annonse

Kommunal Rapport

Ansvarlig redaktør og administrerende direktør:
Britt Sofie Hestvik.

Nyhetsredaktør: **Bente Rognan Gravklev**
Politisk redaktør: **Agnar Kaarbø**
Utviklingsredaktør: **Espen Andersen**
Debattredaktør: **Ragnhild Sved**
Markedsdirektør: **Fred Scharffenberg**

Kommunal-Rapport.no er redigert på uavhengig grunnlag og etter de normer og regler som er nedfelt i Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

Kontaktinformasjon:
Boks 1940 Vika, 0125 Oslo
Tlf: **24 13 64 50**

E-post: redaksjon@kommunal-rapport.no
abonnement@kommunal-rapport.no

Innspill til kontrollutvalgets arbeid

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

37/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/257 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Trafikklysmodellen

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Endring av møtedato eller lignende
- Forhold i fylkeskommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra fylkesdirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet.

Trafikklysmodellen

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei
Kryss på røde felt peker i retning av å ikke følge opp saken, mens kryss på grønne felt taler for å følge opp saken.			
Vedrører saken misnøye med et politisk fattet vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg i hovedsak om en isolert hendelse?	Ja	Delvis	Nei
Er saken under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?	Ja	Delvis	Nei
Er det annen naturlig behandlingsvei for saken (ref. organene nevnt over)?	Ja	Delvis	Nei
Kan saken, og sakens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?	Ja	Delvis	Nei
Berører saken et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?	Ja	Delvis	Nei
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?	Ja	Delvis	Nei
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?	Ja	Delvis	Nei
Bør saken prioriteres foran andre planlagte oppgaver?	Ja	Delvis	Nei

Kilder:

- *Henvendelser til besvær – eller begjær?* Artikkel i Kommunerevisoren nr. 4/21 av Bjørkelo, Løvlie og Fiksdal i Deloitte
- *Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget*, veileder fra Forum for kontroll og tilsyn, 2022

Godkjenning av dagens møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

09.04.2024

Saknr

38/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/257 - 4

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 09.04.2024, godkjennes.

Saksopplysninger

Møteprotokollen går gjennom i møtet slik at protokollen er i samsvar med kontrollutvalgets oppfatning.

Utvalget oppfordres deretter til å godkjenne møteprotokollen.